

**SALGIN (COVID-19) DÖNEMİNDE İLK OKUMA YAZMA
ÖĞRETİMİ: BİR KÖY OKULUNDA DURUM ÇALIŞMASI**

Ayşen Başar Sağlam

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

MART, 2022

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren (12) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Ayşen
Soyadı : BAŞAR SAĞLAM
Bölümü : Sınıf Eğitimi
İmza :
Teslim tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı: Salgın (covid-19) Döneminde İlk Okuma Yazma Öğretimi: Bir Köy Okulunda Durum Çalışması

İngilizce Adı: First Reading and Writing Teaching in the Period of the Pandemic (Covid-19): Case Study in a Village School

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Ayşen BAŞAR SAĞLAM

İmza :

JÜRİ ONAY SAYFASI

Ayşen BAŞAR SAĞLAM tarafından hazırlanan “Salgın (covid-19) Döneminde İlk Okuma Yazma Öğretimi: Bir Köy Okulunda Durum Çalışması” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Eğitimi Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Mustafa YILDIZ

(Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Başkan: Prof. Dr. Fatih Çetin Çetinkaya

(Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı, Düzce Üniversitesi)

.....

Üye: Prof. Dr. Seyit ATEŞ

(Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Tez Savunma Tarihi: 08/03/2022

Bu tezin Temel Eğitim Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Yücel GELİŞLİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

.....

*Başta Eşim ve Babam olmak üzere öğrenmeye
ve öğretmeye aşık tüm öğretmenlere...*

TEŞEKKÜR

İlk okuma yazma süreci pek çok becerinin kazandırıldığı eğitimin temeli olduğu için bu sürecin niteliği daha sonraki yılları da etkileyeceğinden kritik bir öneme sahiptir. Bu çalışma tüm dünyayı etkileyen salgının dezavantajlı bir bölgede ilk okuma yazma öğretim sürecine etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır.

Lisans eğitimimden bu yana öğrencisi olmaktan mutluluk duyduğum, hem akademik anlamda hem kişilik olarak kendisinden çok şey öğrendiğim ve bu tezin tamamlanmasında her zaman destek olan değerli hocam ve tez danışmanım Prof. Dr. Mustafa YILDIZ'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Lisans ve lisansüstü öğrenim hayatım boyunca akademik gelişimime katkı sağlayan ve değer katan Gazi Üniversitesi Temel Eğitim Anabilim Dalındaki tüm hocalarıma ve tüm sorularıma içtenlikle cevap veren Arş. Gör. Elif Büşra UZUN'a,

Yaptığım çalışmada bana her anlamda destek olan, birlikte çalışmaktan her zaman mutluluk duyduğum çok kıymetli meslektaşım ve arkadaşım Fatma Nur ÜZER'e,

Evlatları olamaktan gurur duyduğum, bana öğretmenlik mesleğini sevdiren her zaman örnek aldığım canım babam Metin BAŞAR'a, sevgisini hiçbir zaman esirgemeyen canım annem Hatice BAŞAR'a ve ablası olmaktan gurur duyduğum biricik kardeşim Duygu BAŞAR'a, Durmadan, sorgulamadan hep yanımda olan, beraber yürüdüğümüz için her defasında mutluluk duyduğum, zorluklar karşısında elimi sımsıkı tutan ve içinde bulunduğum zorlu süreçte her an desteğini hissettiğim sevgili eşim Yusuf İslam SAĞLAM'a sonsuz teşekkür ederim.

**SALGIN (COVID-19) DÖNEMİNDE İLK OKUMA YAZMA
ÖĞRETİMİ: BİR KÖY OKULUNDA DURUM ÇALIŞMASI
(Yüksek Lisans Tezi)**

Ayşen Başar Sağlam
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mart 2022

ÖZ

Araştırma, salgın döneminde köy okulunda çalışmakta olan bir sınıf öğretmenin deneyimleri doğrultusunda ilk okuma yazma sürecinin betimlenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Şanlıurfa'nın Siverek ilçesine bağlı bir köy okulunda okuyan birinci sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. 2020-2021 eğitim öğretim yılı salgın döneminde bir köy okulundaki ilk okuma yazma sürecini betimlemek için yapılan bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden olan durum (örnek olay) çalışması kullanılmıştır. Araştırma bir durum çalışması olduğu için çeşitli veri toplama araçları kullanılmıştır. Öğrenciler hakkında veri toplamak için araştırmacının hazırladığı “Öğrenci Bilgi Formu” kullanılmıştır. Durumu ayrıntılı ve derinlemesine ortaya koyabilmek için araştırmacı tüm süreç boyunca öğretmen, öğrenci ve velilerle görüşmeler yapılmıştır. Araştırmacı tarafından bu görüşmeleri uzaktan eğitim, hibrit eğitim ve yüz yüze eğitim süreçlerinin tamamında hazırlanan “Öğretmen Görüşme Formu”, “Öğrenci Görüşme Formu” ve “Veli Görüşme Formu” ile yapılmıştır. Süreci daha iyi yansıtabilmek için bu çalışmada öğrencilerin defterlerine, ödevlerine, çalışma yapraklarına, tahtada ve sınıf içerisinde yapılan etkinlikler veri kaynağı olarak kullanılmıştır. Öğrencilerin yıl sonunda; harf tanıma becerilerinin ne düzeyde oldukları “Harf Tanıma Becerisi Değerlendirme Formu” ile sesli okuma becerilerinin ne düzeyde olduğu “Hece-Kelime Tanıma Formu (Okuma Becerisi)” ve yazma becerilerinin ne düzeyde olduğu ise “Hece-Kelime Tanıma Formu (Yazma Becerisi)” ile değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre salgın sürecinde araştırmaya katılan 19 birinci sınıf öğrencisi içinden 3 öğrencinin okuma

ve yazmaya geçtiği tespit edilmiştir. Araştırmanın diğer sonuçlarına bakıldığında ise okulların açılıp kapanmasıyla ilgili verilen kararların sürekli değişmesi öğrencilerin okula uyum sağlayamamasına ve okuldan uzaklaşmasına sebep olduğu görülmüştür. Öğretmenin, alt yapı sorunları (internete ulaşmama, uzaktan eğitim için gerekli materyallere sahip olmama), velilerin ilgisizliği ve sürecin bilinmezliğinden olumsuz etkilendiği tespit edilmiştir. Velilerin bu süreçte genel olarak öğrencileri ile ilgilenmedikleri ve süreç hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler : Salgın (covid-19) dönemi, ilk okuma yazma öğretimi, uzaktan eğitim, yüz yüze eğitim, hibrit eğitim

Sayfa Adedi : 257 + xxiii

Danışman : Prof. Dr. Mustafa YILDIZ

**FIRST READING AND WRITING TEACHING IN THE PERIOD OF
THE PANDEMIC (COVID-19): CASE STUDY IN A VILLAGE
SCHOOL**

(M.S. Thesis)

Ayşen Başar Sağlam

GAZI UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCE

March 2022

ABSTRACT

The research was carried out to describe the first reading and writing process in line with the experiences of a classroom teacher working in a village school during the pandemic. The study group of the research consists of first-year pupils studying in a village school in Siverek, Şanlıurfa. In this study, which was conducted to describe the first reading and writing process in a village school during the pandemic period of the 2020-2021 academic year, a case study, which is one of the qualitative research designs, was used. Since the research is a case study, various data collection tools were used. The "Student Information Form" prepared by the researcher was used to collect data about the students. In order to reveal the situation in more detail and in-depth, the researcher conducted interviews with teachers, students and parents throughout the whole process. These interviews were made by the researcher with the "Teacher Interview Form", "Student Interview Form" and "Parent Interview Form" prepared by her in all of the distance education, hybrid education and face-to-face education processes. In order to reflect the process better, students' notebooks, homework, worksheets, and activities on the blackboard and in the classroom were used in this study. At the end of the year students' level of letter recognition skills was evaluated with the "First Reading and Writing Process Evaluation Form (Letter Recognition Skill)" and the level of oral reading skills with the "Syllabic-Word Recognition Form (Reading Skill)" and the level of writing skills with the "Syllable-Word Recognition Form (Writing Skill)". Descriptive analysis method was used in the analysis of the data. According to the

results of the research, it was determined that 3 students out of 19 first grade students who participated in the study during the epidemic process started reading and writing. Looking at the other results of the study, it was seen that the constant change in the decisions about opening and closing the schools caused the students not to adapt to the school and to move away from the school. It has been determined that the teacher is negatively affected by the infrastructure problems, the indifference of the parents and the ignorance of the process. It was observed that the parents were generally not interested in their students in this process and did not have enough information about the process.

Key Words : Pandemic (covid-19) period, first reading and writing teaching, distance education, face-to-face education, hybrid education

Page Number : 257 + xxiii

Supervisor : Prof. Dr. Mustafa YILDIZ

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZ	vi
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER.....	x
TABLolar LİSTESİ.....	xvi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xviii
BÖLÜM I	1
GİRİŞ.....	1
Araştırmanın Amacı	7
Araştırmanın Önemi	9
Araştırmanın Sınırlılıkları	10
Araştırmanın Tanımları	10
BÖLÜM II.....	13
KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	13
Eğitimde Yaşanan Değişimler	13

Yüz Yüze Eğitim.....	14
Uzaktan Eğitim.....	15
Hibrit Eğitim.....	19
Salgın ve Eğitim.....	22
Salgın Sürecinde Dünyada Eğitim	23
Çin-Wuhan-Pekin	24
İngiltere	25
Fransa.....	25
Hindistan.....	26
Moğolistan.....	26
Salgın Sürecinde Türkiye’de Eğitim	27
İlk Okuma Yazma Öğretimi	30
Okuma.....	30
Okumayı Etkileyen Etmenler	31
Yazma.....	33
Yazmayı Etkileyen Etmenler	33
İlk Okuma Yazma Öğretim Süreci.....	35
Salgın Sürecinde İlk Okuma Yazma Öğretimi.....	37
İlgili Araştırmalar	40
BÖLÜM III	47
YÖNTEM.....	47
Araştırmanın Modeli	47
Çalışma Grubu	49

Veri Toplama Araçları	51
Geçerlilik	62
Güvenilirlik	63
Verilerin Toplanması	63
Verilerin Analizi	65
BÖLÜM IV	67
BULGULAR	67
Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	67
Öğretmen 07-21 Eylül Haftaları Arasında Okullar Açılmadan Önce Neler Yaptı?	68
Öğrenciler 07-21 Eylül Haftaları Arasında Okullar Açılmadan Önce Neler Yaptı?	69
Veliler 07-21 Eylül Haftaları Arasında Okullar Açılmadan Önce Neler Yaptı?	70
İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	71
Öğretmen 21-25 Eylül Uyum Haftasında Neler Yaptı?	71
Öğrenciler 21-25 Eylül Uyum Haftasında Neler Yaptı?	75
Veliler 21-25 Eylül Uyum Haftasında Neler Yaptı?	76
Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	77
Öğretmen 28 Eylül-11 Ekim Haftalarında Neler Yaptı?	78
Öğrenciler 28 Eylül-11 Ekim Haftalarında Neler Yaptı?	79
Veliler 28 Eylül-11 Ekim Haftalarında Neler Yaptı?	84
Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	86

Öğretmen 12-18 Ekim Haftasında Neler Yaptı?	87
Öğrenciler 12-18 Ekim Haftasında Neler Yaptı?	90
Veliler 12-18 Ekim Haftasında Neler Yaptı?	95
Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	96
Öğretmen 19 Ekim-22 Kasım Haftaları Arasında Neler Yaptı?	97
Öğrenciler 19 Ekim-22 Kasım Haftasında Neler Yaptı?	106
Veliler 19 Ekim-22 Kasım Haftaları Arasında Neler Yaptı?	115
Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular	117
Öğretmen 23 Kasım-15 Şubat Haftaları Arasında Neler Yaptı?	117
Öğrenciler 23 Kasım-15 Şubat Haftaları Arasında Neler Yaptı?	119
Veliler 23 Kasım-15 Şubat Haftaları Arasında Neler Yaptı?	122
Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	124
Öğretmen 15 Şubat -14 Nisan Haftaları Arasında Neler Yaptı?	125
Öğrenciler 15 Şubat -14 Nisan haftaları arasında neler yaptı?	137
Veliler 15 Şubat-14 Nisan Haftaları Arasında Neler Yaptı?	152
Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	154
Öğretmen 14 Nisan- 2 Haziran Haftaları Arasında Neler Yaptı?	154
Öğrenciler 14 Nisan- 2 Haziran Haftaları Arasında Neler Yaptı?	156
Veliler 14 Nisan- 2 Haziran Haftaları Arasında Neler Yaptı?	159
Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular	162
Öğretmen 2 Haziran- 2 Temmuz Haftaları Arasında Neler Yaptı?	163
Öğrenciler 2 Haziran- 2 Temmuz Haftaları Arasında Neler Yaptı?	171
Veliler 2 Haziran- 2 Temmuz Haftaları Arasında Neler Yaptı?	182

Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular	184
On Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	187
On İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	193
BÖLÜM V	197
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	197
Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	197
İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	198
Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	199
Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	202
Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	205
Altıncı Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	208
Yedinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	211
Sekizinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	215
Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	219
Onuncu Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	221
On Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	222
On İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	223
Tartışma	224
Öneriler	227
KAYNAKLAR.....	229
EKLER.....	239
EK 1. Uygulama İzni.....	240
EK 2. Öğrenci Bilgi Formu	241

EK 3. Harf Tanıma Becerisi Değerlendirme Formu.....	242
EK 4. Hece-Kelime Tanıma Formu (Okuma Becerisi).....	243
EK 5. Hece-Kelime Tanıma Formu (Yazma Becerisi).....	244
EK 6. Sesli Okuma Metni	245
EK 7. Öğretmen Görüşme Formu	247
EK 8. Öğrenci Görüşme Formu.....	251
EK 9. Veli Görüşme Formu.....	253
EK 10. Aydınlatılmış Onam Formu	257

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Türkiye'de Covid-19 ile Eğitimin Kesintiye Uğramasından Etkilenen Öğrenci Sayısı	4
Tablo 2. Ülkelerin Gelir Gruplarına Göre Uzaktan Eğitim Yöntemleri.....	5
Tablo 3. Salgın Süreci Türkiye Eğitim Takvimi	29
Tablo 4. Çalışma Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Özellikleri.....	50
Tablo 5. Okula Kayıtlı Öğrenciler ve Gelen Öğrenci Sayısı	75
Tablo 6. Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Katılabilmesi için Yeterli Donanıma Sahip Olma Durumları	83
Tablo 7. Öğrencilerin Okula Devam Durumları	83
Tablo 8. Öğrencilerin Okula Devam Durumları	95
Tablo 9. Öğrencilerin Okula Devam Durumları	114
Tablo 10. Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Katılabilmeleri İçin Yeterli Donanıma Sahip Olma Durumları	114
Tablo 11. 25 Kasım- 15 Şubat Tarihleri Arasında Tablet ve İnternete Ulaşabilen Öğrenci Sayısı	119
Tablo 12. Öğretmenin 23 Kasım-15 Şubat Tarihleri Arasında Ulaşabildiği Öğrenci Sayısı	120
Tablo 13. Öğrencilerin Okula Devam Etme Durumları	151

Tablo 14. 14 Nisan- 2 Haziran Tarihlerinde Tablet ve İnternete Ulaşabilen Öğrenci Sayısı	155
Tablo 15. 14 Nisan- 2 Haziran Tarihleri Arasında Uzaktan Eğitim Sürecinde Öğrencilerin Canlı Derslere Katılma Durumları.....	157
Tablo 16. Öğrencilerin Okula Devam Etme Durumları	181
Tablo 17. Öğrencilerin Harf Tanıma Becerisi (A-L)	185
Tablo 18. Öğrencilerin Harf Tanıma Becerisi (M-Z)	186
Tablo 19. Öğrencilerin Harf-Hece-Cümle Okuma Becerisi (1.-2. Grup).....	187
Tablo 20. Öğrencilerin Harf-Kelime-Cümle Okuma Becerisi (3.-4. Grup)	188
Tablo 21. Öğrencilerin Hece- Kelime-Cümle Okuma Becerisi (5. Grup)	189
Tablo 22. Ö6'nın Okuma Hızı	191
Tablo 23. Ö10'un Okuma Hızı	192
Tablo 24. Ö11'in Okuma Hızı	193
Tablo 25. Öğrencilerin Hece-Kelime-Cümle Yazma Becerisi (1.-2. Grup).....	194
Tablo 26. Öğrencilerin Hece-Kelime- Cümle Yazma Becerisi (3.-4. Grup).....	195
Tablo 27. Öğrencilerin Hece-Kelime-Cümle Yazma Becerisi (5. Grup)	196

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Durum araştırması süreci	48
Şekil 2. Okulda ilk günüm çerçevesi	68
Şekil 3. Bil- söyle oyunu	72
Şekil 4. İhtiyaç listesi	74
Şekil 5. Yanlış kalem tutma pozisyonu	79
Şekil 6. Doğru kalem tutma pozisyonu	80
Şekil 7. Oyun hamuru çalışması	81
Şekil 8. Origami çalışması	81
Şekil 9. Yap-boz çalışması	69
Şekil 10. Çizgi çalışması örneği	82
Şekil 11. Çizgi çalışması örneği	70
Şekil 12. "e" harfini tanıtmaya çalışması	87
Şekil 13. " e" sesi başta-ortada-sonda çalışması	88
Şekil 14. Taşlarla "e" harfi yazma	89
Şekil 15. Taşlarla "e" harfi yazma çalışması	89
Şekil 16. Doğru kalem tutuşunda kullanılan parmakların gösterimi	89
Şekil 17. Oyun hamuruyla "e" harfi yazma çalışması	91
Şekil 18. Oyun hamuruyla "e" harfi yazma çalışması	91

Şekil 19. "e" harfini tanıma ve yazma	92
Şekil 20. "e" harfini tanıma ve yazma	92
Şekil 21."e" harfi yazma çalışması	93
Şekil 22. "e" harfi yazma çalışması	93
Şekil 23. Ö1'in "e" harfi yazma çalışması	94
Şekil 24. "l" harfi başta-ortada-sonda etkinliği	99
Şekil 25. "el" hecesi.....	100
Şekil 26. "le" hecesi.....	101
Şekil 27. "ele" hecesi.....	102
Şekil 28. Okuma çalışması	105
Şekil 29. Okuma çalışması	105
Şekil 30. Okuma çalışması	105
Şekil 31. "l" sesi tanıma etkinliği	107
Şekil 32. "l" sesi tanıma etkinliği	107
Şekil 33."l" harfi yazma	108
Şekil 34. "l" harfi yazma	108
Şekil 35. "l" harfi yazma	108
Şekil 36."el" hece çalışması	109
Şekil 37."le" hece çalışması	109
Şekil 38. "ele" hecesi.....	110
Şekil 39. "elle" hecesi.....	110
Şekil 40. "a" sesi hissetme çalışması.....	111
Şekil 41."a" sesi hissetme çalışması.....	111

Şekil 42. "a" harfi yazma.....	113
Şekil 43. "a" harfi yazma.....	113
Şekil 44. "a" harfi yazma.....	113
Şekil 45. "a" harfi hece çalışması.....	113
Şekil 46. "a" harfi hece çalışması.....	113
Şekil 47. "a" harfi çalışması	120
Şekil 48. "a" harfi çalışması	108
Şekil 49. "i" harfi çalışması	121
Şekil 50. "k" harfi çalışması	109
Şekil 51. Harf kartları.....	125
Şekil 52. Öğrenilen harflerle tekrar çalışması	126
Şekil 53. Bardak oyunu	126
Şekil 54. Magnetlerle hece ve kelime çalışması.....	127
Şekil 55. Okuma çalışması	127
Şekil 56. Yazma çalışması.....	127
Şekil 57. Tahtada "k" harfi çalışması	128
Şekil 58. "k" harfi metin çalışması	129
Şekil 59. "k" harfi metin çalışması	130
Şekil 60. "k" harfi metin çalışması	130
Şekil 61. "y" harfi öğretimi	131
Şekil 62. "ı" harfi öğretimi	132
Şekil 63. "d" harfi öğretimi	132
Şekil 64. Daha önce öğrenilen harfleri hatırlatma.....	133

Şekil 65. "m" sesi hissettirme çalışması	133
Şekil 66. Başta- ortada- sonda çalışması	134
Şekil 67. "m" harfi yazılışı	134
Şekil 68. "m" harfi hece çalışması.....	135
Şekil 69. Horoz etkinliği	136
Şekil 70."ü" harfi öğretimi	136
Şekil 71. Harf kartları.....	137
Şekil 72. Bil-eşleştir oyunu	138
Şekil 73. Hangi harfle başlar? Oyunu	139
Şekil 74. İçindeki sesi bulma.....	139
Şekil 75. Kelime ve cümle oluşturma oyunu	140
Şekil 76. Aynı heceyi bulma oyunu	141
Şekil 77. Okuyabildiğin kadar ilerle oyunu.....	142
Şekil 78. Ö6'nın "u" harfi yazma çalışması	143
Şekil 79. Ö15'in "u" harfi yazma çalışması	143
Şekil 80. Tahtada "z" harfi yazma	144
Şekil 81. Tahtada "g" harfi yazma.....	144
Şekil 82. "m" harfi yazma	145
Şekil 83. "u" harfi yazma	145
Şekil 84. "d" harfi yazma	145
Şekil 85. "b" harfi yazma	145
Şekil 86. "z" harfi yazma.....	145
Şekil 87. "ş" harfi yazma	145

Şekil 88. Origami çalışması.....	147
Şekil 89. "ö" harfi çalışması	147
Şekil 90. "r" harfi çalışması.....	147
Şekil 91. Bakarak yazma metni.....	148
Şekil 92. Bakarak yazma çalışması	148
Şekil 93. Bakarak yazma çalışması	148
Şekil 94. Dikte heceleri	149
Şekil 95. Ö6'nın dikte çalışması	149
Şekil 96. Ö10'un dikte çalışması	150
Şekil 97. Ö19'un dikte çalışması	150
Şekil 98. Ö11'in dikte çalışması	150
Şekil 99. Ö3'ün dikte çalışması	150
Şekil 100. Harf kartları.....	164
Şekil 101. Harf hatırlatıcı	165
Şekil 102. Öğrencilerin karıştırdığı harfler	166
Şekil 103. Karıştırılan harfleri bulma etkinliği	166
Şekil 104. Tek hece okuma çalışması	167
Şekil 105. Harf- hece okuma çalışması	167
Şekil 106. Hece- kelime okuma çalışması.....	168
Şekil 107. Bakarak yazma	169
Şekil 108. Oku-yaz çalışması	169
Şekil 109. Dikte çalışması	170
Şekil 110. Okuma çalışması	172

Şekil 111. Eşleştirme çalışması	173
Şekil 112. Kodlama çalışması	173
Şekil 113. "d" harfi çalışması	174
Şekil 114. "z" harfi çalışması	174
Şekil 115. Hece- kelime çalışması	175
Şekil 116. Hece- kelime çalışması	175
Şekil 117. Hece-kelime çalışması	176
Şekil 118. Cümle okuma çalışması	176
Şekil 119. Eksik heceleri tamamlama	177
Şekil 120. Okuma ve varlıkların adını yazma	177
Şekil 121. Okuma ve yazma çalışması	178
Şekil 122. Okuma ve varlıkların adını yazma	178
Şekil 123. Oku ve yaz çalışması	179
Şekil 124. Bakarak yazma çalışması	179
Şekil 125. Bakarak yazma çalışması	179
Şekil 126. Bakarak yazma çalışması	180
Şekil 127. Bakarak yazma çalışması	180
Şekil 128. Çek- oku etkinliği	181
Şekil 129. Çek- oku etkinliği	181
Şekil 130. Okuma hızını tespit etme metni	190

BÖLÜM I

GİRİŞ

İçerisinde bulunduğumuz çağ bilginin çok hızlı üretildiği ve tüketildiği bir çağdır. Bu sebeple toplumun ve bireyin çağa ayak uydurabilmesi bu süreçte bilgiyi üretmesine ve kullanmasına bağlıdır. Bu da ancak iyi bir eğitim ile mümkündür. Nitelikli eğitimin temeli de başta ilk okuma yazma ile atılmaktadır. İlkokul her şeyin öğrenildiği temel ise, ilk okuma yazma da öğrenmenin temelidir (Güneş, Uysal & Taç 2016). İlk okuma ve yazma da ilköğretim sürecinde kazanılacak beceriler için temel olmaları bakımından önem taşımaktadır.

Tüm dünyada ilköğretimin en önemli ve değişmeyen temel amacı iyi vatandaşlar yetiştirmenin yanı sıra yaşamı boyunca gereken temel bilgi ve becerilerin öğretilmesidir (Savaş, 2018, s. 70). Bu temel becerilerin başında da okuma ve yazma yer almaktadır. Okuma; kişinin yaşam içinde kendi çabası ile sonradan kazandığı ve sosyal, kültürel ve bilişsel alanda bütün yaşamını etkileyebilecek nitelikte olan oldukça karmaşık bir süreçtir (Keskin, 2012). Okumanın amacı ne olursa olsun eleştirel ve özgün düşünmeyi, çok yönlü bakış açıları geliştirmeyi, kendini ve dünyayı anlamayı, yorumlamayı sağlayan en etkin yollardan biridir (Adalı, 2010, s. 9). Okuma geçmişten günümüze önemi giderek artan bir beceridir. Yazının bulunmasından günümüze kadar geçen sürede okuma yapılan ortam ve metin türleri farklılık ve gelişim göstermiştir. Son yıllarda teknolojinin gelişmesi, okuma yapılacak eserlerin ve ortamın çoğalmasıyla birlikte okumanın niteliğinde de değişimler görülmüştür. Önceden, harflerin seslendirilmesinden ibaret olan okuma anlayışı zaman içerisinde değişim göstererek “yeni bir anlama ulaşma çabası” olarak değerlendirilmektedir

(Keskin & Baştuğ, 2012). Günümüzde ise okuma; “ön bilgilerin kullanıldığı, yazar ve okuyucu arasındaki etkili iletişime dayalı uygun bir yöntem ve amaç doğrultusunda, düzenli bir ortamda gerçekleştirilen anlam kurma süreci” olarak tanımlamaktadır (Akyol, 2015, s.

1). Türkçe Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin;

- dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesi,
- Türkçeyi, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarının sağlanması,
- okuduğu, dinlediği/izlediğinden hareketle, söz varlığını zenginleştirerek dil zevki ve bilincine ulaşmalarının; duygu, düşünce ve hayal dünyalarını geliştirmelerinin sağlanması,
- okuma yazma sevgisi ve alışkanlığını kazanmalarının sağlanması,
- duygu ve düşünceleri ile bir konudaki görüşlerini veya tezini sözlü ve yazılı olarak etkili ve anlaşılır biçimde ifade etmelerinin sağlanması,
- bilgiyi araştırma, keşfetme, yorumlama ve zihinde yapılandırma becerilerinin geliştirilmesi,
- basılı materyaller ile çoklu medya kaynaklarından bilgiye erişme, bilgiyi düzenleme, sorgulama, kullanma ve üretme becerilerinin geliştirilmesi,
- okuduklarını anlayarak eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmelerinin ve sorgulamalarının sağlanması,
- millî, manevî, ahlaki, tarihî, kültürel, sosyal değerlere önem vermelerinin sağlanması, millî duygu ve düşüncelerinin güçlendirilmesi,
- Türk ve dünya kültür ve sanatına ait eserler aracılığıyla estetik ve sanatsal değerleri fark etmelerinin ve benimsemelerinin sağlanması amaçlanmıştır (MEB, 2019).

Amaçlanan bu becerilerin geliştirilmesinin temelinde ise ilk okuma ve yazma öğretimi süreci önem kazanmaktadır.

İlk okuma yazma öğretimi çocuğun ilerleyen yıllardaki öğrenim yaşamı için kritik bir öneme sahiptir. Çünkü çocuğun akademik başarısından, sosyal yaşamına kadar etkili olacak pek çok beceri ve alışkanlıklar ilk okuma yazma öğretimi sürecinde kazandırılmaktadır. Bu sebeple ilk okuma yazma öğretimi sürecinin etkili ve verimli şekilde sürdürülmesi gerekmektedir (Babayiğit, 2016).

Okuma yazma eğitiminin temeli birinci sınıfta atılmaktadır ve bu süreçte temel ne kadar sağlam atılırsa öğrenci ileriki yıllarda o kadar başarı sağlayacaktır. Bu süreçte okuma yazma becerisini kazanan öğrenci ana dilini de geliştirmiş olacaktır. Böylelikle yalnızca Türkçe derslerinde değil diğer derslerde de başarı sağlayacaktır. Ana dilini başarılı bir şekilde

öğrenen öğrenci derslerde başarılı olmanın yanı sıra günlük hayatında da başarı sağlayacaktır (Ölmez, 2017).

Öğrencinin ileriki yaşamında kendi ayakları üzerinde durması için okuma yazmayı öğrenmek önemli bir etkinliktir. Çünkü birey okuma yazma bilmeden en basit etkinliklerden en karmaşık etkinliklere kadar bu etkinliklerin hiçbirinden yararlanamaz. Çağdaşlığa ait bilimsel, teknolojik ve siyasal etkinliklerden yararlanmak isteyen bir birey okuma yazma becerisine sahip olmalıdır. Bireyin mutluluğunu bu süreçte kazandığı bilgi, beceri ve davranışlar büyük ölçüde etkili olacaktır (Vural, 2007). Öğrencinin öz yetenekleri dışında okuma yazma öğrenme sürecini etkileyen birden çok etken vardır. Bunlar; aile, öğretmen, okul ortamı gibi etkenlerdir. Bu etkenlerden herhangi birisinde olabilecek bir aksama okuma yazma sürecini olumsuz şekilde etkileyebilir (Deniz, 2019). Covid-19 adlı virüsün ortaya çıkmasıyla birlikte aile, öğretmen, okul ortamı virüsten etkilenerek ilk okuma yazma sürecini etkilemiştir.

Covid-19 adlı virüs Aralık 2019'un sonlarına doğru Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkmıştır. Virüs, yüksek bulaşma özelliğine sahiptir. Bu sebeple başta Avrupa olmak üzere tüm dünyaya yayılmıştır (WHO, 2020). Dünyanın her yerine yayılan bu salgın, başta sağlık olmak üzere ekonomik, sosyal ve pedagojik bakımdan pek çok kritik değişikliğe neden olmuştur. Bu salgından en çok etkilenen alanlardan biri de eğitim olmuştur (Can, 2020). Çok hızlı yayılım göstermesi sebebiyle bireyler arasında fiziksel mesafenin korunmasına çalışılarak salgın kontrol altına alınmaya çalışılmıştır. Bu sebeple eğitimde bazı aksaklıklar görülmüştür. İlk, orta ve yükseköğretim olmak üzere her düzeyden eğitim kurumu toplam 191 ülkede kapatılmıştır. Okulların kapatılmasıyla birlikte tüm dünyada toplam öğrenci nüfusunun yaklaşık %90'ına yani 1,6 milyar öğrencinin eğitimi kesintiye uğramıştır (UNESCO, 2020a). Bu salgından tüm dünya gibi Türkiye de etkilenmiştir. Ülkemizde ilk vaka 11 Mart 2020 tarihinde görülmüştür. Sağlık Bakanlığının açıklaması ile okullar ve eğitim kurumları 25 Mart itibariyle geçici süre ile kapatılmıştır (YÖK, 2020a). Eğitimin kesintiye uğramasıyla birlikte bundan etkilenen öğrenci sayısı Türkiye'de yaklaşık 25 milyon

öğrenciyi bulurken bu öğrencilerden ilk ve ortaöğretim düzeyinde etkilenen öğrenci sayısı ise yaklaşık 16,5 milyon olmuştur (UNESCO, 2020b).

Tablo 1

Türkiye'de Covid-19 ile Eğitimin Kesintiye Uğramasından Etkilenen Öğrenci Sayısı

Toplam etkilenen öğrenci sayısı	24.901.925		
Toplam etkilenen kız öğrenci sayısı	11.817.880		
Toplam etkilenen erkek öğrenci sayısı	13.084.045		
Eğitim Düzeyi	Kız	Erkek	Toplam
Okul öncesi	632.944	693.179	1.326.123
İlköğretim	2.421.515	2.550.915	4.972.430
Ortaöğretim	5.450.541	5.953.844	11.404.385
Yükseköğretim	3.312.880	3.886.107	7.198.987

(UNESCO (2020b). *Startling digital divides in distance learning emerge*. <https://en.unesco.org/news/startling-digital-divides-distance-learning-emerge> sayfasından erişilmiştir.)

Covid-19 salgınının yaşandığı tüm ülkeler için en kritik ve öncelikli hedef eğitimin sekteye uğramadan devamını sağlamak olmuştur. Bu süreçte her ülke kendi teknolojik alt yapısını kullanarak mevcut uzaktan eğitim olanaklarını kullanmaya çalışmıştır (Can, 2020). Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF), salgının (covid-19) etkilerinin uzun süreceğini varsayarak, dezavantajlı bölgelerdeki öğrencilerin gelecekte okulu bırakma risklerinin arttığını belirtmiştir. Bu sebeple, eğitimin sekteye uğramasını önlemek için internete erişmekte sıkıntı yaşayan öğrenciler için gerekli desteğin verilmesinin ve uzaktan eğitim uygulamalarına erişimin sağlanmasının önemi üzerinde durmuştur (UNICEF, 2020).

Ülkemizde ilk vakanın 11 Mart 2020 tarihinde açıklanmasıyla birlikte Nisan ayında yapılacak olan 1 haftalık ara tatil öne çekilmiştir. 16 Mart tarihi itibarıyla de 2 hafta süreyle eğitime ara verildiği Milli Eğitim Bakanlığı tarafından duyurulmuştur. 23 Mart tarihi ile de uzaktan eğitim süreci başlatılmıştır (<http://www.meb.gov.tr>). Daha sonra bu uzaktan eğitim süreci önce 30 Nisan tarihine, sonrasında ise Mayıs ayı sonuna kadar uzatılmıştır

(<https://www.hurriyet.com.tr>). 19 Haziran tarihinde de yaz tatili başlamıştır. Fakat salgının devam etmesiyle birlikte 2020-2021 Eğitim- Öğretim yılında okulların kademeli şekilde açılacağı duyurulmuştur.

Tüm dünyada devam eden salgını kontrol altına almak için ülkeler yüz yüze eğitime ara verdikleri dönemlerde oluşan eğitim boşluğunu kapatmak için uzaktan eğitim ve hibrit eğitim gibi çeşitli çözüm yolları geliştirmişlerdir.

UNESCO (2020f) tarafından yayımlanan salgın (covid-19) sürecinde okulların kapalı olduğu dönemlerde ülkelerin gelir gruplarına göre tercih ettikleri uzaktan eğitim yöntemlerinin dağılımı Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2

Ülkelerin Gelir Gruplarına Göre Uzaktan Eğitim Yöntemleri

Gelir Grupları	Uzaktan Eğitim Yöntemleri			
	Çevrimiçi (%)	TV (%)	Radyo (%)	Basılı Materyaller (%)
Düşük gelir grubu ülkeler	64	92	93	64
Alt orta gelir grubu ülkeler	94	100	92	89
Üst orta gelir grubu ülkeler	92	95	55	86
Üst gelir grubu ülkeler	95	63	22	61
Küresel ortalama	90	87	61	85

(UNESCO (2020f). *What have we learnt? Overview of findings from a survey of ministries of education on national responses to COVID-19*. National-Education-Responses-to-COVID-19-WEB-final_EN.pdf sayfasından erişilmiştir.)

Tablo 2’de düşük gelir grubuna sahip ülkelerin uzaktan eğitim yöntemi olarak daha çok radyo ve TV’yi kullandıkları görülürken, üst gelir grubuna sahip ülkeler çevrimiçi yöntemleri tercih ettikleri görülmektedir. Türkiye’nin de arasında bulunduğu üst orta gelir grubu ülkelerde ise en fazla tercih edilen uzaktan eğitim yöntemi %95 ile televizyondur.

Salgınla birlikte ani şekilde uzaktan eğitim uygulamalarına geçilmiştir. Fakat uzaktan eğitimin nitelikli şekilde yapılabilmesi için gerekli hazırbulunuşluğa sahip olunmalıdır. UNESCO (2020g) uzaktan eğitim için dört boyutta hazırbulunuşluğun gerçekleşmesi gerektiğini açıklamıştır. Bunlar;

1. *Teknolojik Hazırbulunuşluk*: Uzaktan eğitimde kullanılacak teknolojik araçların (Çevrimiçi uygulamalar, TV ve radyo yayınları) içerik olarak ve öğrencilere ulaştırma kapasitesinin yeterli ve hazır olması.

2. *İçerik Hazırbulunuşluğu*: Çevrimiçi uygulamalar, TV ve radyo yoluyla yapılan eğitimlerin sınıf ve ders düzeyinde öğretim programlarına uygun olması.

3. *Pedagojik Hazırbulunuşluk*: Uzaktan eğitim ve öğretim sürecine geçiş için öğrenci, veli ve öğretmenin yeterli ve hazır olması.

4. *İzleme ve Değerlendirme Hazırbulunuşluğu*: Yeni öğrenme ortamında derslere erişim ve öğrenci katılım takibinin yapılması, uzaktan eğitim sürecinin izlenmesi ve öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi.

Ülkemizde de aniden uzaktan eğitim uygulamalarına geçilmesi bazı aksaklıklara sebep olmuştur. Yılmaz ve diğerleri (2020), veli algısına göre salgın dönemi uzaktan eğitim sürecinin niteliğini incelediği araştırmada öğrencilerin sadece yarısının, uzaktan eğitimden yararlanabilecekleri bir bilgisayarının bulunduğu sonucuna ulaşmışlardır. Düşük gelirli velilerin %37'sinin, yüksek gelirli velilerin ise %65'inin evinde bilgisayar bulunduğu sonucuna varılmıştır. Araştırmanın diğer sonuçlarından birisi de çevrimiçi yapılan uzaktan eğitime girişte ve ders esnasında öğrencilerin %68'inin bağlantı problemleri yaşadığı ve bu problemlerin Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde daha fazla görülmesi olmuştur.

Literatür incelendiğinde Bozkurt (2020), salgın sırasında ilköğretim öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik imge ve algılarını, Can (2020), salgının Türkiye'de açık ve uzaktan eğitim uygulamalarını ve pedagojik yansımalarını, Keskin ve Kaya (2020), Covid-19 sürecinde öğrencilerin web tabanlı uzaktan eğitime yönelik geri bildirimlerinin değerlendirilmesini, Sarı ve Nayır (2020), salgın dönemi eğitimde sorunları ve fırsatları incelemişlerdir. Yapılan

alışmalara bakıldığında salgın sürecinin eğitimi etkilediği gör÷lmektedir. İlk okuma yazma öğretim süreci de eğitimin en kritik dönemlerinden birisidir. Bu nedenle yapılacak olan bu durum çalışması salgının ilk okuma yazma öğretim sürecine etkisinin ortaya konması açısından önemsenmektedir.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın genel amacı” 2020-2021 eğitim-öğretim yılında salgın şartlarında gerçekleştirilen ilk okuma yazma öğretim sürecinin betimlenmesi”dir. Araştırmanın alt amaçları aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

- 1) Salgın dönemi *07-21 Eylül Haftaları arasında* okular açılmadan önce ilk okuma yazma hazırlık öğretim sürecinde;
 - Öğretmen neler yapmıştır?
 - Öğrenciler neler yapmıştır?
 - Veliler neler yapmıştır?
- 2) Salgın dönemi *21-25 Eylül Uyum Haftası* (Haftanın seçilen 1 gününde yapıldı) *yüz yüze eğitim* yoluyla ilk okuma yazma öğretim sürecinde;
 - Öğretmen neler yapmıştır?
 - Öğrenciler neler yapmıştır?
 - Veliler neler yapmıştır?
- 3) Salgın dönemi *28 Eylül-11 Ekim Haftaları arasında hibrit eğitim* yoluyla ilk okuma yazma öğretim sürecinde;
 - Öğretmen neler yapmıştır?
 - Öğrenciler neler yapmıştır?
 - Veliler neler yapmıştır?

- 4) Salgın dönemi *12-18 Ekim Haftasında yüz yüze eğitim* yoluyla ilk okuma yazma öğretimi sürecinde;
- Öğretmen neler yapmıştır?
 - Öğrenciler neler yapmıştır?
 - Veliler neler yapmıştır?
- 5) Salgın döneminde *19 Ekim-22 Kasım Haftaları arasında hibrit eğitim* yoluyla ilk okuma yazma öğretimi sürecinde;
- Öğretmen neler yapmıştır?
 - Öğrenciler neler yapmıştır?
 - Veliler neler yapmıştır?
- 6) Salgın döneminde *23 Kasım- 15 Şubat Haftaları arasında uzaktan eğitim* yoluyla ilk okuma yazma öğretimi sürecinde;
- Öğretmen neler yapmıştır?
 - Öğrenciler neler yapmıştır?
 - Veliler neler yapmıştır?
- 7) Salgın dönemi *15 Şubat-14 Nisan Haftaları arasında yüz yüze eğitim* yoluyla ilk okuma yazma öğretimi sürecinde;
- Öğretmen neler yapmıştır?
 - Öğrenciler neler yapmıştır?
 - Veliler neler yapmıştır?
- 8) Salgın dönemi *14 Nisan- 2 Haziran Haftaları arasında uzaktan eğitim* yoluyla ilk okuma yazma öğretimi sürecinde;
- Öğretmen neler yapmıştır?
 - Öğrenciler neler yapmıştır?

- Veliler neler yapmıştır?

9) Salgın dönemi 2 Haziran- 2 Temmuz Haftaları arasında yüz yüze eğitim yoluyla ilk okuma yazma öğretimi sürecinde;

- Öğretmen neler yapmıştır?
- Öğrenciler neler yapmıştır?
- Veliler neler yapmıştır?

10) Öğrencilerin yıl sonunda harf tanıma becerisi nasıldır?

11) Öğrencilerin yıl sonunda sesli okuma becerisi nasıldır?

12) Öğrencilerin yıl sonunda yazma becerisi nasıldır?

Araştırmanın Önemi

Günümüzde ilk okuma ve yazma öğretiminin amacı öğrencilere yalnızca okuma ve yazma becerisini kazandırmak değildir. Bu becerilerin dışında okuduğunu doğru anlama, analiz ve yorum yapma, eleştirel düşünme, okuduklarından çıkarım yapma ve kendini ifade etme gibi becerilerin kazandırılması da beklenmektedir. Bu becerilerin kazandırılması daha sonraki süreçlerde akademik başarıyı etkilemenin yanı sıra öğrencinin günlük iletişiminden iş hayatına kadar tüm yaşamında etkili olacaktır. Bu sebeple ilk okuma yazma süreci önem teşkil etmektedir. 2019 yılının sonlarına doğru covid-19 salgınının görülmesiyle birlikte eğitim sektöre uğramıştır. Pek çok ülkede eğitime ara verilmiştir. Bu süreçten en fazla etkilenen gruplardan biri de ilk okuma yazma sürecindeki öğrenciler olmuştur. Çolakoğlu (2019), Şanlıurfa ilinde 2017-2018 eğitim öğretim yılında anadili Türkçe olmayan ilkokul öğrencilerine ilk okuma yazma öğretiminde sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunları incelediği araştırma sonucunda öğretmenlerin, öğrencilerin dil becerilerinin ve psikomotor gelişimlerinin yeterli düzeyde olmamasından ve veli desteğinin alınamamasından kaynaklı sorun yaşadıklarını tespit etmiştir. Bu konuda başka bir çalışma yapan Kırmızı, Susar ve Şencan (2016) Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde 72 öğretmenin ilk okuma yazma sürecinde

karşılaştıkları sorunlara yönelik görüşlerini incelemişlerdir. Çalışma sonucunda Türkçeyi az bilen öğrencilerin okuma yazma sürecinde yavaş ilerledikleri, ilk okuma yazma sürecinde kullanılan kitapların Türkçenin az konuşulduğu bölgeler için uygun olmadığı, öğretmenler dil probleminden dolayı velilerle iletişim kurmada sorun yaşadıklarını tespit etmişlerdir. Salgın öncesinde ilk okuma yazma öğretim süreciyle ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında dezavantajlı kırsal kesimlerde çeşitli problemler yaşandığı görülmektedir. Böyle bir salgın durumunda bu bölgelerde nasıl bir yol haritası izleneceği araştırmacı tarafından önemsenmektedir.

Bu sebeple bu konuda bir durum çalışmasının yapılması süreçte neler yapıldığını ve hangi sorunlarla karşılaşıldığının görülmesi açısından değerli olduğu düşünülmektedir. Bu sürecin nasıl geçtiğinin bilinmesi belirsizlikler içinde geçen salgın dönemine ışık tutacaktır. Ayrıca dezavantajlı kırsal bölgeler göz önüne alındığında salgınla birlikte daha popüler hale gelen uzaktan eğitim ve hibrit eğitim gibi uygulamaların alt yapı, teknik, mevzuat ve pedagojik olarak ne kadar hazır olduğunun tespit edilmesi bakımından araştırmanın faydalı olacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Araştırma, 2020-2021 eğitim öğretim yılı Şanlıurfa'nın Siverek ilçesine bağlı resmi bir köy okulundaki birinci sınıf öğretmeni, öğrencileri ve velileri ile sınırlandırılmıştır.
2. Araştırma bir eğitim- öğretim yılı olarak sınırlandırılmıştır.

Araştırmanın Tanımları

İlk okuma yazma süreci: Öğrencilere ilkokul başladığı yıl okuma yazma becerileri ile birlikte dil becerilerinin kazandırıldığı süreçtir (Baş, 2006).

Salgın: Bir enfeksiyon hastalığının belirli bir toplumda, bölgede veya mevsimde beklenen normal sıklığından net biçimde daha fazla görülmesi olarak tanımlanır (Hacımustafaoğlu, 2018).

Pandemi: Bir bulaşıcı hastalığın veya enfeksiyonun dar bir alanda değil, dünya üzerinde geniş bir alanda yayılmasıdır (covid19.saglık.gov.tr).

Covid-19: SARS-CoV-2 adı verilen yeni bir koronavirüsün neden olduğu hastalıktır (www.who.int).

Uzaktan eğitim: Bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitim öğretim süreçlerine entegre edilmesiyle oluşan uygulamalardan biri uzaktan eğitimidir (Akyürek, 2020).

Yüz yüze eğitim: Öğretim programlarında öngörülen derslerin teorik ve uygulamalı eğitimin öğretmen gözetiminde öğrencilerle yüz yüze olarak uygun ortamlarda bir öğretim yılında 2 dönem yapılan eğitime denir (maol.meb.gov.tr).

Hibrit eğitim: Harmanlanmış eğitim modeli. Eğitimin bir kısmı yüz yüze yapılırken bir kısmının online şekilde yapılmasıdır (Kim, 2008).

EBA (Eğitim Bilişim Ağı): Millî Eğitim Bakanlığı tarafından kurulan çevrimiçi sosyal eğitim platformu.

EBA TV: Salgın (Covid-19) sürecinde yüz yüze eğitime ara verilmesi sebebiyle öğrencilerin okula gitmeden derslerini takip edebilmeleri için kurulan televizyon kanalı.

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde salgın döneminde ilk okuma yazma öğretimi süreci ile ilgili salgının eğitime yansımaları, uzaktan eğitim, yüz yüze eğitim, hibrit eğitim, ilk okuma yazma öğretimi ve salgının ilk okuma ve yazma öğretimine yansımaları ile ilgili kuramsal bilgilerin yanında konu ile ilgili yapılan araştırmalar yer almaktadır.

Eğitimde Yaşanan Değişimler

Eğitim bireyi gelecek yaşamına hazırlayan, karakterinin oluşmasına ve gelişmesine katkı sağlayan, gerekli bilgi ve becerileri edindiği bir süreçtir (Güven ve Özerbaş, 2021, s. 25). Eğitim süreci bireyin yaşamı boyunca devam eder. Bu sürecin verimli bir şekilde yürütülebilmesi için farklı eğitim yöntemlerinin doğru şekilde kullanılması gerekmektedir. Teknolojinin sürekli gelişmesi eğitimi, eğitim ortamlarını ve eğitim yöntem ve tekniklerini de etkilemiştir. Dünya ülkeleri teknolojik gelişmelere ve dijitalleşmeye bağlı olarak eğitim politikalarını değiştirmekte ve geliştirmektedirler. Bu gelişmelere bağlı olarak yüz yüze eğitim yapılan sınıf ortamı yerini uzaktan eğitim uygulamalarıyla dijital ortamlara bırakmaya başlamıştır. Bu bağlamda günümüzde eğitim hizmetleri yalnızca yüz yüze eğitimle değil uzaktan eğitim ve hibrit eğitim gibi farklı yöntemlerle de sunulmaktadır. 2019 yılının sonlarına doğru covid-19 salgının ortaya çıkmasıyla birlikte uzaktan eğitim ve hibrit eğitim zorunlu bir hale gelmiştir. Bu sebeple e- öğrenme platformlarına duyulan ihtiyaç artmıştır.

Yüz Yüze Eğitim

Yüz yüze eğitim, geleneksel eğitim olarak da bilinmektedir. Yüz yüze eğitimde öğretmen ve öğrenciler aynı sınıfın içinde bulunarak etkileşimli şekilde sınıf içi etkinliklerin yapıldığı öğrenme ortamıdır (Yılmaz, 2009). Yeni öğretim metotları bulunmadan önce uzun yıllar boyunca kullanılmış bir öğretim metodudur (Balaman, 2015). Yüz yüze eğitimde teknolojik araçlar sınıf içi veya sınıf dışındaki öğretim etkinliklerini güçlendirmek için isteğe bağlı şekilde kullanılabilir. Fakat kullanmak zorunlu değildir (TEDMEM, 2021). Yüz yüze eğitimin avantaj ve dezavantajları aşağıdaki gibi sıralanabilir:

Yüz yüze eğitimin avantajları;

- Öğrenciler akıllarına takılan soruları sorabilecekleri, yeni şeyler deneyimleyebilecekleri, duygu ve düşüncelerini gerçek bir ortamda paylaşma imkânı sağlar.
- Bilgisayar, tablet vb. sahip olmayan öğrencilerde katılabilir. Bilgisayar ve interaktif uygulamaları kullanmayı gerektiren bilgi ve becerilere sahip olmayı gerektirmez. Bu yüzden kolay ve anlaşılırdır.
- Sınıf ortamında anlaşılmayan şeyleri o an sorma ve düzeltme imkânı verir.
- Öğrencilere akranları sosyalleşme imkânı tanır.
- Uygulama gerektiren derslerde uygulama yapma kolaylığı sağlar. Örneğin laboratuvar ve atölyelerde gerçek ortamlarda yaparak ve yaşayarak öğrenme ortamı sağlar.
- Hem eğitim hem öğretim yapılmasına imkân sağlar.

Yüz yüze eğitimin dezavantajları;

- Herhangi bir sebepten derse katılamayan öğrenciler için katılamadıkları dersi tekrar alma şansına sahip değildir.
- Yüz yüze eğitimde aynı mekân ve zamanda bir arada olunması gerekmektedir. Bu sebeple sınırlıdır.

- Öğretmen genelde anlatan öğrenci ise dinleyen konumunda olduğunda bazı öğrenciler konuyu ilk dinlediklerinde anlayamayabilirler.

Uzaktan Eğitim

Uzaktan eğitim, geleneksel şekilde devam eden öğrenme-öğretme yöntemlerinin sınırlılıkları sebebiyle sınıf içi etkinliklerini sürdürme olanağının bulunmadığı zamanlarda, eğitim etkinliklerinin planlayıcılar ile öğrenciler arasındaki iletişim ve etkileşimin sağlanarak çeşitli ortamlar yoluyla belirli bir merkezden öğretme yöntemine denir (Kaya, 2002). Uzaktan eğitimde birey kendi öğrenme hızına ve şekline göre eğitim faaliyetlerini yapılandırabilir, güncelleyebilir ve teknolojik imkanlarından faydalanabilir (Telli ve Altun, 2020). Aynı zamanda bireylerin istediği zamanda faydalanabilecekleri etkili bir öğrenme şeklidir. Uzaktan eğitimin önemli noktalarından birisi de planlı ve yeni teknolojiler tarafından desteklenen kapsamlı bir öğrenim süreci olmasıdır. Bununla birlikte uzaktan eğitim kavramının temelini dört ana unsur oluşturmaktadır. Bu unsurları aşağıdaki gibi sıralayabilmek mümkündür (Özarslan, 2008, s. 56):

- Uzaktan eğitim, devlet kurumlarıyla birlikte öğrencilere formel bir eğitim imkânı sunmaktadır. Öğrencilerin başarılı olması halinde ise öğrencilere diploma, sertifika verilebilmektedir.
- Uzaktan eğitim uygulamaları öğretmen ve öğrencilere farklı zaman ve mekânlarda bir araya gelebilme fırsatı sunmaktadır.
- Uzaktan eğitim uygulamaları hem eşzamanlı (senkron) hem de farklı zamanlı (asenkron) bir şekilde yapılabilir. Bununla birlikte uzaktan eğitim uygulamaları yeni iletişim teknolojileri aracılığıyla öğretmen ve öğrenciler arasında etkileşim imkânı da sunabilmektedir.
- Uzaktan eğitim uygulamaları kaynaklar arasında bağlantı kurulmasını da sağlayabilmektedir.

Farklı mekânlardaki öğretmen ve öğrencileri çeşitli iletişim teknolojisi araçlarını kullanarak düzenli bir eğitim sistemi olan uzaktan eğitimin avantajları ve dezavantajları aşağıdaki gibi sıralanabilir (Altıparmak, Kurt & Kapıdere, 2011):

Uzaktan eğitimin avantajları:

- Daha fazla öğrenci ile iletişim ve etkileşim sağlanır.
- Fiziksel uzaklık boyutu sorun olmaktan çıkar ve birbirinden çok uzaktaki öğretmen ve öğrenciler arasında iletişim sağlar.
- Okula gidemeyen öğrencilere eğitim olanağı sağlar.
- Mekân ve zaman kavramı ortadan kalkarak farklı zaman ve mekandaki öğrencilerin ve öğretmenlerin iletişim kurmasına olanak tanır.
- Öğrencilerin konuları anlamaları teknoloji destekli uygulamalar sayesinde daha kolay olur.
- Her öğrenci kendi bireysel hızına uygun şekilde eğitim alarak kendi hızında ilerleyebilir.

Uzaktan eğitimin dezavantajları:

- İlk yatırım maliyeti iletişim teknoloji ürünlerini gerektirdiği için yüksektir.
- Teknolojik sistemden kaynaklanabilecek aksaklıklar yaşanabilir bu da uzaktan eğitim sürecini olumsuz etkiler.
- Laboratuvar ve atölye gibi uygulamaya dayalı konuların uzaktan eğitim sürecinde işlenme zorluğu vardır.
- Ders müfredatının hazırlanmasında zorluklar yaşanabilir.
- Kendi kendine çalışma becerisine sahip olmayan ve içsel motivasyonu düşük olan öğrenciler için zor olabilir.
- Teknolojideki yeniliklere bağlı olarak güncelleme ihtiyacı vardır.

Uzaktan eğitimin geçmişine baktığımızda günümüzden yaklaşık üç asır öncesine dayanan disiplinler arası bir alan olduğunu görmekteyiz. Dünyada uzaktan eğitim ilk kez 1728 yılında

Boston Gazetesi'nde "Steno Dersleri" nin mektup yoluyla gerçekleştirilmesiyle başlamıştır (Çoban, 2013, s. 2). İngiltere'de ise mektupla eğitim 1840 yılında başlamıştır. Uzaktan eğitim uygulaması Isaac Pitman tarafından verilmiştir ve Pitman öğrencilerin yaptıkları çalışmalarına not vermiştir. Amerika Birleşik Devletleri'nde ise New York eyaletine bağlı olan Ithaca'da 1883 yılında Mektupla Eğitim Üniversitesi kurulmuştur (Nizam, 2004, s. 9). Almaya 1856 yılında uzaktan eğitim uygulamalarını başlatmıştır. "Tele Colleg", "Schulfernsehen", "Fern Universitat" ve "Deutsch Institut Fur Fernstudien" gibi uzaktan eğitim kurumları günümüzde de varlığını sürdürmektedir. Fransa ise ilk uzaktan eğitim çalışmalarını 1907 yılında gerçekleştirirken resmi olarak ise 1939 yılında Uzaktan Eğitim Merkezi kurarak çalışmalarını sürdürmüştür. 1920 yılında Amerika Birleşik Devletleri radyo yayınlarını kullanmaya başlamış ve halkı bilgilendirecek yayınlar yapmışlardır (Antalyalı, 2004).

Ülkemizde ise uzaktan eğitim uygulamaları ilk olarak (Bozkurt, 2017);

- 1924 tarihinde John Dewey'in raporu ile duyulmuştur.
- 1956 yılında ise banka personellerine yönelik mektup yolu ile hizmet içi eğitim uygulaması yapılmıştır.
- Milli Eğitim Bakanlığı 1958 yılında Mektupla Öğretim Merkezini kurmuştur.
- 1964 yılında TRT ile birlikte eğitsel radyo yayınları yapılmıştır.
- 1974'te MEB'e mektupla yükseköğretim yapma görevi verilmiştir.
- 1982 yılında Anadolu Üniversitesi'ne açıköğretim yapma görevi verilmiştir.
- 1993 yılında Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nde Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı kurulmuştur.
- 1996 yılında ODTÜ ve Bilkent Üniversitesi'nde web tabanlı uzaktan eğitim sistemi uygulamaya koyulmuştur.
- 1999 yılında Fırat Üniversitesi'nin çevrimiçi ortamda ders yayınlamaya başlamıştır.

- 2001 yılında Türkiye'nin internete dayalı ilk önlisans programı olan Bilgi Yönetimi Programı başlamamıştır.
- 2005 yılında YÖK Uzaktan Eğitim Komisyonu'nun kurulmuştur.
- 2012 yılında Uzaktan Eğitim Ulusal Sorunlar Çalıştayı yapılmıştır.
- 2014 yılında Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde Uzaktan Eğitim Anabilim Dalına bağlı Türkiye'de ilk defa Uzaktan Eğitim Online Tezsiz Yüksek Lisans Programı başlamıştır.
- 2016 yılında uzaktan eğitim sözlüğünün oluşturulması ve çevrimiçi olarak erişime açılmıştır.

Ülkemizde uzaktan eğitim faaliyetleri daha çok üniversiteler bünyesinde yapılırken salgınla birlikte neredeyse eğitimin tüm kademelerinde yapılmıştır. Salgın döneminde oluşan eğitim boşluğu uzaktan eğitim uygulamalarıyla sürdürülmüştür. Bu sebeple e-öğrenme platformlarına ihtiyaç duyulmuştur. UNESCO (2020d) bu dönemde ebeveynlerin, öğretmenlerin, öğrencilerin ve yöneticilerin öğrenimini kolaylaştırmak için çeşitli ihtiyaçlara göre farklı dillerde uzaktan eğitim platformlarının kaynak listesini yayınlamıştır. Bunlar aşağıda sunulmuştur:

Mobil okuma uygulamaları;

- StoryWeaver: Çocuklar için çok dilli hikâyelerin dijital deposu.
- Worldreader: Okuma talimatını desteklemek için mobil cihazlardan ve işlevsellikten erişilebilen 52 dilde dijital kitaplar ve hikâyeler.

Öğretmenlerin dijital öğrenme içeriği oluşturmaları için araçlar;

- Thinglink: Etkileşimli görüntüler, videolar ve diğer multimedya kaynakları oluşturur.
- Buncee: Medya açısından zengin dersler, raporlar, bültenler ve sunumlar da dahil olmak üzere öğrenme içeriğinin görsel temsillerinin oluşturulmasını ve paylaşılmasını destekler.
- EdPuzzle: Video ders oluşturma yazılımı.

The World Bank (2020), ülkelerin öğrenmeyi desteklemek için kullandıkları uzaktan eğitim platformlarının listesini paylaşmışlardır;

- *Arjantin- Seguimos Educando*: Arjantin'in videolar, dijital kitaplar, oyunlar içeren platformu.
- *Çin- Çince Ağ Eğitimi Televizyon (CETV4)*: Çin'de ilkokul, ortaokul ve lise müfredat içeriğinde canlı TV yayını.
- *Ürdün-Darsak*: 1-12. sınıflar için çekirdek konuların (Matematik, İngilizce, Fen, Arapça) yer aldığı eğitim portalı.
- *Meksika-Radyo Eğitimi*: Kültür Bakanlığı bünyesinde eğitsel, kültürel ve sanatsal yayınlar.
- *Rusya- CIFRA*: Öğrencilerin kendi kendilerine çalışabilmelerini sağlayacak eğitim materyallerinin sunulduğu portal.

Ülkemizde de Millî Eğitim Bakanlığı 16 Mart tarihinde okulların eğitime ara verdiğini duyurmuştur. Bu haberle birlikte uzaktan eğitime geçilmiştir. Öncelikle ilkokul, ortaokul ve lise kademelerini kapsayan 3 kanal ile 23 Mart tarihinde EBA TV İlkokul, Ortaokul ve Lise kanalları ile yayına başlanmıştır. Daha sonra temelleri daha önce atılmış EBA (Eğitimde Bilişim Ağı) platformu içeriği zenginleştirilmeye çalışılarak daha aktif şekilde kullanılmaya başlanmıştır. EBA platformu üzerinden öğretmenler öğrencileri ile canlı dersler yapmışlardır.

Hibrit Eğitim

Literatür incelendiğinde “hibrit eğitim” kavramı “harmanlanmış eğitim” ve “karma eğitim” kavramları olarak da karşımıza çıkmaktadır. Çırak (2016), öğrencinin ihtiyacına ve dersin şartları düşünülerek öğrenilmesi gereken konunun bir kısmının eğitim ortamında yüz yüze, bir kısmının ise uzaktan eğitim ile elektronik araçlarla yapıldığı öğrenme modelidir şeklinde açıklamıştır. Başka bir ifadeyle hibrit eğitimin yüz yüze yapılan dersleri elektronik

ortamlarla zenginleştirdiği söylenebilir (Yılmaz, 2011). Yüz yüze eğitimin yapılamadığı ortam ve zamanlarda öğrencilerin ve öğretmenlerin iletişim ve etkileşim şansının bulunmadığı tamamen uzaktan öğrenme yerine hibrit eğitimin tercih edildiği görülmektedir (Uluyol & Karadeniz, 2009).

Osguthorpe ve Graham (2003) eğitimcilerin karma öğrenme ortamını planlarken aşağıdaki altı amacı benimseyerek planlamaları gerektiğini ifade etmişlerdir (akt. Balaman, 2010).

1. Pedagojik zenginlik
2. Bilgiye erişim
3. Sosyal etkileşim
4. Kişisel faaliyeti artırma
5. Düşük maliyet
6. Yenilemede kolaylık

Bu altı amacın açıklamalarına aşağıda yer verilmiştir (Osguthorpe & Graham, 2003; akt. Balaman, 2010).

Pedagojik Zenginlik:

Hibrit eğitim öğretmene esneklik sağlamaktadır. Örneğin çevrimiçi işlenen bir dersten sonra öğretmen sınıf ortamında işlenen konuyu öğrencilerin yüz yüze tartışılmasına ve yorumlanmasına ayrılabilir. Böylelikle hibrit eğitim yaklaşımı pedagojik destek ile öğrenme ortamını zenginleştirmiş olur.

Bilgiye Erişim:

Hibrit eğitimde elektronik ortamlar kullanılmasıyla birlikte öğretmenlerin pedagojik seçenekleri artarak öğrenme ortamı zenginleşmektedir. Böylelikle bilgiye ulaşmak daha hızlı ve kolay olmaktadır. Öğrenciler araştırdıkları konu hakkında resim, video, bilgi vb. öğelere çevrimiçi ortamlar sayesinde daha kolay ulaşmaktadır.

Sosyal Etkileşim:

Hibrit eğitim birbirinden uzakta olan öğrenciler ile öğretmen arasında iletişim ve etkileşim sağlamanın yanı sıra öğrencilerin kendi aralarında da iletişim ve etkileşimi arttırmaktadır. Öğrenciler hibrit eğitimle edindikleri bilgileri başkalarıyla birlikte taşıtarak yeni bakış açıları geliştirebilirler.

Kişisel Faaliyeti Arttırma:

Öğrenciler hibrit eğitimde öğretmenin yönlendirmesi olmadan kendi kişisel yönlendirmelerini yaparak kendileri nasıl çalışacağı, neye çalışacağı konusunda sağduyu geliştirebilirler.

Düşük Maliyet:

Eğitimin bir kısmının çevrimiçi şekilde yapılması tam gün sınıf ortamında yapılan derslerdeki maliyetlerin düşmesini sağlayabilir.

Yenilemede Kolaylık:

Hibrit eğitim derslerde video, ses, grafik ve görüntü gibi kaynakların kullanılmasına olanak sağlar. Öğretmenler dersten önce hazırladıkları bu çevrimiçi kaynakları kolayca değiştirebilir ve düzenleyebilirler. Hibrit eğitim ortamlarındaki bu basit düzenleme olanakları sayesinde öğretmenler derslerinde esnek, kullanışlı ve etkileşimli öğrenme ortamları hazırlayabilirler.

Hibrit eğitimin avantajları;

- Yüz yüze eğitimin yapılamadığı durumlarda eğitime olanak tanınması,
- Dezavantajlı okullarda yüz yüze eğitimde alt yapı ve teknik eksikliklerden kaynaklı derste video, görsel vb. kullanılmasına olanak tanıyarak farklı eğitim stratejilerinin kullanılması,
- Ders sırasında interaktif uygulamaların kullanılması ve bu uygulamalar ile öğrencilerin tanışması,

- Hibrit eğitimde, uzaktan eğitim sırasında teknolojik bir aksama yaşandığında yüz yüze yapılacak ders yakın bir periyotta yapılacağı için sorunun giderilmesine olanak tanınması,
- Yüz yüze derslerde anlatılması gereken soyut konuların interaktif etkinliklerle desteklenmesine olanak tanınması.

Hibrit eğitim elektronik ortamlarla eğitim ortamının zenginleştirilmesine olanak tanır. Bu sebeple bilgisayar destekli, e- öğrenme ve web destekli yaklaşımlarla etkileşim halindedir. Hibrit eğitim 2019 yılında tüm dünyayı salgının etkilemesiyle birlikte daha popüler hale gelerek önemi artmıştır. Salgının artmasıyla sokağa çıkma yasağı, uzaktan çalışma gibi tedbirler alınmıştır. Bu süreçte öğrencilerin okuldan uzaklaşmaması ve eğitim- öğretim faaliyetlerinin sürdürülmesi için ülkeler çeşitli çözümler üretmeye çalışmışlardır. Bunlardan birisi de hibrit eğitim olmuştur.

Ülkemizdeki duruma bakıldığında ise salgınla birlikte 2 Kasım 2020 tarihinde 5. sınıflar haftada iki gün toplam 12 ders saati ve 9. sınıflar haftada iki gün toplam 16 ders saati olacak şekilde yüz yüze eğitime geçerek hibrit eğitim uygulanmıştır. Eğitimin yüz yüze olduğu günlerde kalabalık sınıflar ikiye ayrılmıştır. Birinci grup Pazartesi ve Salı günü, ikinci grup haftanın Perşembe ve Cuma günlerinde okula gitmiştir. Çarşamba günleri ise öğretmenler uzaktan eğitimle ders yapmıştır. Eğitimin uzaktan yapıldığı günlerde canlı dersler Eğitim Bilişim Ağı vasıtasıyla Zoom üzerinden yapılmıştır.

Salgın ve Eğitim

Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19), ilk olarak Çin'in Wuhan Eyaleti'nde görülen Aralık ayının sonlarında solunum yolu belirtileri (ateş, öksürük, nefes darlığı) gelişen bir grup hastada yapılan araştırmalar sonucunda 13 Ocak 2020'de tespit edilen bir virüsdür (covid19.saglik.gov.tr). Yeni ortaya çıkan virüs insandan insana kolay bir şekilde hızlıca yayılmaktadır. Salgının yayılma hızına ve insan sağlığı üzerindeki etkisine bakıldığında genel çapta koruyucu önlemlerin artırılmasını sağlamak adına pandemi ilan edilmiştir. Enfeksiyondan korunma ve kontrol önlemlerini uygulayarak; enfeksiyonun toplumda

yayılmasını azaltmak ve böylece pandeminin erken dönemlerinde enfekte olacak kişi sayısını ve pandemi nedeniyle ortaya çıkacak vakaları azaltmak mümkündür (TÜBA, 2020).

Dünya Sağlık Örgütü, kronik rahatsızlığı olan farklı yaş grubundaki insanların virüsten etkilendiğini, virüsün yayılma hızını azaltmak için salgın süresince işletmelerin ve kurumların online çalışma uygulamalarına gitmesi gerektiğini vurgulamıştır. Bu bağlamda birçok ülkede sokağa çıkma yasağı, çalışma saatlerinde esneklik, sosyal izolasyonun sağlanması, iş yerlerinin kapatılması, toplu kullanım alanlarının düzenli dezenfekte edilmesi, karantina, cerrahi maske kullanımı, seyahat kısıtlamaları, online eğitim, evden çalışma uygulaması gibi çeşitli önlemler alınmıştır (WHO, 2020). Dünyanın son yıllarda yaşadığı en büyük krizlerden biri olan koronavirüs salgını hemen her ülkeyi etkisi altına almıştır. Hayati önem arz eden hizmetler dışında tüm hizmetleri durma noktasına getiren koronavirüs salgını eğitim sektörünü de derinden etkilemiştir. Dünya genelinde yüz doksandan fazla ülkede okullar kapanırken bazı ülkelerde ise yerel, bölgesel ve eyalet ölçeğinde okullarda örgün eğitime ara verilmiştir (SETA, 2020).

Çin’de başlayan salgının diğer ülkelere de yayılmasıyla tüm dünyada bir krize sebep olmuştur. Dünya Sağlık Örgütü bunun küresel bir salgın olduğunu açıklamış ve salgından korunmak için alınabilecek tedbirler hakkında önerilerde bulunmuştur. Dünya ülkeleri de öncelikli olarak sokağa çıkma yasağı, karantina ve uzaktan çalışma uygulamalarıyla sosyal izolasyonu sağlamaya çalışmışlardır. Bunun sonucunda tüm sistemlerin işleyişinde değişiklik yapılması kaçınılmaz hale gelmiştir. Bu değişim eğitim sistemine de yansımıştır. Salgın sebebiyle kapanan okulların yerini e-öğrenme platformları olarak eğitim internet temelli uzaktan yürütülmüştür.

Salgın Sürecinde Dünyada Eğitim

Küresel salgından tüm dünya etkilenmiştir. Salgının bulaşma hızını azaltmak için ülkeler çeşitli önlemler almıştır. Salgının hızlıca artmasına sebep olan yerlerden birisi de okullar

olması nedeniyle ülkelerin çoğu okulları kapatıp uzaktan eğitime geçilmesi yönünde karar almışlardır.

9 Kasım 2020 tarihinde dünya genelinde ülkelerin durumları incelendiğinde 210 ülkeden 121'inin okulları açıktır. Okulları açık olan ülkeler arasında Almanya, Belçika, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Hollanda, İngiltere, İspanya, İsveç, İsviçre, İtalya, Japonya, Litvanya, Norveç, Polonya, Rusya, Singapur, Slovenya, Tayland yer almaktadır. 61 ülke ise okullarını kısmen açmıştır. Kısmen açık olan ülkeler arasında ABD, Azerbaycan, Kanada ve Türkiye yer almaktadır. 5 ülkede okullar ara tatile girmiştir. 23 ülkede ise okullar tamamen kapatılmıştır. Okullarını tamamen kapatan ülkeler Meksika, Filipinler ve Venezuela yer almaktadır (TEDMEM, 2020). İlerleyen süreçlerde ülkeler salgının yayılma hızına göre okulların açık olup olmaması konusunda aldıkları kararları güncellemişlerdir.

Küresel salgın sürecinde de öğrenmenin sürekliliğini sağlamak, uzun süreli öğrenme kayıplarını engellemek amacıyla resmi ve özel tüm okullarda uzaktan eğitim uygulamalarına gidilmiştir. Ülkelerin teknolojik altyapıları, ekonomik imkanları ve coğrafi şartlarına göre uzaktan eğitim süreci; televizyon veya radyo yayınları, basılı öğretim materyalleri, çevrimiçi/online öğretim içerikleri veya etkileşimli canlı dersler gibi yöntemlerle gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. Ayrıca dünya genelinde birçok ülke, öğrencilerin uzun süre evde kalmalarının olumsuz etkilerini azaltmanın yollarını aramıştır (Sözen, 2020).

Çin-Wuhan-Pekin

Salgının başlangıç noktası olan Çin'de, okul öncesinden lisansüstüne kadar tüm eğitim kademelerinde önce yerel düzeyde daha sonra da 21 Şubat 2020 tarihinden itibaren ulusal düzeyde okullar kapatıldı. Okulların kapanmasıyla birlikte çevrimiçi platformlarla öğrencilere öğrenme fırsatı sunulmuştur (Huang vd., 2020). Çin 270 milyondan fazla öğrenci için “*Kesintisiz Dersler, Kesintisiz Öğrenme*” girişimini başlatarak esnek çevrimiçi eğitim fırsatı sunmuştur. Ayrıca Open University of China, *Evde Eğitim Girişimi*'ni desteklemek için daha önce alt yapısı hazır ve ücretsiz olan çevrimiçi öğrenme platformu Ulusal

Çevrimiçi Bulut Sınıfı'nı (www.eduyun.cn) açmıştır. Öğrenciler bu platformdaki dijital kitaplar, okuma materyalleri, görsel-işitsel öğretim materyallerinden yararlanmışlardır. Aynı zamanda eğitim programının yanı sıra salgını önleme eğitimi, ahlaki eğitim, can güvenliği eğitimi, akıl sağlığı eğitimi ve aile eğitimi gibi eğitimler de verilmiştir (UNESCO, 2020c). Çin Eğitim Televizyonu CETV4 ile 10 Şubat 2020 tarihinde canlı yayına başlamış ve 100 tanınmış öğretmeni canlı yayına davet etmiştir (The World Bank, 2020). Çin velilere, çocuklarının ev ödevlerine yardım etme, evdeki öğretmen rolünü üstlenme, eğitim ve öğretim için gerekli içerikleri bulunma ve sürecin takip etme görevlerini vermiştir (UNESCO, 2020c).

İngiltere

İngiltere başlangıçta serbest dağılımla yaygınlaşma (toplum bağışıklığı) politikası uygulayarak okulların kapatılmasına gerek olmadığını belirtmiştir (Titheradge & Kirkland, 2020). Bu yüzden Avrupa'da ülke genelinde okulları kapatma kararını en geç alan ülke olması nedeniyle gereken tedbirleri almadığı yönünde dünya basının tepkisini çekmiştir (Eken, Tosun & Tuzcu Eken 2020). Ancak daha sonra salgının artması endişeyi artırmış ve karantina tedbirleri alınarak uzaktan eğitime geçilmiştir. Özel okullar video konferanslar yaparak eğitime devam ederken 1 ay ders yapamamışlardır. Daha sonra çevrimiçi dersler ve çalışma kâğıtları ile uzaktan eğitime devam etmişlerdir. İngiltere genelinde yaklaşık olarak okullar 6 hafta kapalı kaldıktan sonra eğitim sekreteri Gavin Williamson okulların aşamalı şekilde açılacağını ifade etmiştir (Gov.wales, 2020).

Fransa

Fransa'da da salgının yayılmasıyla birlikte Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron 16 Mart 2020 tarihinde ülke genelinde tüm okulların kapatılacağını ve eğitime kısa süre ara verileceğini duyurmuştur (tr.euronews.com). Fransa'da Mili Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından salgın sebebiyle okulda işlenilemeyen konuların bir sonraki yıl

işleneceği ve hiçbir öğrencinin sınıfta kalmayacağını bildirmiştir. Salgın sürecinde rahatsızlığı olan öğrenciler rapor almadan raporlu sayılmışlardır. Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilere daha çok değerler eğitimine dayılı ödevler verilmiştir (www.gouvernement.fr). Fransa’da uzaktan eğitim sürecinde adı Ma classe à la maison (Sınıfım Evde) portalı ile öğretmenler ve öğrenciler aralarında iletişim sağlayabilmişlerdir (The World Bank, 2020).

Hindistan

Hindistan salgının yayılmasını önlemek için sokağa çıkma yasağı ilan etmiştir. Aynı zamanda eğitim kurumları kapatılarak sınavlar ertelenmiştir. Bakanlık okullardaki derslerin çevrimiçi şekilde yapılması yönünde talimat vermiştir. Ülkedeki sokağa çıkma yasağı dijital teknolojilerin benimsenmesini hızlandırmıştır. Öğrencilerin eğitime devam edebilmeleri için İnsan Kaynaklarını Geliştirme Bakanlığı (MHRD) çeşitli düzenlemeler yaparak Direct to Home TV ve radyo kanallarından yararlanmışlardır. Ayrıca MHRD’nin ICT girişimi (e-Broucher- <https://mhrd.gov.in/ict-initiatives>) tüm dijital kaynakları birleştiren bir eğitim platformu hazırlamışlardır (Jena, 2020). Öğrenciler, öğretmenler ve veliler için Ulusal eğitim kurulunun (CBSE) rehberliğinde 250’den fazla öğretmen tarafından video dersleri, çalışma sayfaları, ders kitapları ve değerlendirmelerini içeren hem çevrimiçi hem çevrimdışı kullanılabilecek bir e- öğretim platformu olan DIKSHA oluşturulmuştur (The World Bank, 2020). Fakat internet erişimi olmayan öğrenciler bu platformlara erişememişlerdir ve bu da öğrenciler arasında fırsat eşitsizliği oluşturmuştur (Jena, 2020).

Moğolistan

Moğolistan, Çin’in sınır komşusu olması sebebiyle virüs tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır. Bu nedenle Moğolistan salgından korunmak için çeşitli önlemler almıştır. 26 Ocak 2020 tarihinde de tüm okulları kapatma kararı vermiştir (UNESCO, 2020e). Moğolistan Eğitim, Kültür, Bilim ve Spor Bakanlığı, okulların kapanmasıyla birlikte eğitim web sitesine (www.econtent.edu.mn) ders kitapları ve çevrimiçi kurslar yüklemiştir

(The World Bank, 2020). Ayrıca Moğolistan 16 farklı televizyon kanalında Moğolca, Tuvaca ve Kazakça dillerinde öğrencilere, öğretmenlere ve velilere günün belirli saatlerinde tele-derslerin yapıldığı programlara yer vermişlerdir (UNESCO, 2020e).

Salgının hızla yayılması okulları da etkilenmesi sebebiyle tüm dünya ülkelerinde çeşitli eğitim senaryoları gündeme gelmiştir. Ülkelerin geneli öncelikli önlem olarak okulları kapatma kararı almıştır. Daha sonra da alt yapı hizmetlerine bağlı olarak dersleri çevrimiçi şekilde veya radyo, televizyon yayınlarıyla sürdürmüşlerdir. Bazı ülkeler eğitim programlarındaki derslerin yanı sıra aile eğitimi, salgından korunma ve ruh sağlığı gibi eğitim hizmetlerinde de bulunmuşlardır. Tüm dünya salgınla birlikte eğitim anlayışlarını ve yöntemlerini gözden geçirmişlerdir. Okullarda yüz yüze verilen eğitimin yerini hibrit eğitim ve uzaktan eğitim almaya başlamıştır. Salgın sebebiyle ülkeler e-öğrenme platformlarına daha fazla ihtiyaç duyarak bu platformları geliştirme ve güncelleme çalışmaları yapmışlardır.

Salgın Sürecinde Türkiye’de Eğitim

Türkiye’de ilk vakanın görülmesinden bir sonraki gün Milli Eğitim Bakanlığı salgının yayılmasını önlemek için tüm okulların kapanması yönünde karar alarak yüz yüze eğitime 16 Mart’tan 30 Mart’a kadar iki haftalık süreyle ara verileceğini duyurmuştur. Nisan ayında yapılması düşünülen 1 haftalık ara tatil öne çekilmiştir (MEB, 2020a). Uzaktan eğitim faaliyetleri 23 Mart 2020 tarihinde başlamıştır. Millî Eğitim Bakanlığı EBA TV üzerinden yayınlara başlamıştır (The World Bank, 2020). Daha sonra EBA platformu üzerinden eğitim materyalleri ve eğitim içerikleri öğrencilerin kullanımına sunulmuştur. Fakat okulların kapatılması sınava girecek öğrencilerde kaygı oluşturmaya sebebiyle bakanlık ‘canlı ders’ uygulamasını başlatmıştır. Canlı dersler ilk olarak sınava girecek öğrenciler için açılmış ve daha sonra ülke genelinde yaygınlaştırılmıştır (MEB, 2020b).

Canlı ders uygulamalarının verimli geçebilmesinin temel şartlarından birisi de öğrencilerin sahip olduğu teknolojik imkanlardır. Bu süreçte internet, bilgisayar, tablet, telefon gibi

teknolojik imkanlara sahip olmayan öğrencilerin dezavantajlı bir durumda olduğu söylenebilir. Hatta olumsuz hava şartları, alt yapı sorunları gibi sebeplerden sürekli elektrik kesintisine maruz kalan kırsal bölgelerdeki öğrencileri daha da dezavantajlı bir duruma getirmektedir. Uzaktan eğitim sürecinde hazırlanan öğretim içerikleri niteliği ne olursa olsun öğrencilerin tamamı bu içeriklere ulaşamıyorsa uzaktan eğitimin etkisi sınırlı olacaktır (TEDMEM, 2021). Uzaktan eğitim sürecinde kullanılan öğretim içeriklerinin niteliği kadar bu içeriklere her kesimden öğrencinin ulaşması da büyük önem taşımaktadır.

2020-2021 yıllarında uzaktan eğitim sürecinde ülkemizdeki öğrencilerin teknolojik araçlara ve internete sahip olma durumlarına ilişkin net veriler yoktur. Yalnızca bu süreçte Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü aktif olarak EBA'yı kullanan kullanıcı verilerini paylaşmıştır. Paylaşılan verilere bakıldığında 23 Mart- 19 Haziran 2020 tarihleri arasında 5.954.174 canlı ders yapılmıştır (MEB, 2020c). Fakat 2018-2019 eğitim yılındaki öğrenci sayısı (18 milyon) baz alınarak düşünüldüğünde uzaktan eğitim sürecinde çeşitli sebeplerden dolayı öğrencilerin %60'ının EBA'ya hiç giriş yapmadığı düşünülmektedir (TEDMEM, 2021). Uzaktan eğitim sürecinde öğrenciler yalnızca canlı derslerden yararlanmamıştır. Aynı zamanda 21 Eylül 2020 - 18 Haziran 2021 tarihlerinde EBA TV (ilkokul, ortaokul, lise) kanallarından toplam 12.182 saat yayın yapılmıştır (MEB, 2020c). Fakat öğrencilerin EBA üzerinden canlı derslere girmiş olması ve EBA TV yayınlarının yapılması eğitime erişildiği veya etkin kullanıldığı anlamına gelmemektedir. Ayrıca teknolojik araçlara ve internete erişim sağlanmasının dışında uzaktan eğitim sürecinde verimliliği etkileyen salgın sürecinin sebep olduğu stres, aile desteği, ev ortamı gibi faktörlerde vardır. Uzaktan eğitim sürecine çeşitli sebeplerden dolayı öğrenme kayıplarının yaşanabileceği düşünülmektedir. TEDMEM (2021) verilerine göre 16 Mart 2020-2 Mart 2021 tarihleri arasında normal şartlarda okula gidilmesi gereken 175 gün varken 1. sınıflar 15 gün; 2, 3 ve 4. sınıflar 10 gün yüz yüze eğitim yapabilmişlerdir.

Salgın sürecinin bir bütün olarak değerlendirilebilmesi için salgın süreci eğitim takvimine yer verilmiştir:

Tablo 3

Salgın Süreci Türkiye Eğitim Takvimi

12 Mart 2020	Salgın nedeniyle 16 Mart 2020'den itibaren örgün eğitime bir hafta ara verileceği açıklandı.
23 Mart 2020	Uzaktan eğitim kapsamında EBA TV yayına başladı, EBA platformu düzenlendi. Uzaktan eğitim süresi dönem sonuna kadar uzatıldı.
17 Nisan 2020	Özel eğitim öğrencilerine yönelik hazırlanan ders anlatım videoları TRT EBA TV'de yer aldı.
1 Mayıs 2020	11 ve 12. sınıflar için geliştirilen EBA Akademik Destek programı açıldı.
1 Haziran 2020	Kreş, gündüz bakımevleri ve özel okulöncesi kurumlar açıldı.
19 Haziran 2020	Yaz tatili başladı.
20 Haziran 2020	Liselere Geçiş Sistemi (LGS) sınavı sağlık tedbirleri alınarak yüz yüze gerçekleştirildi. Sınavın 7 Haziran 2020'de yapılması planlanmıştı.
27/28 Haziran 2020	Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) tarih öne çekilerek gerçekleştirildi. 20-21 Haziran'da yapılması planlanan YYS ilk kararla 25-26 Temmuz'a ertelenmişti
30 Haziran 2020	Birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan 7.000 okul için on yedi çalışma kitabı hazırlandı.
2 Eylül 2020	EBA destek noktaları kamuoyuna tanıtıldı.
21 Eylül 2020	Okulöncesi ve 1. sınıflar için okullar kademeli olarak açıldı. Uyum haftası olarak planlanan 21-25 Eylül tarihleri arasında haftada bir gün yüz yüze eğitim gerçekleştirildi.
12 Ekim 2020	2, 3, 4 ve 8. sınıflar haftada iki gün toplam 12 ders saati, 12. sınıflar ise haftada iki gün toplam 16 ders saati olacak şekilde seyreltilmiş yüz yüze eğitime geçti. Köy okullarında, özel eğitim okul ve sınıflarında birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan ilkokulların tamamında yüz yüze eğitime başlanması kararlaştırıldı.
2 Kasım 2020	5. sınıflar haftada iki gün toplam 12 ders saati ve 9. sınıflar haftada iki gün toplam 16 ders saati olacak şekilde seyreltilmiş yüz yüze eğitime geçti.
16 Kasım 2020	Ara tatil başladı.
23 Kasım 2020	Açılması beklenen okullar açılmadı, uzaktan eğitim 22 Ocak 2021'e kadar uzatıldı.
24 Aralık 2020	TRT EBA Anaokulu hafta içi her gün 08.00 ve 19.30 saatlerinde yayına başladı.
25 Aralık 2020	İlkokul ve ortaokulda ilk dönem karne notlarına yüz yüze sınavların dahil edilmeyeceği açıklandı.
1 Şubat 2021	Resmi ve özel tüm anasınıfları, ilkokullar, 8. ve 12. sınıflar ile özel eğitim okul ve sınıflarında 1 Mart itibarıyla yüz yüze eğitime başlanması kararlaştırıldı.
4 Şubat 2021	15 Şubat'ta "birleştirilmiş sınıf uygulaması yapılan okulların tamamı, köy ve benzeri seyrek nüfuslu yerleşim yerlerinde il/ilçe hıfzıssıhha kurullarının il ve ilçe milli eğitim müdürlükleri iş birliği içinde alacağı kararlar doğrultusunda tüm ilkokul ve ortaokullar ile tüm bağımsız anaokulu ve özel eğitim anaokullarında haftada 5 gün yüz yüze eğitime" geçileceği açıklandı.
12 Şubat 2021	Ortaöğretim kurumlarının tüm sınıf seviyelerinde birinci döneme ilişkin yapılamayan sınavların, 1 Mart 2021 tarihinden itibaren iki haftayı geçmeyecek şekilde planlanması COVID-19 salgını tedbirlerine uygun bir şekilde okullarda yüz yüze yapılması kararlaştırıldı.
15 Şubat 2021	Köy okulları tüm kademeler için yüz yüze ve tam zamanlı olarak açıldı.
1 Mart 2021	2 Mart itibarıyla ülke genelinde tüm okulöncesi eğitim kurumlarında, ilkokullarda, 8 ve 12. sınıflarda yüz yüze eğitimin başlayacağı açıklandı.
9 Mart 2021	Okulların kapanma tarihi 2 Temmuz 2021 olarak yeniden düzenlendi.
29 Nisan-17 Mayıs 2021	Bu tarihler arasında tüm eğitim kurumlarında eğitim uzaktan yapıldı
17 Mayıs 2021	Okulöncesi eğitim kurumları, özel eğitim okul ve sınıfları ile 8 ve 12. sınıfların destekleme ve yetiştirme kurslarında yüz yüze eğitime geçildi. Diğer kademelerde 1 Haziran'a kadar uzaktan eğitime devam edilmesi kararlaştırıldı.
31 Mayıs 2021	1 Haziran'dan itibaren ilkokul ve anasınıflarında haftada iki gün, 7 Haziran'dan itibaren ise tüm ortaokul ve liselerde haftada iki gün yüz yüze eğitime geçileceği bildirildi.

(ERG-TUSİAD (2021). Covid-19 Etkisinde Türkiye'de Eğitim. <https://www.egitimreformugirisimi.org/turkiyede-koronavirusun-egitime-etkileri>)

Tablo 3’te salgın sürecinde alınan kararlara yer verilmiştir. Salgının gidişatına göre okulların kapanıp açılmasıyla ilgili verilen kararlar değişiklik göstermiştir. Alınan kararların sık sık değişiklik göstermesi öğretmen, öğrenci ve veliyi etkilediği söylenebilir.

İlk Okuma Yazma Öğretimi

İlk okuma ve yazma öğretim süreci, temel eğitimde en kritik becerilerin kazandırıldığı dönemdir. Burada kazandırılan okuma ve yazma becerisinin eğitimde atılan ilk ve en önemli beceri olduğu söylenebilir. Bu beceriler yalnızca Türkçe dersi için değil diğer bütün derslerin temelini oluşturmaktadır. Okuma öğrenmede en etkili araçken, yazma da kendimizi ifade etmede en önemli araçtır diyebiliriz. Aşağıda okuma ve yazma kavramlarına daha ayrıntılı şekilde yer verilmiştir.

Okuma

Günümüzde yalnızca gördüklerini okuma okuryazarlık becerisi olarak görülmemektedir. Önceleri basit bir metni okuyan ve yazan kişilere okuryazar denilmekteyken günümüzde okuma kavramına yüklenen anlam değişmiştir. Okuma günümüzde; belli bir amaç içerisinde geçmişteki ön bilgilerimize dayanarak yazar ve okuyucu arasındaki etkileşime dayalı bir anlam kurma sürecidir (Akyol, 2015, s. 1). Bu anlam kurma sürecinde kişiden okuduklarından yola çıkarak bir sonuca varma, analiz yapma ve problem çözme gibi becerileri ortaya koyması beklenmektedir.

Güneş (2019), okumanın özelliklerini aşağıdaki gibi sıralamıştır:

- Okuma yalnızca yazılanların şifresini çözmek değildir.
- Seslendirme yapmak ile sesli okuma aynı şey değildir.
- Okumak yazılanlardan anlam çıkarmaktır.
- Okumak, yazının anlamını zihinde yapılandırarak katkı yapmaktır.
- Okumak kendini ve dünyayı sorgulanmak demektir.

- Okumayı öğrenmek ilk okuma sürecinde kazanılan beceridir, öğrenmek için okumak ise bilgiden yararlanmaktır.
- Okuma aşamalı bir süreçtir ve okuma yaparak gelişir.
- Okuma etkileşimsel bir süreçtir.
- Okuma sadece yazılanların şifresini çözerek anlamak değil, anlamak için de okunmalıdır.

Okumayı Etkileyen Etmenler

Bireyin sahip olduğu bazı özellikler okuma sürecini etkilemektedir. Okuma sürecini etkileyen bu özelliklere aşağıda yer verilmiştir:

Gelişim özellikleri: Her birey farklı özelliklere sahiptir. Bu sebeple aynı yaştaki bireylerin zihin seviyeleri, büyüdükleri kültür ve sosyo-ekonomik durumları gibi sebeplerden kaynaklı gelişim seviyelerinde farklılıklar gözlenebilir. Ergenlik ve bebeklik gelişimin en hızlı olduğu dönemlerdir. Bu dönemlerin sağlıklı şekilde geçirilmesi yaşamın geri kalan dönemleri için de büyük önem teşkil eder (Susar Kırmızı & Ünal, 2019, s. 113).

Aile: Birey dil ile ilgili ilk edimlerini ailede kazanmaya başlar. Ailenin yaptığı konuşmalar, yazışmalar, ailenin okuma alışkanlıkları bireye okuma ve yazmanın nasıl kullanıldığına dair fikir verir (Susar Kırmızı & Ünal, 2019, s. 114).

Takvim yaşı: Okula başlama yaşı ülkelere göre farklılık göstermektedir. Ülkemizde okula başlama yaşı 66 aya kadar düşürülmüştür. Çocuğun yaşı kanunen okula başlama yaşına gelmiş olsa da çocuk zihinsel veya gelişimsel olarak okula hazır olmayabiliyor. Bu da öğrencinin başarı ve okula karşı tutumunu etkilemektedir. Bu sebeple bu etkenler göz önüne alınarak öğrencinin kaydı okula yapılmalıdır (Akyol, 2015, s. 25).

Okulöncesi eğitim: Okulöncesi dönemde kazanılan davranış ve beceriler bireyin daha sonraki yaşantısını da etkileyeceğinden bu dönem kritik bir süreçtir. Bu süreçte birey dil becerileri yönünden desteklenirse bireyin düzgün konuşması, kendini ifade etmesi o kadar

kolaylaşmış olacaktır. Ayrıca bu dönemde bireyin okuma yazmaya hazırlık çalışmaları ilköğretime geçişte yardımcı olacaktır (Susar Kırmızı & Ünal, 2019, s. 117).

Zekâ: Zekâ düzeyi okuma sürecini etkilediği düşünülmektedir. Zihinsel engeli olan çocuklar okumayı akranlarına göre daha geç öğrenebilir veya öğrenemeyebilirler. Genel olarak bakıldığında çocuğun zekâ düzeyi dil gelişimini etkilediği söylenebilir (Susar Kırmızı & Ünal, 2019, s. 117).

Dikkat: Bireyin başarısını etkileyen etmenlerden birisi de dikkattir. Dikkat belli bir konuya odaklanmakla ilgilidir. Dikkat problemi yaşayan çocuk yönergeleri dinleyip anlayamaz. Bu sebeple yaptığı işte başarıya ulaşmada sıkıntı yaşayabilir (Akyol, 2015, s. 29).

Okuma motivasyonu: Okuma motivasyonun belirlenmesi öğrencilerin ileride etkili bir okuryazar olmalarını sağlamak için önemlidir. Öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurularak onlarla birlikte uygun okuma materyalleri seçilmelidir (Susar Kırmızı & Ünal, 2019, s. 117). Ayrıca yapılan araştırma sonuçlarına bakıldığında okuma motivasyonun akıcı okumayı, okuduğunu anlamayı ve akademik başarıyı doğrudan etkilediği görülmüştür (Yıldız, 2013).

Okuma tutumu: Tutumu, bireyin çevresi ile etkileşimi sonucunda davranışlarını etkileyen eğilim diye açıklamak mümkündür. Okumayla ilgili tutumu etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Bunlardan en önemlisinin de çocuğun yakın çevresinde okumaya karşı gösterdikleri davranışlarıdır diyebiliriz. Çocuk bu davranışlardan etkilenmektedir (Susar Kırmızı & Ünal, 2019, s. 117). Çocukların okumaya karşı olumlu tutum geliştirmelerinde öğretmen ve ailelere önemli görevler düşmektedir. Aileler, ilkokula başlamadan önce çocuklarına masal kitapları okuyarak okumaya ve dinlemeye karşı olumlu tutum kazandırabilirler (Yıldız, 2016).

Okumayı etkileyen pek çok etmen bulunmaktadır. Bu süreçte bu etmenlere dikkat ederek bu süreci yönetmek önemlidir. Çünkü okuma becerisinin kazandırıldığı bu dönemde öğrenci okumaya karşı bir tutumda geliştirmektedir. Bu süreç iyi bir şekilde kazandırılmadığında öğrencinin okuma tutumu ve motivasyonu da bundan olumsuz şekilde etkilenecektir.

Yazma

Yazma sürecinin iki yönü bulunmaktadır. İlk yazmanın temel düzeyi olan harfleri yazılış yönüne uygun şekilde çizme, harfi tanıma, sesleri harfe çevirme, harfleri birleştirme, hece, kelime ve cümleleri kurallarına göre yazmadır. İkincisi ise üst aşamadır. Yani duygu ve düşüncelerimizi yazılı şekilde aktarabilme, farklı türlerde metin üretebilmedir (Güneş, 2019). Bu sebeple yazma becerisi kendini ifade edebilme, duygu ve düşüncelerini yazılı şekilde sunabilme ve ürün ortaya koyabilme açısından önemli bir beceridir.

Yazmaya başlamadan önce yazmayı etkileyen, dikkat edilmesi gereken bazı etmenler vardır. Aşağıda bu etmenler sunulmuştur.

Yazmayı Etkileyen Etmenler

Oturma pozisyonu: düzenli ve doğru bir yazı yazabilmek için oturma pozisyonu önemlidir. Örneğin oturuş sandalyenin yüksek olması çocuğun ayaklarının yere değmemesine neden olur. Ayakları yere değmeyen çocuk sandalyeden ayağa kalkıp yazmasına neden olur. Ters durumda sıranın yüksek olması ise çocuğun fazla eğilmesine neden olacağından fiziksel ve yazım açısından sorunlara yol açar (Akyol, 2015, s. 61).

Kas gelişimi: Yazı yazarken ince motor beceriler kullanılmaktadır. İnce motor becerilerinin yazmanın temelini oluşturduğu düşünülmektedir. Bu yüzden okula başlarken öğrencilerin ince motor becerilerinin ne durumda olduğu tespit edilmelidir. İnce motor becerileri zayıf öğrencilerin yazma sürecine başlamadan önce ince motor becerileri geliştirecek etkinlikler planlanmalı ve uygulanmalıdır. Kas gelişimi zayıf olan bir öğrencinin düzgün, okunaklı bir şekilde yazı yazmasının mümkün olmayacağı düşünülmektedir. Bu yönde düşünüldüğünde okunaklı bir yazıya sahip olan öğrenci düşüncelerini ifade etmede ve okuldaki çalışmalarda başarılı olabileceği söylenebilir (Yıldız, 2013).

Yazma yönü: Okuma ve yazmanın yönü dile göre değişiklik göstermektedir. Türkçede yazma ve okuma yönü soldan sağa doğrudur. Yazma yönü ilk okuma ve yazma sürecinde

öğrenciye öğretilmesi gereken bir konudur. Bu süreçte öğretmen yön kavramını öğretmek için ilgi çekici çizgi çalışmaları yaptırabilir (Susar Kırmızı & Ünal, 2019, s. 161).

El tercihi: Yazmayı etkileyen faktörlerden birinin de el tercihi olduğu söylenebilir. Çocuklar yazı yazarken sağ ya da sol elini tercih edebilirler. Burada önemli olan öğrencinin el tercihinin gözlemlenmesi ve baskı yapmamaktır. Öğretmen öğrencinin el tercihinde onu yönlendirmemeli ve öğrencinin kendisine uygun el tercihinin yapmasına yardımcı olmalıdır. Burada önemli noktalardan birisi de öğretmen öğrencinin el tercihinin dikkate alınarak sınıfta aynı sırayı paylaştığı sıra arkadaşının el tercihinin dikkate alınarak bir oturma düzeni hazırlanmalıdır. Aksi halde öğrencilerin kolları birbirine çarparak yazı yazarken sorun oluşturabilir.

Boşluklar: Yazının okunaklı olması önemlidir. Bu yüzden öğrencilere cümleler, kelimeler, harfler arasında ve sayfa kenarlarında boşluk bırakılması gerektiği öğretilmelidir. Boşluk bırakmak yalnızca yazının okunaklı olmasını değil aynı zamanda estetik olmasını da sağlamaktadır. Harfler arasındaki bağlantı çizgilerinin 45 derecelik bir bağlantı ile yapılması yazıyı daha okunaklı ve estetik kılacaktır (Akyol, 2015, s. 63).

Harfler: Harflerin doğru şekilde yazılıp okunaklı olması için ilk okuma ve yazma sürecinde çocuklara harflerin yazılış yönlerinin doğru şekilde öğretilmesi gerekmektedir. Çünkü nitelikli bir yazı yazmak için öğrencilerin harf büyüklüklerini, başlangıç ve bitiş yönlerini bilmeleri gerekmektedir.

Kalem Tutma: Rahat ve kısa sürede yorgunluk hissi oluşmadan yazı yazabilmek için doğru şekilde kalem tutmak önemlidir. Aynı zamanda doğru kalem tutuşu yazının niteliğini de etkilemektedir. Kalem tutmanın tek doğru yolu yoktur. Birbirinden farklı şekillerde kalem tutuşları vardır. Fakat yapılan çalışmalara bakıldığında araştırmacıların geneli tarafından üç parmakla yazmanın doğru kalem tutuşu olarak görüldüğü söylenebilir. Yıldız, Açı, Berber, Bulut ve Zalımlan (2015), yaptıkları araştırmada öğrencilerin yalnızca beşte birinin doğru kalem tutuşuna sahip oldukları sonucuna varmışlardır. Doğru kalem tutuşundaki temel amaç

öğrencinin okunaklı bir şekilde hızlı şekilde yorulmadan ve yazı yazmaktan bıkmadan yazmasını sağlamaktır. Kalem tercihi ve kalem uygulanan baskıda yazıyı etkilemektedir.

İlk Okuma Yazma Öğretim Süreci

Millî Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu, 2005 Türkçe Eğitim Programında ilk okuma yazma öğretimi için “ses temelli cümle yöntemi” kullanılmasına karar verilmiştir. 2005’ten bu yana ses temelli cümle yöntemi kullanılmaktadır.

İlk okuma ve yazma öğretiminin amacı yalnızca temel okuma ve yazma becerilerini kazandırmakla sınırlı değildir. Bu süreçte öğrenciye, okuma, anlama, düşünme, sorgulama, ilişki kurma, analiz ve sentez yapma gibi çeşitli bilişsel becerilerinde kazandırılması amaçlanmaktadır. Aynı zamanda Türkçeyi doğru ve güzel kullanmak kazandırılmak istenen diğer bir beceridir.

İlk okuma yazma sürecinde izlenen aşamalar şu şekildedir (MEB, 2019):

1) İlk okuma yazmaya hazırlık

- a) Dinleme eğitimi çalışmaları
- b) Parmak, el ve kol kaslarını geliştirme çalışmaları
- c) Boyama ve çizgi çalışmaları

2) İlk okuma yazmaya başlama ve ilerleme

- a) Sesi hissetme, tanıma ve ayırt etme
- b) Harfi okuma ve yazma
- c) Harflerden heceler, hecelerden kelimeler, kelimelerden cümleler oluşturma
- d) Metin okuma

3) Bağımsız okuma ve yazma

1) İlk Okuma Yazmaya Hazırlık: Bu süreç, okuma ve yazma öğretimine başlamadan önceki süreyi kapsar. Bu süreçte öğretmen yaptığı etkinliklerle öğrencilerini tanımayı amaçlar. Öğretmen, öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerini tespit ederek yaptığı etkinliklerle

öğrencileri ilk okuma yazmaya sürecine hazırlamalıdır. Bu süreç yaklaşık olarak iki hafta sürmektedir. Fakat bu süreç öğrencilerin hazırbulunuşluk durumlarına göre uzayabilir. Örneğin öğrencilerin okulöncesi eğitimi alma durumu, ailelerin eğitim durumu, Türkçe dil yeterlilikleri gibi durumlara göre bu süreç kısalabilir ya da uzayabilir. Hazırlık süreci öğrenciyi okuma ve yazma hazırladığı için önemlidir. Bu sürecin atlanması halinde okuma ve yazma sürecinde çeşitli sorunlara sebep olabilir.

a) Dinleme eğitimi çalışmaları: Dinleme eğitimi çalışmaları harf öğretimine geçmeden önce yapılan çalışmalardır. Öğrencilere sesi tanıma, ayırt etme ve taklit etme çalışmaları yaptırılmalıdır. Ayrıca sesin kaynağını fark etmeleri sağlanmalıdır. Böylelikle öğrenciler ses harf ilişkisini kurabilir. Bu süreçte işitme veya konuşma ile ilgili sorunu alan öğrenciler varsa tespit edilerek gerekli yönlendirmeler yapılmalıdır (MEB, 2019).

b) Parmak, el ve kol kaslarını geliştirme çalışmaları: Yazmaya hazırlık için öğrencilerin el, kol ve ince motor becerilerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu süreçte öğrencilere kes, boya, yapıştır etkenlikleri ve çizgi çalışmaları yaptırılabilir (Kırmızı ve Ünal, 2019, s. 14).

c) Boyama ve çizgi çalışmaları: Bu süreçte öğrencilerin el tercihleri tespit edilmelidir. Öğrenci hangi elini daha rahat kullanıyorsa o elini kullanmasında serbest bırakılmalıdır. Sağ eli kullanma konusunda baskı yapılmamalıdır.

2) İlk Okuma Yazmaya Başlama ve İlerleme: İlk okuma ve yazma öğretiminde 2019 yılında yayımlanan Türkçe Öğretim Programında harflerin yazımında dik temel harfleri kullanılarak yazma becerisinin kazandırılması istenmiştir.

a) Sesi hissetme, tanıma ve ayırt etme: Bu aşamada öncelikle tekerleme ve şarkılar kullanılarak harf ses ilişkisi kurulması sağlanmalıdır.

b) Harfi okuma ve yazma: Ses harf ilişkisi kazandırıldıktan sonra harfin yazılması ve okunması aşamasına geçilmelidir. Öncelikle büyük harflerin yazımı ardından küçük harflerin yazımı gösterilmelidir. Bu süreçte harflerin yazılış yönleri, şekilleri gösterilmelidir. İlk okuma ve yazma öğretimi harf öğretim sırası şu şekildedir (MEB, 2019):

1. Grup: e, l, a, k, i, n
2. Grup: o, m, u, t, ü, y
3. Grup: ö, r, ı, d, s, b
4. Grup: z, ç, g, ş, c, p
5. Grup: h, v, ğ, f, j

c) *Harflerden heceler, hecelerden kelimeler, kelimelerden cümleler oluşturma:* Birinci harf grubunun ikinci harfi olan 'l' harfi öğretildikten sonra hece öğretimine geçilebilir. Sırasıyla önce 'e' sesine sonra 'l' sesine vurgu yapılmalı ardından iki sesin hızlıca birlikte söylenmesi istenmelidir. Önce kapalı sonra açık hece çalışmaları yapılmalıdır. Burada önemli noktalardan birisi de anlamlı ve sık kullanılan hecelere örnek verilmesidir. Daha sonra üç ve dört harfli hecelere geçilmelidir. Kelime çalışmalarına geçildiğinde ise görsellerden faydalanılmalıdır (Kırmızı ve Ünal, 2019, s. 16).

d) *Metin okuma:* kelime ve cümle çalışmalarından sonra metin okuma çalışmalarına geçilmelidir. Metin okuma hususunda dikkat edilecek nokta öğrenciler için anlam ifade etmeyen cümleleri kullanarak metin oluşturulmamasıdır.

3) *Bağımsız Okuma ve Yazma:* Tüm seslerin öğretimi bitirildikten sonra en az iki hafta öğretmen rehberliğinde okuma çalışmaları yapılmalıdır. Okuma çalışmalarının amacı harflerin doğru telaffuzunu sağlama, vurgu ve tonlama yapabilme, anlamlı okumayı sağlamaktır.

Salgın Sürecinde İlk Okuma Yazma Öğretimi

Çin'de görülen ilk vakadan sonra WHO, virüsünün bir salgın olduğunu ilan etmiştir. Salgın Türkiye'yi de etkisi altına almıştır. Salgını kontrol altına almak için çeşitli önlemler alınmıştır. Bu önlemlerden biri de yüz yüze eğitime ara verilmesi olmuştur. Virüsün Türkiye'de de görülmesiyle 16 Mart tarihinde yüz yüze eğitime ara verildiği açıklanmıştır.

Eğitimin sekteye uğramasıyla birlikte ülkeler çeşitli çözümler üzerinde çalışmışlardır. İlkokulda öğrencilerin yaşları küçük olması sebebiyle eğitim ve öğretim faaliyetlerine nasıl devam edileceği konusunda belirsizlikler meydana gelmiştir. Bakanlık bu konuda daha sonra 30 Nisan 2020 tarihinde eğitimin uzaktan eğitim yoluyla yapılacağını duyurmuştur. TRT iş birliği ile EBA TV/ İlkokul-Ortaokul kanalları açılmıştır. 19 Haziran 2020 tarihine kadar eğitim bu kanallar yoluyla uzaktan devam etmiştir ve 19 Haziran'da karnelerin verilmesiyle kapanmıştır. Bakanlık tarafından yaz tatili döneminde telafi eğitimi yapılabileceği açıklanmıştır. Yaz tatili süresince EBA TV yayınlarına devam etmiştir.

2019-2020 eğitim öğretim yılında 16 Mart-19 Haziran 2020 tarihleri arasında (13 hafta) normal şartlarda okula devam edilmesi gereken gün sayısı 65'tir. Fakat bu süreçte 1. sınıf öğrencilerinin okula gittikleri gün sayısı salgın sebebiyle sıfırdır (TEDMEM, 2021).

2020-2021 eğitim öğretim yılında da salgın devam ettiği için Milli Eğitim Bakanlığı okulları aşamalı ve seyreltilmiş şekilde açılacağını duyurmuştur. Öncelikle okulöncesi ve birinci sınıf öğrencileri için okullar kademeli olarak açılmıştır. Uyum haftası olarak planlanan 21-25 Eylül tarihleri arasında haftada bir gün yüz yüze eğitim olarak gerçekleştirilmiştir. Uyum haftasının amacı öğrencilerin okula, öğretmene ve arkadaşlarına uyum sağlamasına yardımcı olmaktır. Fakat salgın şartlarından dolayı uyum haftasının tek gün yapılması öğrencilerin birbirine ve okula alışması için yeterli olmamıştır. Ayrıca öğrencilerin maske, mesafe ve temizlik kurallarına alışması ve bunların açıklanmasında güçlükler sebep olmuştur. 28 Eylül- 11 Ekim tarihleri arasında kalabalık olan sınıflar iki gruba bölünerek ilk grup pazartesi ve salı günleri, ikinci grup ise perşembe ve cuma günleri olacak şekilde haftada iki gün okula gelerek yüz yüze eğitim yapılmıştır. Çarşamba günleri ise uzaktan eğitim şeklinde gerçekleştirilmiştir. 28 Eylül- 11 Ekim tarihleri arasında eğitim 2 gün yüz yüze ve 1 gün uzaktan eğitim şeklinde hibrit eğitim uygulanmıştır. Uyum çalışmalarından sonra ilk okuma yazma sürecinin başlangıcında bir hazırlık süreci yer alır. Öğretmen bu süreçte öğrencilere yaptırdığı etkinliklerle öğrencileri ilk okuma ve yazma sürecine hazırlar. Öğretmen bu süreçte öğrencilerini tanımaya çalışarak onların hazırbulunuşluklarını tespit eder. Fakat salgın şartlarından dolayı öğrencilerin iki gruba ayrılması ve haftada iki gün okula gelmeleri

ihtiyacı olan öğrencilerin yeterince çalışma yapamamasına ve sürecin uzamasına sebep olmuştur. 12-18 Ekim tarihlerinde il ve ilçelerde hibrit eğitime devam edilirken seyrek nüfuslu yerlerde yüz yüze eğitim yapılmıştır. Özellikle dezavantajlı kırsal bölgelerde eğitimin yüz yüze yapılması öğretmenin öğrencilerini daha iyi tanınması için fırsat sağlarken aynı zamanda öğretmenlerin salgından dolayı yüz yüze eğitim yapmaları endişe duymalarına neden olmuştur. Fakat salgının artış göstermesiyle birlikte 19 Ekim -22 Kasım tarihlerinde seyrek nüfuslu yerlerde de hibrit eğitime geri dönmüştür. 23 Kasım tarihinden itibaren salgının daha da artmasıyla 22 Ocak 2021 yarıyıl tatiline kadar eğitimin uzaktan yapılacağı bildirilmiştir.

2020-2021 eğitim öğretim yılında 31 Ağustos 2020- 22 Ocak 2021 tarihleri arasında (20 hafta) normal şartlarda okula gidilmesi gereken gün sayısı 100'dür. Fakat bu süreçte 1. sınıf öğrencilerinin okula gittikleri gün sayısı salgın sebebiyle 15'tir (TEDMEM, 2021).

5 Şubat tarihinde sona eren yarıyıl tatilinden sonra 15 Şubat'ta okullar yüz yüze eğitim olacak şekilde açılmıştır. Tatilin bu kadar uzaması uzaktan eğitime katılacak donanıma sahip olmayan öğrenciler için olumsuz sonuçlanmıştır. Bazı öğrenciler ara tatilden önce öğrendikleri harfleri unutmuşlardır. Tekrar salgının armasıyla birlikte 14 Nisan- 1 Haziran tarihlerinde eğitim tüm il, ilçe ve köy okullarında uzaktan eğitim şeklinde açılmıştır. 1 Haziran'da yapılan toplantı sonucunda alınan kararla 18 Haziran dönem sonuna kadar okullarda yüz yüze eğitim yapılacağı ve karnelerin elektronik ortamda yayınlanacağı açıklanmıştır. 18 Haziran- 2 Temmuz tarihleri arasında okulun açık olacağı ve bu süreçte her okulun kendi imkanları ölçüsünde sosyal ve sportif faaliyetler yapılacağı bildirilmiştir. Okulların açılıp kapanmasıyla ilgili verilen kararların sürekli değişmesi tüm eğitim kademelerini etkilemiştir. Fakat bu süreçten en fazla etkilenen gruplardan birisi de ilk okuma yazma sürecindeki 1. sınıf öğrencileri olmuştur. Okulun açılıp kapanması ile ilgili kararların çok sık değişmesi öğrencilerin okula uyum sağlamasını olumsuz etkilediği söylenebilir. Ayrıca ilk okuma ve yazma sürecinde öğretmenin öğrenciye doğru kalem tutuşunu gösterirken öğrencinin elinden tutması veya ses öğretimi yaparken öğretmenin dudak

hareketlerini görmesi gerekir. Fakat salgın sürecinde mesafenin korunması gerektiği için süreç olumsuz şekilde etkilenmiştir.

İlgili Araştırmalar

Yakın tarihte tüm dünyayı etkileyen büyük bir salgın yaşanmamıştır. Bu sebeple salgın döneminde ilk okuma yazma sürecine etkisini inceleyen çok fazla yayın bulunduğu söylenemez. Bu bölümde salgın öncesi ilk okuma yazma sürecini inceleyen çalışmalar ve salgın döneminin ilk okuma ve yazma sürecine etkisini inceleyen çalışmalar sunulmuştur.

Açan (2015), Türkçenin yetersiz konuşulduğu bir yörede birleştirilmiş sınıfta görev yapan bir öğretmenin deneyimlerinden yola çıkarak ilk okuma yazma sürecini betimlemiştir. Araştırma Şanlıurfa ilinin birleştirilmiş sınıflı köy okulunda bulunan, okuma yazma bilmeyen 7 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen “İlk Okuma Yazma Süreci Gözlem Formu” ve ayrıntılarıyla ortaya koymak amacıyla günlük, video kayıtları ve fotoğraflar kullanılmıştır. Araştırma sonucunda ilk okuma yazmaya hazırlık aşamasında öğrencilerin Türkçe dil becerilerinin yetersiz olmasından dolayı süreçte öğrencilerin verilen yönergelere uygun davranmakta zorlandıkları, araç gereç eksikliği ve el kaslarının gelişmemiş olmasından dolayı etkinlikler istenen şekilde gerçekleştirilemediği sonucuna ulaşılmıştır. Seslerin verilmesi aşamasında ise sesi hissetme ve tanıma, yazma ve okuma ile seslerden hece, kelime ve cümle oluşturma sürecinde öğrencilerin Türkçe dil yetersizliği, aile desteğinin olmaması, araç-gereç eksikliği ve ödevlerin yapılmaması gibi nedenlerden sürecin normal programdan yaklaşık 2-3 hafta uzadığı görülmüştür. Ayrıca birleştirilmiş sınıfta ilk okuma yazma sürecinin sürdürülmesin de birden fazla grupta çalışması zaman yetersizliğine sebep olduğu sonucuna varılmıştır.

Gözüküçük (2015), anadili Türkçe olmayan ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin ilk okuma yazma öğretiminde karşılaştıkları sorunları belirleyerek bu sorunlara çözüm önerileri sunmuştur. Araştırmada karma yöntem araştırması desenlerinden çeşitleme deseni

kullanılmıştır. Araştırma 2012-2013 eğitim-öğretim yılında Diyarbakır il merkezi, ilçe merkezleri, beldeleri ve köylerindeki ilkokullarda görev yapan 705 birinci sınıf öğretmeni ile yapılmıştır. Araştırmanın nicel verileri, araştırmacı tarafından geliştirilen “Anadili Türkçe Olmayan İlkokul Öğrencilerine İlkokuma Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar Ölçeği (ATOİYSÖ)” aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmanın sonucunda anadili Türkçe olmayan ilkokul birinci sınıf öğrencileri ilkokuma yazma öğretimi hazırlık aşamasında, sesi hissetme ve tanıma aşamasında, seslerden heceler, kelimeler, cümleler ve metin oluşturma aşamasında, iletişim boyutunda sorunlara karşılattıklarına ilişkin görüş belirtmişlerdir.

Yılmaz ve Şekerci (2016), daha önce birinci sınıf okutmuş olan sınıf öğretmenlerinin deneyimlerine göre ilkokul öğrencilerinin yaşadıkları sorunları incelemişlerdir. Araştırma 2014-2015 eğitim öğretim yılında, Diyarbakır ilinde 1'i il merkezinde, 9'u köyde öğretmenlik yapan 10 sınıf öğretmenin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların seçiminde, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu araştırmadaki temel ölçüt, araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin geçmişte birinci sınıfı okutmuş olmaları ve araştırmanın yapıldığı bölgede konuşulan dili bilmiyor olmalarıdır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına bakıldığında öğrencilerin okuma yazma becerisini yetkin olarak kazanamama, kendini ifade etmede güçlükler yaşama, normal programın gerisinde kalma, resmi dil ile ana dil karmaşası yaşama, davranış öğrenmede sorun yaşama gibi sorunlar yaşadıkları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Kan ve Yeşiloğlu (2017), çalışmalarında ilk okuma yazma öğretiminde izlenen aşamalarda iki dilli çocukların yaşadıkları sorunlar ve bu sorunlara dair çözüm önerilerini sunmuşlardır. Araştırma 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Hatay'ın iki dilli çocukların yoğun olarak bulunduğu ilçelerinden olan Defne ve Reyhanlı'da yapılmıştır. Araştırma grubunu 20 birinci sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin beşi 11-15, dördü 0-5, dördü 6-10, üçü 16- 20, 2'si 21-25 ve 2'si 26-30 yıl arası mesleki deneyime sahiptir. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu kullanılmıştır. Çalışma sonuçlarına göre ilk okuma yazmaya hazırlık aşamasında öğretmenler çocukların el kaslarının kalem tutacak kadar gelişmemiş olması, çizgileri

satırdan taşıma ve satırı sürdürememe gibi problemler yaşadıklarını belirtmişlerdir. Sesi hissetme ve tanıma aşamasında öğretmenler, öğrencilerin ses kelimenin ortasında olduğunda bulmakta ve karışık heceleri anlamlı bir kelimeye çevirmede zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Bağımsız okuma ve yazma aşamalarında öğretmenler, öğrencilerin metni anlamayı engelleyecek düzeyde yavaş okumalarından kaynaklı sorun yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

Anras (2020), mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin ilk okuma yazma öğretimi sürecinde karşılaştıkları güçlükleri incelemiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırma 2019- 2020 eğitim öğretim yılı Mardin ilinin Midyat ilçesinin devlet okullarında gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri mesleğinde yeni olan 20 sınıf öğretmeni ile yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz tekniği ile çözümlenmiştir. Araştırma sonuçlarına bakıldığında ilk okuma yazma sürecinde öğrenciden, aileden, öğretmenden, okul ve çevresinden kaynaklanan sorunlar yaşandığı tespit edilmiştir. Öğretmenler ilk okuma yazma sürecinde öğrencilerin psikomotor ve bilişsel yönden hazır olmamaları, Türkçe kelime haznesinin yetersizliği, anlamı kavrayamama ve duygusal muhtevayı hissedememe gibi sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Aileden kaynaklı yaşanan güçlerde ise velilerin Türkçeyi ve okuma yazmayı bilmemesi ve ilgisiz olmaları konularında görüş bildirmişlerdir. Okul, çevre ve bölgeden kaynaklı yaşanan güçlüklerle bakıldığında öğretmenler tarafından en çok dile getirilen problem dil sorunu, eğitime gereken önemin verilmemesi ve materyal yetersizliği olmuştur. Öğretmenlerin kendilerinden kaynaklandığını düşündükleri sorunlar; sınıfların kalabalık olmasına bağlı olarak öğrencilerle yeterince birebir ilgilenememe, dersi etkili kılamama, ilk okuma yazma etkinliklerinde yetersizlik, öğrenme güçlüğü olan öğrencilere yardımcı olamamadır.

Fidan (2020), covid-19 sürecinde zorunlu şekilde uzaktan eğitime geçilmesine ilişkin öğretmen görüşlerini incelemiştir. Araştırma Ankara ili Yenimahalle ilçesi ilköğretim kademesinde 2019- 2020 eğitim öğretim yılı bahar döneminde yapılmıştır. Araştırmada nitel yöntem kullanılarak veriler sınıf öğretmenlerinden toplanmıştır. Veriler içerik analizi

kullanılarak incelenmiştir. Araştırmaya göre uzaktan eğitimin avantajlı ve dezavantajlı yönlerinin bulunduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin görüşleri olumlu ve olumsuz 11 kod ile açıklanmıştır. En sık ifade edilen olumlu görüşler çocukların derslerden geri kalmaması ve sosyal çevreden kopulmaması iken erişim veya alt yapı sorunu en fazla ifade edilen olumsuz görüşler olmuştur.

Erbaş (2021), covid-19 salgını döneminde ilk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunları araştırmıştır ve sorunlara yönelik çözüm önerilerini dile getirmiştir. 2020-2021 eğitim-öğretim yılının güz döneminde gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma modeliyle yapılan araştırmaya Türkiye'nin yedi coğrafi bölgesinde görev yapmakta olan 111 birinci sınıf öğretmeni katılmıştır. Veri toplama aracı olarak anket formu kullanılmıştır. Araştırmada veriler MAXQDA programı kullanılarak içerik analizi ile incelenmiştir. Araştırma sonucunda salgın sürecinde veliler, internet kaynakları, teknolojik araçlar, EBA, okul idaresi, yardımcı kaynak kitaplar, dijital içerikler, zümre öğretmenler, ders kitapları, sosyal medya, güdülenmiş öğrenci, yabancı dil bilgisi ve ailelere yardımcı olan üniversitelilerin varlığı birinci sınıf öğretmenlerine kolaylık sağladığı tespit edilmiştir. Fakat birinci sınıf öğretmenlerine bu süreçte zorluk yaşatan durumlar internet bağlantı sorunları, internet yetersizliği, teknolojik araçlara sahip olmada eksiklik, ilgisiz veliler, sosyo-ekonomik durumlar ve öğrenci ile yeterli etkileşimin olmaması gibi nedenlerin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Gürbüz ve Yılmaz (2021), salgın döneminde ilk okuma yazma eğitimi sürecinde karşılaşılan sorunlara ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerini incelemişlerdir. Araştırma Zonguldak ili Devrek ilçesinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilkokullarda görev yapan 30 birinci sınıf öğretmeni ile yapılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak 4 maddeden oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda birinci sınıf öğretmenlerinin %84'ü salgın döneminde ilk okuma-yazma eğitimi uzaktan eğitim sürecinde internet erişiminde, %60'ı öğretmen-aile işbirliğinde, %77'si öğrencilerin canlı derslerden yeterince yararlanmakta sorun

yaşadıkları ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğretmenler bağlantı sorunu, okul-sınıf kültürünün olmayışı sorunu, veli ilgisizliği ya da veli müdahalesi sorunu, öğrencilerin yaptığı etkinlikleri takip etmede yaşanan zorluk sorunları, cihaz eksikliği sorunu, derse katılımın az olması sorunu, materyal eksikliği sorunu, çevrimiçi ders sayısının çokluğu sorunu, çevrimiçi ders zorlukları sorunları yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

Kargın ve Karataş (2021), küresel salgın sürecinde uzaktan eğitim aracılığıyla ilk okuma yazma öğretimi sürecini incelemişlerdir. Araştırma nitel çalışma yöntemi ile durum çalışması deseni ile yapılmıştır. Türkiye'nin her coğrafi bölgesinden iki öğretmen seçilerek 14 öğretmen ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yaparak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada içerik analizinden yararlanılmıştır. Araştırma sonuçlarına bakıldığında en fazla karşılaşılan sorunlar elektrik ve internet altyapısının yetersizliği, uzaktan eğitimde günlük ders saatinin fazla olması, ilk okuma yazma öğretiminde seslerin çıkarılmasına ve yazımına ilişkin sorunlar, velilerin bilinçsiz davranışları, ailelerin maddi yetersizliklerinden kaynaklı sorunlar, EBA platformunun içeriğindeki yetersizlikler ve öğretmenlerin hizmet içi eğitim almamış olmaları şeklinde ifade edilmiştir. Öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde videoları ve web platformlarını aktif olarak kullandıkları, oyun temelli bir öğretim gerçekleştirdikleri ve uzaktan eğitim sürecinde velilerin desteğini alarak ilerledikleri ortaya konmuştur.

Kesik ve Baş (2021), sınıf öğretmenlerinin perspektifinden EBA ve eğitim portalları ile ilk okuma ve yazma öğretim sürecini incelemişlerdir. Araştırma nitel araştırma yöntemi kapsamında iç içe geçmiş tek durum deseninde tasarlanmıştır. Standartlaştırılmış açık uçlu görüşme formu hazırlanarak en az bir kez birinci sınıf okutma ve EBA ile eğitim portallarını kullanmış olma ölçütlerine dayalı olarak Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ilkokullarda görev yapan 15 sınıf öğretmeniyle görüşülmüştür. Öğretmenler soruları yazılı olarak cevaplamışlardır. Araştırma sonuçlarına göre birinci sınıf öğretmenleri EBA ve eğitim portalları kullanımının olumlu ve olumsuz yönleriyle karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Olumsuz olarak karşılaştıkları yönlere öğretmenler çözüm önerileri de sunmuşlardır. Sınıf öğretmenleri online ödev göndermenin pratik olduğunu, daha fazla içerik ve bilgi

paylaşıldığını, çocukların sıkılmadan kendi başlarına ödev yapmalarını sağladığı, çocuklarda sorumluluk bilincini geliştirdiği ve kağıt israfını önleyip öğretmene zaman kazandırdığı gibi olumlu görüşlerin yanında çocukların internet veya teknolojik donanımlarının olmamasından kaynaklı ödev yapmama durumu, çocukların yaşları itibarıyla bir pekiştireç beklentisi içinde olmasından kaynaklı bu ödevleri yaparken sıkılabilmeleri gibi olumsuz görüşlerde ortaya çıkmıştır.

Sağır (2021), salgın sürecinde ilk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan güncel sorunların belirlenmesini amaçlamıştır. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden olan durum çalışması olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veriler araştırmacı tarafından hazırlanan, 7 açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırma 2020-2021 eğitim-öğretim yılında birinci sınıflarda öğretimi EBA üzerinden uzaktan eğitim ile yürüten, hizmet sürecinde en az üç defa birinci sınıflarda ilk okuma yazma öğretimini gerçekleştirmiş 15 sınıf öğretmeni ile görüşülmüştür. Verilerin, nitel veri analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına bakıldığında ailelerin sosyo-ekonomik düzeylerinin düşük olmasının, öğrencilerin derslere düzenli olarak devam etmesini engellediği, teknik alt yapılarının yetersiz olması, okula devam eden çocuk sayısının fazla olmasından dolayı hepsine uzaktan eğitimi takip edebilecek imkanları sunamadığını ortaya koymuştur.

Yapılan çalışmalara bakıldığında araştırmaların genelinde ilk okuma ve yazma sürecinde paydaş görüşlerinin incelendiği görülmektedir. İlk okuma ve yazma sürecini bir bütün olarak ele alıp tüm paydaşlar yönünden inceleyen çalışma sayısının çok az olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca çalışmaların daha çok ilk okuma ve yazma sürecinde karşılaşılan sorunlar ve zorluklar etrafında yoğunlaştığı tespit edilmiştir. Salgın öncesinde ilk okuma yazma sürecinde yaşanan sorunların daha çok velilerin yeterince destek olmaması, ders kitaplarının niteliğinin düşük olması, okuldaki materyallerin eksikliği, okula daha küçük yaşta kaydedilen öğrencilerin el kaslarının yeterince gelişmemiş olması, öğrencilerin dil becerilerinin yeterince gelişmemiş olmasından kaynaklandığı tespit edilmiştir. Farklı değişkenlerin (yaş, sosyo-ekonomik düzey, iki dililik vb.) ilk okuma ve yazma sürecine

etkisini araştıran çalışmaların daha az olduğu görülmüştür. Salgın döneminde de ilk okuma ve yazma sürecinde de yaşanan sorunların incelendiği çalışmaların yoğunlukta olduğu görülmektedir. Fakat salgın sürecini tüm boyutlarıyla inceleyen bir durum çalışmasının olmadığı anlaşılmaktadır. Bu sebeple yapılan bu çalışmanın tüm süreci anlamak adına faydalı olacağı düşülmektedir.

BÖLÜM III

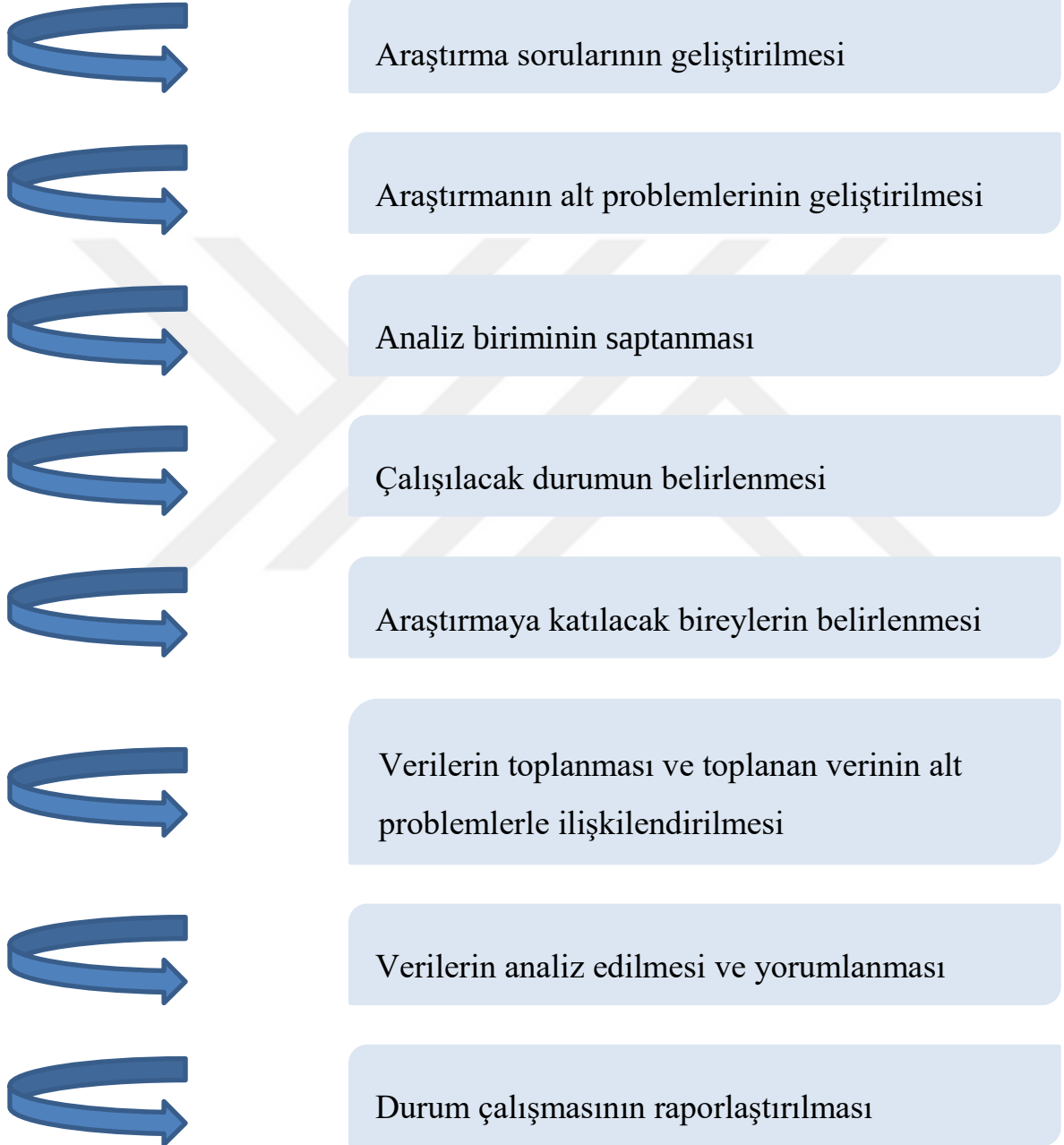
YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizine yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma salgın döneminde birinci sınıf öğrencilerinin okuma yazma öğrenme öğretme sürecini kapsadığından bir durum (örnek olay) araştırmasıdır. Nitel araştırma modellerinden biri olan durum araştırmaları örnek olay çalışması, vaka çalışması olarak da bilinir. Durum çalışmaları bilimsel sorulara yanıt ararken ayrıntılara ve açıklamalara yer verdiğiinden ayırt edici bir yaklaşım olarak değerlendirilmektedir (Büyüköztürk vd., 2016, s. 260). Durum çalışmalarını diğer çalışmalardan ayrılan yönü “nasıl” ve “niçin” sorularını temel alarak araştırmacının kontrol altına alamadığı meydana gelen durumları derinlemesine inceleme fırsatı sunmasıdır (Yıldırım & Şimşek, 2016, s. 289).

DURUM (ÖRNEK OLAY) ÇALIŞMASI SÜRECİ

Şekil 1. Durum araştırması süreci (Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Ankara. Seçkin, s. 292)

Gall, Borg ve Gall'a (1996) göre araştırmalarda durum alışmaları,

- Bir olayı oluşturan ayrıntıları tanımlamak ve görmek,
- Bir olaya ilişkin açıklamaları geliştirmek,
- Bir olayı değerlendirmek,

amacıyla kullanılır (Aktaran Bykztrk vd., 2016, s. 260).

Genel olarak bakıldığında durum çalışmalarının dört tür deseninden bahsedilebilir. Bu desenler; bütüncül tek durum deseni, içi ie geçmiş tek durum deseni, bütüncül çoklu durum deseni ve i içe geçmiş çoklu durum desenidir. Yapılacak olan bu çalışmada da tek sınıf, tek okul ve tek birey olacağından bütüncül tek durum deseni kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın alışma grubunu şanlıurfa'nın Siverek ilçesine bağlı bir köy okulunda okuyan birinci sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma grubunu 19 ğrenci oluşmaktadır (şekil 2). Durum çalışmalarında ayrıntılı ve detaylı bir inceleme yapılması planlandığından katılımcı sayısı diğer çalışmalara kıyasla daha az olacaktır (Metin, 2014, s. 273). Çalışma grubu belirlenirken amaçlı rneklemeye yapılmıştır. Balcı'ya (2013) göre amaçlı örneklemede, araştırmacı yapacağı araştırma için kimlerin seçileceği konusunda kendi yargılarını kullanır, araştırmanın amacına en uygun olan kişileri rneklemeye alır (s. 104). Araştırma problemi ile ilgili alt grup belirlerken kolay ulaşılabilir durum örneklemesinden faydalanılmıştır. Araştırmacı bu araştırmayı yaparken araştırma yapılan okulda başka bir sınıfın sınıf ğretmeni olarak görev yapmakla birlikte sınıf eğitimi alanında da yüksek lisans öğrenimine devam etmektedir. Aşağıda alışma grubunda yer alan öğrencilerin özelliklerine yer verilmiştir:

Tablo 4

Çalışma Grubunda Yer Alan Öğrencilerin Özellikleri

Kod	Doğum Tarihi	Okul Öncesi Eğitimi Alma Durumu	Öğrencinin Türkçe Bilme Derecesi	Annenin Türkçe Bilme Durumu	Annenin Okuma- Yazma Bilme Durumu	Babanın Türkçe Bilme Durumu	Babanın Okuma- Yazma Bilme Durumu	Öğrencinin Kardeş Sayısı
Ö1	11.09.2014	-	Zayıf	Bilmiyor	Bilmiyor	Biliyor	Biliyor	8
Ö2	18.07.2014	+	Orta	Bilmiyor	Bilmiyor	Biliyor	Biliyor	9
Ö3	14.06.2014	+	Orta	Biliyor	Bilmiyor	Biliyor	Biliyor	8
Ö4	08.12.2014	+	Orta	Biliyor	Biliyor	Biliyor	Bilmiyor	4
Ö5	04.12.2013	+	Zayıf	Biliyor	Biliyor	Biliyor	Bilmiyor	4
Ö6	07.04.2014	-	İyi	Biliyor	Biliyor	Biliyor	Biliyor	7
Ö7	23.09.2014	-	Zayıf	Bilmiyor	Bilmiyor	Biliyor	Biliyor	5
Ö8	14.10.2014	+	Orta	Bilmiyor	Bilmiyor	Biliyor	Biliyor	4
Ö9	05.02.2014	+	İyi	Bilmiyor	Bilmiyor	Biliyor	Biliyor	8
Ö10	29.07.2013	-	İyi	Bilmiyor	Bilmiyor	Biliyor	Biliyor	9
Ö11	05.09.2014	-	İyi	Bilmiyor	Bilmiyor	Biliyor	Biliyor	11
Ö12	17.01.2014	-	İyi	Biliyor	Bilmiyor	Biliyor	Biliyor	11
Ö13	07.03.2014	-	Zayıf	Biliyor	Bilmiyor	Biliyor	Biliyor	4
Ö14	28.01.2014	+	İyi	Bilmiyor	Bilmiyor	Biliyor	Biliyor	13
Ö15	03.10.2014	-	Zayıf	Biliyor	Bilmiyor	Biliyor	Biliyor	6
Ö16	02.01.2013	+	Orta	Bilmiyor	Bilmiyor	Biliyor	Biliyor	5
Ö17	26.12.2013	+	Zayıf	Bilmiyor	Bilmiyor	Biliyor	Biliyor	6
Ö18	23.05.2013	-	Orta	Bilmiyor	Bilmiyor	Biliyor	Biliyor	4
Ö19	13.02.2014	+	Orta	Bilmiyor	Bilmiyor	Biliyor	Biliyor	6

Çalışma grubunda öğrencilerin özelliklerine bakıldığında 5'inin doğum tarihi 2013 yılı iken 14'ünün 2014 yılı olduğu görülmektedir. Sınıftaki öğrencilerin 10'u okul öncesi eğitim almış, 9'u ise okul öncesi eğitim almamıştır. Öğrencilerin Türkçe dil yeterliliklerine anlama ve anlatma boyutlarında bakılmıştır. Anlama boyutunda öğrencilere isimleri, kaç kardeş oldukları ve kardeşlerinin isimleri sorulmuştur. Ayrıca “ mavi kalem getir, kapıyı kapat vb.” bait yönergeler verilerek öğrencilerin tepkileri gözlemlenmiştir. Anlatma boyutunda ise öğrencilere basit resimler verilmiş “ kitap okuyan öğrenciler, parkta oynayan çocuklar” ve öğrencilerden resimlerde gördüklerini anlatmaları istenmiştir.

Çalışma grubundaki öğrenci ailelerinin özelliklerine bakıldığında annelerin 12'si Türkçe bilmiyor iken babaların tamamı Türkçe biliyordur. Okuma yazma durumlarına bakıldığında annelerin 2'si okuma yazma bilirken 17'si bilmemektedir. Öğrencilerden Ö4 ve Ö5 kardeşler. Bu iki öğrencinin babası dışında okuma yazma bilmeyen baba yoktur. Öğrencilerin kardeş sayısına bakıldığında en az 4 en fazla 13 kardeş oldukları görülmektedir. Çalışma grubundaki öğrencilerin kod isimleri kullanılarak aşağıda öğrenciler tanıtılmıştır.

Ö1:

Yaşlarına göre normal boyda 6 (72 aylık) yaşında bir kız çocuğudur. Türkçeyi çok iyi konuşmamaktadır ve okul öncesi eğitim almamıştır. Okula yaklaşık 3 km uzaklıktaki civar köyden taşıma servisi ile gelmektedir. Sekiz çocuklu bir ailenin beşinci çocuğudur. Ö1'in annesi Türkçe ve okuma yazma bilmemektedir. Babası ise orta düzeyde Türkçe biliyor ve okuyup yazabiliyordur. Aile eğitim ve öğretime çok önem vermemektedir. Ö1'in aynı okulda ortaokula devam eden iki kardeşi vardır. Fakat kardeşlerinin de okuma ve yazması iyi olmadığından Ö1'e yeterince yardımcı olamamaktadırlar. Bu kardeşlerin dışında lise çağında iki kardeşi daha vardır fakat ilkokuldan sonra okula devam etmemişlerdir. Ö1 yüz yüze eğitim yapıldığı zamanlarda çok fazla devamsızlık yapmamıştır. Milli Eğitim Bakanlığı uzaktan eğitime geçilmesiyle birlikte evinde internet ve tablet erişimi olmayan bazı öğrencilere farklı zaman aralıklarında tablet ve internet dağıtımında bulunmuştur. Sınıfta aralık ayında tablet dağıtılan ilk öğrenci Ö1 olmuştur. Fakat Ö1'in ilkokula ve ortaokula giden kardeşleri olduğundan öğretmenin EBA üzerinden yaptığı canlı ders saatleri diğer

kardeşlerin ders saatleriyle çakışmıştır. Ö1 müstakil bir evde yaşamakta ve kendisine ait bir odası bulunmamaktadır. Bu sebeple canlı derslerin yapıldığı esnada evde kimler varsa aynı odayı paylaştıklarından gürültülü bir ortamda ders yapılmaya çalışılmıştır.

Ö2:

Yaştlarına göre kısa boylu, zayıf ve 6 (74 aylık) yaşında bir kız çocuğudur. Yaştlarından daha küçük görünmektedir. Türkçeyi orta derecede bilmektedir. Okul öncesi eğitim almıştır. Fakat yıl boyunca devam etmemiştir. Okulun bulunduğu köyde ikamet etmektedirler. Dokuz çocuklu bir ailenin çocuğudur. Ö2'nin annesi Türkçe konuşmayı ve okuma yazma bilmemektedir. Babası ise Türkçe konuşmayı ve okuma yazmayı bilmektedir. Ö2'nin babası İstanbul'da çalışmaktadır ve zaman zaman köye gelmektedir. Anne ve çocuklar ise köyde ikamet etmektedirler. Ö2 müstakil bir evde yaşamakta ve kendisine ait bir odası bulunmamaktadır. Ö2'nin derslerinde ona yardımcı olan ve ilgilenen biri yoktur. Uzaktan eğitim sürecinde tablete, bilgisayara ve internete erişimi bulunmadığı için derslere katılamamıştır.

Ö3:

Yaştlarına göre normal boyda ve kiloda 6 (71 aylık) yaşını tamamlamamış bir kız çocuğudur. Türkçeyi orta derecede bilmektedir. Okul öncesi eğitim almıştır. Okula yaklaşık 3 km uzaklıktaki civar köyden taşıma servisi ile gelmektedir. Sekiz çocuklu bir ailenin çocuğudur. Ö3'ün annesi Türkçe konuşmayı ve okuma yazma bilmemektedir. Babası ise Türkçe konuşmayı ve okuma yazmayı bilmektedir. Ö3'ün hafif düzey zihinsel engel tanısı vardır. Derslerde dikkatini toplamakta güçlük çekmekte ve sınıftaki diğer öğrencilere göre daha yavaş ilerlemektedir. Ö3'ün aynı okulda ortaokula devam eden kardeşi derslerine yardımcı olduğu dönemde akademik durumu biraz iyiirken kardeşi ilgilenmeyi bıraktığında sınıfın gerisinde kalmıştır. Sınıfın öğretmeni Ö3'ün öğrenme hızına uygun etkinlikler vermiştir. Uzaktan eğitim döneminde 14 Nisan tarihine kadar yapılan canlı derslere katılamamıştır. Bu tarihten sonra kardeşleri ile ders saatlerinin çakışmadığı zamanlarda derslere katılmıştır. Fakat derslerde sık sık dikkati dağılmış ve dersten çıkmak istemiştir. Ö3 müstakil bir evde yaşamakta ve kendisine ait bir odası bulunmadığından canlı derslerin

yapıldığı esnada evde kimler varsa aynı odayı paylaştıklarından gürültülü bir ortamda ders yapılmaya çalışılmıştır.

Ö4:

Yaşlarına göre biraz daha kısa boylu 5,5 (69 aylık) yaşında bir kız çocuğudur. Okul öncesi eğitim almıştır. Fakat Ö4 okula başladığında henüz 6 yaşını doldurmamış ve kalem tutmakta güçlük çeken bir öğrenci olmasına rağmen velisi bir yıl daha okul öncesi eğitim almasını istemediği için birinci sınıfa başlamıştır. Türkçeyi orta derecede bilmektedir. Okulun bulunduğu köyde ikamet etmektedirler. Dört çocuklu bir ailenin ikinci çocuğudur. Kendisinden büyük kardeşi Ö5 ile aynı sınıfı paylaşmaktadırlar. Ö4'ün annesi 26 yaşında ve sınıftaki en genç velidir. Türkçe konuşmayı ve okuma yazmayı bilmektedir. Babası ise Türkçe konuşmayı bilmekte fakat okuma yazmayı bilmemektedir. Ö4 ve ailesi müstakil bir evde yaşamakta ve kendisine ait bir odası bulunmamaktadır. Evleri okula çok yakındır. Ö4'ün annesi okula eğitimin uzaktan olduğu dönemlerde ödevleri almaya gelen velilerden biridir. Ö4'ün uzaktan eğitim sürecinde tablet, bilgisayar ve internete erişimi bulunmadığı için Ö4 canlı derslere katılamamıştır. 14 Nisan uzaktan eğitim sürecinde veli öğrencileri alarak başka bir akrabasına uzun süreli kalmaya gitmiştir. Bir daha ödevleri almak için veya sormak için öğretmenle iletişime geçmemiş ve 2 Haziran tarihine kadar öğretmen veliye ulaşamamıştır.

Ö5:

Yaşına göre normal boy ve kiloda 6,5 yaşında (81 aylık) bir erkek çocuğudur. Türkçeyi az bilmektedir. Okul öncesi eğitim almıştır. Okulun bulunduğu köyde ikamet etmektedirler. Dört çocuklu bir ailenin birinci çocuğudur. Ö5 sınıf tekrarı yaptığı için kendisinden küçük kardeşi Ö4 ile aynı sınıfı paylaşmaktadırlar. Ö5'in hafif düzey zihinsel engel tanısı vardır. İçer kapanık ve çekingen bir çocuktur. Evleri okulun bulunduğu köyde ve okula çok yakındır. Yüz yüze eğitimin yapıldığı ilk haftalarda Ö5 teneffüs aralarında eve gidip daha sonra okula gelmek istememiştir. Zamanla bu davranışını terk etmiştir. Fakat dikkatini toplamakta güçlük yaşamakta ve akademik olarak sınıfın gerisinden gelmektedir. Sınıf öğretmeni Ö5'in hızına göre etkinlikler vermiştir. Ö5'in uzaktan eğitim sürecinde tablete, bilgisayara ve

internete erişimi bulunmadığı için Ö5 canlı derslere katılamamıştır. 14 Nisan uzaktan eğitim sürecinde veli öğrencileri alarak başka bir akrabasına uzun süreli kalmaya gitmiştir. Bir daha ödevleri almak için veya sormak için öğretmenle iletişime geçmemiş ve 2 Haziran tarihine kadar öğretmen veliye ulaşamamıştır.

Ö6:

Yaşına göre normal boy ve kiloda 6,5 yaşında (77 aylık) bir erkek çocuğudur. Türkçeyi diğer öğrencilere göre daha iyi konuşmaktadır. Okul öncesi eğitim almamıştır. Okula yaklaşık 3 km uzaklıktaki civar köyden taşıma servisi ile gelmektedir. Ö6'nın hem annesi hem babası Türkçe konuşmayı ve okuma yazmayı bilmektedirler. Bu sebeple diğer öğrencilerden daha iyi Türkçe konuştuğu düşünülmektedir. Yedi çocuklu bir ailenin çocuğudur. Ö6'nın aynı okulda ortaokula devam eden iki kardeşi vardır. Ö6'nın aynı zamanda liseye giden bir kardeşi daha vardır. Kardeşleri Ö6'ya derslerinde destek olmaktadır. Aile diğer ailelere göre eğitim ve öğretime önem veren bir ailedir. Ö6 okula istekle gelen ve dersi dikkatle dinleyen bir öğrencidir. 14 Nisan tarihine kadar yapılan canlı derslere katılamamıştır. Bu tarihten sonra kardeşleri ile ders saatlerinin çakışmadığı zamanlarda derslere katılmıştır.

Ö7:

Yaşına göre uzun boylu 6 (71 aylık) yaşını tamamlamamış bir kız çocuğudur. Neredeyse hiç Türkçe bilmemektedir. Okul öncesi eğitim almamıştır. Okula başladığında kalem tutmakta güçlük yaşayan bir öğrencidir. Okula yaklaşık 3 km uzaklıktaki civar köyden taşıma servisi ile gelmektedir. Ö7'nin annesi Türkçe konuşmayı ve okuma yazma bilmemektedir. Babası ise Türkçe konuşmayı ve okuma yazmayı bilmektedir. Beş çocuklu bir ailenin çocuğudur. Aile eğitim ve öğretime çok önem vermemektedir. Yüz yüze eğitimin yapıldığı dönemlerde okula çok az gelmiştir. Ö7'nin uzaktan eğitim sürecinde tablete, bilgisayara ve internete erişimi bulunmadığı için Ö7 canlı derslere katılamamıştır.

Ö8:

Yaşıtlarına göre normal boyda ve 6 (71 aylık) yaşını tamamlamamış bir kız çocuğudur. Türkçeyi orta derecede bilmektedir. Okul öncesi eğitim almıştır. Okula yaklaşık 3 km uzaklıktaki civar köyden taşıma servisi ile gelmektedir. Ö8'in annesi Türkçe konuşmayı ve

okuma yazmayı bilmemektedir. Babası ise Türkçe konuşmayı ve okuma yazmayı bilmektedir. Ö8'in babası İstanbul'da çalışmaktadır ve zaman zaman köye gelmektedir. Anne ve çocuklar ise köyde ikamet etmektedirler. Dört çocuklu bir ailenin çocuğudur. Aile eğitim ve öğretime çok önem vermemektedir. Okulun açıldığı haftalarda okula gelmemiştir fakat sosyal açıdan gelişmiş bir öğrenci olduğu için kolay arkadaşlık kurmuştu. Yüz yüze eğitimin yapıldığı dönemlerde de okula çok az devam eden öğrencilerden biridir. Ö8'in uzaktan eğitim sürecinde tablete, bilgisayara ve internete erişimi bulunmadığı için Ö8 canlı derslere katılamamıştır.

Ö9:

Yaşlarına göre normal boyda ve 6,5 (79 aylık) yaşında bir kız çocuğudur. Türkçeyi diğer öğrencilere göre daha iyi bilmektedir. Okul öncesi eğitim almıştır. Okulun bulunduğu köyde ikamet etmektedirler. Sekiz çocuklu bir ailenin çocuğudur. Ö9'un annesi Türkçe konuşmayı ve okuma yazmayı bilmemektedir. Babası ise Türkçe konuşmayı ve okuma yazmayı bilmektedir. Yüz yüze eğitimin yapıldığı dönemlerde okula devam eden öğrencilerden biridir. Okula severek gelen hevesli bir öğrencidir. Zamanla sınıfa daha iyi uyum sağlamış ve derslere aktif şekilde katılmaya başlamıştır. Fakat uzaktan eğitim sürecinde tablete, bilgisayara ve internete erişimi bulunmadığı için Ö9 canlı derslere katılamamıştır.

Ö10:

Yaşına göre normal boy ve kiloda 7 yaşında (86 aylık) bir erkek çocuğudur. Türkçeyi diğer öğrencilere göre çok daha iyi konuşmaktadır. Okul öncesi eğitim almamıştır. Fakat okula başladığında kalem tutabiliyor ve çizgi çalışmalarını doğru şekilde tamamlayabiliyordu. Okula yaklaşık 3 km uzaklıktaki civar köyden taşıma servisi ile gelmektedir. Dokuz çocuklu bir ailenin çocuğudur. Ö10'un annesi Türkçe konuşmayı ve okuma yazmayı bilmemektedir. Babası ise Türkçe konuşmayı ve okuma yazmayı bilmektedir. Ö6'nın aynı okulda ortaokula devam eden iki kardeşi vardır. Kardeşleri Ö6'ya derslerinde destek olmaktadır. Aile diğer ailelere göre eğitim ve öğretime önem veren bir ailedir. Ö10 sınıftaki Ö6'nın da akrabasıdır. Ö10'un halası sınıf öğretmenliği mezunudur ve zaman zaman Ö10 ile de ilgilenmektedir. Ö10 yüz yüze eğitimin yapıldığı dönemlerde okula devam eden ve öğrenmeye istekli

öğrencilerden biridir. Ö10'un tablete, bilgisayara ve internete erişimi bulunmadığı için 14 Nisan tarihine kadar yapılan canlı derslere katılamamıştır. Bu tarihten sonra kardeşleri ile ders saatlerinin çakışmadığı zamanlarda canlı derslere katılmıştır.

Ö11:

Yaşına göre normal boy ve kiloda 6 yaşında (72 aylık) bir erkek çocuğudur. . Okula yaklaşık 3 km uzaklıktaki civar köyden taşıma servisi ile gelmektedir. Ö11'in annesi Türkçe konuşmayı ve okuma yazmayı bilmemektedir. Babası da Türkçe konuşmayı ve okuma yazmayı bilmektedir. Türkçeyi diğer öğrencilere göre daha iyi konuşmaktadır. Okul öncesi eğitim almamıştır. Fakat okula başladığında kalem tutmakta başarılıydı. On bir çocuklu bir ailenin çocuğudur. Ö11'e derslerinde zaman zaman kardeşleri yardımcı olmaktadır. Aynı zamanda ödevlerini yapan ve okula istekli şekilde gelen bir öğrencidir. Ö11'in tablete, bilgisayara ve internete erişimi bulunmadığı için 14 Nisan tarihine kadar yapılan canlı derslere katılamamıştır. Fakat daha sonra Milli Eğitim Bakanlığı'nın dağıttığı tabletlerden biri de Ö11'in ailesine verilmesine rağmen Ö11 hiçbir derse katılmamıştır. Ö11 yüz yüze eğitimin yapıldığı dönemlerde okula devam etmiştir.

Ö12:

Yaşına göre normal boy ve kiloda 6,5 yaşında (80 aylık) bir erkek çocuğudur. Türkçeyi iyi konuşmaktadır. Okul öncesi eğitim almamıştır. Okula yaklaşık 3 km uzaklıktaki civar köyden taşıma servisi ile gelmektedir. On bir çocuklu bir ailenin çocuğudur. Ö12'nin annesi Türkçe konuşmayı bilmekte fakat okuma yazmayı bilmemektedir. Babası ise Türkçe konuşmayı ve okuma yazmayı bilmektedir. Ö12'nin aynı okulda ortaokula devam eden kardeşi vardır. Ö12'ye derslerinde destek olmaktadır. Ö12 verilen etkinlikleri istekle yapmakta ve okula hevesli bir şekilde devam etmektedir. Fakat daha sonra Milli Eğitim Bakanlığı'nın dağıttığı tabletlerden biri de Ö12'nin ailesine verilmesine rağmen Ö12 hiçbir derse katılmamıştır. Ö12 yüz yüze eğitimin yapıldığı dönemlerde okula devam etmiştir.

Ö13:

Yaşıtlarına göre uzun boylu ve 6,5 yaşında (78 aylık) bir erkek çocuğudur. Türkçesi diğer öğrencilere göre zayıf bir öğrencidir. Okul öncesi eğitim almamıştır. Okula yaklaşık 3 km

uzaklıktaki civar köyden taşıma servisi ile gelmektedir. Ö13'ün annesi Türkçe konuşmayı ve okuma yazmayı bilmemektedir. Babası ise Türkçe konuşmayı ve okuma yazmayı bilmektedir. Dört çocuklu bir ailenin çocuğudur. Yüz yüze eğitimin yapıldığı dönemlerde okula çok az gelmiştir. Ö13'ün uzaktan eğitim sürecinde tablete, bilgisayara ve internete erişimi bulunmadığı için Ö13 canlı derslere katılamamıştır.

Ö14:

Yaştlarına göre uzun ve 6,5 yaşında (80 aylık) bir erkek çocuğudur. Okula yaklaşık 3 km uzaklıktaki civar köyden taşıma servisi ile gelmektedir. Türkçeyi diğer öğrencilere göre daha iyi konuşmaktadır. Okul öncesi eğitim almıştır. Ö14 sınıf tekrarı yapmış bir öğrencidir. Bu yüzden okula başladığında kalem tutmayı ve ilk harf grubunu bilmekteydi. Fakat daha sonra eğitimin yüz yüze olduğu dönemlerde okula çok nadir gelmiştir. Bu sebeple diğer harf gruplarını öğrenememiş ve sınıfın gersinde kalmıştır. Ö14'ün uzaktan eğitim sürecinde tablete, bilgisayara ve internete erişimi bulunmadığı için Ö14 canlı derslere katılamamıştır.

Ö14 on üç çocuklu bir ailenin son çocuğudur. Ailesi eğitim ve öğretime çok önem vermemektedir. Ö14'ün annesi Türkçe konuşmayı ve okuma yazmayı bilmemektedir. Babası ise Türkçe konuşmayı ve okuma yazmayı bilmektedir.

Ö15:

Yaşına göre normal boy ve kiloda 6 (71 aylık) yaşını tamamlamamış bir erkek çocuğudur. Türkçesi zayıf bir öğrencidir. Okula yaklaşık 3 km uzaklıktaki civar köyden taşıma servisi ile gelmektedir. Okul öncesi eğitim almamıştır. Okula başladığında kalem tutmakta güçlük yaşayan bir öğrencidir. Velisinin isteği ile bitrinci sınıfa başlamıştır. Derslerde dikkati dağınık bir öğrencidir. Eğitimin yüz yüze olduğu dönemlerde okula çok nadir gelmiştir. Ö15'in annesi Türkçe konuşmayı bilmekte fakat okuma yazmayı bilmemektedir. Babası ise Türkçe konuşmayı ve okuma yazmayı bilmektedir. Altı çocuklu bir ailenin çocuğudur. Aile eğitim ve öğretime önem vermemektedir. Ö15'in tablete, bilgisayara ve internete erişimi bulunmadığı için 14 Nisan tarihine kadar yapılan canlı derslere katılamamıştır. Fakat daha sonra Milli Eğitim Bakanlığı'nın dağıttığı tabletlerden biri de Ö15'in ailesine verilmesine rağmen Ö15 hiçbir derse katılmamıştır.

Ö16:

Uzun boylu ve 7,5 (91 aylık) yaşında bir erkek çocuğudur. Okula yaklaşık 3 km uzaklıktaki civar köyden taşıma servisi ile gelmektedir. Türkçeyi orta derecede bilmektedir. Okul öncesi eğitim almıştır. Ö16 sınıf tekrarı yapmış bir öğrencidir. Bu yüzden okula başladığında kalem tutmayı ve ilk harf grubunu bilmekteydi. Ö16'nın annesi Türkçe konuşmayı ve okuma yazmayı bilmemektedir. Babası ise Türkçe konuşmayı ve okuma yazmayı bilmektedir. Fakat evde Ö16 ile ilgilenen biri yoktu. Eğitimin yüz yüze olduğu dönemlerde de okula çok nadir gelmiştir. Bu sebeple diğer harf gruplarını öğrenememiş ve sınıfın gersinde kalmıştır. Ö16'nın uzaktan eğitim sürecinde tablete, bilgisayara ve internete erişimi bulunmadığı için Ö16 canlı derslere katılamamıştır.

Ö17:

Yaşıtlarına göre normal boyda ve kiloda 6,5 (81 aylık) yaşında bir kız çocuğudur. Türkçesi zayıf bir öğrencidir. Okul öncesi eğitim almıştır. Okulun bulunduğu köyde ikamet etmektedirler. Altı çocuklu bir ailenin çocuğudur. Ö17'nin annesi Türkçe konuşmayı ve okuma yazmayı bilmemektedir. Babası ise Türkçe konuşmayı ve okuma yazmayı bilmektedir. Yüz yüze eğitimin yapıldığı dönemlerde okula devam etmemiştir. Öğrenci ikinci dönem okula hiç gelmemiş ve annesi ile İstanbul'a gitmiştir.

Ö18:

Orta boylu, normal kiloda 7,5 (88 aylık) yaşında bir erkek çocuğudur. Okul öncesi eğitim almamıştır. Okula yaklaşık 3 km uzaklıktaki civar köyden taşıma servisi ile gelmektedir. Dört çocuklu bir ailenin çocuğudur. Ö18'in annesi Türkçe konuşmayı ve okuma yazma bilmemektedir. Babası ise Türkçe konuşmayı ve okuma yazmayı bilmektedir. Aiesi eğitim ve öğretime çok önem vermemektedir. Ö18 Türkçeyi orta derecede bilmektedir. Fakat çok sessiz ve sınıfta neredeyse kimseyle konuşmayan içine kapanık bir öğrencidir. Eğitimin yüz yüze olduğu dönemlerde de okula çok nadir gelmiştir. Ö18'in tablete, bilgisayara ve internete erişimi bulunmadığı için 14 Nisan tarihine kadar yapılan canlı derslere katılamamıştır. Fakat daha sonra Milli Eğitim Bakanlığı'nın dağıttığı tabletlerden biri de Ö18'in ailesine verilmesine rağmen Ö18 hiçbir derse katılmamıştır.

Ö19:

Yaşıtlarına göre normal boyda ve kiloda 6,5 (79 aylık) yaşında bir erkek çocuğudur. Okula yaklaşık 3 km uzaklıktaki civar köyden taşıma servisi ile gelmektedir. Türkçeyi orta derecede bilmektedir. Okul öncesi eğitim almıştır. Altı çocuklu bir ailenin çocuğudur. Ö19'un annesi Türkçe konuşmayı ve okuma yazmayı bilmemektedir. Babası ise Türkçe konuşmayı ve okuma yazmayı bilmektedir. Eğitimin yüz yüze olduğu dönemlerde ilk dönem okula gelmiştir. Fakat ikinci dönem geldiği gün sayısı azalmıştır. Ö19'un tablete, bilgisayara ve internete erişimi bulunmadığı için 14 Nisan tarihine kadar yapılan canlı derslere katılamamıştır. Fakat daha sonra Milli Eğitim Bakanlığı'nın dağıttığı tabletlerden biri de Ö19'un ailesine verilmesine rağmen Ö19 hiçbir derse katılmamıştır.

Çalışma Grubunun Yaşadığı Çevrenin Özellikleri: Okulun bulunduğu yer Şanlıurfa iline bağlı bir köydür. Çalışmanın yapıldığı okul taşıma merkezidir. Bu yüzden okulun bulunduğu köydeki öğrenciler dışında 3 farklı köyden okula öğrenciler gelmektedir. Bu köyler okula yaklaşık 3-4 km uzaklıktaki köylerdir. Aynı köyde yaşayan ailelerin geneli birbirleriyle akrabadır. Bölgede Kürtçe konuşulmaktadır. Genç yaştaki kadınlar Türkçe biliyorken daha ileri yaşlardaki kadınlar Türkçe bilmemektedir. Erkeklerde ise 60 yaş üstü Türkçe bilmemektedir. Çocukların Türkçe dil becerileri okula başladıklarında zayıftır. Aileler mevsimlik işçi olarak ve hayvancılık yaparak geçimlerini sağlamaktadırlar. Bazı ailelerde baba şehir dışında (İstanbul) çalışmakta, anne ve çocuklar köyde yaşamaya devam etmektedir. Köyden ilçe merkezine gidiş geliş özel araçlarla yapılmakta ve sınırlıdır. Aileler çocukları evde işlere yardımcı işçiler olarak görmekte ve buna göre davranmaktadırlar. Ailelerin geneli maddi olarak iyi duruma sahip olmalarına rağmen öğrencilerin eğitim masraflarına harcama yapmaktan kaçınmaktadırlar.

Çalışmanın Yapıldığı Okulun Özellikleri: Okul hem ilkokul hem de ortaokul öğrencilerinin bir arada eğitim gördüğü tam zamanlı taşıma merkezi olan bir okuldur. Her sınıf yalnız bir şubedir. Okulda 4 ilkokul öğretmeni bulunmaktadır. Öğretmenlerden 3'ü sınıf öğretmenliği mezunu iken bir tanesi sosyal bilgiler öğretmenliği mezunu, ücretli öğretmen olarak çalışmaktadır. 2020-2021 eğitim öğretim yılında birinci ve ikinci sınıfı okutan öğretmenler

mesleklerinin ikinci, üçüncü sınıf öğretmeni ise dördüncü yılındadır. Dördüncü sınıf öğretmeni olarak görev yapan ücretli öğretmenin daha önce öğretmenlik tecrübesi bulunmamaktadır. 2018-2019 eğitim öğretim yılında birinci sınıf okutan sınıf öğretmenin sınıfında 1 öğrenci hariç tüm öğrenciler yıl sonuna doğru okuma yazmaya geçmiştir ve sürekli devamsızlık yapan öğrenci sayısı ikidir. Aynı şekilde 2019-2020 eğitim öğretim yılında birinci sınıf okutan sınıf öğretmenin sınıfında 1 öğrenci hariç tüm öğrenciler yıl sonuna doğru okuma yazmaya geçmiştir ve sürekli devamsızlık yapan öğrenci olmamıştır. Öğrenciler köyde işlerin yoğun olmadığı dönemlerde okula devam etmektedirler. Devamsızlıklar genellikle köyde işlerin yoğun olduğu aylarda (eylül, ekim, mayıs, haziran) görülmektedir.

Çalışmanın Yapıldığı Sınıfın Öğretmeniyle İlgili Bilgiler: Sınıfın öğretmeni eğitim fakültesi sınıf öğretmenliği mezunudur. Çalışmanın yapıldığı okul öğretmenin ilk görev yeri olmakla birlikte öğretmen mesleğinin ikinci yılındadır. Daha önce birinci sınıf okutmamıştır. Ayrıca görev yaptığı bölgenin kültürüne ve diline hakim değildir.

Veri Toplama Araçları

Veri toplama yöntemleri araştırmanın alt problemleri göz önünde bulundurularak seçilmelidir. Böylelikle alt problemlere uygun veriler toplanırken ilgisiz verilerin toplanmasından kaçınılmış olacaktır (Yıldırım & Şimşek, 2016, s. 296). Araştırmacı durum çalışması yaparken duruma ilişkin detaylı ve anlaşılır tanımlamalar yapması önemlidir. Bu sebeple daha fazla bilgi toplayabilmek için birden fazla veri toplaması yararlı olacaktır. Bu veri toplama araçları genellikle doküman analizi ile birlikte gözlem ve görüşmelerdir (Büyüköztürk vd., 2016, s. 263).

Araştırma sorularına yanıt verebilmek amacıyla aşağıdaki veri toplama araçlarının kullanılmasına karar verilmiştir. Bunlar:

- Öğrenci bilgi formu
- Görüşme formu

- Doküman incelemesi
- Okuma ve yazma becerileri değerlendirme araçları

Araştırmada çeşitli değerlendirme yöntemlerinin bir arada kullanılmasının nedeni, farklı kaynaklardan veriler elde edilerek, nitel olan bu çalışmanın güvenilirliği ve geçerliliğini yükselteceğinin düşünülmesidir.

Öğrenci Bilgi Formu: Salgın (covid-19) döneminde ilk okuma yazmayı öğrenme ve öğretme sürecinin belirlenmesini amaçlayan bu çalışmada öğrenciler hakkında bilgi sahibi olmak için “Öğrenci Bilgi Formu” hazırlanmıştır. Bu formda öğrencilerin; cinsiyet, kardeş sayısı, anne-babanın Türkçe bilme durumu ve okuma yazma bilme durumlarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir (EK-2).

Görüşme: Nitel araştırmalarda bireylerin deneyimlerine, tutumlarına, duygularına ilişkin bilgi edinmede görüşme güçlü kaynaklardan birisidir. Büyüköztürk vd. (2016)’e göre görüşme yöntemi esneklik sağlama, yanıt oranının yüksek olması, sözel olmayan davranışların kayıt altına alınması, ortam üzerindeki kontrol, soruların sırasının belirlenmesi, anlık tepkilerin görülmesi, veri kaynağının teyit edilmesi, derinlemesine bilgi edinilmesi bakımından etkili bir yöntemdir. Bu araştırmada da okuma yazmayı öğrenme ve öğretme süreci boyunca aile, öğrenci ve sınıfın öğretmenini ile görüşme yapılmıştır. Salgın (covid-19) döneminde öğrencilerin, ailenin ve öğretmenin bu süreçte neler yaptığı, nasıl hissettiği ve bu sürecin olumlu olumsuz yanlarını görüşmeler esnasında değerlendirmeleri istenmiştir. Bu görüşmeler görüşme formu yaklaşımı ile hazırlanmıştır.

Doküman incelemesi: Nitel araştırmalarda çalışmanın güvenilirlik ve geçerliliğini kuvvetlendirmek için görüşme ve gözlemin yanı sıra araştırmanın detaylandırılmasına katkı sağlayacak yazılı ve görsel materyaller kullanılabilir (Büyüköztürk vd., 2016, s. 189). Bu çalışmada öğrencilerin defterlerine, ödevlerine, çalışma yapraklarına ve tahtada ve sınıf içerisinde yapılan etkinliklere başvurulmuştur.

Okuma ve yazma becerileri değerlendirme araçları: Salgın (covid-19) döneminde öğrencilerin okuma yazma süreçlerini değerlendirmek amacıyla ses, hece, kelime, cümle ve

metin okuma/yazma çalışmaları yaptırılmıştır. Öncelikle yıl sonunda öğrencilerin harf tanıma becerisi (EK-3) ardından hece-kelime ve cümle okuma becerileri (EK-4) ve hece-kelime ve cümle yazma becerileri (EK-5) ölçölmüştür. Daha sonra MEB tarafından onaylanmış olan 1. sınıf Türkçe kitabından öğrencilerin daha önce karşılaşmadıkları bir metin sesli olarak okutularak dakikada doğru okudukları kelime sayısı değerlendirilmiştir (EK-6).

Geçerlilik

Durum çalışmalarında geçerliliği arttırmak için alınan bazı önlemler vardır. Bunlardan birincisi araştırmacının durumla ilgili ‘etkileşim süresini’ arttırmasıdır. İkincisi, ‘veri eşitilmesi’ yöntemlerinin kullanılmasıdır. Yani birden fazla veri toplama yöntemine başvurulmasıdır. Üçüncü olarak, araştırmada varılan sonuçların katılımcılar ile paylaşılarak fikirlerinin alınmasıdır. Son olarak ise araştırmacının ulaştığı sonuçları aynı alanda çalışan başka bir araştırmacının görüşüne başvurmasıdır (Büyököztürk vd., 2016, s. 298-299).

Bu araştırmada, araştırmacı ğrenci bilgi formu, görüşme, doküman incelemesi, okuma ve yazma becerileri değerlendirme araçlarını kullanarak veri eşitilmesini sağlayarak yapı geçerliliğini arttırmayı amaçlamaktadır. Ayrıca araştırmada ölçömlerin geçerliliğini sağlamak amacıyla ğrenci bilgi formu, ğrenci görüşme formu, veli görüşme formu, ğretmen görüşme formu ve öğrencilerin ilk okuma yazma süreçlerini değerlendirmek için hazırlanan formlar bir sınıf eğitimi uzmanı ve iki sınıf öğretmenin görüşleri alınarak hazırlanmıştır. Alınan görüşler doğrultusunda yapılan eleştiriler göz önüne alınarak gözlem formu ve ilk okuma yazma değerlendirme formunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Yapılan düzeltmeler ilk okuma yazma kazanımlarına uygun olarak yapılmış ve kapsam geçerliliği sağlanmıştır.

Nitel araştırmalarda araştırma alanına yakınlık, yüz yüze görüşmelerle derinlemesine ve ayrıntılı bilgi toplama, olayın gerçekleştiği doğal ortam içinde bilgi toplama, uzun süreli bilgi toplanması ve gerektiğinde ek bilgi almak için alana gidebilme geçerliliğin

sağlanmasında önemlidir (Büyüköztürk vd., 2016, s. 270). Bu araştırmada araştırmacının aynı okulda başka bir sınıfın, sınıf öğretmenliğini yapması ve araştırma yapılan sınıf öğretmeni ile sık sık etkileşim halinde olması her an süreçten haberdar olabilmesi ve kayıt altına alabilecek olması etkileşim süresini arttıracığından geçerliliği arttıracığını düşündürmektedir.

Güvenilirlik

Durum çalışmalarında güvenilirliği arttırmak için, araştırmacı izlediği süreçleri açık, anlaşılır bir şekilde tanımlamalı ve araştırmasını bir plan içinde yürütmeli, gerekli dokümanlarla süreci desteklemeli, aşama aşama süreci geliştirerek kontrol edebileceği bir veri tabanı oluşturmalıdır. Başka bir araştırmacının gerektiğinde kullanabileceği ve süreci anlayabileceği bir veri tabanının olması bu açıdan önemlidir (Büyüköztürk vd., 2016, s. 300).

Araştırmada ilk okuma yazma sürecini değerlendirmek amacıyla hazırlanan form bir sınıf eğitimi uzmanı ve iki sınıf öğretmenin görüşleri alınarak önce taslak olarak hazırlanmıştır. Daha sonra formlar hazırlanmış ve tekrar uzman görüşleri alınarak düzenlemeler yapılmıştır. Araştırmacı verilerin teyidi için sınıfın öğretmeni ile haftalık görüşmeler yapmış ve toplanan veriler hakkında görüşülmüştür. Uygulama yapıldıktan sonra elde edilen veriler araştırmacı ve uzman tarafından tekrar incelenmiştir. Gerekli konularda tekrar sınıf öğretmenine başvurulmuştur.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın bir durum (örnek olay) olması nedeni ile Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri aracılığıyla Şanlıurfa İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nden örneklem seçimi ve uygulama için izin alınmıştır. Araştırmaya başlamadan önce uygulamaya alınacak öğrencilerin aileleri ve okul yöneticileri ve sınıfın öğretmeni ile görüşülmüştür. Öğrenci Bilgi Formu ile uygulama öncesi öğrenciler hakkında bilgi sahibi olunmuştur. Verilerin toplanması ve

değerlendirilmesi aşamalarında çeşitli veri toplama araçları kullanılmıştır. Verilerin toplanması aşağıdaki gibi gerçekleştirilmiştir:

- İlk kısımda; Salgın (covid-19) döneminde ilk okuma yazmayı öğrenme ve öğretme sürecinin belirlenmesini amaçlayan bu çalışmada öğrenciler hakkında bilgi sahibi olmak için “Öğrenci Bilgi Formu” dağıtılmıştır. Öğrenci bilgi formu, gözlem ve görüşmelerden edinilen bilgiler Milli Eğitim Bakanlığı’nın kurmuş olduğu e-okul sistemi üzerindeki bilgilerle kıyaslanarak tamamlanmıştır.
- İkinci kısımda; *Salgın (covid-19) döneminde uzaktan eğitim yoluyla ilk okuma yazma süreci nasıldır?* alt problemine ait veriler okuma yazmayı öğrenme ve öğretme süreci boyunca aile, öğrenci ve sınıfın öğretmeni ile görüşmeler yapılmıştır. Öğrencilerin sınıfta işledikleri derslere, EBA TV izleme süreçlerine, defterlerine, ödevlerine, çalışma yapraklarına ve tahtada yapılan etkinliklere ve sınıf öğretmeni ile yapılan görüşmelere başvurularak; ses, hece, kelime, cümle ve metin okuma/yazma çalışmaları ile okuma ve yazma becerileri değerlendirilmiştir.
- Üçüncü kısımda; *Salgın (covid-19) döneminde yüz yüze eğitim yoluyla ilk okuma yazma süreci nasıldır?* alt problemine ait veriler okuma yazmayı öğrenme ve öğretme süreci boyunca aile, öğrenci ve sınıfın öğretmeni ile görüşmeler yapılmıştır. Öğrencilerin sınıfta işledikleri derslere, EBA TV izleme süreçlerine, defterlerine, ödevlerine, çalışma yapraklarına ve tahtada yapılan etkinliklere başvurularak; ses, hece, kelime, cümle ve metin okuma/yazma çalışmaları ile okuma ve yazma becerileri değerlendirilmiştir.
- Dördüncü kısımda; *Salgın (covid-19) döneminde hibrit eğitim yoluyla ilk okuma yazma süreci nasıldır?* alt problemine ait veriler okuma yazmayı öğrenme ve öğretme süreci boyunca aile, öğrenci ve sınıfın öğretmeni ile görüşmeler yapılmıştır. Öğrencilerin sınıfta işledikleri derslere, EBA TV izleme süreçlerine, defterlerine, ödevlerine, çalışma yapraklarına ve tahtada yapılan etkinliklere başvurularak; ses, hece, kelime, cümle ve metin okuma/yazma çalışmaları ile okuma ve yazma becerileri değerlendirilmiştir.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada verilerin analizinde betimsel analiz yönteminden faydalanılmıştır. Betimsel analiz yönteminde veriler görüşme ve gözlem süreçleri dikkate alınarak hazırlanır. Veriler görüşme yapılan veya gözlemlenen bireylerin fikirlerine etkili bir şekilde göstermek amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilir. Bu analiz yönteminde hedef elde edilen bulguların düzenlenip doğru şekilde yorumlanmış olarak okuyucuya sunulmasıdır (B y k zt rk vd., 2016, s. 239). Araştırmacı verileri yorumlarken öncelikle görüşmelerden yola çıkararak veri analizi için  er eve oluşturmuştur. Ardından oluşturduğu çerçeveye göre anlamlı bir şekilde bir araya getirmiştir. Daha sonra veriler tanımlanarak doğrudan alıntılara yer verilmiş ve son olarak bulguların bu aşamada açıklanması, ilişkilendirilmesi ve anlamlandırılması yapılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu çalışmada 2020-2021 eğitim-öğretim yılı salgın (covid-19) döneminde ilk okuma yazma sürecinin nasıl ilerlediğini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Bu bölümde çalışmanın amaçları doğrultusunda toplanan verilerden elde edilen bulgular alt problemlere göre sunulmuştur.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Salgın dönemi *07-21 Eylül Haftaları arasında* okullar açılmadan önce ilk okuma yazma hazırlık sürecinde; öğretmen neler yapmıştır? öğrenci neler yapmıştır? veli neler yapmıştır?” şeklinde ifade edilmiştir. Bu probleme ilişkin bulgular sınıfın öğretmeni ile yapılan görüşmeler ve dokümanlarla ortaya konmuştur.

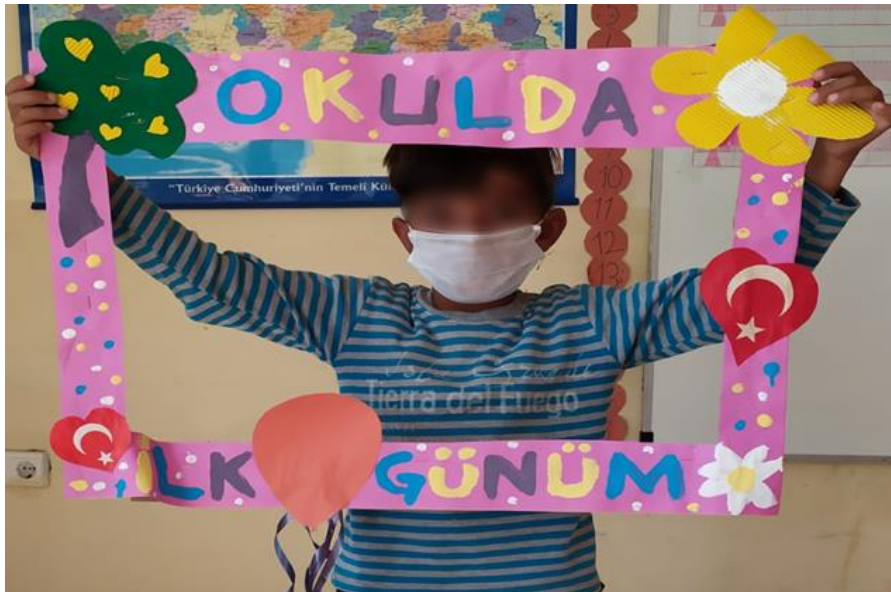
Bu haftalar arasında Milli Eğitim Bakanlığı öğretmenleri görev yerlerine çağırarak ve okul açılmadan önce gerekli hazırlıkların yapılması istenmiştir. Bu süre zarfında öğretmen bilgilendirme toplantısı, haftalık ders programının hazırlanması, veli bilgilendirme toplantısı, uzaktan eğitimin yürütülmesi, uzaktan eğitimin değerlendirilmesi, yüz yüze eğitim hazırlığı, eğitim ortamı hazırlığı ve okula uyum programı hazırlıkları yapılmıştır.

Salgın sebebiyle sıkı tedbirler alınması konusunda Sağlık Bakanlığı çeşitli açıklamalar yapmıştır ve bunlar doğrultusunda Milli Eğitim Bakanlığı okullarda oturma düzenlerinin sosyal mesafe kurallarına göre düzenlenmesi, temizliği zor olan araç, gereç ve materyallerin kaldırılması, gerekli hijyen ve temizliğin sağlanması konusunda çalışmalarda

bulunulmuştur. Fakat bu dönemde ülke genelinde salgın arttığı için öğretmenler filyasyon ekiplerinde görevlendirilmişlerdir. Bazı öğretmenler doktorlarla birlikte salgın testi için ev ziyaretlerine bazı öğretmenler ise polislerle birlikte denetim ekipleriyle birlikte görevlendirilmişlerdir.

Öğretmen 07-21 Eylül Haftaları Arasında Okullar Açılmadan Önce Neler Yapmıştır?

Bu tarihlerde sınıfın öğretmeni salgından dolayı ilçe filyasyon ekibinde görevlendirilmiştir. Bu sebeple uyum haftasına hazırlık yapamadığını ifade etmiştir. Salgın için gereken hazırlıkları (uyarı levhalarının asılması, sosyal mesafe düzenine göre oturma planının hazırlanması, sınıfın dezenfekte edilmesi, maskelerin temin edilmesi, sınıfın temizliği) okuldaki diğer öğretmenler tarafından yapıldığını kendisinin katılamadığını söylemiştir. Birinci sınıf öğrencilerini hoş şekilde karşılamak ve o günden bir anı kalması için diğer öğretmenler tarafından ‘’okulda ilk günüm’’ çerçevesi hazırlamalarını istediğini ve bu hazırlık sürecine dahil olamadığı için mutsuz olduğunu ifade etmiştir. Şekil 2’ de hazırlanan çerçeveye yer verilmiştir.

Şekil 2. Okulda ilk günüm çerçevesi

Öğretmen bu süreci şöyle açıklamıştır:

Bu yıl 1. sınıf alacağımı biliyordum. Fakat salgının artmasıyla birlikte filyasyon ekibinde görevlendirildim. Bu süreçte doktorlarla birlikte covid-19 pozitif olduğundan şüphelenilen kişilere test yapılmasında yardımcı olan ekiple birlikte ev ziyaretlerine gittim. Bu yüzden eğitim ve öğretim yılı için okulda yapılan toplantı ve hazırlık sürecine katılamadım. Uyum haftasında yapmam gereken hazırlıkta ve sınıfımın düzenlenmesi ve temizlenmesinde okuldaki filyasyon ekibinde olmayan arkadaşlarım yardımcı oldular. Filyasyon ekibi ile görevlendirildiğim için kendim de salgına yakalanma ihtimalinden dolayı endişeliydim. Bu süreçte salgının artış- azalış durumuna göre okullarda uzaktan ya da yüz yüze eğitim yapılması konusunda ve sürecin getirdiği bilinmezlikten dolayı ayrıca endişeli hissediyordum. Elimden geldiğince bu süreçte neler yapabilirim ve bu süreçte beni nelerin beklediğini, nasıl çözümler bulabileceğimi düşündüm. Fakat filyasyon ekibinde görevli olduğum için yeterince döneme hazırlık yapamadım ve bu durum çokça canımı sıktı.

Öğrenciler 07-21 Eylül Haftaları Arasında Okullar Açılmadan Önce Neler Yapmıştır?

07-21 Eylül tarihleri arasında 2020-2021 eğitim-öğretim yılında okula yakın köylerden taşıma yoluyla gelecek öğrencilerin listesi okul yönetimi tarafından belirlenmeye ve öğrencilere ulaşılmaya çalışılmıştır.

Geçen yıl sınıfta kalan öğrenciler ‘Hangi okula ve sınıfa devam edeceğini biliyor muydun?’ sorusuna şu şekilde cevaplar vermişlerdir:

Ö14: “Öğretmenim ben kendi okuluma gideceğim sanıyordum.”

Ö16: “Kaça gideceğimi bilmiyordum.”

Öğrencilerin cevaplarına bakıldığında öğrencilerin kaçınıcı sınıfa ve hangi okula gideceklerini bilmedikleri görülmektedir.

Bu süreçte okulun bulunduğu köyde geçen yıl ana sınıfına gidip bu yıl okula başlayacak öğrenci sayısı e-okul üzerinde 7 öğrenciydi. Fakat okula yakın köylerden taşıma yoluyla gelecek öğrenci sayısı belli değildi.

Veliler 07-21 Eylül Haftaları Arasında Okullar Açılmadan Önce Neler Yapmıştır?

Taşıma servisi ile ilk defa gelecek öğrencilerin velilerine kitap dağıtımı için e-okul üzerindeki bilgilerden yararlanılarak idare tarafından ulaşılmaya çalışılmış fakat pek çoğuna ulaşılamadığı söylenmiştir. Aşağıda okula kitap almak ve süreç hakkında bilgi vermek için çağırılan veli ifadelerine yer verilmiştir:

V16: "Hocam kitap almak için geldik ama ben bilmiyorum hangi çocuğum kaçınıcı sınıfa gidiyor."

V11: "Hocam benim çocuğum 2. Sınıfa geçmişti sanırım 1.sınıfa mı gidecek bu yıl?"

Veliler öğrencilerinin kaçınıcı sınıfa geçtikleri bilgisine sahip olmadıkları görülmektedir.

Okul müdür ve müdür yardımcısı hiçbir velinin bu süreçte okula kayda gelmediğini ve hiçbirinin kayıt için aramadıklarını ifade etmişlerdir.

Salgından dolayı okulların ne zaman açılacağını haberlerden takip ediyor muydunuz? sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V3: "Arada bakıyorduk."

V4: "Evet."

Salgından dolayı öğrencinizi okula göndermekle ilgili bir endişeniz var mıydı? sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V11: "Yani biraz."

V4: "Vardı hocam."

Çocuğunuzu okula hazırlamak için ne tür etkinliklerde bulundunuz? sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V4: "Bulunmadık."

Velilerin cevaplarına bakıldığında salgından dolayı kısmen bir endişe yaşamışlar fakat bu süreçte öğrencilerini okula hazırlamak için bir şey yapmamışlardır.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Salgın dönemi 21-25 Eylül Uyum Haftası (Haftanın seçilen 1 gününde yapıldı) yüz yüze eğitim yoluyla ilk okuma yazma sürecinde; öğretmen neler yapmıştır? öğrenci neler yapmıştır? veli neler yapmıştır?” şeklinde ifade edilmiştir. Bu probleme ilişkin bulgular yapılan sınıfın öğretmeni ile yapılan görüşmeler ve dokümanlarla ortaya konmuştur.

Salgın önlemlerinden dolayı uyum haftası Milli Eğitim Bakanlığı’nın talimatı üzerine haftada 1 gün 5 ders saati şeklinde yapılması planlanmıştır. Uyum haftasında okul öncesi ve ilkokul 1. sınıfa başlayan öğrencilerin yüz yüze eğitime katılmaları velinin isteğine bırakılmıştır.

Uyum haftasında dersler 30’ar dakikalık 5 etkinlik saati süreyle yapılarak dinlenme süresi 10 dakika olarak belirlenmiştir. Sürecin sağlıklı yürütülebilmesi için okullarda aşağıdaki sağlık tedbirleri alınmıştır:

- Öğle arası verilmemiş ve okul kantinleri açılmamıştır.
- Yemek servisi yapılmamıştır.
- Okul idareleri tarafından her okulda gerekli hijyen ve temizlik tedbirleri alınarak dezenfektan stantları ve hijyen noktaları belirlenmiştir.
- Salgın tedbirleri kapsamında bilgilendirici afiş ve görseller asılmıştır.
- Okullarda ateş ölçer bulundurulmuş ancak okul girişlerinde öğrencilerin ateş ölçümü yapılmamıştır.
- Okula girişlerde ziyaretçilerden HES kodu istenmiştir.

Öğretmen 21-25 Eylül Uyum Haftasında Neler Yapmıştır?

Öğretmen ilk ders saatinde öğrencilerine “Neden maske takıyoruz, bu hastalığın adı ne, sosyal mesafe ne demek?” gibi sorular sorduğunu ve daha sonra maske, mesafe ve temizlik

kurallarından bahsettiğini ifade etmiştir. Öğrencilere Covid-19'un bulaşma yolları ve korunma önlemleri hakkında öğretmen bilgi verdiğini söylemiştir. Öğretmen Türkçe'nin yetersiz konuşulduğu bir bölgede çalıştığından kimlerin ne kadar Türkçe bildiğini görmek için daha çok öğrencilerin aktif olacağı etkinlikler yapmaya çalıştığını ve sosyal mesafe kurallarına uygun tanışma oyunları oynadıklarını ifade etmiştir. Bu oyunlardan birisi de şekil 3 'teki 'BİL-SÖYLE' oyunudur. Öğretmen tahtaya yapıştırdığı sebze, meyve, araç isimlerini ve renklerini öğrencilere sorarak kaçıını bildiklerini ve ne kadar Türkçe bildiklerini anlamaya çalıştığını ifade etmiştir. Aşağıda oyuna yer verilmiştir:

Şekil 3. Bil- söyle oyunu

Öğretmen sınıfta yapılan bu etkinlikte öğrencilerin aklına önce nesnelerin Kürtçe isminin geldiğini ve Türkçe karşılığını söylemekte zorlandıklarını ifade etmiştir. Öğrencilerin Türkçe kelime dağarcıklarının zayıf olduğu anlaşılmıştır. Yapılan etkinlik sırasında öğretmen ve öğrenci (Ö2) arasında geçen bir diyaloga aşağıda yer verilmektedir:

Ö: Bunun ismi nedir? (Otobüsü göstermektedir).

Ö2: Araba (Bir süre düşündükten sonra cevap verir).

Ö: Bu bir araba değil. Bu daha fazla kişinin seyahat etmesinde kullanılan daha büyük bir ulaşım aracı.

Ö2:(Cevap vermez).

Ö: Peki bunun ismi nedir? (Kamyonu göstermektedir).

Ö2: Araba

Ö: Az önceki araç ile bu aynı mı?

Ö2:(Cevap vermez).

Ö: (İki aracın isimlerini, kullanım amaçlarını ve farklılıklarını açıklar).

Öğretmen yapılan etkinlikte öğrencilerin Türkçe kelime hazinelerinin iyi olmadığını söylemiştir. Daha sonra öğrencilere sınıf kurallarından bahsettiğini ifade etmiştir. Fakat bir öğrencinin (Ö7) sınıfta hiçbir kurala uymadığı ve öğretmeni anlamadığı görülmüştür.

Aşağıda öğrenci ile öğretmen arasında geçen bir diyalog verilmektedir:

Ö7:(izin almadan lavaboya gitmek için sınıftan çıkar).

Ö: Nereye gidiyorsun?

Ö7:(Cevap vermez, sınıfa geri gelir).

Ö: Benden izin almadan sınıftan çıkmamalısın.

Ö7:(Söylenileni anlamaz, arkadaşları öğretmenin söylediklerini Kürtçe olarak ifade ettikten sonra anlar).

Yukarıda geçen diyaloglara bakıldığında sınıftaki bazı öğrencilerin Türkçeyi anlamakta ve konuşmakta sıkıntı yaşadıkları görülmektedir.

Öğretmen sosyal mesafe kurallarına uygun çeşitli oyunlar ve etkinlikler yaptıktan sonra son ders öğrencilere okulun bölümlerini, okulda görev yapanları ve görevlerini basit şekilde anlatmaya çalıştığını ve gelecek hafta için ihtiyaç listesi hazırlayıp öğrencilere verdiğini söylemiştir. Aşağıda ihtiyaç listesine yer verilmiştir:

2020-2021 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI 1. SINIFLAR İHTİYAÇ LİSTESİ

TÜRKÇE DEFTERİ 60 SAYFA KÜÇÜK BOY ÇİZGİLİ

HAYAT BİLGİSİ DEFTERİ 60 SAYFA KÜÇÜK BOY ÇİZGİLİ

GÜZEL YAZI DEFTERİ 40 SAYFA KÜÇÜK BOY MAVİ VE KIRMIZI ÇİZGİLİ 2 ADET

MATEMATİK DEFTERİ 60 SAYFA KÜÇÜK BOY KARELİ

RESİM DEFTERİ 40 SAYFA ORTA BOY TELLİ

1 TOP A4 KAĞIDI

12 ADET KURŞUN KALEM

6 ADET KIRMIZI KALEM

12 Lİ BÜYÜK BOY KURU BOYA

12 Lİ PASTEL BOYA

3 ADET SİĞİ

KALEMTRAŞ

MAKAS

BANT VE YAPIŞTIRICI

SAYMA ÇUBUKLARI, FASULYE, ABAKÜS

ÖDEV DEFTERİ

ÇİTÇİT DOSYA ÖDEV KOYMAK İÇİN

KALEMLİK

NOT:

KORONAVİRÜS SALGININDAN DOLAYI HER ÖĞRENCİMİZİN SAĞLIĞI İÇİN ÇANTASINDA ISLAK MENDİL, PEÇETE, KOLONYA BULUNDURULMASI GEREKMEKTEDİR.

Almış olduğunuz herbir malzemeye öğrenciye ait olduğunu belirten bir etiket yapıştırın.

İhtiyaç listesindeki her bir malzeme çocuğunuz için gereklidir bu yüzden eksiksiz bir şekilde 1 hafta içerisinde temin edilmesi gerekmektedir.

1/A SINIF ÖĞRETMENİ

Şekil 4. İhtiyaç listesi

Öğretmen bu hafta içerisinde yaşadıklarını ve hissettiklerini şu şekilde ifade etmiştir:

Uyum haftasında 12 öğrenci okula geldi. Fakat kayıtlar hala devam ediyordu bu yüzden sınıf listesi henüz net değildi. Bu süreçte beni en çok yoran şey öğrencilerin maskelerini ders aralarında çıkarmaları ve birbirleri ile sürekli temas halinde olmak istemeleriydi. Bu sebeple onları sık sık uyarmak durumunda kaldım. Bu yüzden yıl içerisinde yüz yüze eğitim yapmanın zor ve endişeli olacağını anladım. Aynı zamanda sınıftaki bazı öğrencilerin Türkçesi düşündüğümünden daha zayıftı. Bu sebeple uzun cümleler kurduğumda beni anlamadıklarını fark ettim. Öncelikle onlara Türkçe öğretmem gerekecekti. Velilerim bu süreçte benimle ya da idare ile iletişime geçmediler. Okulun açıldığını söylemek ve bilgilendirmek için velilerimi ben aradım ve yalnızca birkaçına ulaşabildim. Taşıma servisi şoförlerine haber vererek iletişim sağlamaya çalıştım.

Öğrenciler 21-25 Eylül Uyum Haftasında Neler Yapmıştır?

Öğretmen, öğrencilerin geneli okul öncesine gitmedikleri ya da devam etmedikleri için okul kurallarına ve sınıf ortamına alışmakta güçlük yaşadıklarını ve aynı zamanda salgın sebebiyle maske ile derse girmekte, uzun süre maske takmakta güçlük yaşadıklarını söylemiştir. Okula gelen öğrencilerin ve kayıtlı olan öğrenci bilgisine aşağıda yer verilmiştir:

Tablo 5

Okula Kayıtlı Öğrenciler ve Gelen Öğrenci Sayısı

Okula Gelen Öğrenci Sayısı	Kayıtlı Görünen Öğrenci Sayısı
12	17

Öğrencilere neden maske taktığımızı biliyor musun? diye sorulduğunda aşağıdaki cevapları vermişlerdir:

Ö4: “Hastalık var.”

Ö1: “Bilmiyorum.”

Ö2: “Pislikten”

Öğrencilere maske takmak nasıl hissettiriyor? diye sorulduğunda aşağıdaki cevapları vermişlerdir:

Ö5: “Takmak istemiyorum.”

Ö14: “Hava alamıyorum.”

Ö19: “İstemiyorum.”

Ö9: “Güzel”

Öğrencilerin bazıları neden maske taktıklarını bilirken bazılarını ise bilmediği görülmektedir. Ayrıca öğrenciler genel olarak maske takmaktan hoşlanmadıklarını söylemişlerdir.

Öğretmen her ne kadar sosyal mesafeye dikkat etmeleri konusunda uyarsa da öğrenciler köyde, evlerinde buna dikkat etmediği için bunlara uymakta zorlandıklarını ifade etmiştir.

Veliler 21-25 Eylül Uyum Haftasında Neler Yapmıştır?

Öğretmen taşıma ile gelen öğrenci velilerinin uyum haftasında okula gelmezken, taşıma ile gelmeyen bazı öğrencilerin velileri ise öğrencilerini okul bahçesine kadar getirirken bazılarının hiç gelmediğini ifade etmiştir. Bu süreçte salgın sebebiyle velilerin okul bahçesinden içeri alınması yasaktı. Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı bu süreçte öğrencileri “Bilgilendirme Formu ve Taahhütname” göndererek yüz yüze eğitimi ailelerin tercihinin bıraktığını. Öğretmen ailelerin yarısından fazlasının öğrencileri okula gönderdiklerini ifade etmiştir. Fakat süreç içerisinde öğretmen birkaç veli ile telefonda iletişim sağlayabildiğini söylemiştir. Öğretmen eğitimin yüz yüze başladığını ve süreçle ilgili bilgi vermek için aradığında velilerin bazı cevapları şu şekildedir:

V14: “Hocam benim çocuğum bu sene 1.sınıfa mı gidecek?”

V4: “Okul her gün mü olacak?”

V16: “Hocam ben evde değilim, bilmiyorum annesini arayın.”

Çocuğunuzun bu yıl okula başladığından ve hangi okula gideceği hakkında bilginiz var mıydı? (Taşınmalı ise) sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V7: “Yok, bilmiyorduk.”

V12: “Haberimiz yoktu.”

Uyum haftasında çocuğunuzu okula gönderdiniz mi? sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V5: “Evet, gönderdim.”

V14: “Yok, gitmedi.”

Çocuğunuzun öğretmeni ile bu süre zarfında tanıştınız mı? sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V16: “Tanışmadım.”

V5: “Geçen yıldan tanıyordum zaten.”

V9: “Hayır.”

Çocuğunuza okul materyallerini temin ettiniz mi? sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V1: “Okul yeni açılmıştı, almadık.”

V5:” Aldım ben defterini, kalemimi.”

Velilerin cevaplarına bakıldığında öğrencilerin durumu ve süreçle ilgili bilgi sahibi olmadıkları anlaşılmaktadır.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi ‘‘Salgın dönemi 28 Eylül-11 Ekim Haftaları arasında hibrit eğitim yoluyla ilk okuma yazma sürecinde; öğretmen neler yapmıştır? öğrenci neler yapmıştır? veli neler yapmıştır?’’ şeklinde ifade edilmiştir. Bu probleme ilişkin bulgular yapılan sınıfın öğretmeni ile yapılan görüşmeler ve dokümanlarla ortaya konmuştur.

Salgından dolayı Millî Eğitim Bakanlığı haftada 2 gün 5’er saat yüz yüze, geri kalan günlerde ise uzaktan eğitim yoluyla eğitime devam edileceğini bildirmiştir. Eğitimin bu haftalar arasında salgının gidişatına göre kademeli şekilde başlayacağı açıklanmıştır. Birinci sınıflar haftada 2 gün 5’er ders saati yüz yüze eğitime başlamıştır. Dersler 30 dakika ve 10 dakikalık dinlenme araları şeklinde planlanmıştır. Kalabalık sınıflarda sınıfın ikiye bölünerek ders yapmasına karar verilmiştir. Sürecin sağlıklı yürütülebilmesi için okullarda aşağıdaki sağlık tedbirleri alınarak devam edilmiştir:

- Öğle arası verilmemiş ve okul kantinleri açılmamıştır.
- Yemek servisi yapılmamıştır.

- Okul idareleri tarafından her okulda gerekli hijyen ve temizlik tedbirleri alınarak dezenfektan stantları ve hijyen noktaları belirlenmiştir.
- Salgın tedbirleri kapsamında bilgilendirici afiş ve görseller asılmıştır.
- Okullarda ateş ölçer bulundurulmuş ancak okul girişlerinde öğrencilerin ateş ölçümü yapılmamıştır.
- Okula girişlerde ziyaretçilerden HES kodu istenmiştir.

Öğretmen 28 Eylül-11 Ekim Haftalarında Neler Yapmıştır?

Öğretmen, öğrencilerin yaşlarının küçük olması ve kuralları hızlı şekilde unuttukları için sık sık salgın ile ilgili bilgilendirmeler yaparak maske, mesafe, temizlik kurallarını hatırlatarak derse başladığını söylemiştir. Öğretmen ailelerin temizlik konusunda dikkatli davranmadıklarını ve birçok öğrencinin okula maskesiz geldiğini ifade etmiştir. Öğretmen bu süreçte “Öğrenciler kalem tutmayı biliyor mu? Kalem tutma şekilleri nasıl?”, “Öğrenciler kes-boya-yapıştır çalışmaları yapabiliyor mu?”, “Öğrenciler çizgi çalışmaları yapabiliyor mu?”, “Öğrenciler taşımadan boyama yapabiliyor mu?” sorularına yönelik etkinlikler yapmıştır. Bu etkinlikler sonucunda öğrencilerin pek çoğunun doğru kalem tutmadığını ve el kaslarının zayıf olduğu görülmüştür. Bu sebeple bu süreçte sınıf öğretmeni doğru kalem tutuşu ve el kaslarını geliştirmek için çalışmalar yapmıştır.

Öğretmen bu haftalar arasında yaşadıklarını ve hissettiklerini şu şekilde ifade etmiştir:

Bu süreçte sosyal mesafe, temizlik ve hijyen kurallarına öğrenciler uyum sağlayamadığı için sorun yaşadım. Maskeyi yalnızca okulda taktıklarını, okul çıkışında çıkarmamalarını söylediğim halde çıkarttıklarını görüyordum. Ayrıca evden temiz şekilde gelmemeleri de salgın şartlarında beni endişelendiren diğer bir konuydu. Bu sırada taşıma servisi ile gelecek diğer köylerdeki öğrencilerin kayıt yaptırmasıyla sınıf mevcudu 21'e yükselmişti. Fakat 68 aylık olan 2 öğrenci el kasları ve Türkçe bakımından zayıf durumda olduğu için velilerinin onayı ile anasınıfına kayıt yaptırıldılar. Sınıfta sosyal mesafenin sağlanabilmesi için sınıfı ikiye bölme yönünde idare ile birlikte karar aldık. İlk grup pazartesi-salı, ikinci grup ise perşembe ve cuma okula geldi. Fakat velilere kimin hangi gün okula gelmesi gerektiğini kısa mesaj göndermeme rağmen öğrenciler haftanın istediği gününde okula geliyordu. Öğrencilerin hem düzenli şekilde okula gelmeyişi hem de maskeden dolayı öğrencilerimi karıştırıyordum. Öğrencilerin okula düzensiz gelmesi aynı zamanda bu sürecin zor ilerlemesine neden oluyordu. Bu nedenle bu süreçte harf öğretimine

geçememiş olmak beni endişelendiriyordu. Velilerim ise bu süreçte öğrencilere evde destek olmamakla birlikte süreci de takip etmeyerek öğrencileri istedikleri zaman okula gönderiyorlardı. Ayrıca hala çoğu öğrencim defter ve kalemsiz okula geliyordu. Bunları ben temin ediyordum öğrencilerime fakat velilerimin bunları dahi almaması beni zorluyordu.

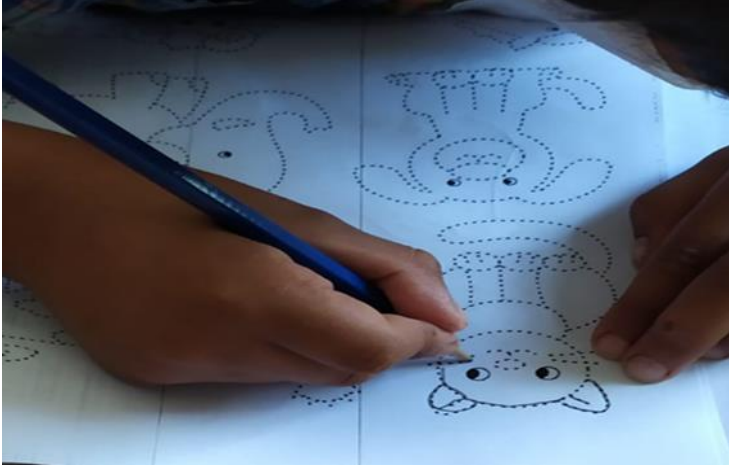
Öğrenciler 28 Eylül-11 Ekim Haftalarında Neler Yapmıştır?

Öğretmen, öğrencilerin genelinin okul öncesi eğitimi almadığını ve yalnızca bir önceki yıl sınıfta kalmış olan öğrencilerin doğru şekilde kalem tutabildiğini ifade etmiştir. Şekil 5 ve Şekil 6’da öğrencilerin kalem tutuşlarına örnekler gösterilmiştir.

Şekil 5. Yanlış kalem tutma pozisyonu

Şekil 5’te okul öncesine gitmemiş bir öğrencinin kalem tutuş şekli görülmektedir. Kalemi baş parmağı ve işaret parmağını kullanarak tutmaktadır. Yani iki parmağı ile kalemi tutarken aynı zamanda kalemin ucuna çok yakın tuttuğu için elini fazla sıktığı görülmektedir. Fazla baskı uyguladığı için yaptığı çalışmalarda daha hızlı elinin yorulmasına ve arkadaşlarından geride kalmasına sebep olmaktadır. Öğrencinin çalışmasına bakıldığında kalemi fazla yakın tutmasından dolayı ve fazla baskı yaptığı için çizgilerin üzerinden gidemediği görülmektedir. Sınıfın genelinin kalem tutuşunun yanlış olduğu öğretmen tarafından ifade edilmiştir.

Şekil 6. Doğru kalem tutma pozisyonu

Şekil 6’da okul öncesine gitmiş bir öğrencinin kalem tutuş şekli görülmektedir. Öğrenci kalemi üç parmağı ile tutmaktadır. Kalemi işaret parmağı ve baş parmağının arasına alarak orta parmağına yasladığı görülmektedir. Kaleme fazla baskı uygulamadığı için noktaları daha rahat şekilde birleştirmektedir. Sınıfta yalnızca birkaç öğrencinin doğru şekilde kalem tutabildiği öğretmen tarafından ifade edilmiştir.

Öğretmen sınıftaki bazı öğrencilerin fiziksel olarak okula hazır olduklarını düşünmediğini fakat 72 aylık oldukları için 1. Sınıfa kabul etmek zorunda kaldığını ifade etmiştir. Öğretmenin yaptığı uyarılara rağmen kalem tutuşunda değişme olmayan öğrencilere öğretmen ellerinden tutarak doğru tutuşu göstermeye çalıştığı görülmüştür. Bu süreçte öğretmen kendisinin sosyal mesafeye uyamadığını bu durumun onu çok endişelendirdiğini ifade etmiştir.

Öğretmen sınıfındaki çoğu öğrencinin yanlış kalem tuttuğunu bu yüzden öğrencilerin el kaslarını geliştirmek için oyun hamuru ile çeşitli çalışmalar yaptırdığını söylemiştir. Şekil 7’de bu sürece örnek gösterilmiştir.

Şekil 7. Oyun hamuru çalışması

Öğretmen okul öncesine giden bazı öğrencilerin oyun hamuru ile istekle oynadığını ve bir şeyler yapabildiğini bazılarının ise hızlıca hemen kutusuna koyup geri getirdiğini ifade etmiştir.

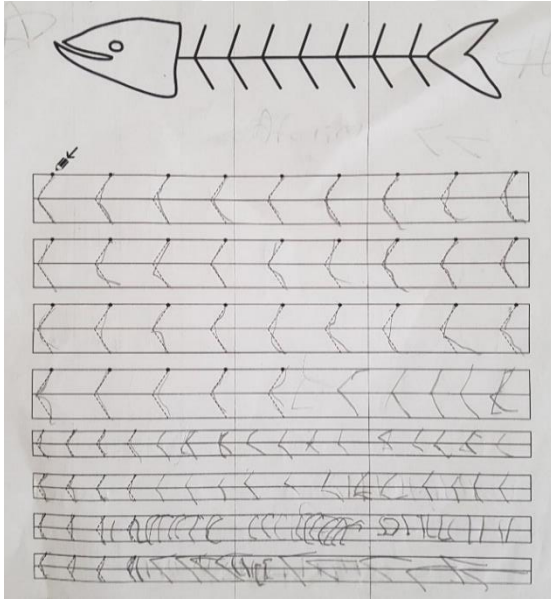
Şekil 8. Origami çalışması

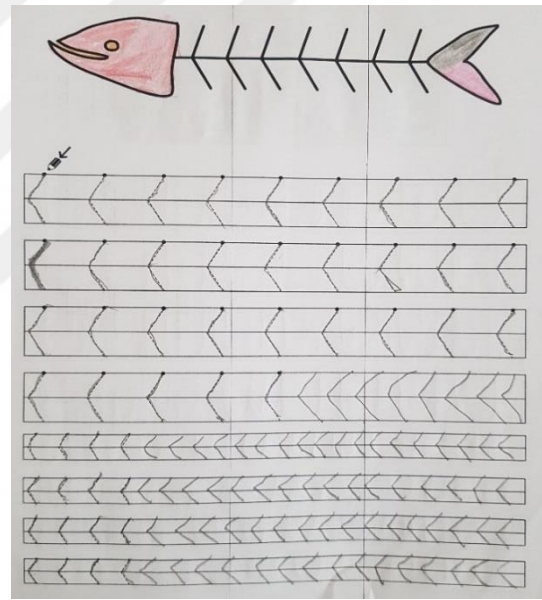
Şekil 9. Yap-boz çalışması

Öğrenciler kes-boya-yapıştır, origami ve yap-boz çalışmaları yapmıştır. Şekil 8 ve Şekil 9’da bu çalışmalara örnekler gösterilmiştir. Şekil 9’da öğrencilerin origami çalışma örnekleri görülmektedir. Bazı öğrencilerin daha düzgün boyama yaptığı görülürken bazıları boşluklar bırakarak özensiz şekilde boyama yaptığı görülmektedir. Öğretmen öğrencilerin kâğıt katlamakta ve kesmekte başarısız olduklarını, yap-boz etkinliğinde ise daha önce yapmış olan öğrencilerin istekli ve yapabildiklerini diğerlerinin ise yapamadığını ve isteksiz olduklarını ifade etmiştir.

Öğretmen daha sonra çizgi çalışmalarına geçmiştir. Aşağıda öğrencilerin çizgi çalışmaları örneklerine yer verilmiştir.

Şekil 10. Çizgi çalışması örneği

Şekil 11. Çizgi çalışması örneği

Şekil 10’da el kasları daha zayıf olan bir öğrencinin çalışma kağıdıdır. Öğrenci kaleme yeterli baskı uygulayamadığı için yaptıkları belli belirsiz görülmektedir. Bu sebeple çalışmayı doğru şekilde tamamlayamamıştır. Öğrencinin henüz yazı yazmak için hazır olmadığı görülmektedir.

Şekil 11’de ilgili ve el kasları gelişmiş bir öğrencinin çalışma kağıdıdır. Öğrenci noktaları doğru şekilde birleştirmiş ve altta kendi yapması gereken bölümde çalışmayı düzenli ve

dikkatli şekilde tamamlamıştır. Şekil 10'daki öğrenci balık kılıcığını boyamazken Şekil 11'deki öğrencinin boyadığı ve çalışmayı keyif alarak tamamladığı söylenebilir. Öğrencinin yazı yazmak için hazır olduğu görülmektedir.

Öğretmen sınıftaki çoğu öğrencinin çizgi çalışmalarında başarılı olmadıklarını ifade etmiştir. Bu sebeple öğretmen öğrencilere model olarak farklı çalışmalar verdiğini ifade etmiştir. Öğrencilerin okula gelmediği günlerde uzaktan eğitim sürecinde ise evde internet ve bilgisayarları olmadığı için katılım sağlayamadıkları öğretmen tarafından ifade edilmiştir. Öğrenciler ancak eğitim yüz yüze olduğunda katılım sağlayabilmişlerdir. Aşağıda Tablo 6'da öğrencilerin uzaktan eğitime katılmaları için sahip oldukları donanım ve okula devam durum bilgisine yer verilmiştir.

Tablo 6

Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Katılabilmesi için Yeterli Donanıma Sahip Olma Durumları

Bilgisayarı Olan Öğrenci Sayısı	Tableti Olan Öğrenci Sayısı	Evinde IDSL Olan Öğrenci Sayısı	Mobil İnterneti Olan Veli Sayısı
0	0	0	15

Tablo 6'da görüldüğü gibi sınıfta tablet ve bilgisayarlı olan öğrenci yoktur. Tablo 7'de öğrencilerin oluma devam durumları sunulmaktadır.

Tablo 7

Öğrencilerin Okula Devam Durumları

Okula Doğru Günlerde Gelenler	Okula Zaman Zaman Gelip Doğru Günlerde Gelmeyenler	Okula Kaydı Olup Hiç Gelmeyenler
8	9	2

Tablo 7'de görüldüğü gibi okula doğru günde gelen öğrenci sayısı 8 iken, okula zaman zaman gelip doğru günlerde kendi grubuyla gelmeyen öğrenci sayısı 9 ve kaydı olup okula henüz hiç devam etmeyen öğrenci sayısı ise 2 olarak görülmektedir.

Okula iki gün gelmek nasıl hissettirdi? sorusuna öğrencilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

Ö9: “Güzel.”

Ö10: “Gelmeyince sıkılıyorum.”

Ö1: “Oyun oynuyorum.”

Ödevlerini yaparken sana kim yardım ediyordu? sorusuna öğrencilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

Ö4: “Kendim.”

Ö10: “Ablam.”

Ö2: “Kimse.”

EBA TV’den dersleri takip ediyor muydun? sorusuna öğrencilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

Ö4: “Hayır.”

Ö9: “Bizde EBA yok ki.”

Ö17: “Annem açmadı.”

Öğrencilerin cevaplarına bakıldığında bazı öğrenciler okula iki gün gelmekten mutluyken bazı öğrenciler sıkılmışlardır. Öğrencilerin ödevlerine velilerin yardımcı olmamışlar ve onların yerine öğrencilerin kendilerinden büyük kardeşleri yardımcı olmuştur. Bazı öğrenciler ise kimse yardımcı olmamıştır. Öğrenciler bu süreçte EBA TV’yi izlememişlerdir.

Veliler 28 Eylül-11 Ekim Haftalarında Neler Yapmıştır?

Öğretmen, taşıma servisi ile gelen öğrencilerin velileri ile birebir iletişim sağlayamadığı için taşıma servisini kullanan şoförler aracılığı ile haber ulaştırıldığını ifade etmiştir. Öğretmen bu süreçte ulaşabildiği velilerle telefon görüşmesi yaptığını söylemiştir.

Salgından dolayı öğrencinizi okula göndermekle ilgili bir endişeniz var mıydı? sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V12: “*Hocam her gün dışarıdalar zaten, yok.*”

V8: “*Annesi bazen göndermek istemedi.*”

V11: “*Yok hocam gidebilir.*”

Eğitimin iki gün olması ile size neler düşündürdü? sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V4: “*Daha fazla okula gelseler de bizde evdeki işlerimizi yapabilseydik.*”

V8: “*Evde çalışmıyorlar, okula gidince daha iyi oluyordu.*”

V13: “*İyi.*”

Çocuğunuzun okulda neler yaptığını sorup ödevlerinde yardımcı oldunuz mu? sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V3: “*Sordum ama benim okuma-yazmam yok.*”

V8: “*Ben evde olmuyorum hocam, annesi bakıyor.*”

V11: “*Ablası yardım ediyor.*”

Çocuğunuz uzaktan eğitime katıldı mı? sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V4: “*Hayır, bizde tablet yok ki.*”

V11: “*İnternet yok evde.*”

V3: “*Yok.*”

Evinizde internet, tablet, bilgisayar yoksa almayı düşündünüz mü? sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V11: “*Hocam benim 11 tane çocuğum var, hangisine alayım?*”

V4: “*Hocam alamam.*”

V1: ‘ ‘ Yok düşünmedim, alsam da şebeke yok. ’ ’

Velilerin cevaplarına bakıldığında bazı veliler salgından dolayı hiçbir tedirginlik yaşamamış ve öğrencilerin sorumluluklarından kurtulmak için okula gitmelerini istemişlerdir. Ayrıca bazı veliler okuma ve yazmaları olmadığı için öğrencilerin ödevlerinde yardımcı olamamışlardır. Veliler genel olarak çok fazla çocukları olduğu için tablet, bilgisayar ve internet alamayacaklarını söylemişlerdir.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi ‘ ‘Salgın dönemi 12-18 Ekim Haftasında yüz yüze eğitim yoluyla ilk okuma yazma sürecinde; öğretmen neler yapmıştır? öğrenci neler yapmıştır? veli neler yapmıştır?’ ’ şeklinde ifade edilmiştir. Bu probleme ilişkin bulgular yapılan sınıfın öğretmeni ile yapılan görüşmeler ve dokümanlarla ortaya konmuştur.

Milli Eğitim Bakanlığı, köy ve benzeri seyrek nüfuslu yerleşim yerlerindeki ilkokullar ve ortaokulların bütün sınıf seviyelerinde il hızıssıhha kurullarının il/ilçe millî eğitim müdürlükleriyle iş birliği içinde aldığı kararlar doğrultusunda derslerin tamamı yüz yüze eğitim yoluyla işlenmesine karar vermiştir. Bu süreçte eğitim haftada 5 gün ve günde 6 ders saati şeklinde eski normale göre yapılmıştır. Fakat alınan tedbirler aynı şekilde devam etmiştir.

- Öğle arası verilmemiş ve okul kantinleri açılmamıştır.
- Yemek servisi yapılmamıştır.
- Okul idareleri tarafından her okulda gerekli hijyen ve temizlik tedbirleri alınarak dezenfektan stantları ve hijyen noktaları belirlenmiştir.
- Salgın tedbirleri kapsamında bilgilendirici afiş ve görseller asılmıştır.
- Okullarda ateş ölçer bulundurulmuş ancak okul girişlerinde öğrencilerin ateş ölçümü yapılmamıştır.
- Okula girişlerde ziyaretçilerden HES kodu istenmiştir.

Öğretmen 12-18 Ekim Haftasında Neler Yapmıştır?

Öğretmen bu hafta ilk ses olan ‘e’ sesini tanıtmıştır. Bu haftaki süreçte ‘öğrenci sesi hissedebiliyor mu?’, ‘Öğrenci sesi ayırt edebiliyor mu?’, ‘Öğrenci sesi gördüğünde tanıyabiliyor mu?’, ‘Öğrenci sesin geçtiği görselleri tanıyor mu?’, ‘Öğrenci sesi bakarak ve bakmadan yazabiliyor mu?’ ve ‘Öğrenci sesi okuyabiliyor mu?’ sorularına yönelik çalışmalar yapmıştır.

Öğretmen öğrencilerin maskesiz veya kirli maskelerle okula geldiğini ve salgın ile ilgili bilgilendirmeler yaparak maske, mesafe, temizlik kurallarını hatırlatarak derse başladığını ifade etmiştir.

Öğretmen çizgi çalışmalarından sonra bu hafta itibarıyla ilk sesi öğrencilere tanıtmıştır. Öğretmen bu süreçte ‘e’ sesini tanıtmak için videolar izlettiğini ve çeşitli görseller göstererek sesi hissettirmeye çalıştığını söylemiştir. Şekil 12’de sınıfta video izletirken bir örneğe yer verilmiştir.

Şekil 12. "e" harfini tanıma çalışması

Öğretmen ‘e’ sesi ile ilgili videoları izlettikten sonra öğrencileri ile aralarında geçen diyalogu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

Ö: Bebeği nasıl uyutuyoruz?

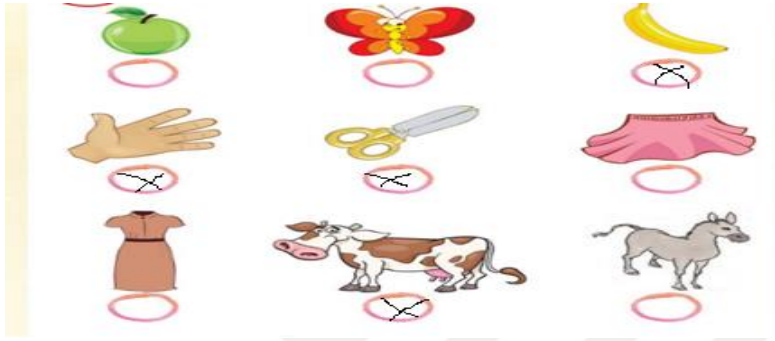
Sınıf: eeee ,eee

Ö: Peki burada hangi harf var Ö1? (Öğretmen sadece ‘e’ yazan görseli göstermiştir).

Ö1: eeee,eee (Bebek uyuturken söylediğimiz gibi söylemiştir).

Ö: Ö1 bu harf 'e'. Bir tane 'e' yazıyor. Ama bebek uyuturken birden çok kez 'eeeeee' dediğimiz için uzatıyoruz. Ama burada sadece 'e' demen gerekiyor. Burada bir tane 'e' var.

Öğretmen 'e' sesini hissettirmek için kitaptaki başta-ortada- sonda etkinliğini yaptırmaya çalıştığını ifade etmiştir. Aşağıda etkinliğe yer verilmiştir.

Şekil 13. " e" sesi başta-ortada-sonda çalışması

Şekil 13'te gösterilen çalışmada öğrencilerin geneli rastgele kutucukları işaretlemişlerdir. Öğrencilerin başta-sonda-ortada etkinliğini anlamadıkları görülmektedir.

Öğretmen bu süreçte öğrencilerin en çok başta-ortada-sonda etkinliği yaparken zorlandığını ifade etmiştir. Öğrencilerin baştaki 'e' sesini birkaç kez tekrar ettiğinde ve vurguladığında fark edebildiklerini söylerken ortada ve sonda harfi fark edemediklerini söylemiştir. Öğretmen 'e' sesini pekiştirmek için çeşitli örnekler verdikten sonra 'e' harfini videoda nasıl yazıldığını gösterip havada ve masada yazmalarını istediğini daha sonra oyun hamuru ve 'e' sesini boyama çalışması verdiğini ifade etmiştir. Öğretmen öğrencilerini bahçeye çıkartarak taşlarla 'e' harfini yazdırmıştır. Şekil 14 ve Şekil 15'te örneğine yer verilmiştir.

Şekil 14. Taşlarla "e" harfi yazma Çalışması

Şekil 15. Taşlarla "e" harfi yazma çalışması

Öğretmen öğrencilerinden önce büyük sonra küçük ‘e’ harfini yazmalarını istemiştir. Şekil 14’te öğrencinin büyük ‘e’ harfini doğru yaptığı görülmektedir. Fakat Şekil 15’te küçük ‘e’ harfini yazmak yerine büyük ‘e’ harfini daha küçük şekilde yazmak olarak anladığı görülmektedir. Öğretmen daha sonra öğrencileri sırayla tahtaya çağırarak büyük ve küçük ‘e ‘ harfini yazdırmış, kitap ve çalışma kağıtlarında ‘e’ harfi çalışmalarını yapmalarını istediğini söylemiştir. Bu süreçte hala kalemi doğru şekilde tutamayan öğrencilerin hangi parmakları ile kalemi tutması gerektiğini unutmalarını diye öğrencilerin parmaklarını boyamıştır. Şekil 16’da örneğine yer verilmiştir.

Şekil 16. Doğru kalem tutuşunda kullanılan parmakların gösterimi

Ayrıca öğretmen doğru şekilde yazamayan öğrencilere model olmanın yeterli olmadığını aynı zamanda ellerinden tutarak göstermesi gerektiğini ve bu süreçte sosyal mesafe kurallarına uymanın mümkün olmadığını ifade etmiştir.

Öğretmen bu haftalar arasında yaşadıklarını ve hissettiklerini şu şekilde ifade etmiştir:

Bu süreçte eğitimin eski normale göre haftada 5 gün ve günde 6 saat olarak yapılması kararıyla birlikte çizgi çalışmalarını tamamlayıp ilk ses öğretimine geçebildim. Eğitimin hibrit olması ve öğrencilerin yalnız iki gün okula gelmeleri sebepleriyle öğrencilerin harf öğretimi aşamasına geçmeleri çok uzun zaman aldı. Bu dönem öğrencilerin okuma ve yazmaya geçebileceklerini düşünmüyorum. Hibrit ve yüz yüze eğitim kararlarının değişmesi ile öğrencilerin okula ısınamamasına ve velilerde daha büyük bir umursamazlığa sebep olduğunu düşünüyorum. Bu süreçte velileri bilgilendirmeme rağmen öğrencisini 2 gün okula gönderen veliler oldu. Fakat hafta boyunca yaklaşık 15 öğrenci okula devam etti. Fakat gelen 15 öğrenci hergün değişiyordu. Okula bu hafta sürecinde devam hafta boyunca gösteren öğrencilerin gelişim gösterdiğini fark ettim. Okulun yüz yüze açılması öğrencileri ileri taşıdı. Fakat bu bir haftada yalnızca ilk ses olan 'e'yi verebildim. Öğrencilerin hafta içerisinde her gün okula gelmemeleri ve 'e' harfini çoğu öğrenci doğru şekilde yazmadığı için bu hafta içerisinde ikinci sese geçemedim. Ayrıca ses öğretimi yaparken maskeden dolayı öğrencilerin sesleri hissetmekte zorlandıklarını fark ettim. Zaman zaman maskemi çıkartmak zorunda kaldım. Bu da beni fazlasıyla tedirgin etti. Kronik bir rahatsızlığım yoktu. Fakat covid-19'a yakalanmak beni çok korkutuyordu. Çünkü rahatsızlığın nasıl bir etki göstereceğini bilmiyordum. Bu yüzden maskemi çıkartmak beni endişelendirirken çıkartmamakta öğrencilerin harfi hissedememesine sebep oluyordu. Örneğin söylediğim bir kelimenin içinde 'e' sesi var mı dediğimde öğrenciler bazen kelimeyi doğru anlayamıyorlardı veya yanlış anlıyorlardı. Öğrencilerin anadili Kürtçe olduğu için o kelimeye aşına değiller ise durum daha karmaşık bir hal alıyordu. Bu yüzden ne kadar endişelensemde öğrencilerin kelimeyi anlaması için maskemi çıkartıyordum. Bir diğer konu da öğrencilerin doğru şekilde yazabilmeleri için öğrencilerin ellerinden tutmam gerektiği konusuydu. Bu da sosyal mesafe kurallarına uymamın mümkün olmadığı anlamına geliyordu. Çevre köylerde salgının arttığı haberlerini duyuyorduk. Fakat okulun bulunduğu köydeki veliler hasta olsa da doktora gidip test yaptırmıyorlardı. Bu süreçte en fazla bunlar beni zorladı. Ayrıca 2 velim dışında öğrencisi ile ilgilenen velim yoktu. Süreçle ilgili bilgi vermek ve destek olmaları için velilerimi aradım. Ulaşamadığım velilere ise kısa mesaj gönderdim.

Öğrenciler 12-18 Ekim Haftasında Neler Yapmıştı?

Öğrenciler ilk ses öğretimine bu süreçte geçmişlerdir. Öğretmen ilk sesi hissettirme çalışmalarında drama yaptırdığını ve öğrencilerin bu çalışmadan hoşlandıklarını ifade etmiştir. Ses hissetme çalışmalarından sonra öğrencilerin oyun hamuru ile 'e' yazma ve 'e'

harfini boyama çalışmaları yapılmıştır. Öğretmen öğrencilerin bu etkinliklerden hoşlanırken deftere yazma çalışmalarından hoşlanmadıklarını ve bazı öğrencilerin yazmak istemediklerini ifade etmiştir. Aşağıda öğrencilerin oyun hamuru ile ‘e’ sesi yazma çalışmalarından öreklere yer verilmiştir.

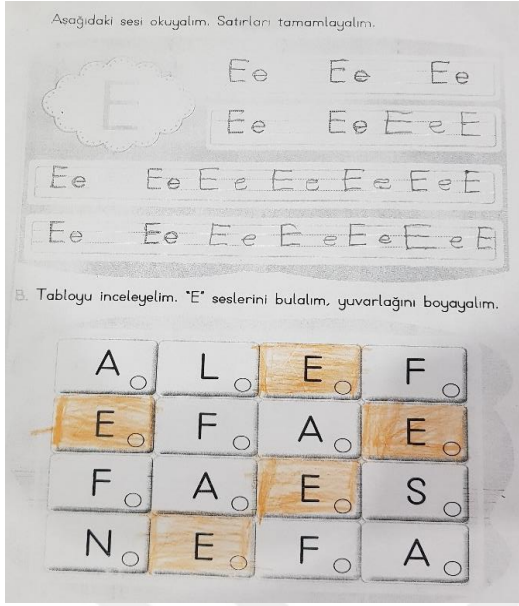
Şekil 17. Oyun hamuruyla "e" harfi yazma çalışması

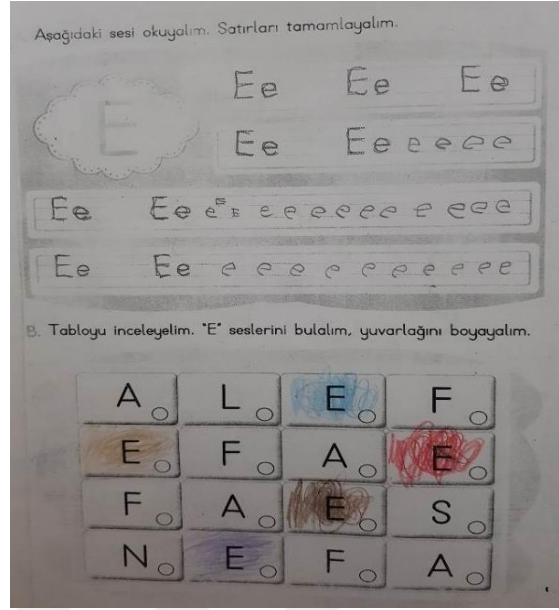
Şekil 18. Oyun hamuruyla "e" harfi yazma alışması

Şekil 17 ve 18’ e bakıldığında öğrencilerin oyun hamuru ile başarılı şekilde ‘e’ harfi yazabildikleri görölmektedir.

Öğrenciler ‘e’ harfi tanıma çalışmaları yapmıştır. Aşağıda öğrencilerin yaptığı çalışma kâğıdı örneklerine yer verilmiştir.

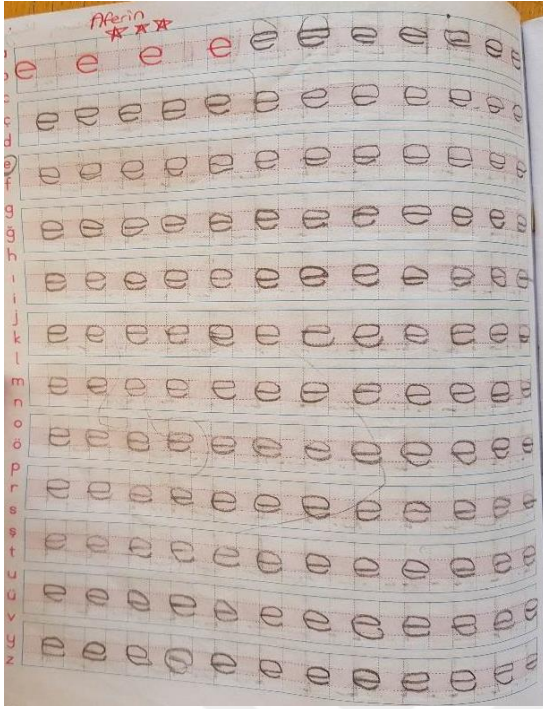
Şekil 19. "e" harfini tanıma ve yazma

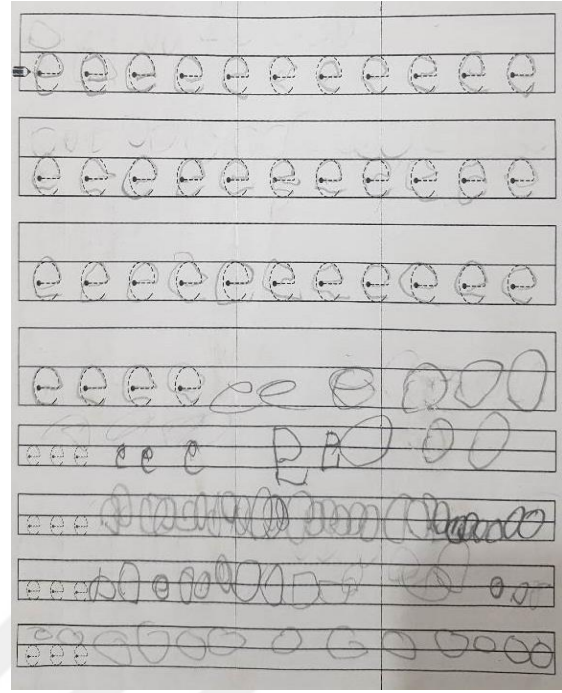
Şekil 20. "e" harfini tanıma ve yazma

Şekil 19'da Ö6'nın çalışma kâğıdı görülmektedir. Ö6'ya evde akşamları kendisinden büyük kardeşlerinin yardımcı olduğu bilinmektedir. Öğrenci çalışma kâğıdında 'e' sesini tanımış ve doğru kutucukları boyamıştır. Boyarken özenli ve dikkatli şekilde davrandığı görülmektedir. Üstteki 'e' harfini yazma çalışmasında ise öğrencinin uygun satır aralıklarına doğru şekilde 'e' harfini yazdığı görülmektedir. Şekil 20'de ise Ö17'nin kâğıdına yer verilmiştir. Ö17'nin velisinin yeterince ilgili bir veli olmadığı bilinmekle birlikte öğrenci yaşlarına göre fiziksel olarak daha küçük ve el kaslarının daha zayıf olduğu bilinmektedir. Öğrencinin 'e' harfini tanıdığı fakat kutucukları özensiz şekilde boyadığı görülmektedir. Aynı zamanda çalışmada bir büyük bir küçük 'e' yapması gerekirken öğrenci etkinliği anlamamış, tamamını küçük 'e' olarak yazmıştır. Öğrencinin uygun satır aralıklarına yazmadığı ve harfi doğru yazmadığı görülmektedir.

Öğretmen bu çalışmalardan sonra öğrencilerin 'e' harfini yazma çalışmaları yaptığını ifade etmiştir. Aşağıda yapılan çalışmaların örneklerine yer verilmiştir.

Şekil 21. "e" harfi yazma çalışması

Şekil 22. "e" harfi yazma çalışması

Şekil 21'de Ö10'un defterine yer verilmiştir. Ö10'un el kaslarının gelişmiş ve 1. sınıfa hazır bir öğrenci olduğu ve velisinin de ilgili bir veli olduğu bilinmektedir. Öğrencinin deftere 'e' harfini uygun şekilde konumlandığı görülmektedir. Ayrıca çok özenli şekilde uygun aralıklarla yazmaktadır. Şekil 22'de Ö1'in çalışmasına yer verilmiştir. Öğrenci el kaslarının zayıf ve akranlarına göre daha küçük olduğu ayrıca velisinin ilgisiz bir veli olduğu bilinmektedir. Öğrenci 'e' harfini yazamadığı yalnızca daireye benzeyen şekiller çizdiği ve harfi doğru çizgi aralıklarına yazamadığı görülmektedir.

Öğrenci çalışmalarının geneline bakıldığında öğrencilerden bazılarının harfi çizgi aralıklarına doğru şekilde konumlandıramadıkları, ters yazdıkları ve harfi büyük ya da küçük yaptıkları görülmektedir. Öğretmen bir hafta boyunca 'e' harfini ile ilgili çalışmalar yaptığını fakat Ö1'in el kaslarının zayıf ve dikkati oldukça dağınık olduğu için bu süreçte zorlandığını belirtmiştir.

Öğretmen ve Ö1 arasında geçen diyalogu öğretmen aşağıdaki gibi ifade etmiştir.

Ö: 'e' harfini yazar mısın? (Tahtada yazmasını ister).

Ö1: (Etrafına bakar).

Ö: Buraya bakar mısın?

Ö1: (e harfini doğru şekilde yazamaz).

Ö: Beni dikkatli şekilde izle. (Öğretmen model olur). Şimdi sen yazar mısın?

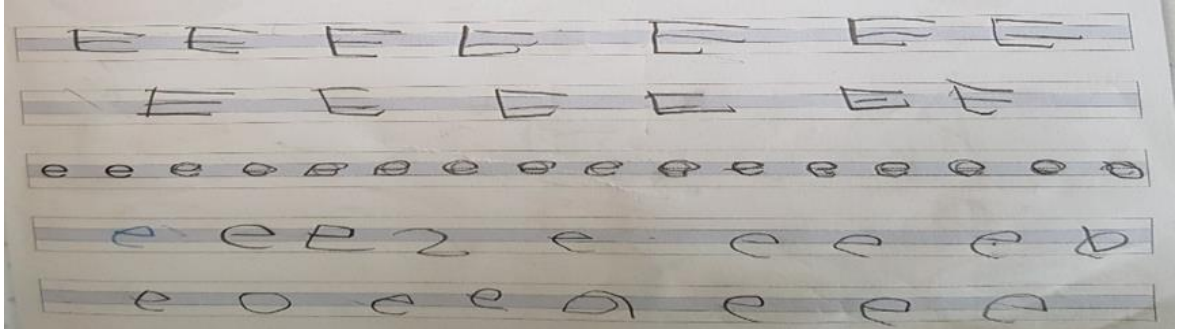
Ö1: Tamam. (Doğru şekilde yazamaz).

Ö: (Elinden tutar ve yazdırmaya çalışır).

Ö1: (Etrafa bakıp güler).

Ö: (Elinden tutar tekrar yazdırmaya çalışır).Şimdi kendin yazmaya çalış.

Ö1: (Yazamaz).

Şekil 23. Ö1'in "e" harfi yazma çalışması

Aşağıda Ö1'in 'e' harfi çalışmasına yer verilmiştir.

Şekil 23'te Ö1'in 'e' yazma çalışmasına yer verilmiştir. Ö1'in harfi doğru satır aralığına konumlandıramadığı ve harfi doğru şekilde yazamadığı görülmektedir.

Öğretmen doğru şekilde 'e' harfini yazamayan öğrencilerine ek çalışma kağıtları verdiğini ve teneffüs aralarında o öğrencilerle ilgilendiğini ifade etmiştir. Aşağıda öğrencilerin okula devam durumlarına yer verilmiştir.

Tablo 8

Öğrencilerin Okula Devam Durumları

Hafta Boyunca Okula Gelen Ortalama Öğrenci Sayısı	Kaydı Olup Okula Hiç Gelmeyen Öğrenci Sayısı
15	2

Okula beş gün gelmek ne hissettirdi? sorusuna öğrencilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

Ö10: ‘‘Güzel.’’

Ö16: ‘‘Uykum geliyor.’’

Ö6: ‘‘Okulu seviyorum.’’

Ödevlerini yaparken zorlanıyor muydun? sorusuna öğrencilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

Ö17: ‘‘Evet, çok ödevim oluyor.’’

Ö13: ‘‘Bana kimse yardım etmiyor.’’

Ö10: ‘‘Yok.’’

Öğrencilerin cevaplarına bakıldığında öğrencilerden bazıları beş gün okula gelmek isterken bazılarının istemediği görülmektedir. Veliler bu süreçte öğrencilerle ilgilenmemiş ve öğrenciler ödevlerini kendileri yapmışlardır.

Veliler 12-18 Ekim Haftasında Neler Yapmıştır?

Bu haftaki süreçte eğitim 5 gün ve günde 6 saat yüz yüze yapılması ile velilerin gün takibini gerektirmediği için geneli öğrencilerini okula göndermiştir. Öğretmen velilerin çoğunun iletişim bilgilerine ulaşıldığını ifade ederken hala çoğu velinin ekonomik durumu ihtiyaç listesini temin etmeye yeterli olduğu halde temin etmediklerini ifade etmiştir.

Salgından dolayı öğrencinizi okula göndermekle ilgili bir endişeniz var mıydı? sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V19: *“Yoktu ama hastalık köye de geldi galiba. ”*

V4: *“Biraz var, hocam.”*

V1: *“ Yani ama çocuğu okula gönderiyoruz.”*

Eğitimin beş gün olması size neler düşündürdü? sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V3: *“Her gün gitmeleri iyi oldu.”*

V1: *“Böyle daha çok bir şeyler öğrenirler.”*

V10: *“Hastalık kapar mı? diye düşündürüyor.”*

Çocuğunuzun okulda neler yaptığını sorup ödevlerinde yardımcı oldunuz mu? sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V2: *“Ben İstanbulda'yım hocam, kardeşleri bakıyor.”*

V19: *“Kardeşleri yardım ediyor.”*

V7: *“Soruyorum hocam.”*

Velilerin cevaplarına bakıldığında velilerin bazılarının salgından dolayı endişeli oldukları fakat aynı şekilde hala öğrencileri ile yeterince ilgilenmedikleri ve habersiz oldukları görülmektedir.

Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi *“Salgın dönemi 19 Ekim-22 Kasım Haftaları arasında hibrit eğitim yoluyla ilk okuma yazma sürecinde; öğretmen neler yapmıştır? öğrenci neler yapmıştır? veli neler yapmıştır?”* şeklinde ifade edilmiştir. Bu probleme ilişkin bulgular yapılan sınıfın öğretmeni ile yapılan görüşmeler ve dokümanlarla ortaya konmuştur.

Milli Eğitim Bakanlığı, salgının artması sebebiyle köy ve benzeri seyrek nüfuslu yerleşim yerlerindeki ilkokullar ve ortaokulların bütün sınıf seviyelerinde il hıfzıssıhha kurullarının il/ilçe millî eğitim müdürlükleriyle iş birliği içinde aldığı kararlar doğrultusunda derslerin hibrit eğitim yoluyla işlenmesine karar vermiştir. Bu süreçte yüz yüze eğitim haftada 2 gün ve günde 6 ders saati şeklinde yapılmıştır. Haftanın geri kalan günlerinde ise dersler uzaktan eğitim yoluyla işlenmiştir. Okullarda alınan tedbirler aynı şekilde devam etmiştir.

- Öğle arası verilmemiş ve okul kantinleri açılmamıştır.
- Yemek servisi yapılmamıştır.
- Okul idareleri tarafından her okulda gerekli hijyen ve temizlik tedbirleri alınarak dezenfektan stantları ve hijyen noktaları belirlenmiştir.
- Salgın tedbirleri kapsamında bilgilendirici afiş ve görseller asılmıştır.
- Okullarda ateş ölçer bulundurulmuş ancak okul girişlerinde öğrencilerin ateş ölçümü yapılmamıştır.
- Okula girişlerde ziyaretçilerden HES kodu istenmiştir.

Öğretmen 19 Ekim-22 Kasım Haftaları Arasında Neler Yapmıştır?

Öğretmen derslerine salgın ile ilgili bilgilendirmeler yaparak maske, mesafe, temizlik kurallarını hatırlatarak başladığını ifade etmiştir.

Öğretmen bir hafta ‘e’ sesi üzerinde durduktan sonra ikinci ses olan ‘l’ sesine geçmiştir. ‘l’ sesini tanıtmak için öğrencilere videolar izlettiğini ve birden fazla örnek vererek sesi hissettirmeye çalıştığını ifade etmiştir. Fakat ‘l’ sesini verirken bazı zorluklar yaşamıştır. Bazı öğrenciler ‘l’ sesini doğru şekilde çıkaramadığı için öğretmen maskesini çıkartarak seslendirmek durumunda kaldığını ifade etmiştir. Öğretmen sınıfta Ö9 ile geçen diyalogu şu şekilde aktarmıştır:

Ö: Hangi harfi seslendiriyoruz?

Ö9: nnnnnnn

Ö: Hayır, lllllll (Sınıfın uzak bir köşesine gider, maskesini indirir). Dilimiz üst dişlerimize değecek. Tekrar gösteriyorum dikkatli izleyin sesi nasıl çıkarttığımı, llllll

Ö9: Llllll (Öğretmen maskesini indirip sesi nasıl çıkarttığını gösterdiğinde doğru şekilde söyler).

Öğretmen ‘l’ sesi ile ilgili videoyu tekrar izlettiğini ve görsellerle sesi pekiştirmeye çalıştığını fakat bazı öğrencilerin başarılı olamadığını ifade eder. Öğretmen, öğrencisi Ö2 arasında geçen diyalogu şu şekilde ifade etmiştir:

Ö: Limon derken ‘l’ sesi var mı?

Ö2: Yok.

Ö: Dikkat et bir daha söylüyorum. Lllllimon .(Maskesini çıkartıp tekrar vurgulayarak söyler). ‘l’ sesi var mı?

Ö2: Yok.

Ö: (Ö2’yi tahtaya çağırır. Limon görselinin altında ‘limon’ kelimesi yazmaktadır. Önce ‘l’ yazan kartı gösterir). Bu hangi harf ?

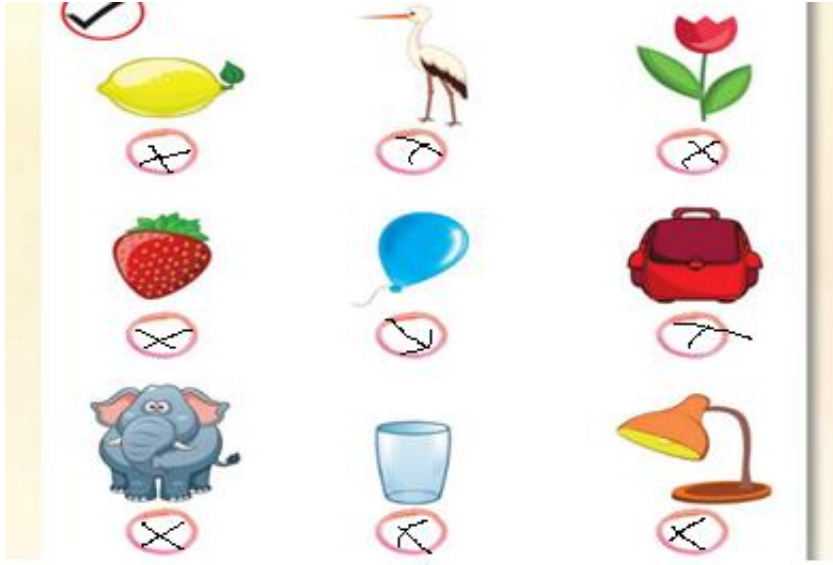
Ö2: Llll

Ö: Aferin. Peki burada ‘l’ harfi var mı? (Tahtadaki görseli göstererek).

Ö2: Var.

Ö: Aferin, daha dikkatli olun.

Öğretmen ‘l’ sesi ile ilgili kitaptaki başta-ortada-sonda etkinliğini yapmaya çalıştığını ifade etmiştir.

Şekil 24. "l" harfi başta-ortada-sonda etkinliği

Şekil 24'te görüldüğü gibi öğrenci tüm kutucukları işaretlemiştir. Öğrencilerin sesi başta-ortada ya da sonda olduğunu hala anlayamadıkları görülmektedir. Öğretmen baştaki 'l' sesini vurguladığında öğrencilerin hissedebildiğini fakat ortada ve sonda sesi hissedemediklerini ifade etmiştir. Öğretmen sesin ortada ve sonda olduğunu göstermek için kelimeyi yazdığını ve kelimenin içinde harfin ortada ve sonda olduğu halleri gösterdiğini söylemiştir.

Öğretmen 'l' harfinin yazılışını önce videoda daha sonra havada ve tahtada gösterdiğini ifade etmiştir. Daha sonra öğrencileri sırası ile tahtaya çıkartarak yazmalarını istemiştir. Tahtada yazma çalışmasından sonra çalışma kağıtları vermiştir. Öğretmen öğrencilerin 'l' harfinde 'e' harfine göre daha az zorlandıklarını ifade etmiştir. 'L' harfini tanımada ve okumada öğrencilerin geneli başarılı olduktan sonra öğretmen 'e' ve 'l' harfleri ile hece oluşturma ve oluşturulan heceleri okuma aşamasına geçer.

Öğretmen bu süreci aşağıdaki gibi betimlemiştir.

Ö: Bu nedir? (Elini göstermektedir).

Sınıf: (Aralarında Kürtçe ismini söylerler).

Ö: Kimse bilmiyor mu?

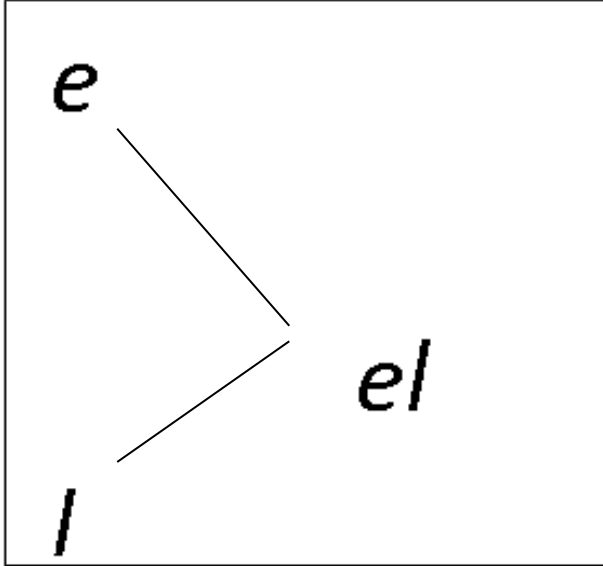
Ö3: Parmak .

Ö14: Kol.

Ö: Hayır, çocuklar tahtaya bakın.(Tahtaya sadece bir el resmi çizer). Kim söyleyecek ?

Sınıf:(sessiz)

Ö: (Öğretmen kendisi söylemek zorunda kalır. Daha sonra parmak nedir, kol nedir gösterir).

Şekil 25. "el" hecesi

Öğretmen şekil 25'teki gibi 'e' ve 'l' harflerini kullanarak öğretim kitaplarına uygun şekilde tahtaya yazdığını ve önce 'e' sonra 'l' harflerini sorduğunu ardından bu iki harf yan yana geldiğinde hızlı şekilde okumaları gerektiğini söylemiştir. Öğrenciler ayrı ayrı harfleri seslendirmekte zorlanmazken iki harfi hızlı şekilde okuyun yönergesinde zorlandıklarını ifade etmiştir. Aşağıda bu süreçle ilgili bir diyaloga yer verilmiştir:

Ö: ('el' kelimesini tahtaya yazar, önce 'e' harfini gösterir ve okumalarını ister).

Sınıf: eeeee

Ö: (l harfini gösterir).

Sınıf: llll

Ö: Önce 'e' sonra da 'l' harfini hızlıca söyleyin.

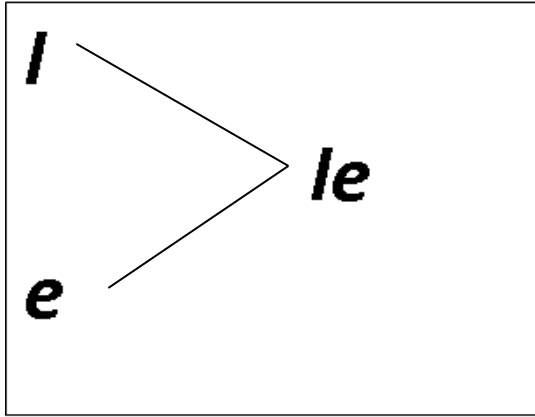
Sınıf: Bağırarak söyler.

Ö: Çocuklar bağırarak değil, hızlı şekilde söylemelisiniz.

Sınıf: Yine aynı şekilde söylerler.

Öğretmen, öğrenciler için hızlı okumanın bağırarak okumak anlamına geldiğini ve bu yüzden iki sesi birleştirmekte zorlandıklarını ifade etmiştir.

Öğretmen bu süreçte heceyi hissetmelerine yardımcı olmak için model okumalar yaptığını söylemiştir. Öğretmen bu süreçte oldukça zorlandığını ve 'el' hecesini kavramaları için 'el' hecesinin yanına el resmi çizerek anlatmayı denediğini ifade etmiştir. Daha sonra öğretmen 'le' hecesine geçmiştir. Aşağıda gösterilmiştir.

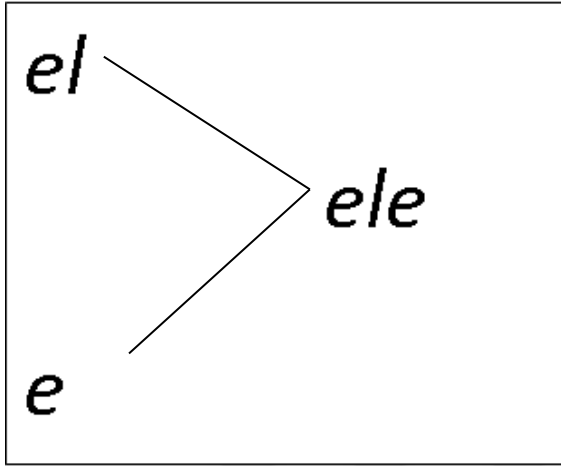

Şekil 26. "le" hecesi

Öğretmen 'el' hecesinden sonra 'le' hecesinde biraz daha kolay kavrayacaklarını düşündüğünü fakat birkaç öğrenci dışında birleştirmede öğrencilerin genelinin başarılı olmadıklarını söylemiştir. Öğretmen bu durumu şöyle açıklamıştır:

Öğrencilerin kavraması için önce harfleri seslendirip ardından hızlı şekilde okudum. Öğrencilerin önce dinleyip ardından hızlı şekilde okumaları gerektiğini söyledim. Fakat öğrenciler 'hızlı oku' yönergesini 'bağırarak oku' şeklinde algıladıkları için bu konuda zorlandım ve çok zamanımı aldı. Harf öğretimine çok geç başlayabildiğimiz için zamanla diğer harfleri verdikçe ve daha fazla model okumalar yaptıkça öğrencilerin hecelemeyi kavrayacaklarını düşünüyorum. Fakat harf öğretimine çok geç geçebildiğim için de endişeliyim.

Öğretmen daha sonra 'ele' hecesine geçtiğini söylemiştir. Şekil 27'de gösterilmiştir.

Şekil 27. "ele" hecesi

Öğretmen 'ele' hecesini tahtaya yazmış ve öğrencilerden birleştirmelerini istemiştir. Fakat öğrencilerin birleştirmenin ne olduğunu anlayamadıklarını bu yüzden birkaç öğrenci dışında öğrencilerin genelinin birleştirmede başarılı olamadıklarını ifade etmiştir. Kendisi defalarca model olup, videolar izletmesine rağmen başarılı olamadığını görünce diğer sınıf öğretmenlerinin fikrini almıştır. Okuldaki diğer sınıf öğretmenleri bu durumu geçmişte kendilerinin de yaşadığını ve bunun iki sebebi olabileceğini söylemişlerdir. Bunlardan ilki salgından dolayı öğrencilerin sadece haftada iki kez okula gelmeleri ve evde velilerinin ilgilenmemesi, ikincisi ise ana dillerinin Türkçe olmaması, öğrencilerin önce ana dillerinde düşünüp sonra bunu zihinlerinde Türkçeye çevirmesi şeklinde ifade etmişlerdir.

Öğretmen bu süreçte 'e' ve 'l' harflerinde uzun süre harcadığını ve öğrencilerin geneli 'e' ve 'l' harflerini tanıdıktan sonra 'a' harfine geçmiştir.

Öğretmen ‘a’ sesini tanıtmak için diğer seslerde yaptığı video izletme, görsel gösterme, çeşitli örnekler verme gibi çalışmaları burada da yaptığını fakat ‘a’ sesinde daha az zorlanacağını düşünürken öyle olmadığını yorulduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin başta-ortada-sonda çalışmalarında hala zorlandıklarını sadece ‘a’ sesi başta olduğunda hissedebildiklerini fakat ortada ya da sonda olduğunda öğrencilerin başarısız olduğunu ifade etmiştir. Öğretmen özellikle maske ile bu sesleri verirken çok zorlandığını, öğrenci öğretmenin nasıl seslendirdiğini göremediği için hissettirme çalışmasının zaman aldığını ve yorucu olduğunu söylemiştir. Öğretmenin Ö6 ile aralarında geçen diyalogu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

Ö: Araba derken kaç tane ‘a’ sesi duyuyorsun?

Ö15:(cevap vermez)

Ö: Aaaraabaa kaç tane ‘a’ var?

Ö15: Bir. (Öğretmen neye göre bir dediğinden emin olmadığını söylemiştir).

Ö: Birlikte bakalım, a harfi kartını gösterir misin? (Araba görselinin altına araba yazar).

Ö15: (Önce ‘e’ yazan kartı getirir, sonra doğru kartı bulur).

Ö: Bak bakalım kaç tane bu karttan yani ‘a’ harfinden kaç tane var? (Birlikte sayarlar).

Ö15: 3 tane.

Ö: Aferin.

Öğretmen öğrencilerin ‘a’ ve ‘e’ harfini karıştırdıklarını ve öğrencilerin birleştirme yapamadıklarını söylemiştir. Öğretmen sesi hissettirme çalışmalarından sonra yazma çalışmaları yaptığını ifade etmiştir. Öğretmen önce açık hece çalışması ardından kapalı hece çalışmaları yaptığını fakat hece çalışmaları yaparken zorlandığını ifade etmiştir. Zorlanmasının ilk sebebinin maske olduğunu öğrencilerin maske ile öğretmenin seslendirdiği harfleri anlayamadıklarını aynı şekilde öğrencilerde harfleri seslendirirken

öğretmenin öğrencileri anlamakta güçlük yaşadığını ifade etmiştir. Bu sebeple öğretmen harfleri seslendirirken maskesini sınıfın uzak köşesinde zaman zaman çıkartarak harfleri seslendirmek zorunda kaldığını söylemiştir. Diğer zorlandığını ifade ettiği konu ise taşıma ile gelen geçen yıl sınıfta kalmış bu yıl sınıf tekrarı yapan bazı öğrencilerin harfleri yanlış seslendirmeleri olmuştur. Aşağıda öğretmenin sınıf tekrarı yapan Ö16 ile aralarında geçen diyaloga yer verilmiştir.

Ö: Bu hangi harf? (l yazan kartı göstermektedir).

Ö16: leee

Ö: Hayır, bir daha düşünür müsün? Nasıl okuyorduk bu harfi?

Ö16: leee

Ö: Hayır, bu llllll harfi. Şimdi sen söyle llllll.

Ö16: llllll

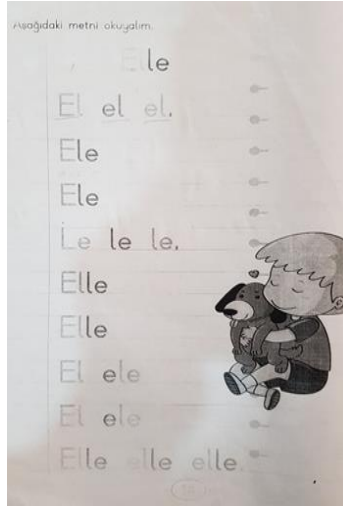
Öğretmen diyalogda geçen durumu şu şekilde açıklamıştır:

“ Maskeden dolayı öğrenciler sesleri duymakta zorlanıyordu. Ayrıca bir de sınıfta kalan iki öğrencinin ‘le’ şeklinde yanlış okumalar yapması sınıftaki diğer öğrencilerinde kafasının karışmasına sebep oluyordu. Bunun için o iki öğrenciye teneffüs aralarında daha fazla model okumalar yapmaya çalıştım.”

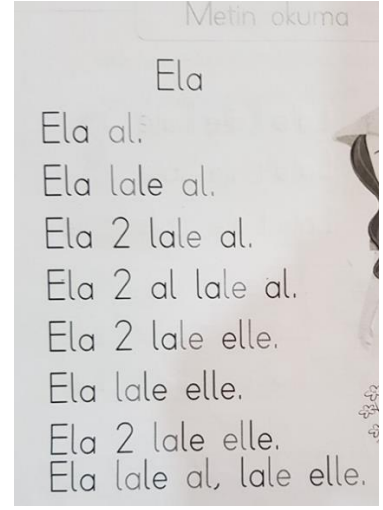
Öğretmen hece çalışmalarından sonra yazma çalışmalarına yer verdiğini daha sonra kolaydan zora doğru okuma metinleri vererek çalışmalar yaptığını söylemiştir. Aşağıda öğretmenin yaptırdığı okuma metinlerine yer verilmiştir.

Şekil 28. Okuma çalışması

Şekil 29. Okuma çalışması

Şekil 30. Okuma çalışması

Şekil 28'e bakıldığında kolay bir okuma çalışması görülmektedir. Bu çalışmada öğrencilerin geneli öğretmen model okuma yaptıktan sonra okuyabilmiştir. Şekil 29'da orta düzeyde bir okuma çalışması görülmektedir. Bu okuma çalışmasını ise yine öğretmen model okuma yaptıktan sonra sınıfın yarısı okuyabilmiştir. Şekil 30'da ise zor bir okuma çalışmasına yer verilmiştir. Bu okuma çalışmasını ise sınıftan yalnızca iki öğrenci okuyabilmiştir.

Öğretmen bu haftalar arasında yaşadıklarını ve hissettiklerini şu şekilde ifade etmiştir:

Bu haftalar arasında salgının artmasıyla birlikte eğitim 2 gün ve günde 6 saat olarak yapılmıştır. Bir süreçten önce eğitimin bir hafta yüz yüze yapılması öğrencilerin ilerleme kat etmesine katkı sağlamıştır. Bu süreçte ilgisiz ailelerin ve daha az ilgili öğrencilerin ilerleme gösterdiğini görmüştüm. Fakat eğitimin iki gün yüz yüze diğer günler uzaktan yapılması öğrencilerde bir gevşemeye sebep oldu. Veliler zaman zaman öğrencilerini okula gönderdi. Gelmeyen öğrencilerin de yazma ve okumalarında ilerleme sağlamak ve diğer gelen öğrencilerle arasındaki farkı kapatmak için daha fazla yoruldum. Okula gelmeyen öğrenci sayısı fazla olduğunda yeni sese geçemiyordum. Çünkü gelmeyenler çok geride kalıyorlardı. Öğrencilerin uzaktan eğitime katılabilmek için yeterli donanıma sahip olmamaları sebebiyle eğitimin uzaktan yapıldığı günlerde öğrencilerin o gün eğitimden uzak kaldıkları anlamına geliyordu. Çünkü öğrencilere o günlerde EBA TV'yi takip edebileceklerini söylediğim halde öğrenciler dersleri buradan da takip etmiyorlardı. Velilerimi en azında öğrencilerin EBA TV'yi izlemeleri konusunda yardımcı olmalarını istememe rağmen bir öğrenci velisi hariç diğerlerinin ilgilenmediğini görmek bu süreçte tek başıma çabaladığımı gösteriyordu. Bu yüzden yalnızca 3 harf verebildim. Beni en çok yoran velilerimin isteksizliği ve sürecin bilinmezliği oldu. Öğrenciler iki gün okula geldikleri için yeterince yazma çalışması yapamıyorduk. Bazı öğrenciler okul öncesine gitmediği için ve okula başlayana kadar ellerine kalem almamış öğrenciler bulunduğu için süreç çok yavaş ilerliyordu. Bu haftalar arasında okula devam eden

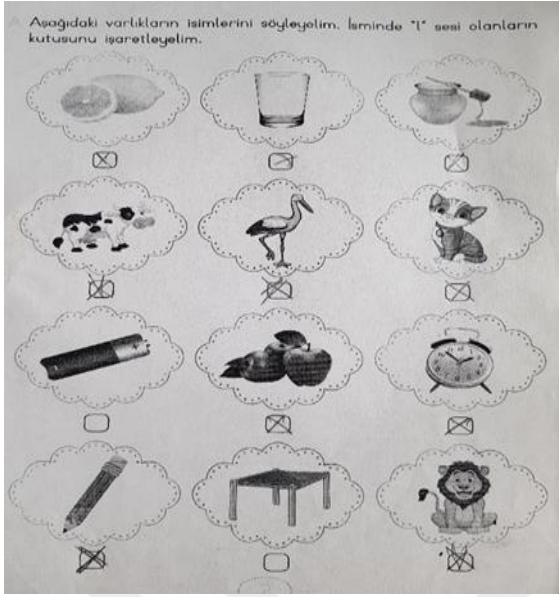
yaklaşık öğrenci sayısı 12’idi. Öğrenci sayısının 20’nin altında olması ve öğrencilerin gruplara ayrıldığında geleceği günleri karıştırmaları sebebiyle öğrenciler gruplara ayrılmamıştır. Bu haftalar arasında okula devam eden taşıma ile gelen öğrenci sayısında bir azalma olmuştur. Bunun sebebi ise okulun bulunduğu köyde virüsün arttığı yönünde bir haber duyulmasıdır. Sınıftaki Ö9’un dedesi salgına yakalanmıştı. Öğrencim ise temaslı görünüyordu. Bu sebeple bende daha fazla endişe duymaya başladım. Çünkü okula gelen öğrenciler maskelerini doğru şekilde takmıyordu. Ayrıca harf öğretimi yaparken maskeden dolayı çok zorlanıyordum. Öğrencilere yazma konusunda model olmak zorundaydım ve ellerinden tutup göstermem gerekiyordu. Bu yüzden çok daha dikkatli olmaya çalışıyordum. Sürekli yanımda kolonya taşıyor ve öğrencilerime de sık sık ellerini yıkamalarını hatırlatıyordum. Fakat öğrenci velilerini uyarmama rağmen veliler öğrencilerin temizliğine yeterli özeni göstermiyordu. Bu durum beni çok endişelendirmekle birlikte korkutuyordu. Fakat bazı velilerin bu kadar dikkatsiz olması öğrencilerini temiz göndermemesi beni hem korkutuyor hem kızdırıyordu. Bu konuda velilerimi bilgilendirmek için velilerimi aradım. Ulaşamadığım velilere ise kısa mesaj gönderdim. Fakat benim tüm çabalarım rağmen bazı velilerimin davranışları değişmedi.

Öğrenciler 19 Ekim-22 Kasım Haftasında Neler Yapmıştır?

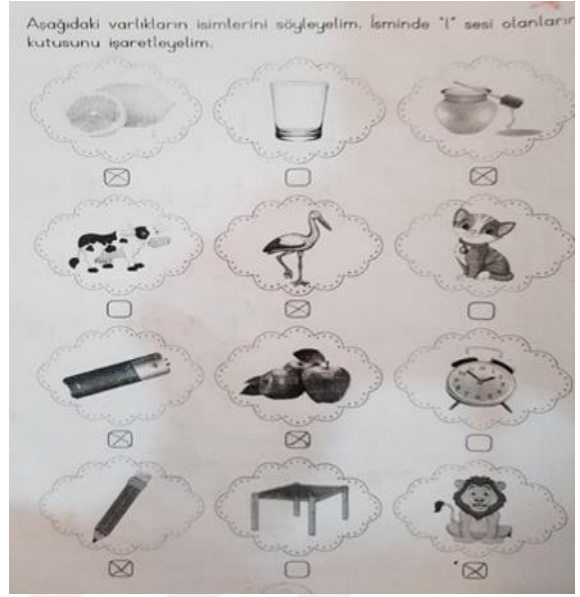
Öğrenciler ‘e’ sesini tekrar ettikten sonra ikinci ses olan ‘l’ sesine geçmişlerdir. Öncelikle ‘l’ sesini hissetme çalışmaları yapmışlardır. Fakat öğrenciler ‘l’ sesinde zorlanmışlardır. Öğretmen bu durumu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

Öğrencilere ‘l’ sesini tanıtırken ‘n’ sesi ile karıştırdıklarını fark ettim. Aynı şeyi ‘e’ sesinde yaşamamıştık. ‘e’ sesi sesli bir harf olduğu için öğrenciler sesi başka bir ses ile karıştırmazken ‘l’ sesi sessiz bir harf olduğu için öğrenciler başta ‘l’ sesini ‘n’ olarak anladılar. Bunun başlıca sebebi maskeden dolayı sesi nasıl seslendirdiğimi öğrencilerin göremeyişi ve maskeden dolayı sesi tam olarak duyamayışları olduğunu düşünüyorum. Bu problemi gidermek için maskemi çıkararak daha fazla model okumalar yaptım ve hissettirme çalışmalarına ağırlık vermeye çalıştım. Fakat maskeyi sınıfın en uzak köşesinde çıkarıp siperlik takıyordum. Yine de bu durum beni korkutuyordu

Aşağıda öğrencilerin yaptığı ‘l’ sesi hissetme çalışmasına yer verilmiştir.

Şekil 31. "l" sesi tanıma etkinliği

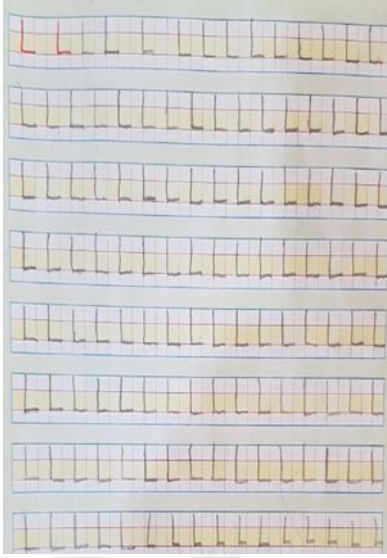
Şekil 32. "l" sesi tanıma etkinliği

Şekil 31’de Ö2’nin çalışma kağıdına yer verilmiştir. Ö2 bu süreçte zaman zaman okula gelmiştir. Evde kendisi ile ilgilenen kimse yoktur. Çalışma kağıdına bakıldığında rastgele kutucukları işaretlediği ve çalışmayı doğru şekilde tamamlayamadığı görülmektedir.

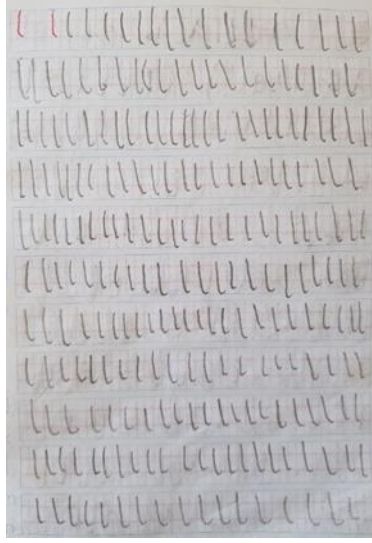
Şekil 32’de Ö10’un çalışma kağıdına yer verilmiştir. Ö10 velisi ilgili bir veli olduğu ve evde kendisinden büyük kardeşlerinin Ö10 ile ilgilendiği bilinmektedir. Ö10’un çalışmayı doğru şekilde anlayıp tamamladığı görülmektedir.

Öğretmen sesi hissetme ile ilgili benzer çalışmalar yaptıktan sonra öğrenciler ‘l’ harfini önce havada yazma çalışması yapmış ardından oyun hamuru ile yazmışlardır. Daha sonra defter, kitap ve çalışma kağıtlarında yazma çalışmalarına devam etmişlerdir.

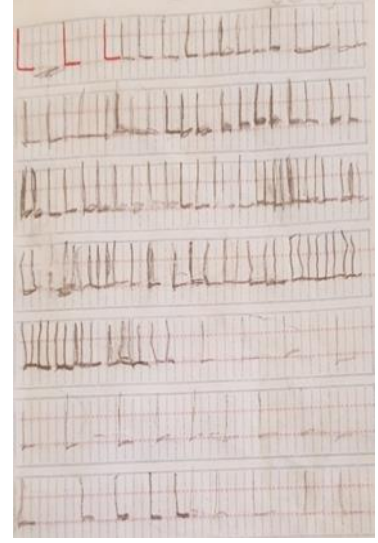
Aşağıda öğrencilerin ‘l’ harfi yazma çalışma örneklerine yer verilmiştir:

Şekil 33. "l" harfi yazma

Şekil 34. "l" harfi yazma

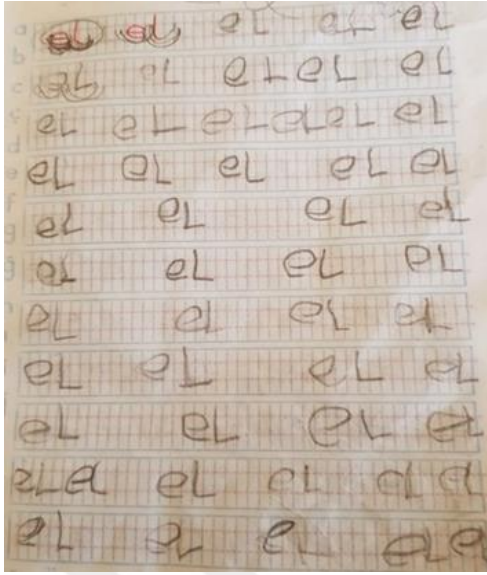

Şekil 35. "l" harfi yazma

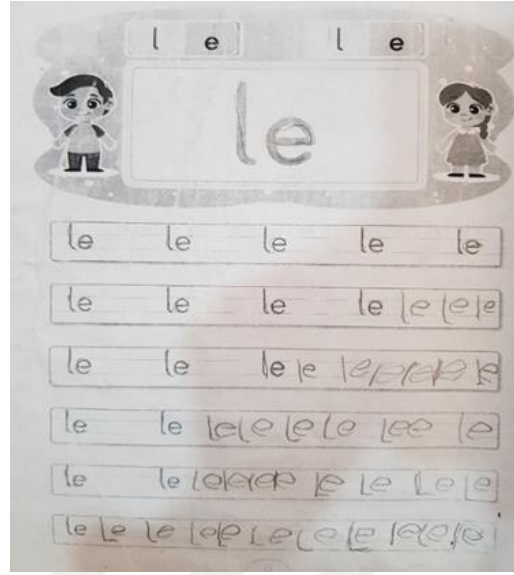
Şekil 33'e bakıldığında Ö6'nın defterine yer verilmiştir. Ö6 bu haftalar arasında okula devam etmiş ve ilgili bir öğrencidir. Okul öncesine gitmemesine rağmen evde velisi ve kendisinden büyük kardeşlerinin ilgisi sayesinde defterinden de anlaşılacağı üzere el kasları gelişmiş ve başarılı bir öğrencidir. Harfi doğru aralıklara konumlandığı ve doğru şekilde yazdığı görülmektedir.

Şekil 34'te Ö9'un defterine yer verilmiştir. Ö9'un velisinin fazla ilgili olmadığı bilinmektedir. Fakat sınıfta ortalama bir öğrencidir. Çalışma kağıdına bakıldığında öğrencinin harfi yazabildiği fakat doğru aralıklara konumlandırımadığı görülmektedir.

Şekil 35'e bakıldığında Ö14'ün defterine yer verilmiştir. Ö14'ün daha önce 1.sınıf okuduğu bu yıl sınıf tekrarı yaptığı bilinmektedir. Velisi ilgisiz bir veli olmakla birlikte öğrenci bu haftalar arasında okula fazla devam sağlamamıştır. Çalışmasına bakıldığında harfler arasında uygun boşluklar bırakmadığı ve harfi doğru şekilde yazmadığı görülmektedir. Öğretmen sınıfın geneli 'l' harfini doğru şekilde yazmayı başardıktan sonra hece çalışmalarına geçtiğini ifade etmiştir. Yazamayanlara ise ek çalışmalar vermiştir. Aşağıda öğrencilerin hece çalışmalarına yer verilmiştir.

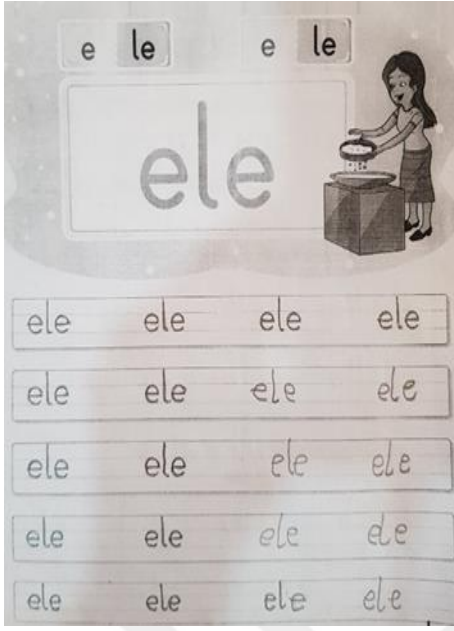

Şekil 36."el" hece çalışması

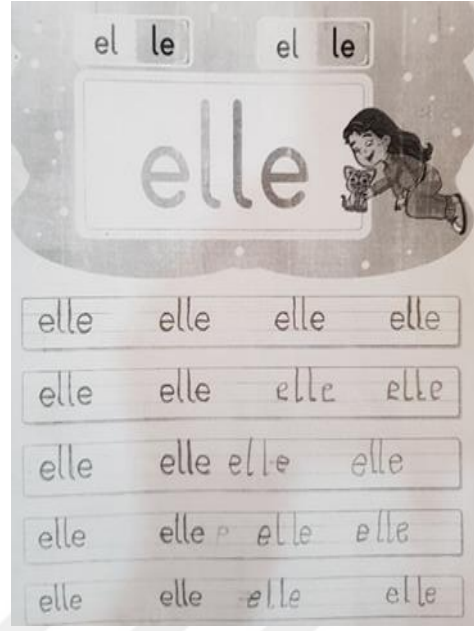

Şekil 37."le" hece çalışması

Şekil 36'da Ö2'nin, Şekil 37'de Ö3'ün yazma örneklerine yer verilmiştir. Öğrenciler önce 'el' daha sonra 'le' hecesi ile okuma ve yazma çalışmaları yapmışlardır. Şekil 36 ve Şekil 37'de öğrencilerin heceleri yazarken doğru aralıklara konumlandıramadıkları görülmektedir. Şekil 37'de öğrencinin hece kavramını anlayamadığı ve bir yerden sonra 'le' hecesini boşluk bırakmadan yazdığı görülmektedir. Öğretmen doğru yazamayan ve okuyamayan öğrencilere ek çalışmalar verirken, doğru yazan ve okuyan öğrencilerle bir sonraki çalışma olan 'ele' ve 'elle' kelimelerine geçmiştir. Aşağıda doğru yazan öğrencilerin çalışma kağıtlarına yer verilmiştir.

Şekil 38. "ele" hecesi

Şekil 39. "elle" hecesi

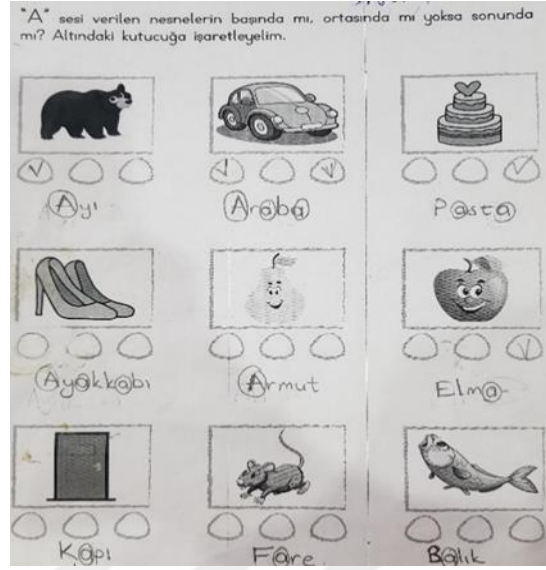
Şekil 38 ve Şekil 39'da Ö10'un kağıdına yer verilmiştir. Ö10'un harfleri doğru şekilde, uygun satır aralıklarına yazdığı ve kelimeler arasında boşluk bıraktığı görülmektedir. Fakat bu şekilde doğru şekilde yazabilen ve birleştirme yapabilen öğrenci sayısının çok az olduğu öğretmen tarafından ifade edilmiştir. Öğretmen öğrencilerin durumunu şu şekilde anlatmıştır:

Eğitimin iki gün yüz yüze yapılması ve uzaktan yapıldığı günlerde öğrencilerin canlı derslere katılamamasıyla birlikte bazı öğrencilerin yalnız okula geldikleri günler eline kalem alıp bir dahaki haftaya kadar hiç ellerine kalem almayışları süreci oldukça yavaşlattı. Bu durum hem sinirlenmeme sebep oluyordu hem de yıl sonuna kadar öğrencilerin okuma yazma öğrenemezlerse diye endişeleniyordum. Öğrenciler harfleri birleştirmenin ne anlama geldiğini anlayamamışlardı. Yalnız velisi ilgili olan iki öğrenci birleştirme kavramının ne demek olduğunu anlamıştı. Haftada iki gün yüz yüze eğitim yetmiyordu. Fakat çok geride olduğumuz için diğer harflere geçmem gerekiyordu.

Öğrenciler 'e' ve 'l' harfleri ile ilgili çeşitli okuma yazma çalışmaları yaptıktan sonra öğretmen sıradaki ses olan 'a' sesine geçmiştir. Öğrenciler daha önceki seslerde olduğu gibi sesi hissetmek için video izleyip görsellerden yola çıkarak sesi tanımaya yönelik çalışmalar yapmışlardır.

Şekil 40. "a" sesi hissetme çalışması

Şekil 41. "a" sesi hissetme çalışması

Şeki 40'ta öğrencilerden 'a' sesi ile başlayan hayvanların yapıştırılması istenmektedir.

Etkinlik sırasında aşağıdaki diyalog gerçekleşmiştir:

Ö: Bu hayvanın adı ne? (At görselini gösterir.)

Ö17: Eşek.

Ö: Hayır bu eşek değil. Başka fikri olan var mı?

Ö4: At.

Ö: Evet, bu bir at. Peki 'at' hangi harfle başlıyor?

Sınıf: (Sessizlik.)

Ö: İyi dinleyin beni, aaaaaat. Önce hangi sesi duyuyorsunuz?

Ö6: Aaaaaa

Sınıf: Aaaaa (Ö6 söyledikten sonra söylerler.)

Ö: 'a' sesi ile başlıyor. O yüzden atı yapıştırıyoruz. Peki bu nedir? (Ahtapot görselini göstermektedir.)

Sınıf: (Sessizlik.)

Ö: Bu hayvanın ismi ahtapot. Peki aaahtapot hangi sesle başlıyor?

Sınıf: Aaaaa.

Ö: Aferin, bunu da yapıştırın. Bu hangi hayvan?(Akbaba görselini gösterir.)

Sınıf: Kuş.

Ö: Çocuklar bunun ismi akbaba. Aaaaakbaba hangi sesle başlıyor?

Sınıf: Aaaaa.

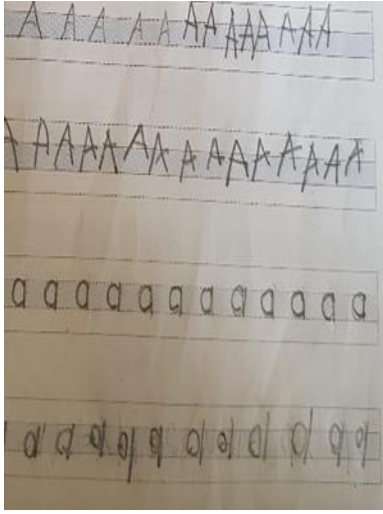
Ö: Peki aaakbaabaaa derken kaç tane 'a' sesi duyuyorsunuz?

Sınıf: (Sessizlik.)

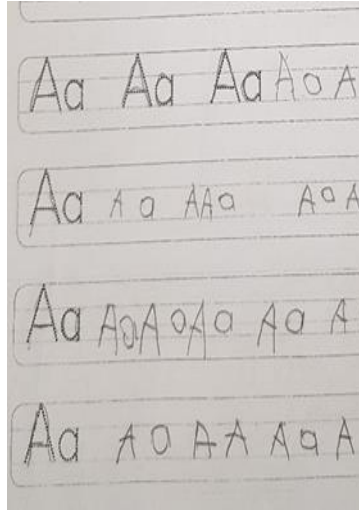
Ö: (Tahtaya akbaba yazar ve birlikte sayarlar.)

Öğrenciler bu etkinlikten sonra şekil 41'deki etkinliğe geçmişlerdir.Şekil 40'ta Ö3'ün kağıdına yer verilmiştir. Etkinlikte 'a' sesinin nesnelerin başında mı? ortasında mı? yoksa sonunda mı? olduğunu alttaki kutucuğa işaretlemeleri istenmektedir. Ö3 kelimenin içerisinde sesi hissedemediği için öğretmenin nesnelerin adlarını yazarak 'a' harfini yuvarlak içine almış ve öğrencinin etkinliği bu şekilde yapmasını istemiştir. Fakat şekil 41'e bakıldığında öğrencinin etkinliği doğru şekilde tamamlamadığı görülmektedir.

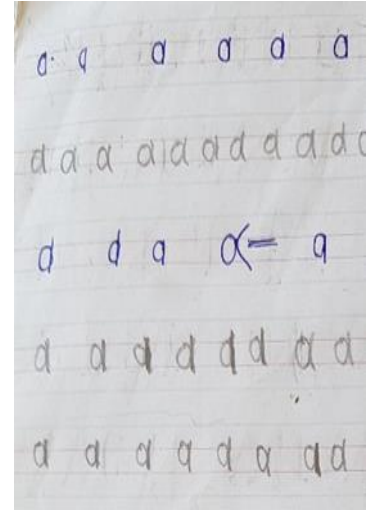
Öğrenciler sesi hissetme çalışmasından sonra yazma aşamasına geçmişlerdir. Aşağıda öğrenci çalışmalarının örneklerine yer verilmiştir.

Şekil 42. "a" harfi yazma

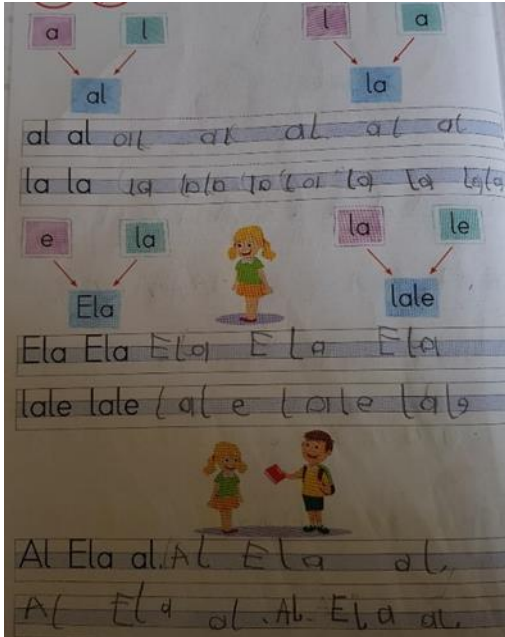

Şekil 43. "a" harfi yazma

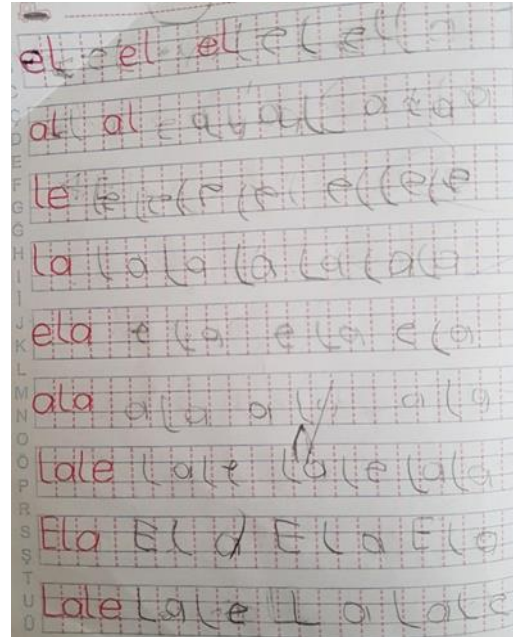

Şekil 44. "a" harfi yazma

Şekil 42 ve Şekil 43'te öğrencilerin 'a' harfini doğru şekilde yazamadığı görülmektedir. Öğretmen doğru yazamayan öğrencilerin defterlerini sırası ile kontrol ederek Şekil 44'te olduğu gibi öğrencilerine doğrusunu gösterip ellerinden tutarak defterlerine yazdırdığını ifade etmiştir. Yazma çalışmalarından sonra hece çalışmalarına geçmişlerdir. Aşağıda bu çalışmaların örneklerine yer verilmiştir.

Şekil 45. "a" harfi hece çalışması

Şekil 46. "a" harfi hece çalışması

Şekil 45'te Ö12'nin, Şekil 46'da Ö8'in çalışmalarına yer verilmiştir. Öğrencilerin doğru şekilde yazamadıkları görülmektedir. Fakat sınıfta Ö6 ve Ö10 sınıfa göre daha başarılı ve ilgili öğrencilerdir. Sınıfın geneli Şekil 45 ve Şekil 46'daki gibi yazdıklarından öğretmen bu iki öğrenciye farklı etkinlikler verdiğini ifade etti. Bu sebeple sınıfta birbirinden farklı düzey grupları oluşmuştur. Öğretmen öğrencilerin bu durumu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

Ö7 Türkçe bilmediği ve onunla iletişim kurmakta zorlandığım için Ö7 ile Türkçe çalışmaları, Ö5 BEP tanılı bir öğrenci olduğu için öğrendiği üç harfi sık sık unutuyordu bu sebeple onunla daha fazla yazma pratiği, Ö6 ve Ö10 sınıfın ilerisinde ve ilgili öğrenciler olduğu için onlara ek çalışma kağıtları hazırlamam gerekiyordu. Eğitimin iki gün olması ve her öğrencinin gereksiniminin birbirinden çok farklı oluşu beni çok yoruyordu.

Aşağıda öğrencilerin okula devam durumlarına yer verilmiştir.

Tablo 9

Öğrencilerin Okula Devam Durumları

Hafta Boyunca Okula Gelen Ortalama Öğrenci Sayısı	Kayı Olup Okula Hiç Gelmeyen Öğrenci Sayısı
12	0

Tablo 9'a baktığımızda bu süre içerisinde okula gelen öğrenci sayısında bir azalma görülmektedir. Öğretmen köyde virüs arttığı için bazı velilerin öğrencileri okula göndermediğini ifade etmiştir. Tablo 8'de öğrencilerin uzaktan eğitime katılabilmeleri için yeterli donanımına sahip olma durumlarına yer verilmiştir.

Tablo 10

Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Katılabilmeleri İçin Yeterli Donanımına Sahip Olma Durumları

Bilgisayarı Olan Öğrenci Sayısı	Tableti Olan Öğrenci Sayısı	Evinde IDSL Olan Öğrenci Sayısı	Mobil İnterneti Olan Veli Sayısı
0	0	0	15

Tablo 10'a baktığımızda öğrencilerin uzaktan eğitime katılabilmesi için yeterli donanımına sahip olmadıkları görülmektedir. Öğretmen velilerin pek çoğunun çocuklarına tablet alabilecek ekonomik duruma sahip olduklarını fakat velilerin alma gereksinimi duymadıklarını ifade etmiştir.

Okula iki gün gelmek nasıl hissettiriyordu? sorusuna öğrencilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

Ö9: "İyi."

Ö1: "Okul güzel."

Ö18: "Kötü."

EBA TV'den dersleri takip ediyor muydun? sorusuna öğrencilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

Ö1: "Ben bilmiyorum."

Ö16: "Bizim evde yok."

Ö10: "Arada."

Öğrencilerden bazıları iki gün okula gelmekten memnunken bazı öğrenciler bu durumdan mutsuz olmuşlardır. Ayrıca öğrencilerin cevaplarına bakıldığında öğrencilerin genellikle kısa cevaplar verdiği görülmektedir. Öğretmen bu durumu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

Öğrencilerin Türkçeleri zayıf olduğu için genellikle tek kelimelik cevaplar veriyorlar. Bazen bazı kelimelerin Türkçe karşılıklarını bilmediklerini fark ediyorum. Bazen sınıfta kendilerini ifade etmekte zorlandıklarında durumu Kürtçe anlatıyorlar. Bende sınıfta arkadaşını anlayan birinden Türkçe anlatmasını istiyorum. Böylece sorunu çözmeye çalışıyoruz.

Veliler 19 Ekim-22 Kasım Haftaları Arasında Neler Yapmıştır?

Öğretmen kasım ayının ortasına doğru okula gelen öğrenci sayısında bir azalma olduğunu gözlemlemiş ve okula gelmeyen öğrencilerin geneli taşıma ile gelen öğrenciler olduğunu ifade etmiştir. Öğretmen telefonla arayarak bazı öğrenci velilerine ulaşabilmiştir. Okula

gelmeyen öğrencilerin velilerinden bazıları okulun bulunduğu köyde virüsün yayıldığını duydukları için öğrencilerini okula göndermek istemediklerini ifade etmişlerdir. Öğretmen gelmeyen öğrencilerin velilerine ödevleri gönderdiğini fakat velilerin pek çoğundan geri dönüş alamadığını söylemiştir.

Salgından dolayı öğrencinizi okula göndermekle ilgili bir endişeniz var mıydı? sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V12: *“Evet hocam köyde virüs varmış.”*

V13: *“Ben göndermedim, evde engelli çocuğum var onun covid olmasını istemiyorum hocam.”*

V1: *“Bilmiyorum ben, gitti.”*

Eğitimin hibrit olması size neler düşündürdü? sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V13: *“Hocam hiç gelmeseler virüs var.”*

V4: *“Hocam okul olunca iyi ama hastalık var.”*

V17: *“Bilmiyorum ki annesi gönderiyorsa hep gitsin okula.”*

Çocuğunuzun okulda neler yaptığını sorup ödevlerinde yardımcı oldunuz mu? sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V10: *“Evet ben soruyorum, ablaları yardımcı oluyordu.”*

V13: *“Ben yap diyorum, yapmıyordu.”*

V16: *“Annesi yaptırmıştır.”*

Çocuğunuz uzaktan eğitime katıldı mı? (Katıldıysa bu süreçle ilgili ne düşünüyorsunuz?) sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V4: *“Yok hocam, nasıl katılsın? Bizde tablet yok.”*

V10: *“Evde bilgisayar yok.”*

V13: ''Hocam devlet buraya tablet vermedi. ''

Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın altıncı alt problemi ''Salgın dönemi 23 Kasım-15 Şubat Haftaları arasında uzaktan eğitim yoluyla ilk okuma yazma sürecinde; öğretmen neler yapmıştır? öğrenci neler yapmıştır? veli neler yapmıştır?'' şeklinde ifade edilmiştir. Bu probleme ilişkin bulgular yapılan sınıfın öğretmeni ile yapılan görüşmeler ve dokümanlarla ortaya konmuştur.

Salgının artması sebebiyle il hıfzıssıhha kurullarının il/ilçe millî eğitim müdürlükleriyle iş birliği içinde aldığı kararlar doğrultusunda derslerin uzaktan eğitime dönülmesi yönünde karar verilmiştir. Köy ve benzeri seyrek nüfuslu yerleşim yerlerindeki okullar dahil tüm okullar uzaktan eğitime geçmiştir.

Öğretmen 23 Kasım-15 Şubat Haftaları Arasında Neler Yapmıştır?

Okulların tamamen uzaktan eğitime geçilmesi kararıyla birlikte derslerin nasıl yapılacağı konusunda bir toplantı yapılmıştır. Okul idaresi öğretmenlerden kaç öğrencinin evinde internet, tablet ve bilgisayar olduğu bilgisini istemiştir. Bunun üzerine sınıf öğretmeni hiçbir öğrencinin evinde internet ve tablet olmadığını yalnızca velilerin cep telefonlarında internet paketlerinin olduğu bilgisini vermiştir. Velilerden pek çoğunun ekonomik durumunun internet ve tablet almaya yeterli olduğunu fakat almadıklarını ifade etmiştir.

Bu süreçte öğretmenler haftada en az bir gün okula gitmekteydi. Öğrenciler uzaktan eğitime katılmak için yeterli donanımı sahip olmadıklarından öğretmen çözüm olarak her hafta okula gittiği günlerde çalışma kağıtları çıkarmış ve velilere okuldan gelip alabileceklerini söylemiştir. Okula gelip çalışma kağıtlarını almayan velilere ise öğrencilerin ödevlerini mesaj olarak göndermiştir. Velileri arayarak ulaşabildiği velilere süreç hakkında bilgi vermeye ve öğrencileri EBA TV'ye teşvik etmeye çalıştığını ifade etmiştir. Fakat süreç uzayınca öğretmen 'k' ve 'i' harflerine hazırlık olsun diye öğrencilere bu harflerle ilgili

Çalışma kağıdı ve velilere ‘k’ ve ‘i’ harflerinin yazımı ve okunuğu ile ilgili videolar gönderdiğini ifade etmiştir. Bu süreçte Milli Eğitim Bakanlığı ihtiyacı olan okullara tablet göndermeye başlamış ve 1.sınıf öğrencilerinden bir aileye tablet verilmiştir. 23 Aralık tarihinden itibaren ğretmen tablet sahibi olan ğrencisi ile ilk defa canlı ders yapmaya başladığını ifade etmiştir. Fakat öğrencisinin ortaokula ve ilkokula giden başka kardeşleri olduğundan ve bir tablet verildiğı için diğerkardeşler ile derslerin çakıştığını bu sebeple ğrencisi ile hergün iki saat ders yapabildiğini ifade etmiştir. Bu yapılan iki dersin ğretmen verimli geçmediğini ifade etmiştir. Öğrencinin ders yaptığı odada anne, baba ve diğerkardeşlerinde bulunduğunu ve ders esnasında sohbet ettiklerini, yemek yemek yediklerini gözlemlediğini ve diğerkardeşlerin sürekli dersi böldüğünü ifade etmiştir. Aşağıda ğretmen ile öğrencisinin canlı derste yaşadığı diyaloga yer verilmiştir:

Ö: Bu hangi harfti? (k harfini sormaktadır)

Öl: beeee

Ö: Ben henüz böyle bir harf ğretmedim sana. Tekrar düşün hangi harf bu?

Öl: teee

Ö: Hayır bu kkkkk harfi.

Öğretmen bu haftalar arasında yaşadıklarını ve hissettiklerini şu şekilde ifade etmiştir:

Salgının artmasıyla birlikte tamamen uzaktan eğitime geçilmesi beni endişelendirdi. Çünkü ğrencilerin uzaktan eğitime katılabilmeleri için tablet ve bilgisayarları yoktu. Ailelerin ekonomik durumu tablet veya bilgisayar almaya yeterliyen almamaları çocukların eğitimden uzak kalması anlamına geliyordu. Bu şekilde ilgisiz davranmaları zor geçen süreci iyice zorlaştırıyordu. Bu durum kendimi çok yorgun ve tükenmiş hissetmeme sebep oluyordu. Velilerim en başından beri gerek temizlik gerek öğrencilerin durumlarıyla çok ilgisizlerdi. Dönemin başından beri yalnızca 3 harf verebilmiştim. Çocukların bu süreçte okuldan uzaklaşmaması ve öğrendiklerini unutmamaları için okula gittiğim günlerde çalışma kağıtları hazırlayıp velilerimin çalışmaları okuldan alabileceklerini söyledim. Çalışmaları almaya gelmeyen velilerime ödev ve çalışmaları mesaj olarak gönderdim. Daha sonra velilerimden yapılan çalışmaların fotoğraflarını gödermelerini istedim. Fakat yalnız birkaç veli ödevlerin yapılmış hallerinin fotoğrafını gönderdi. Velilerime ğrencilerin EBA TV’den dersleri izleyebileceklerini söylediğimde ve gönderdiğim çalışmaları öğrencilerin yapmasını istediğimde ‘ tamam’ cevabını alıp yapmadıklarını bilmeme rağmen her hafta bilgilendirme yapmaya ve çalışma göndermeye devam ettim. 23 Aralık’ta Bakanlık tarafından sınıftan bir öğrencime

tablet verilmişti. Yalnız bir öğrenci ile canlı ders yapmaya başladım. Fakat öğrencim 8 kardeşi. Bu yüzden diğer kardeşlerinde aynı gün ve saatte dersleri oluyordu. Derslerin çakışmasından dolayı okuldaki diğer öğretmenlerle konuşarak her gün ikişer saat ders yapmaya çalıştık. Fakat ders esnasında öğrencinin bulunduğu oda da diğer aile fertleri de bulunuyordu. Öğrencim ile ders yapmaya çalışırken evdekilerin yemek yediğini, diğer kardeşlerin gürültü yapıp koştüğünü görüyordum. Öğrencim sürekli ders esnasında dersi dinlemiyor, gülüyor ve sürekli lavaboya gitmek istediğini söylüyordu. Ayrıca öğrencim dikkati dağınık ve gelişimsel olarak akranlarına göre zayıf, el kasları yeterince gelişmemiş bir öğrenciydi. Kısacası birinci sınıfa hazır değildi. Tüm bunlar düşünüldüğünde dersler verimsiz geçiyordu. Bu sırada okula çalışma kağıtlarını almaya gelen yaklaşık 7 veli oldu. Fakat bu 7 veli her hafta gelen veliler değildi. Bu velilerden 5'i ödevlerin yapılmış halinin fotoğrafını gönderdi. Bu velilerde sürekli olarak ödevleri göndermedi ama bazıları bir kez bazıları üç kez gönderdi diyebilirim. Ara tatile doğru çalışma kağıtlarını almaya gelen bunların fotoğrafını gönderen veliler yok denecek kadar azaldı.

Öğrenciler 23 Kasım-15 Şubat Haftaları Arasında Neler Yapmıştır?

Bu süreç içerisinde Mili Eğitim Bakanlığı tarafından evinde internet ve tablet olmayan öğrencilere internet ve tablet dağıtımı yapılmıştır. Tablo 11’de 23 Kasım-15 Şubat tablet ve internete ulaşabilen öğrenci sayısına yer verilmiştir.

Tablo 11

25 Kasım- 15 Şubat Tarihleri Arasında Tablet ve İnternete Ulaşabilen Öğrenci Sayısı

Öğrenci	Tablet ve İnterneti Var	Tablet ve İnterneti Yok
Ö1	1	18

Tablo 11’e göre tableti olan tek öğrenci bulunmaktadır.Ö1 sınıfta tableti olan tek öğrenci olarak hergün 2 saat olmak üzere derslere genel olarak katılmıştır. Fakat öğretmen, öğrencinin derslere adapte olamadığını ve derslerin verimli geçmediğini söylemiştir. Tablo 12’de öğretmenin 23 Kasım-15 Şubat tarihleri arasında ulaşabildiği öğrenci sayısına yer verilmiştir.

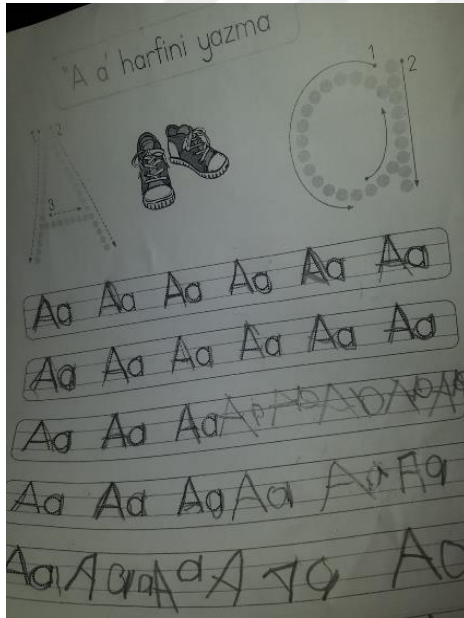
Tablo 12

Öğretmenin 23 Kasım-15 Şubat Tarihleri Arasında Ulaşabildiği Öğrenci Sayısı

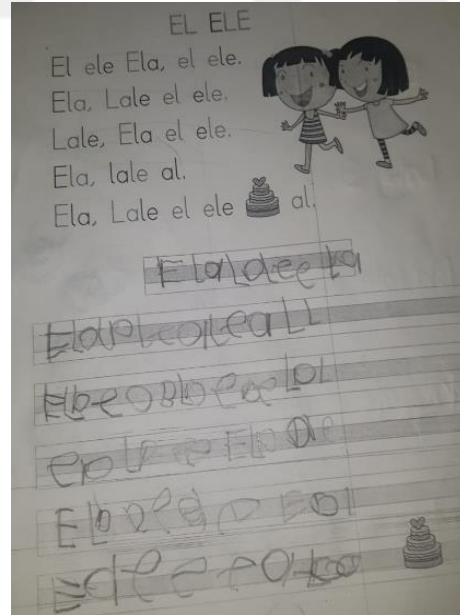
Canlı Derse Katılan Öğrenci Sayısı	Okuldan Çalışma Kağıtlarını Alan Veli Sayısı (Nadiren)	Yapılmış Çalışma Kağıtlarının Fotoğrafını Gönderen Veli Sayısı (Nadiren)
1	7	5

Tablo 12'ye bakıldığında sınıfta canlı derse katılan öğrenci sayısının 1, okuldan çalışma kağıtlarını alan veli sayısının 7 ve öğrenciler tarafından yapılmış olan çalışma kağıtlarının fotoğrafını gönderen veli sayısının da 5 olduğu görülmektedir. Öğretmen velilerin zaman zaman ödev alamaya geldiklerini ve ödevlerin fotoğrafını nadir gönderdiklerini ifade etmiştir.

Aşağıda velilerin gönderdiği çalışma kağıtları örneklerine yer verilmiştir:

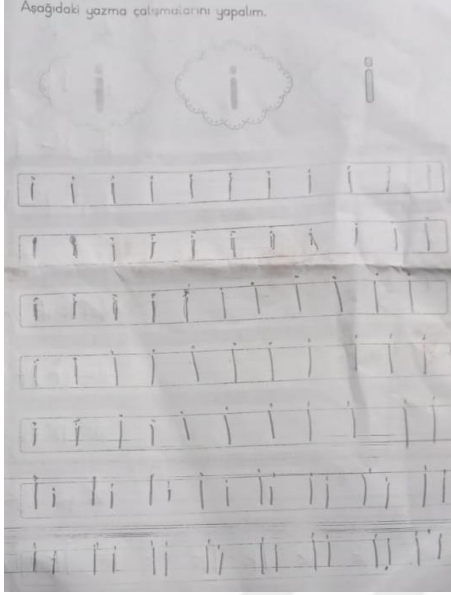
Şekil 47. "a" harfi çalışması

Şekil 48. "a" harfi çalışması

Şekil 47'de Ö2'nin ve Şekil 48'de Ö3'ün çalışmaları görülmektedir. İki öğrencinin de yazma konusunda başarısız oldukları söylenebilir. Öğretmen bu süreçte öğrencilerin yazma

alışmalarında gerilemeler gördüğünü söylemiştir. Ayrıca okulların açılma süreci ertelenince ğretmen hazırlık niteliğinde ‘k’ ve ‘i’ harfleri ile ilgili çalışmalar verdiğini ifade etmiştir. Aşağıda bu çalışmalara yer verilmiştir:

Şekil 49. "i" harfi alışması

Şekil 50. "k" harfi alışması

Okula gelememek ne hissettirdi sana? sorusuna öğrencilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

Ö12: “Canım sıkıldı.”

Ö2: “Oynadım.”

Ö9: “Ödevimi yaptım.”

EBA TV’den dersleri takip ediyor muydun? sorusuna öğrencilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

Ö13: “ Bakmadım.”

Ö2: “Bizim yok.”

Ö4: “Televizyonumuz bozuldu.”

Öğretmenin yaptığı canlı derslere katılabiliyor muydun? sorusuna öğrencilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

Ö4: '' Bize tablet vermediler ki''

Ö1: ''Önce ablam girdi sonra da ben.''

Ö16. ''Yok.''

Öğrencilerin cevaplarına öğrenciler çeşitli sebeplerden dolayı EBA TV'yi izlememiş ve internet, tablet ve bilgisayarları olmadığı için derslere katılamamışlardır. Yalnızca tablet verilen bir öğrenci derslere katılmıştır.

Veliler 23 Kasım-15 Şubat Haftaları Arasında Neler Yapmıştır?

Bu süreçte öğretmen velilere telefonla arayarak ve mesaj göndererek ulaşmaya çalıştığını ifade etmiştir. Okuldan çalışma kağıtlarını alan veli sayısı 7, bu velilerinde bazılarının içinde bulunduğu 5 veli her hafta olmasa da zaman zaman ödevlerin fotoğraflarını öğretmene göndermişlerdir. Öğretmen bu durumla ilgili şu şekilde açıklama yapmıştır:

Velilerden bazıları nadir de olsa verdiğim çalışma kağıtlarının yapılmış halini fotoğraf olarak gönderdiler. Ödevleri gönderenler veliler;

- V4 (diğer velilere göre daha fazla),
- V3 (nadir),
- V2 (nadir),
- V10 (birkaç kez),
- V11 (birkaç kez),

Okula gelip ödevleri alan veliler;

- V1 (yalnızca bir kez),
- V2 (nadir),
- V3 (nadir),
- V4 (diğer velilere göre daha fazla),
- V6 (birkaç kez),
- V10 (birkaç kez),
- V19 (nadir),

Bu süreçte iletişim kurabildiğim veliler bu öğrenci velileriydi. Bu veliler de her hafta değil ama nadir olarak öğrenciler hakkında görüşebiliyorduk. Sınıfın geri kalanından ise haberdar değildim. Velilerin gönderdiği öğrenci ödevlerine baktığımda öğrencilerin yazılarının kötüleştiğini gördüm. Yalnız iyi olan Ö6 ve Ö10'un yazılarında fazla bir değişiklik yoktu. Bu

öğrenciler zaten kalem tutmayı bilen ve güzel yazan öğrencilerimdi. Velilerin gönderdiği fotoğraflardan yalnızca yazıları hakkında yorumda bulunabiliyordum. Harfleri hatırlayıp hatırlamadıklarını ve nasıl okuduklarını anlayamıyordum. Velilere öğrencilere zaman zaman okuma yaptırmalarını ve öğrencileri dinlemelerini istediğimi söylesemde bunu yapan veli yoktu. Yalnız zaman zaman V4 yaptırdığını söylüyordu.

Tableti olan tek öğrenci ise Ö1 genel olarak derslere katılmıştır. Fakat katılmadığı günler de olmuştur. Bu durum velisine sorulduğunda “Bilmiyorum hocam, tableti diğer kardeşleri alıyor.” şeklinde cevap vermiştir. Sınıftaki diğer öğrenci velileri ise öğretmenin aramalarına ve mesajlarına dönüş yapmamışlardır.

Okulun uzaktan eğitime geçmesi size neler düşündürdü? sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V4: “Evde çalışmıyorlar ki hocam.”

V15: “Yaramazlık yapıyor evde okul iyi.”

V10: “Hocam internet yok, çocuklar derslere giremiyor.”

Öğretmen ile nasıl iletişim sağladınız? sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V4: “Hocanın geldiği günler bazen okula gittim.”

V6: “Öğretmen aradı, mesaj attı.”

V2: “Çalışıyorum, okumam yok benim. Mesaj yazınca okuyamıyorum.”

Öğretmenin verdiği ödevlerden haberdar mıydınız? sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V12: “Evet, ödevleri hoca gönderdi.”

V4: “Köydeyken okula gidip aldım ödevleri ama annem hastalandı sonra yaptıramadım çocuklara.”

V15: “Çalışıyorum ben, hoca arayınca bakamıyorum.”

Veliler öğrencilerin evde ödev yapmamaları ve yaramazlık yapmaları sebebiyle uzaktan eğitime geçilmesi hakkında olumsuz fikirde olduklarını ifade etmişlerdir. Yalnız bir veli alt

yapı eksikliği sebebiyle öğrencisi derse katılamadığını söylemiştir. Bazı veliler okuma ve yazmaları olmadığı için öğretmenin mesajlarını okuyamamışlardır.

Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın yedinci alt problemi “Salgın dönemi 15 Şubat-14 Nisan Haftaları arasında yüz yüze eğitim yoluyla ilk okuma yazma sürecinde; öğretmen neler yapmıştır? öğrenci neler yapmıştır? veli neler yapmıştır?” şeklinde ifade edilmiştir. Bu probleme ilişkin bulgular yapılan sınıfın öğretmeni ile yapılan görüşmeler ve dokümanlarla ortaya konmuştur.

Milli Eğitim Bakanlığı, köy ve benzeri seyrek nüfuslu yerleşim yerlerindeki ilkokullar ve ortaokulların bütün sınıf seviyelerinde il hıfzıssıhha kurullarının il/ilçe millî eğitim müdürlükleriyle iş birliği içinde aldığı kararlar doğrultusunda derslerin tamamı yüz yüze eğitim yoluyla işlenmesine karar vermiştir. Bu süreçte eğitim haftada 5 gün ve günde 6 ders saati şeklinde eski normale göre yapılmıştır. Fakat alınan tedbirler aynı şekilde devam etmiştir.

- Öğle arası verilmemiş ve okul kantinleri açılmamıştır.
- Yemek servisi yapılmamıştır.
- Okul idareleri tarafından her okulda gerekli hijyen ve temizlik tedbirleri alınarak dezenfektan stantları ve hijyen noktaları belirlenmiştir.
- Salgın tedbirleri kapsamında bilgilendirici afiş ve görseller asılmıştır.
- Okullarda ateş ölçer bulundurulmuş ancak okul girişlerinde öğrencilerin ateş ölçümü yapılmamıştır.
- Okula girişlerde ziyaretçilerden HES kodu istenmiştir.

Öğretmen 15 Şubat -14 Nisan Haftaları Arasında Neler Yapmıştır?

Öğretmen öncelikle öğrencilerin temizlik ve covid tedbirlerini unuttuklarını farkettiğini ve bununla ilgili tedbirleri sık sık hatırlatmak durumunda kaldığını ifade etmiştir. İlk dönem yalnızca üç harf verebildiği ve öğrencilerin henüz hecelemeyi kavrayamadıkların için bu yüz yüze eğitimin ne kadar süreceği konusunda endişeli olduğunu ifade etmiştir. Öğretmen önce öğrencilerin harfleri hatırlayıp hatırlayamadıklarını kontrol ederek yeni döneme başlamıştır.

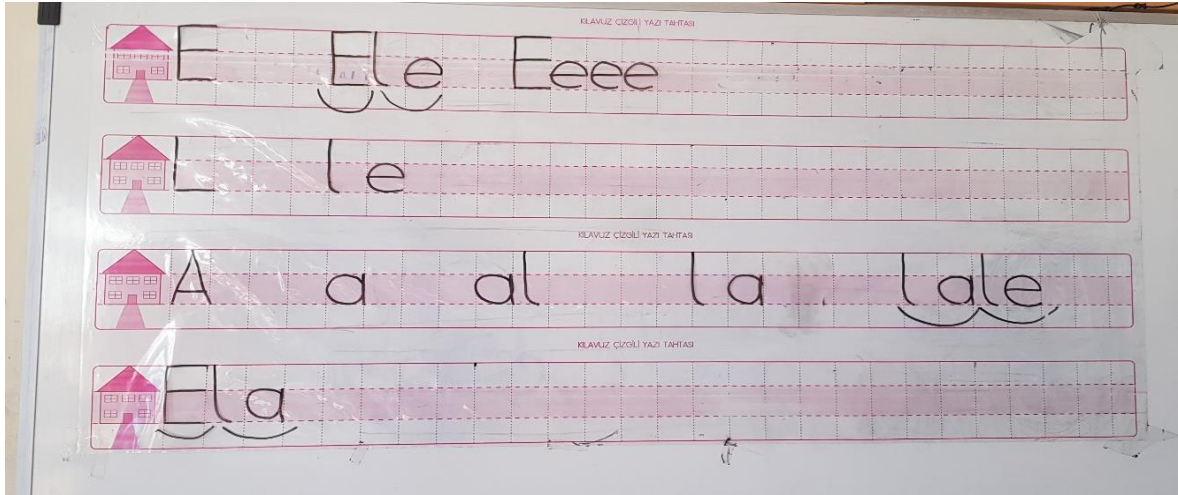
Öğretmen birinci dönem öğrettiği harfleri, harf kartları hazırlayarak sınıfa asmıştır. Aşağıda fotoğrafına yer verilmiştir:

Şekil 51. Harf kartları

Şekil 51’de öğretmenin öğrencilere harfleri hatırlatmak için astığı harf kartlarına yer verilmiştir. Öğretmen Her sabah derse bu harfleri sorarak başladığını ifade etmiştir.

Aşağıda öğretmenin tahtada harf ve hece çalışmalarına yer verilmiştir:

Şekil 52. Öğrenilen harflerle tekrar çalışması

Şekil 52’de öğretmen tahtaya yazdığı harf ve heceleri önce kendisi okuyarak model olmuş ardından öğrencilerin okumasını istemiştir. Öğrencilerin ilk üç harfî hatırlamaları ve heceleme konusunda biraz daha hızlı ilerlemeleri için oyun hazırlayıp sınıfta oynatmaya çalışmıştır. Aşağıda bu oyuna yer verilmiştir:

Şekil 53. Bardak oyunu

Şekil 53’e bakıldığında öğretmenin hazırladığı’’ Bardak Oyunu’’ görülmektedir. Öğretmen, öğrencilerden hazırladığı bardakların üzerinde yazılı olan harflerle hece ve kelime oluşturarak okumalarını istemiştir. Teneffüs aralarında oyunları öğrencilere bırakıp

oyunmalarını sağlamıştır. Öğretmen aynı çalışmayı magnetler olarak yaptırmıştır. Aşağıda bu çalışmaya yer verilmiştir.

Şekil 54. Magnetlerle hece ve kelime çalışması

Şekil 54'te magnet çalışmasına yer verilmiştir. Öğretmen, öğrencilerin bu çalışmadan keyif aldıklarını ve oynamak istediklerini ifade etmiştir. Öğretmen daha sonra öğrencileri tek tek çağırarak okuma çalışması yaptırmış ve öğrencilerin durumlarını belirlemiştir. Aşağıda öğretmenin öğrencileri ile okuma ve yazma çalışmaları yaparken fotoğraflarına yer verilmiştir.

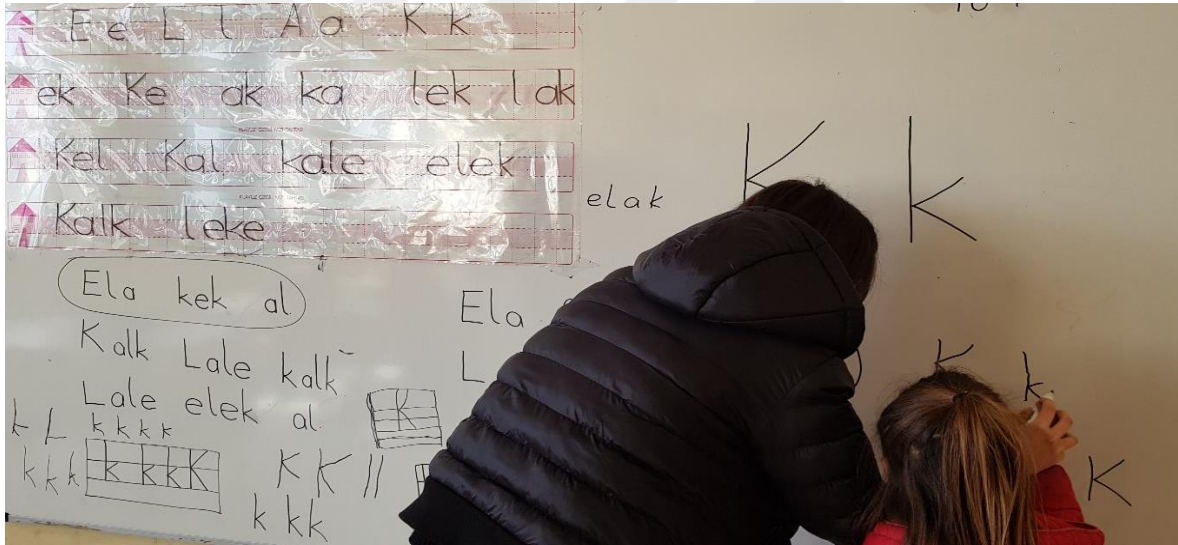
Şekil 55. Okuma çalışması

Şekil 56. Yazma çalışması

Şekil 55 ve Şekil 56'daki okuma ve yazma çalışmaları sonucunda öğretmen, bazı öğrencilerin ödev olarak verdiği 'k' ve 'i' harflerini hatırladığı bazılarının ise daha önce öğrendiği harfleri dahi hatırlamadıklarını tespit etmiştir.

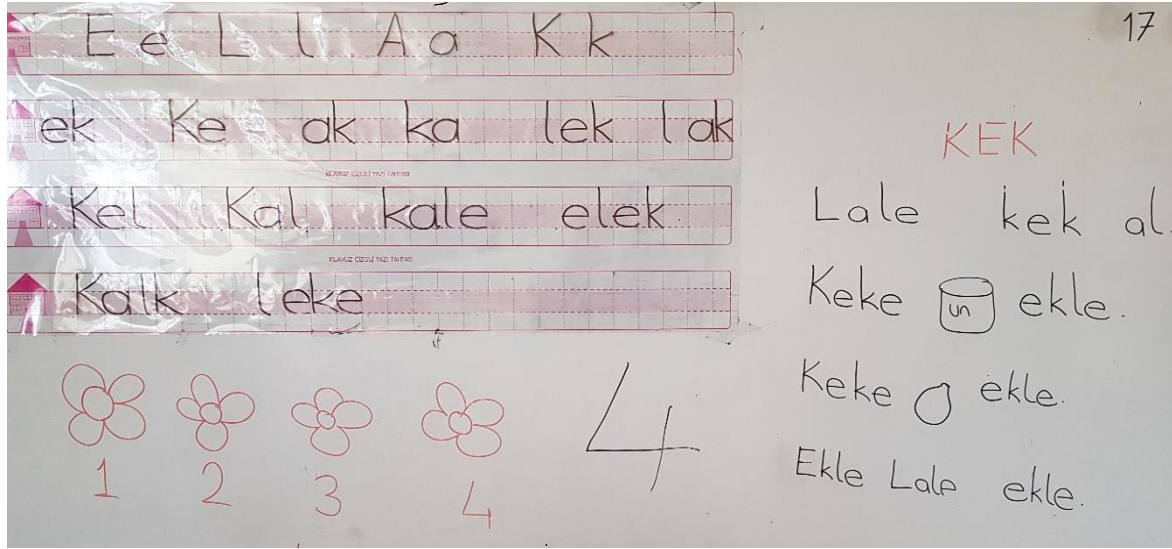
Öğretmen yeni bir harfe geçmeden önce daha önce öğrencilerin öğrenmiş oldukları harfleri tahtada yazarak hatırlattığını daha sonra yeni harfe geçtiğini ifade etmiştir. Öğretmen hangi öğrencinin ne düzeyde olduğunu tespit ettikten sonra eksiklikleri giderip ‘k’ sesine geçtiğini söylemiştir. Önce sesi hissettirme çalışmaları yaptırmış daha sonra başta-ortada-sonda etkinliği yaptırıp harfi yazma aşamasına geçtiklerini ifade etmiştir. Önce havada yazarak harfin doğru yazılışını göstermiş ardından tahtaya yazmıştır. Daha sonra öğrencileri tek tek çağırarak tahtada harfi yazmaları istediğini söylemiştir. Tahtada tüm öğrenciler harfi yazdıktan sonra doğru çizgi aralığına yazamayan ve harfi yanlış yazan öğrencileri tespit edip tenefüs aralarında tahtada ellerinden tutup birlikte yazma çalışması yaptığını ifade etmiştir. Aşağıda öğretmenin ‘k’ harfini doğru yazamayan bir öğrencisi ile ‘k’ harfi yazma çalışmasına yer verilmiştir:

Şekil 57. Tahtada "k" harfi çalışması

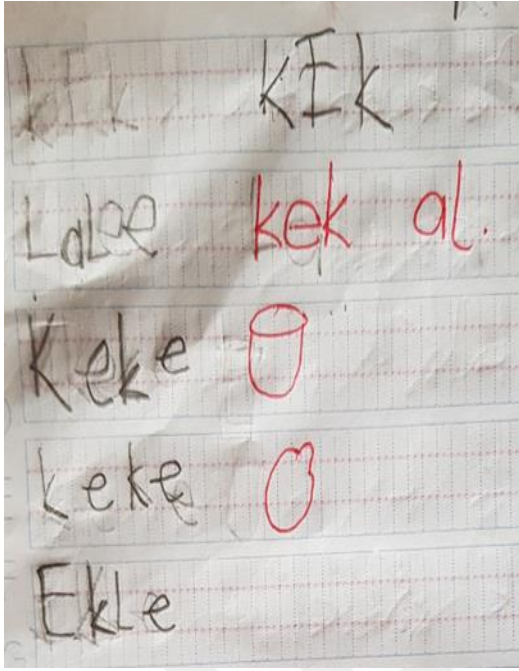
Şekil 57’ye bakıldığında öğretmen öncelikle öğrencilerin bildiği harfleri tahtaya yazarak hatırlattığı görülmektedir. Daha sonra hece ve kelimeler oluşturduktan sonra cümleler yazmıştır. Öğretmen ‘k’ harfini hangi satır arasına yazılması gerektiğini bir de kendisinin çizerek göstermeye çalıştığı görülmektedir. Daha sonra tenefüs arasında ‘k’ harfini doğru yazmayan bir öğrencisi ile tahtada elinden tutarak çalışma yaptığı görülmektedir.

Bu çalışmalardan sonra öğretmen öğrencilerin defterlerinde ve kitaplarında 'k' harfi yazma çalışmaları yaptığını ifade etmiştir. Yazma çalışmasından sonra öğrencilerin birleştirmeyi anlamaları için hece çalışmalarına devam ettiğini ve birkaç öğrencinin iki harfi birleştirdiğini fakat üç harfi birleştirmede başarılı olamadıklarını söylemiştir. Hece ve kelime çalışmalarından sonra tahtada bir metin çalışması yaptığını ifade etmiştir. Öğretmen tahtaya yazdığı bu metni önce kendisi okuyarak model okuma yapmıştır. Ardından öğrencilerin önce okuyup daha sonra defterlerine bakarak yazmalarını istemiştir. Aşağıda tahtaya yazdığı metin çalışmasına yer vermiştir:

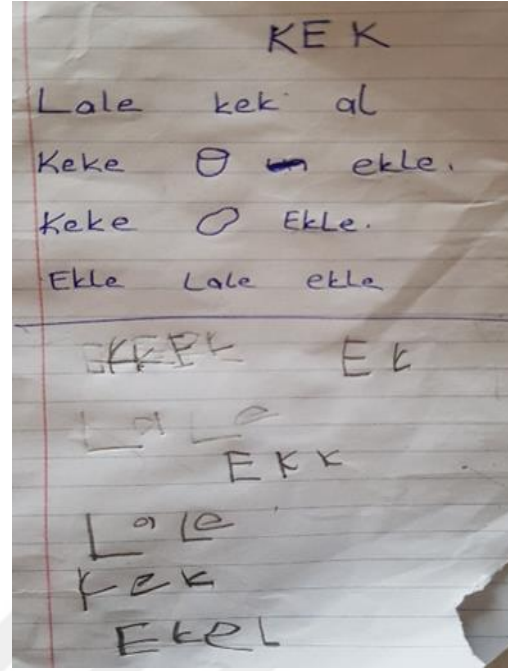

Şekil 58. "k" harfi metin çalışması

Şekil 58'de öğretmenin tahtaya yazdığı metin çalışmasına yer verilmiştir. Bu metni öğrencilerden bakarak kendi defterlerine yazmasını istemiştir. Aşağıda öğrenciilerin yukarıdaki metni bakarak yazma çalışmalarına yer verilmiştir.

Şekil 59. "k" harfi metin çalışması

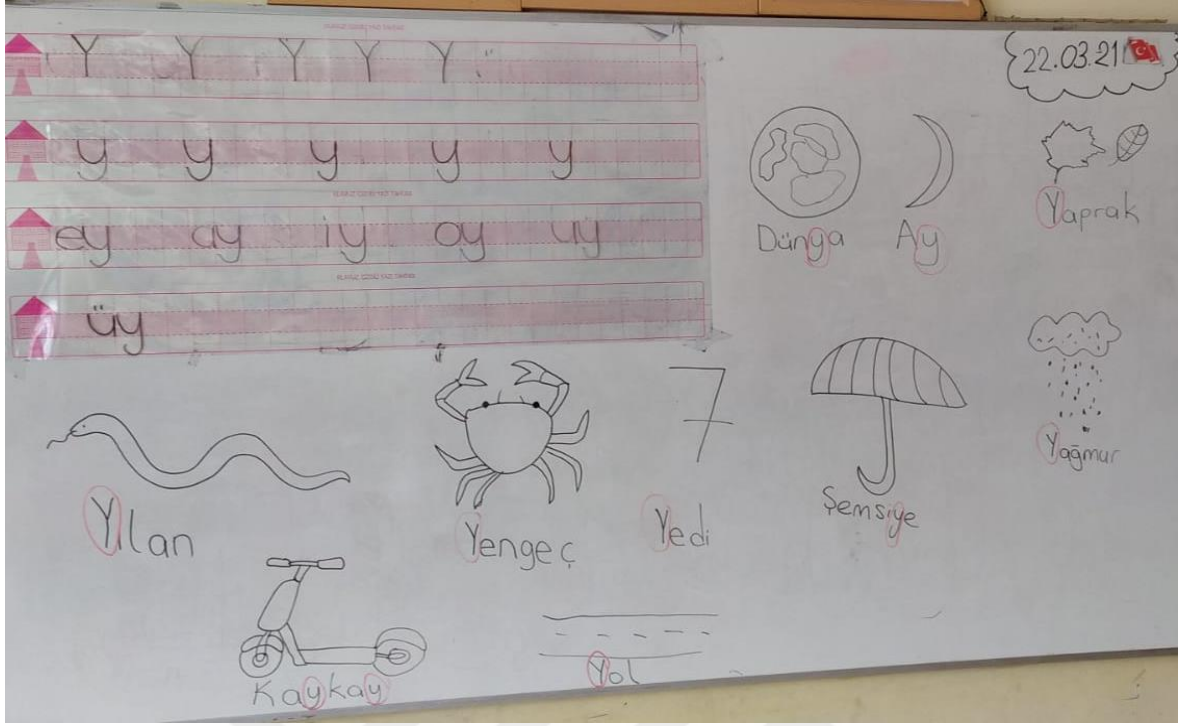
Şekil 60. "k" harfi metin çalışması

Şekil 59'a bakıldığında öğrencinin başlıkta 'k' harflerini küçük 'e' harflerini büyük yaptığı görülürken aynı zamanda harfleri doğru konumlandıramadığı da fark edilmektedir. Öğretmenin öğrencilerin defterlerini kontrol ettiği ve Şekil 59'da de öğrenciye doğru satır aralıklarına yazması için örnek yazma yaptığı görülmektedir. Şekil 60'ta öğrencinin çizgili deftere yazdığı görülmektedir. Öğretmen bu durumu şu şekilde açıklamıştır:

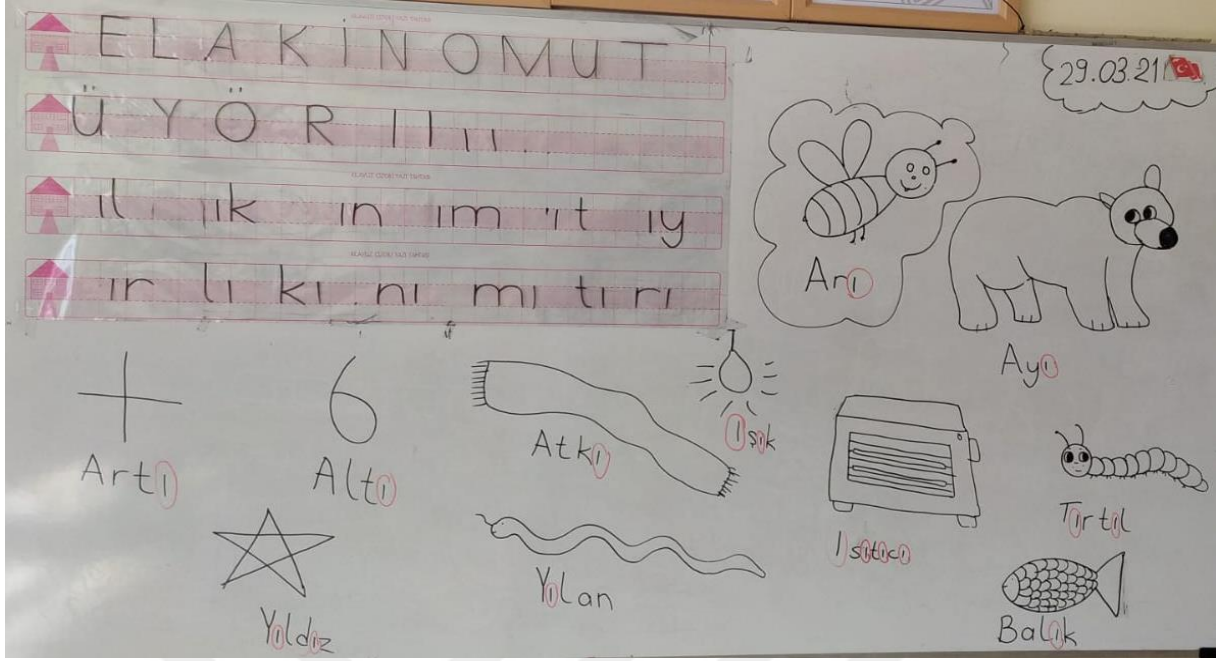
Öğrencilerim genellikle defter, kalem ve silgisiz okula geliyorlar. Velilerime söylediğimde çoğu 'tamam' deyip yine öğrenciyi kalemsiz, deftersiz ve silgisiz şekilde okula gönderiyorlar. Öğrencilerin bu ihtiyaçlarını ben temin ediyordum. Fakat bazen aldıklarım eksik olan tüm öğrencilere yetmeyebiliyordu. Bu durum beni yoruyor. Bir öğrencime ve velisine de çizgili defter bu dönem için uygun değil dememe rağmen çizgili defter ile geldi.

Şeki 60'da öğrencinin bakarak yazamadığı görülmektedir. Öğretmen örnek olarak öğrencinin defterine yazmasına rağmen öğrenci başarılı olamamıştır.

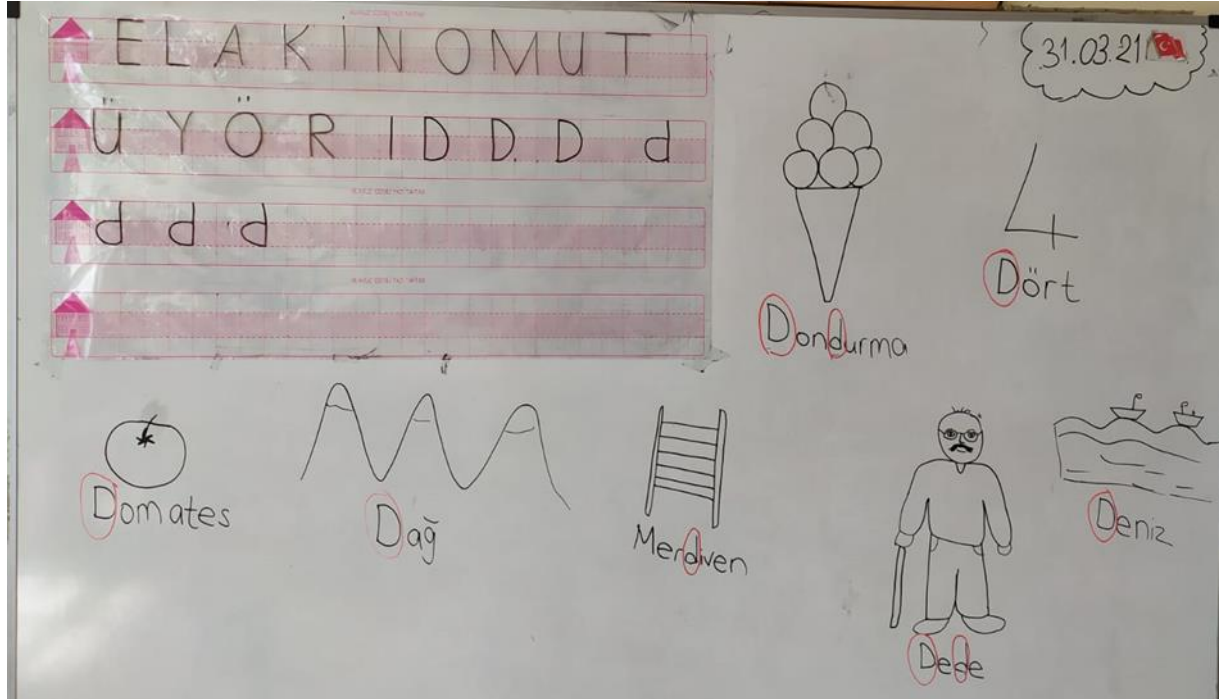
Bu sırada okul açıldıktan soraki ikinci hafta sınıftaki projeksiyon cihazı bozulduğu için öğretmen sesi tanıtırken video ve görsellerden faydalanamamıştır. Bu yüzden öğretmen önce sesi örnekler vererek hissettirmeye çalışmıştır. Daha sonra harfin yazılışını gösterdikten sonra o harfle ilgili görselleri tahtaya çizmiştir. Aşağıda farklı harfleri öğretirken öğretmenin tahtaya çizdiği görsellere yer verilmiştir.

Şekil 61. "y" harfi öğretimi

Şekil 62. "ı" harfı öğretimi

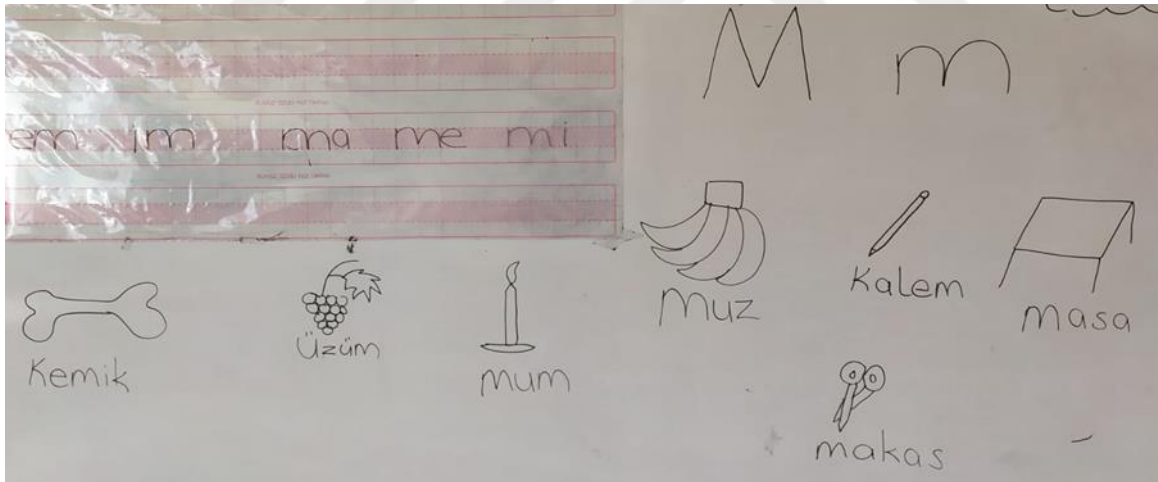
Şekil 63. "d" harfı öğretimi

Aşağıda öğretmenin bir harf öğretimi sürecinde sırasıyla neler yaptığına yer verilmiştir.

Şekil 64. Daha önce öğrenilen harfleri hatırlatma

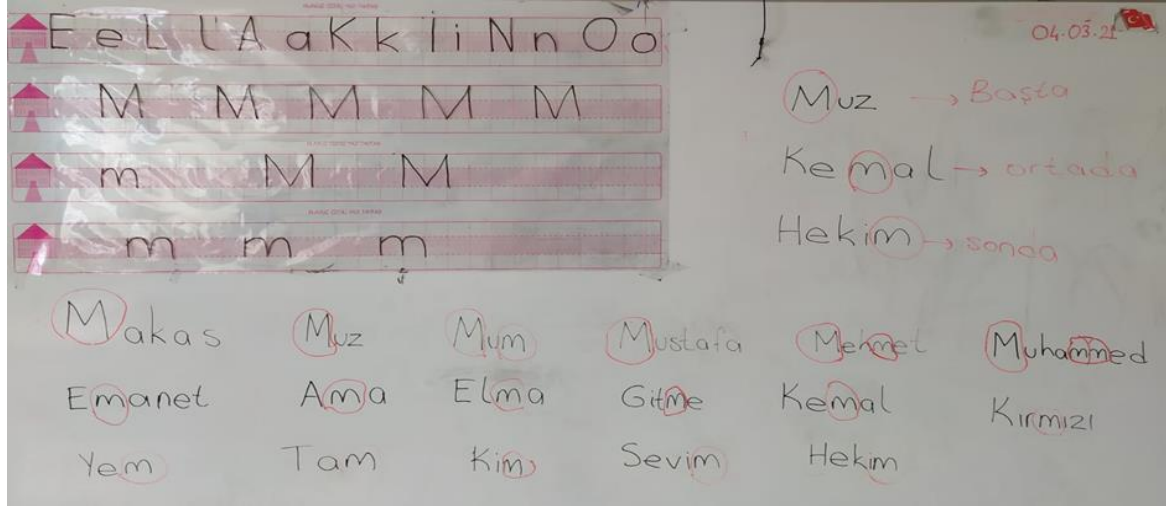
Şekil 64'te görüldüğü gibi öğretmen öncelikle daha önce öğrettiği harfleri hatırlatmış ve daha sonra yeni harfe geçmiştir. Öğretmen sesi hissettirmek için tahtaya görseller çizmiştir. Aşağıda öğretmenin tahtaya çizdiği görsellere yer verilmiştir.

Şekil 65. "m" sesi hissettirme çalışması

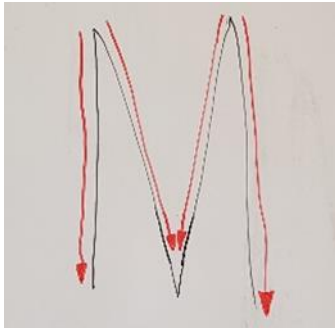
Şekil 65'te öğretmen tahtaya çizdiği görsellerin isimlerini sorarak 'm' sesini başta-ortada-sonda olup olmadığını bulmalarını istemiştir. Fakat öğrencilerin geneli hala bu etkinlikte zorlandıkları için görsellerin altına isimlerini yazarak 'm' harfiinin nerede olduğunu sormuştur. Sınıfta başta-ortada ve sonda etkinliğinde öğretmen Ö6 ve Ö10'un başarılı olduğunu söylemiştir. Öğretmen daha sonra bu çalışmayı görselleri silip yalnızca kelimeleri

yazıp 'm' harfinin nerede olduğunu sormuştur. Aşağıda bu durumun görseline yer verilmiştir.

Şekil 66. Başta- ortada- sonda çalışması

Öğretmen hissettirme çalışmasından sonra harf yazma aşamasına geçmiştir. Aşağıda tahtadaki görseline yer verilmiştir.

Şekil 67. "m" harfi yazılışı

Öğrencileri tahtaya çağırarak şekil 68'deki kırmızı okları takip ederek harfin üzerinden gitmelerini ister ve öğrenciler daha sonra 'm' harfini deftere ve kitaba yazma çalışması yaparlar. Yazma çalışmalarından sonra öğretmen hece çalışmaları yaptığını ifade etmiştir.

Şekil 68. "m" harfi hece çalışması

Şekil 68’de öğretmenin tahtada yaptığı hece çalışmalarına yer verilmiştir. Hece çalışmalarından sonra kelime ve cümle çalışmaları yaparak bir sonraki sese geçmiştir.

Öğretmen 15 Şubat- 14 Nisan haftaları arasında ilk haftalar bir harf daha sonra iki harf vererek ilerlediğini ifade etmiştir. Öğretmen bu süreçte bazı harflerin öğretiminde zorlandığını söylemiştir. Bu harflerden biride ‘ü’ harfi olmuştur. Aşağıda öğretmenin öğrencileri ile sınıfta geçen bir diyaloguna yer verilmiştir:

Ö: (‘Ü’ sesini hissettirmek için horoz resmi gösterir) Horoz nasıl öter?

Sınıf: ÖÖÖÖRÖÖÖÖÖ

Ö: Öğretmen emin misiniz? Bir daha nasıl öttüğünü söyler misiniz?

Sınıf: ÖÖÖÖRÖÖÖÖÖ

Ö: Çocuklar horoz ‘üüüüüüü’ diyerek öter.

Sınıf: (Şaşırlar ve gülerler.)

Öğretmen bu durumu şu şekilde ifade etmiştir:

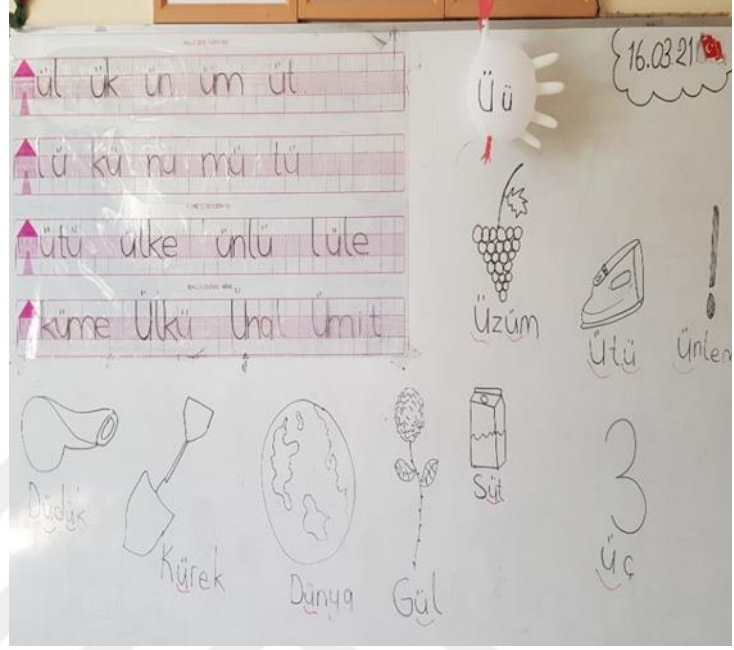
Öğrencilerin ‘Horoz nasıl öter?’ sorusuna ÖÖÖÖRÖÖ diye cevap verecekleri aklıma gelmemişti. Bu durum beni oldukça şaşırttı. Bundan önce bazı nesnelerin isimlerini sorduğumda Kürtçe cevap verdikleri olmuştu. Fakat bir seslendirmede böyle bir şeyle karşılaşacağımı düşünmemiştim. Bu diyalogtan sonra öğrenciler ‘ü’ harfi ile ‘ö’ harfini karıştırmaya başladılar. Sınıfın geneli ‘ü’ harfine ‘ö’ demeye başlamıştı. Bunu çözmek için eldivenden horoz yapıp üzerine ‘ü’ yazdım ve tahtaya astım. Böyle görseller ve oyunlar öğrencilerin dikkatini çekiyordu. Bu yüzden ara ara öğrencilere eldivenden yaptığım horozu ellerine verip hadi şimdi horoz olup öt diyordum. Bu oyun öğrencilerin hoşuna gitmişti. Bir süre sonra ‘ü’ harfi ile ‘ö’ harfini karıştırmayı bıraktılar. Harf öğretimi yaparken bazen maskeden kaynaklı harfi doğru

duyamadıkları için bazen ise öğrencilerin ana dillerinin Kürtçe olması sebebiyle zorluklar yaşıyorduk.

Aşağıda öğretmenin yaptığı horoz görseline yer verilmiştir.

Şekil 69. Horoz etkinliği

Şekil 70. "ü" harfi öğretimi

Öğretmen 15 Şubat- 14 Nisan haftaları arasında son harf grubuna kadar gelebildiğini ifade etmiştir.

Öğretmen bu haftalar arasında yaşadıklarını ve hissettiklerini şu şekilde ifade etmiştir:

Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin maske, mesafe ve temizlik kurallarını tekrar unuttuklarını fark ettim. Her gün öğrencileri sık sık bu konularda uyarmak zorunda kalıyordum. Sürecin zor ve belirsiz olması yetmiyormuşçasına öğrencilerin ve öğrenci ailelerinin bu durumu ciddiye almayışları beni yoruyordu. Yüz yüze eğitime geçmesiyle birlikte okulda birimize hastalığın bulaşmasından korkuyordum. Eğitim ile ilgili verilen karaların çok hızlı şekilde değişmesi hepimizde bir karışıklığa sebep olmuştu. Süreçle ilgili ne düşünüp nasıl çözüm bulacağım konusunda kendimi zaman zaman çıkmazda hissediyordum. Öğrencilerimde çok geride kalmışlardı. Bu süreçte öğrendikleri harfleri unutanlar olmuştu. Önce bu eksiklikleri tespit ederek başladım. Daha sonra ilk haftalar tek harf öğretimi zaman ilerledikçe ve çocuklar okula yeniden adapte oldukça haftada iki harf öğretimi yapmaya başladım. Fakat bu süreçte okulun açılıp kapanmasından dolayı öğrenciler ve veliler okula karşı uzaklaşmış durumdaydılar. Veliler bu süreçte genel olarak destek olmadılar. Hatta pek çoğu süreçten habersizdi. Elimden geldiğince hangi öğrencimin eksikliği ne yöndeysen ona uygun etkinlikler vermeye çalışıyordum. Çünkü 'e' harfini bile unutan öğrencim vardı. Aynı zamanda birleştirme mantığını anlayan öğrencim de vardı. Bu yüzden her öğrencimin ihtiyacı birbirinden farklıydı. MEB'in her yıl

öğrencilere dağıttığı ders kitaplarında geride ilerleyen öğrenciler için yeterli etkinlik bulunmadığını için öğrencilerin eksik olduğu harf, hece çalışmalarında ayrıca çalışma kağıtlarına ihtiyaç duydum. Çalışma kağıdı hazırlamakta ve her öğrenciye zaman ayırmakta zorlandım. Öğrencilerim daha hızlı ilerlesinler ve eğlenerek öğrensinler diye çeşitli oyunlar ve etkinlikler yaptırmaya çalıştım. Eğitimin yüz yüze olmasıyla birlikte öğrenciler ilerleme sağlayabilmişlerdi. Ancak öğrenciler haftanın birkaç günü gelip birkaç günü gelmedikleri için onlarla ayrıca çalışmam gerekiyordu. Zaten genelde tüm sınıfa bir şey anlatamıyordum. Gelen öğrencilerle tek tek çalışıyordum. Çünkü öğrencini okula gelmediği günlerde ödev yapmıyor ve EBA TV'yi izlemiyordu. Yine de gelmeyen öğrencinin velisine ödevleri mesaj olarak gönderiyordum. 15 Şubat- 14 Nisan haftaları arasında son harf grubuna kadar ilerleyebildim.

Öğrenciler 15 Şubat -14 Nisan haftaları arasında neler yapmıştır?

Öğrenciler bu süreçte her sabah ilk ders daha önce öğrendikleri harfleri hatırlayarak derse başlamışlardır. Aşağıda görseline yer verilmiştir.

Şekil 71. Harf kartları

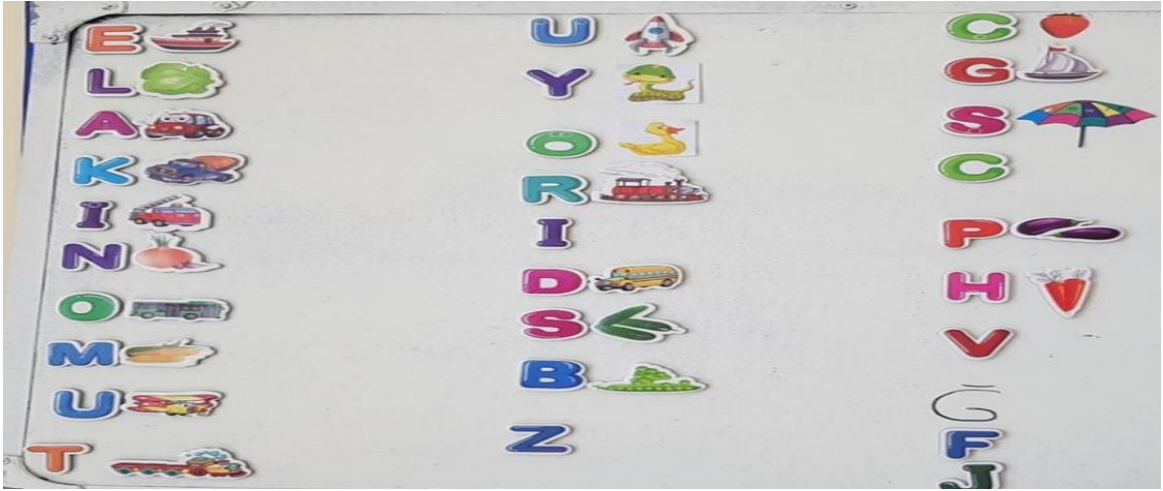
Öğretmen bu süreçte şekil 71'deki harf kartlarından harfleri sorarak derse başladıklarını ve öğrencilerin harfi hatırlayamasalar bile altındaki resme bakarak harfi söyleyebildiklerini ifade etmiştir.

Öğretmen, öğrencilere öğreteceği harfi nesne isminin ilk harfi ile öğrettiğinde öğrencilerin daha hızlı harfi hatırladıklarını söylemiştir. Aşağıda bununla ilgili yaptığı Bil-eşleştir oyununa yer verilmiştir.

Şekil 72. Bil-eşleştir oyunu

Şekil 72’de verilen oyunu öğretmen, öğrencilerin çok severek oynadığını ve bu sayede harfleri tanımayan Ö5’in ilerleme gösterdiğini ifade etmiştir. Ö5, BEP’li bir öğrencidir. Öğretmen öğrendiği harfleri genellikle kısa süre içerisinde unuttuğunu ifade etmiştir. Fakat bu oyunun onun ilgisini çektiğini ve hatırlamasında yardımcı olduğunu söylemiştir. Aşağıda Şekil 73’teki Bil-eşleştir oyununa benzer bir oyun olan Hangi Harfle Başlar? oyununa yer verilmiştir.

Şekil 73. Hangi harfle başlar? Oyunu

Şekil 73'te harflerin yanına o harf ile başlayan nesnenin yapıştırılması istenmektedir. Öğretmen başta-ortada- sonda etkinliğinde zorlanan Ö1, Ö2, Ö4, Ö5, Ö7, Ö8, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17 ve Ö18 için bu etkinliğin faydalı olduğunu fakat daha çok baştaki harfi tanımaları ve hissetmeleri konusunda yararlı olurken bu öğrenciler hala kelimenin ortasındaki sesi hissedemediklerini ifade etmiştir. Bu yüzden öğretmen aşağıdaki etkinliği hazırlamıştır. Etkinliğin örneğine aşağıda yer verilmiştir.

Şekil 74. İçindeki sesi bulma

Şekil 74'te öğretmen çeşitli nesnelerin görsellerini öğrencilere dağıtmıştır. Ardından bu nesnelerin isimlerini sorduğunu daha sonra "Çocuklar, içinde 'o' sesi olan görselleri yapıştıralım." şeklinde yönergeler vererek öğrendikleri seslerin görsellerini bulup

yapıştırılmalarını istediğini ifade etmiştir. Fakat öğrencilerin bu etkinlikte çok başarılı olmadığını yalnızca Ö6 ve Ö10'un bu etkinliği anlayıp yapabildiğini söylemiştir.

Öğretmen öğrencilere hece, kelime ve cümle çalışmaları yapmaları için hazırladığı çeşitli oyunlar hazırladığını ifade etmiştir. Öğrenciler bu oyunları sık sık oynamışlardır. Aşağıda “Kelime ve Cümle Oluştur” ve “Aynı Heceyi Bul” oyunlarına yer verilmiştir.

Şekil 75. Kelime ve cümle oluşturma oyunu

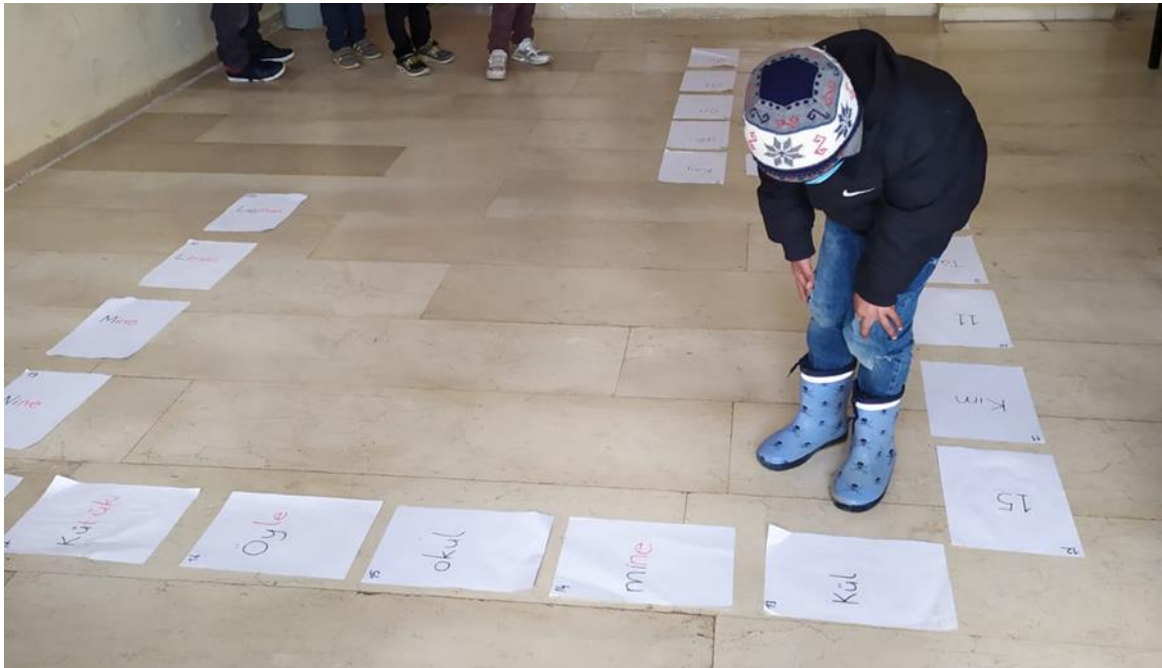
Şekil 75'e bakıldığında “Kelime ve Cümle Oluştur” oyununda kartların üzerinde hece ve kelimelerin bulunduğu görülmektedir. Öğrencilerden bu hece kartlarından uygun olanları seçip birer kelime oluşturmaları ve kelimelerden de cümle oluşturmaları istenmektedir. Öğretmen bu oyunu öğrencilerin çoğunun zor bulduğunu kelime oluşturmada öğrencilerin daha başarılı olduklarını ifade etmiştir. Ö6, Ö10 ve Ö19 kelime ve cümle oluşturmada başarılı olan öğrenciler olduğunu ve Ö19'un da okulun açılmasıyla birlikte ilerleme kaydettiğini söylemiştir. Aşağıda öğrencilerin oynadığı diğer bir oyun olan “Aynı Heceyi Bul” oyunlarına yer verilmiştir.

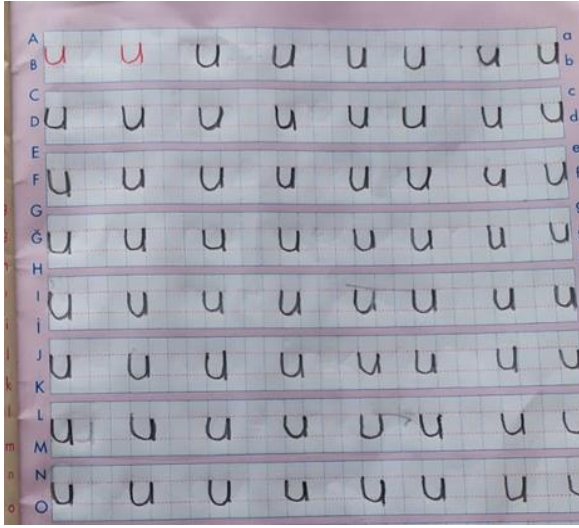

Şekil 76. Aynı heceyi bulma oyunu

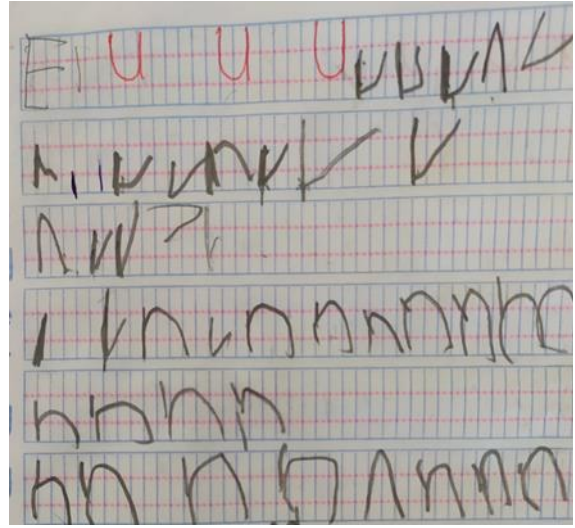
Şekil 76'ya bakıldığında çeşitli kelime kartlarının bulunduğu görülmektedir. Oyuna başlamadan önce bütün kelime kartları kapalıdır ve öğrencilerden biri bir kartı açar ve okur. Okuduğu kelimeyi aklında tutar daha sonra diğer öğrenci bir kart açar ve okur. Aynı kartı bulan ve doğru okuyan öğrenci kazanır. Bu oyun 'Kelime ve Cümle Oluştur' oyununa göre öğrencilere daha kolay gelmiştir. Öğretmen, öğrencilerin genelinin bu oyunu oynamak için istekli olduklarını ifade etmiştir. Bu oyunda öğretmen Ö6, Ö10, Ö19 dışında Ö9'un da başarılı olduğunu, Ö6, Ö10 ve Ö19 kadar birleştirme ve okuma çalışmalarında başarılı olmasa da sınıfın geneline göre bu süreçte ilerleme kaydettiğini ve bu şekilde devam ederse dönemin sonuna doğru okumaya geçebileceğini düşündüğünü söylemiştir.

Öğrencilerin oynadığı diğer bir oyun ise "Okuyabildiğin Kadar İlerle" oyunudur. Öğretmen öğrencilerin bu oyunu beğendiklerini ifade etmiştir. Aşağıda oyuna yer verilmiştir.

Şekil 78. Ö6'nın "u" harfi yazma çalışması

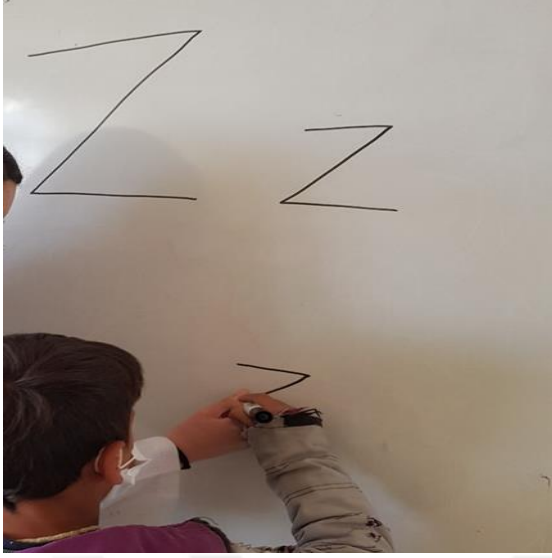

Şekil 79. Ö15'in "u" harfi yazma çalışması

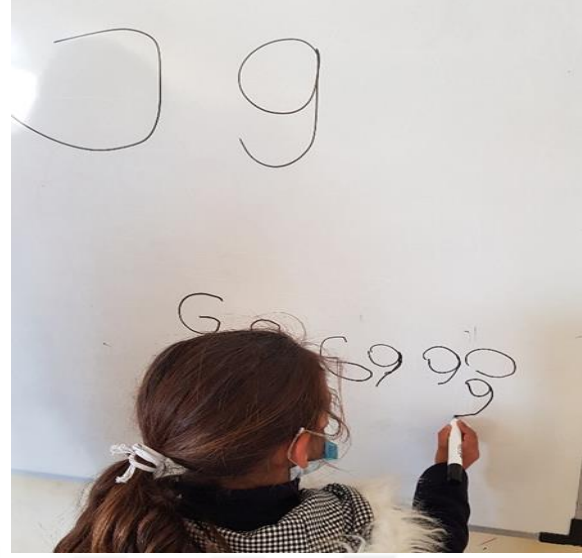
Şekil 78'de Ö6'nın defterine yer verilmiştir. Ö6 süreç boyunca okula devam eden ve ilgili bir öğrenciyken Şekil 79'da okula çok fazla devam etmeyen, ilgisiz ve 1. sınıfa hazır olmayan Ö15'in defteri görülmektedir.Öğretmen bu durumu şu şekilde açıklamıştır:

Eğitimin uzaktan olduğu süreçlerde öğrencilerim uzaktan eğitime erişim sağlayabilecek donanımına sahip değillerdi. Öğrencilerin eğitimden uzak kalmamalı için bir fırsat olarak EBA TV vardı.Fakat velilerimin geneli ne EBA TV'yi açtılar ne de verdiğim ödev ve videoları öğrencilerine izlettiler. Yalnızca bir iki öğrenci velim biraz daha ilgiliydi.Bu ilgili olan velilerimin öğrencileri eğitim yüz yüze yapılmaya başladığında da öğrencilerini okula gönderdiler. Bu yüzden Ö6 çok fazla ilerleme sağlarken, Ö15 okula devamsızlık yapan ve ilgisiz bir velisi olduğu için sürecin çok gerisinde kaldı.

Öğretmen bu süreçte okula devamsızlık yapan bazı öğrencilerin yeterince pratik yapmadıklarından harfleri unuttuklarını ve harfleri doğru şekilde yazamadıklarını ifade etmiştir. Bu yüzden öğrencilerin yanlış yaptıkları harfleri taspit edip tahtada model olarak yazma çalışmaları yaptığını ve öğrencilerin ellerinden tutarak harflerin doğru yazılışını gösterdiğini söylemiştir. Aşağıda görseline yer verilmiştir.

Şekil 80. Tahtada "z" harfi yazma

Şekil 81. Tahtada "g" harfi yazma

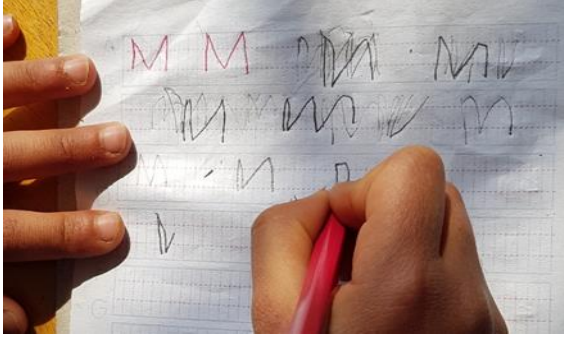
Şekil 80 ve Şekil 81’de öğretmen tahtada öğrencilerin doğru yazamadığı harfleri ellerinden tutarak doğru yazılışlarını göstermektedir. Öğretmen Ö13’ün ‘z’ harfini doğru şekilde yazamadığını tespit etmiş ve Şekil 80’de tahtada ‘z’ yazma çalışması görülmektedir. Öğretmen Ö13’ün durumunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“Ö13 çok fazla devamsızlık yapan bir öğrencidir. Okula başlamadan önce evde bazı harfleri ailesi öğretmişti. Fakat daha sonra okula çok az geldiği için sınıftaki arkadaşlarından çok geride kaldı. Ayrıca dikkati çok dağınık bir öğrenci.”

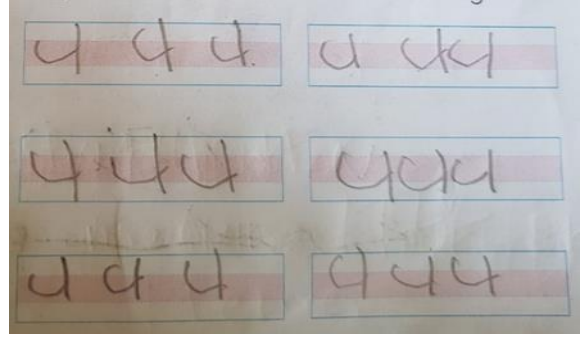
Şekil 81’de Ö2’nin tahtada ‘g’ yazma çalışması görülmektedir. Ö2’nin ‘g’ harfi yazmada başarısız olduğu görülmektedir. Öğretmen Ö2’nin durumunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“Ö2’nin velisi İstanbul’da ve okuma- yazma bilmiyor. Annesininde telefonu olmadığı için sağlıklı bir iletişim kuramadık. Ö2’ye evde destek olan biri yok ve diğer öğrencilere göre biraz daha geç öğreniyor, daha çok pratik yapmaya ihtiyacı var.”

Öğretmen, öğrencilerin genellikle ‘m’, ‘u’, ‘d’, ‘s’, ‘b’, ‘g’, ‘z’, ‘ş’ harflerini yazarken zorlandıklarını ve yanlış yazdıklarını ifade etmiştir. Aşağıda öğrencilerin yanlış yazdıkları harf çalışmalarından bazılarına yer verilmiştir.

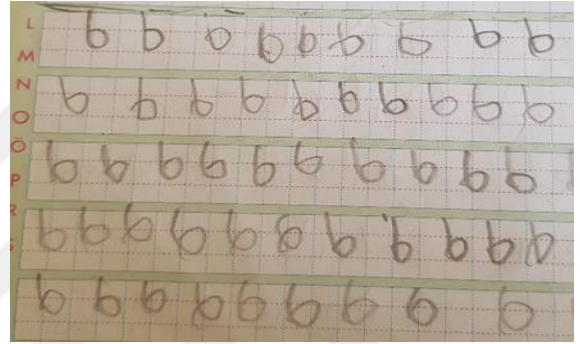
Şekil 82. "m" harfi yazma

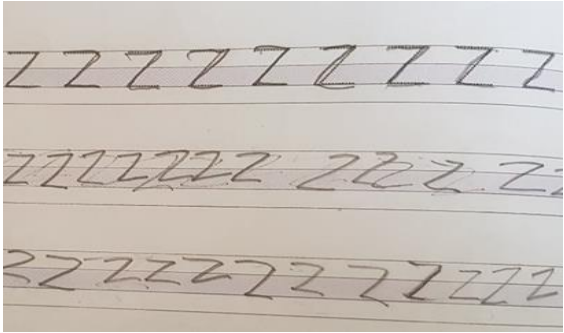
Şekil 83. "u" harfi yazma

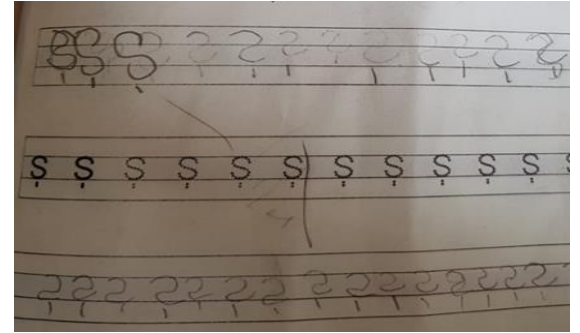
Şekil 84. "d" harfi yazma

Şekil 85. "b" harfi yazma

Şekil 86. "z" harfi yazma

Şekil 87. "ş" harfi yazma

Şekil 82’de, Ö5’in çalışma kağıdına yer verilmiştir. Ö5 harfi doğru yazamamakla birlikte harfi doğru konumlandıramamıştır. Ö5 hafif düzey zihinsel engel tanıli kaynaştırma öğrencisidir. Öğretmen Ö5’in fazla pratik yaptığında daha güzel yazabildiğini ifade etmiştir.

Şekil 83'te Ö7'nin çalışma kağıdına yer verilmiştir. Ö7'nin harfi doğru yazmadığı görülmektedir. Harfi yazılış yönüne uygun yazamadığı için doğru yazamamıştır. Öğretmen Ö7'nin okula az geldiğini ve harflerin yazılış yönlerini unuttuğunu ifade etmiştir.

Şekil 84'te, Ö4'ün çalışma kağıdına yer verilmiştir. Ö4'ün harfi doğru yazamadığı görülmektedir. 'D' harfinin yazılış yönünü yukarıdan aşağı doğru yazmak yerine aşağıdan yukarı elini kaldırmadan yazmıştır. Harf bu yüzden 'O' harfine benzemiştir. Öğretmen Ö4'ün okula henüz hazır olmadığını ve el kaslarının zayıf olduğunu velisine söylediğini fakat velisi öğrencinin ana sınıfına gitmesini istemediğini ifade etmiştir.

Şekil 85'te Ö15'in çalışma kağıdına yer verilmiştir. Ö15'in harfi doğru yazmadığı görülmektedir. Öğrenci harfi yazarken elini kaldırmadan yazdığı için 'b' harfi 6 rakamına benzemiştir. Öğretmen Ö15'in de okula hazır olmayan ve el kasları zayıf olan bir öğrenci olduğunu ve dikkatini derse vermediği için de süreç içerisinde fazla ilerleme sağlayamadığını ifade etmiştir.

Şekil 86'da Ö1'in çalışma kağıdına yer verilmiştir. Ö1'in harfi doğru yazamadığı görülmektedir. Ö1 kalem doğru şekilde tutmadığı için 'z' harfi 2 rakamına benzemiştir. Öğretmen Ö1'in zaman zaman devamsızlık yapsa da genel olarak okula devam ettiğini söylemiştir. Fakat Ö1'in okula hazır olmadığını ve okula gelmeden önce eline hiç kalem almadığını ayrıca okulda abla- abilerinin de okuma ve yazmada başarısız oldukları için kardeşine yardımcı olamadıklarını ifade etmiştir.

Şekil 87' de Ö19'un çalışma kağıdına yer verilmiştir. Ö19'un harfi doğru satır aralığına fakat ters yazdığı görülmektedir. Öğretmen Ö19'un yazısının iyi olduğunu ve satır aralığına doğru konumlandığını fakat ters yazdığını söylemiştir.

Öğretmen bu süreçte son harf grubuna kadar olan harflerin öğretimini yapabildiğini fakat bazı öğrencilerin karıştırdıkları harfler olduğunu bu harfleri akıllarında tutabilmeleri için origami ve boyama çalışmaları yaptırdığını söylemiştir. Aşağıda bu çalışmaların örneklerine yer verilmiştir:

Şekil 88. Origami çalışması

Şekil 89. "ö" harfi çalışması

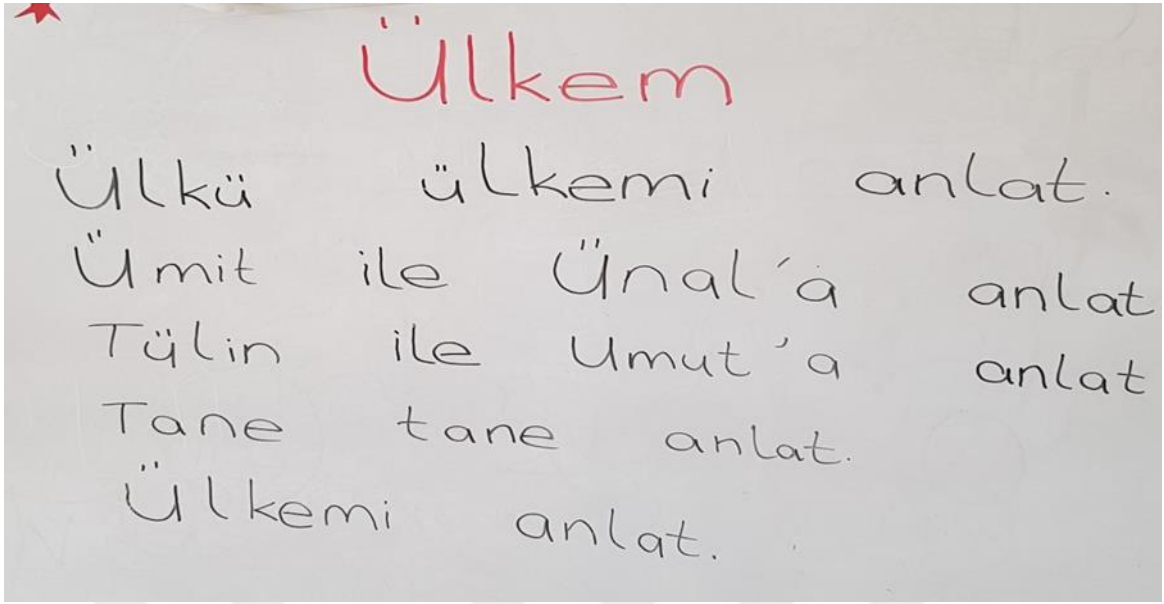

Şekil 90. "r" harfi çalışması

Şekil 88’de ‘u’ harfini karıştıran bir öğrenci için öğretmenin origami ile uçak yaptırdığını, şekil 89’da ‘ö’ ve Şekil 90’da ‘r’ harfi ile boyama yaptırdığını görüyoruz. Öğretmen bu durumu şu şekilde açıklamıştır:

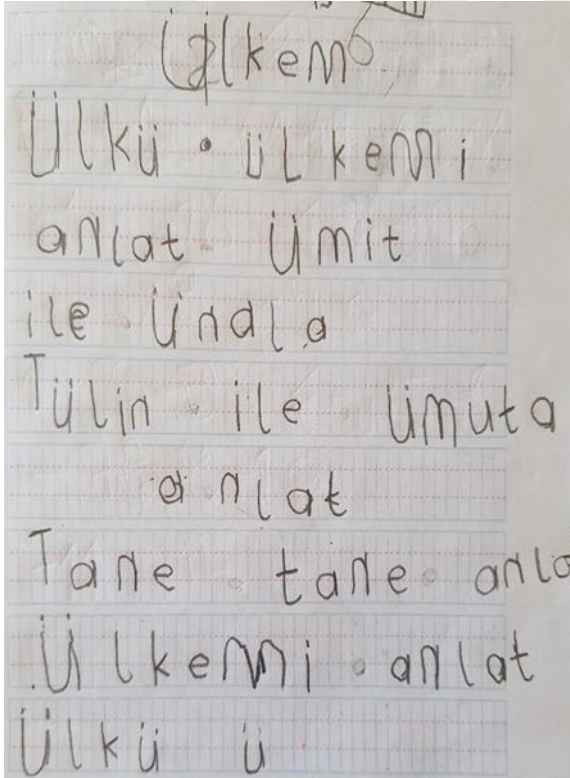
Öğrencilerimden bazıları sık sık devamsızlık yaptığı için onlarla farklı harflerle ilgili farklı çalışmalar yapmam gerekiyordu. Yeni harfe geçtiğimde sınıfta olmayan öğrenciler daha sonra o sesi öğrendiklerinde harfi başka bir harfle karıştırabiliyorlardı. Fakat öğrencilere harfi bir resimle kodlamalarını sağladığımda o harf daha kalıcı oluyor ve karıştırmıyorlardı.

Öğretmen daha sonra tahtaya kelimeler yazmış önce öğrencilerden okumalarını daha sonra da bakarak yazma çalışması yapmalarını istediğini ifade etmiştir.

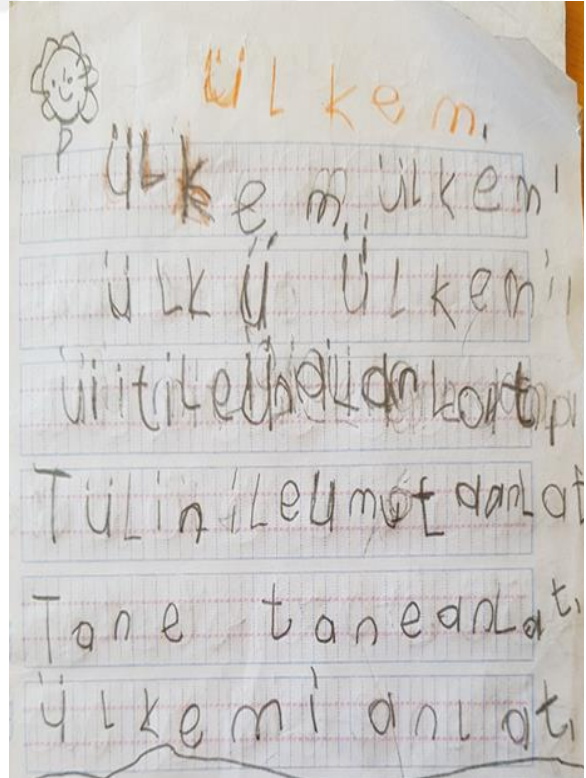

Şekil 91. Bakarak yazma metni

Öğrenciler Şekil 91'deki metni defterlerine yazmışlardır. Aşağıda öğrencilerin bakarak yazma çalışmalarına yer verilmiştir:

Şekil 92. Bakarak yazma çalışması

Şekil 93. Bakarak yazma çalışması

Şekil 92' ye bakıldığında Ö14'ün defterindeki çalışmasına yer verilmiştir. Ö14'ün kelimeler arasında yeterli boşluk bıraktığı görülürken cümle içerisinde bazı harfleri büyük bazılarını küçük yazdığı görülmektedir. Ayrıca noktalama işaretlerine dikkat etmemiş ve yeni satıra geçmeden devam etmiştir.

Şekil 93'e bakıldığında Ö13'ün defterine yer verilmiştir. Ö13'ün kelimeler arasında yeterli boşluk bırakmadığı ve cümle içerisinde bazı harfleri büyük harfle bazılarını küçük harfle yazdığı görülmektedir. Ö13 bir satırı tamamlamadan yeni satırı yazmış ve yazdığı yerleri takip edememiştir.

Öğretmen bu süreçte tüm harfleri verebilmek için okumaya daha fazla ağırlık verdiğini ve zaman zaman dikte çalışmaları yaptırdığını ifade etmiştir. Aşağıda öğrencilerin yaptığı dikte çalışmalarından bazılarının örneklerine yer verilmiştir:

Dikte heceleri şunlardır:

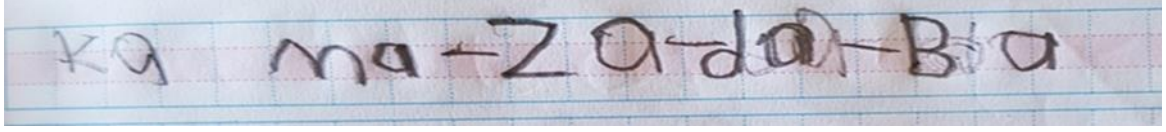
Şekil 94. Dikte heceleri

Aşağıda başarılı öğrencilerin dikte yaptığı defter örneklerine yer verilmiştir

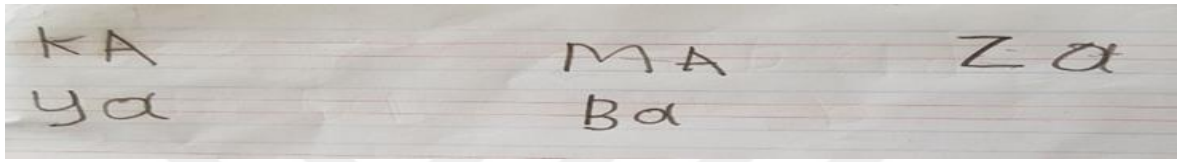
Şekil 95. Ö6'nın dikte çalışması

Şekil 95'te Ö6'nın dikte çalışmasına yer verilmiştir. Ö6'nın dikte hecelerindeki tüm harfleri bildiği ve yazdığı görülmektedir. Ayrıca harfleri doğru konumladırması ve uygun boşluklar bırakmıştır.

Şekil 96. Ö10'un dikte çalışması

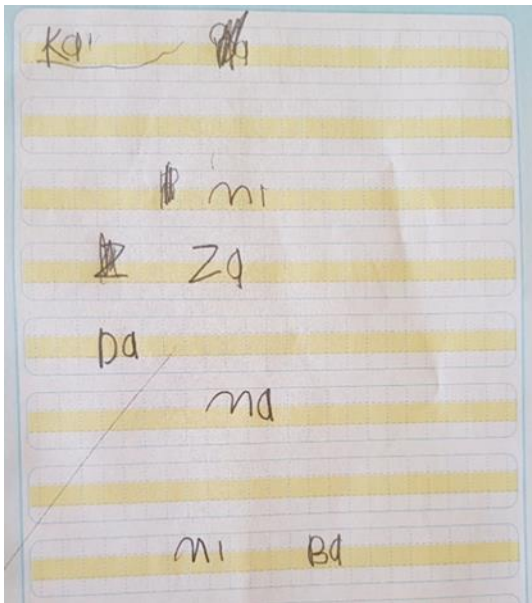
Şekil 96'da Ö10'un dikte çalışmasına yer verilmiştir. Ö10'un dikte hecelerindeki tüm harfleri bildiği ve yazdığı görülmektedir. Fakat harflerden bazılarını büyük bazılarını küçük harfle yazmıştır. Ayrıca bazı harfleri uygun aralıklara yazmamıştır.

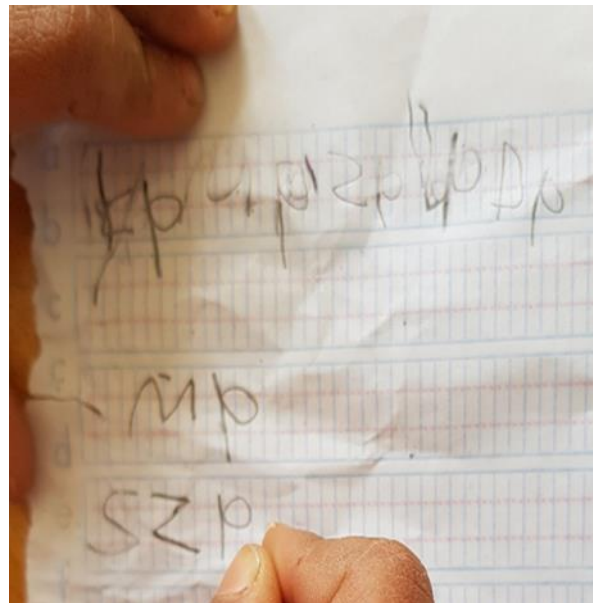
Şekil 97. Ö19'un dikte çalışması

Şekil 97'de Ö19'un dikte çalışmasına yer verilmiştir. Ö19 bir harf dışında dikte hecelerindeki bütün harfleri doğru yazdığı görülmektedir. Fakat 'da' hecesi yerine 'ya' yazmıştır.

Aşağıda başarısız olan öğrencilerin dikte yaptığı defter örneklerine yer verilmiştir:

Şekil 98. Ö11'in dikte çalışması

Şekil 99. Ö3'ün dikte çalışması

Şekil 98’de Ö11’in dikte çalışmasına yer verilmiştir. Ö11’in defterine baktığımızda hiçbir heceyi aynı satıra yazmadığı görülmektedir. Ayrıca harfleri doğru konumlandırılamamıştır. Fakat Ö11’in bazı harfleri bildiği anlaşılmaktadır. Fakat ‘ka’ hecesini yazarken ‘a’ harfini yazmış ama ‘ma’ hecesinde ‘mı’ yazmıştır. Öğrenci ‘a’ harfini bildiği halde ‘mı’ yazması sesi duyamadığı için ya da yanlış duyduğu için yaşmış olacağı düşünülebilir.

Şekil 99’da Ö3’ün dikte çalışmasına yer verilmiştir. Ö3’ün defterine baktığımızda ‘k, m, z’ harflerini yazdığını fakat ‘a’ yerine son zamanlarda öğrendiği ‘p’ harfini yazdığını görülmektedir. Öğrenci harfleri doğru konumlandırılamamakla birlikte her heceyi farklı satıra yazmıştır.

Öğretmen öğrencilerin durumunu aşağıdaki gibi değerlendirmiştir:

Bu süreçte harf öğretimini tamamlayarak daha çok okuma üzerinde durmaya çalıştım. Çünkü tüm harflerin öğretimini hala tamamlayamamıştım. Öğrencilerimle çok fazla dikte çalışması yapamadığımız için dikte yapmada sınıfın geneli çok başarılı olamadı. Yalnız 3 öğrencim genellikle söylediklerimin tamamını yazabiliyor, kelimeler arasında gerekli boşluğu bırakıyor ve öğrendiğimiz harfleri doğru yazabiliyordu. Bu öğrencilerden ikisi dönemin başından beri iyi olan Ö6 ve Ö10. Daha sonra yazma ve okumada başarı göstermeye başlayan Ö19 olmuştur. Ö11 ise diğer üç öğrenci kadar iyi olmamakla birlikte sınıf ortalamasının üstünde bir öğrencidir. Diğer öğrenciler ise Ö3 gibi harfleri duyduklarında yazamadılar.

Aşağıda öğrencilerin okula devam durumlarına yer verilmiştir.

Tablo 13

Öğrencilerin Okula Devam Etme Durumları

Hafta Boyunca Okula Gelen Ortalama Öğrenci Sayısı	Genel Olarak Okula Gelmeyen Ortalama Öğrenci Sayısı
11	4

Tablo 13’e bakıldığında devamsızlık yapan öğrenci sayısının arttığı görülmektedir. Uzaktan eğitimden sonra okulun yüz yüze açılmasıyla birlikte öğrenciler okuldan uzaklaşmışlardır.

Öğretmen devamsızlık yapan öğrenci bilgisini şu şekilde ifade etmiştir:

Bu süreçte bazı öğrenciler çok sık devamsızlık yaptılar. Bu öğrencilerden birisi de Ö17’idi. Öğrenci 15 Şubat haftasından sonra 14 Nisan’a kadar okula geledi. Velisini aradığımda

öğrencinin İstanbul'da olduğu bilgisini verdi. Diğer sık devamsızlık yapan öğrenciler; Ö7, Ö8, Ö13 olmuştur. Bu öğrenciler Ö17 kadar uzun süre devamsızlık yapmasalarda bazı haftalar okula hiç gelmediler. Bu yüzden bu öğrenciler okula gelmedikleri sürede velileri ilgilenmediği için bir gelişim göstermediler.”

Okula gelebilmek ne hissettirdi sana? sorusuna öğrencilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

Ö4: “Arkadaşım ile oynadım.”

Ö6: “Okulu özledim.”

Ö2: “Okulda yoruludum.”

Ödevlerini yaparken zorlanıyor muydun? Sorusuna öğrencilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

Ö10: “Yok, ben yapabiliyorum.”

Ö15: “Çok olunca.”

Ö9: “Kimse bana yardım etmedi.”

Öğrencilerden gelen cevaplara bakıldığında ilgili ve başarılı olan öğrencilerin okula gelmekten mutlu olduğu ilgisiz öğrencilerin ise okula karşı soğudukları anlaşılmaktadır.

Veliler 15 Şubat-14 Nisan Haftaları Arasında Neler Yapmıştır?

Baharın gelmesiyle birlikte velilerin tarla ve bahçede işlerinin arttığı bilinmektedir. Öğretmen yıl içerisinde okulun kapanıp açılması ilgisiz olan velileri daha da ilgisiz olmasına ve öğrencilerde de okuldan uzaklaşmaya sebep olduğunu söylemiştir. Ayrıca velilerin, öğrencileri de yanlarında bahçeye, tarlaya götürdüklerini veya evde küçük kardeşlerine bakmak için kalarak okula gelmediklerini ifade etmiştir. Öğretmen 15 Şubat okulun yüz yüze açılmasıyla birlikte okula neredeyse hiç gelmeyen Ö17'nin neden hiç gelmediğini sormak ve öğrencinin bu süreçte neler yaptığını öğrenmek için velisini aradığını söylemiştir. Aşağıda veli ve öğretmen arasında geçen diyaloga yer verilmiştir:

Ö: Merhaba, Ö17 çok uzun zamandır okula gelmiyor ve gönderdiğim mesajlara da sizden bir cevap alamadım. Bu şekilde devam ederse bu yıl Ö17 okuma ve yazma öğrenemeyecek. Salgından dolayı mı okula gelmiyor?

V17: Hocam virüsten değil de annesi İstanbul'a götürdü.

Ö: Peki ne zaman dönerler?

V17: Hocam ben hiç bilmiyorum.

Ö: Söylediğim gibi bu şekilde ben sizden haber alamadığımda Ö17'ye yardımcı olamıyorum. Böyle olursa bu yıl okuma ve yazma öğrenemeden bitmiş olacak. En azından gönderdiğim ödevleri yapmalı ve EBA TV'den dersleri izlemeli. Annesinin telefon numarasını vererseniz ödevleri annesine göndereyim.

V17: Hocam vereyim ama annesi pek telefona bakmaz.

Bu süreçte devamsızlık yapan öğrenci sayısı artmıştır. Öğretmen bu süreci aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

Okulların kapanıp açılması öğrencilerde ve velilerde bir rahatlama ve ilgisizliğe sebep oldu. Hafta içinde gelen öğrenci sayısı sürekli değişiyordu. Öğrencilerin bu devamsızlıkları sebebiyle öğrencilerin öğrendiği harf sayısı ve okuma yazma öğrenme süreçleri birbirinden farklı ilerlemiş olsa da bu süreçte genel olarak okula devam eden öğrenciler ilerleme sağlamışlardır. Fakat bazı öğrenci velileri baharın gelmesiyle sanki okul tamamen tatil olmuş gibi bir tutum içerisine girmişlerdi. Bu yüzden bazı öğrenciler sürecin çok gerisinde kaldılar.

Salgından dolayı öğrencinizi okula göndermekle ilgili bir endişeniz var mıydı? Sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V10: "Tabi biraz vardı ama çocuklar okulda öğreniyor."

V4: "Yan köyde çok varmış virüs ama bizim köyde duymadık."

V17: "Virüsten değil de annesi İstanbul'a götürdü."

Eğitimin yüz yüze olması size neler düşündürdü? Sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V1: "Hocam kardeşleri ile tableti bölüşemiyorlardı, iyi oldu."

V4: “Okulda siz çalıştırınca bir şeyler öğreniyorlar okul olmayınca evde bir şey yapmıyorlar.”

V19:” Bizim çocuğun tableti yok, o yüzden okul olmazsa ders öğrenemiyor. Okul varken iyi.”

Çocuğunuzun okulda neler yaptığını sorup ödevlerinde yardımcı oldunuz mu? Sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V6:” Kardeşleri yardım ediyorlardı hocam.”

V17:” Benim yanımda değiller, annesi de telefona çok bakmaz.”

V10:” Ablaları bakıyorlar.”

Velilerin cevaplarına bakıldığında salgından dolayı endişe yaşadıkları görülmektedir. Fakat öğrencilerin ödevleri ile ilgilenmemişlerdir.

Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın sekizinci alt problemi “Salgın dönemi 14 Nisan- 2 Haziran Haftaları arasında uzaktan eğitim yoluyla ilk okuma yazma sürecinde; öğretmen neler yapmıştır? öğrenci neler yapmıştır? veli neler yapmıştır?” soruları ile ifade edilmiştir. Bu probleme ilişkin bulgular yapılan sınıfın öğretmeni ile yapılan görüşmeler ve dokümanlarla ortaya konmuştur.

Salgının artması sebebiyle il hıfzıssıhha kurullarının il/ilçe millî eğitim müdürlükleriyle iş birliği içinde aldığı kararlar doğrultusunda derslerin uzaktan eğitime dönülmesi yönünde karar verilmiştir. Köy ve benzeri seyrek nüfuslu yerleşim yerlerindeki okullar dahil tüm okullar uzaktan eğitime geçmiştir.

Öğretmen 14 Nisan- 2 Haziran Haftaları Arasında Neler Yapmıştır?

Bu süreçte salgının artmasıyla birlikte okullar uzaktan eğitime geçmiştir. Bu sırada sınıfta bir öğrenci tablete sahipken 8 öğrenciye daha tablet dağıtılmıştır. Bu süreç içerisinde Mili

Eğitim Bakanlığı tarafından evinde internet ve tablet olmayan öğrencilere internet ve tablet dağıtımı yapılmaya devam edilmiştir. Aşağıda sınıfta tablet ve internete ulaşabilen öğrenci sayısına yer verilmiştir.

Tablo 14

14 Nisan- 2 Haziran Tarihlerinde Tablet ve İnternete Ulaşabilen Öğrenci Sayısı

Tablet ve İnterneti Var	Tablet ve İnterneti Yok
10	9

Tablo 14'e bakıldığında sınıfın yarısından fazlasının tableti ve interneti olmadığı görülmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından her aileye bir tablet dağıtılmıştır. Fakat sınıfta her öğrencinin birden fazla kardeşe sahip olduğu bilinmektedir. Sınıfta en az kardeş sayısı 4, en fazla kardeş sayısı 13'tür. Bu durumda kardeş sayısı arttıkça öğrencilerin canlı derse girebilecekleri saatler azalmaktadır. Çünkü diğer kardeşler ile ders saatleri çakışmaktadır. Öğretmen tablet ve interneti olan öğrencilerle çakışmayan saatlerde canlı ders yapmaya çalıştığını ifade etmiştir. Uzaktan eğitime katılmak için yeterli donanıma sahip olmayan öğrenciler için çalışma kağıtları hazırladığını ve ödevleri velilere mesaj olarak gönderdiğini söylemiştir. Bundan önceki uzaktan eğitim döneminde de olduğu gibi velilere öğrencilerin öğrendiği harfleri hatırlatmak amacıyla videolar gönderdiğini ifade etmiştir.

Öğretmen bu süreci şu şekilde açıklamıştır:

Salgının artmasıyla birlikte tüm okullar tekrar uzaktan eğitime geçti.Bu süreçte beni en çok zorlayan şey çocukların okuldan tamamen uzaklaşması oldu. Sınıfta başta üç sonra beş öğrenciye tablet verildiği söylendi. Daha sonra diğer öğrencilere de tablet dağıtılma ihtimalinin olduğunu öğrendim. Öğrencilerimin seviyeleri zaten birbirinden farklıydı. Tabletlerin de farklı zamanlarda dağıtılması durumu daha da karmaşık hale getireceğini düşünüyordum. Fakat tablet verilen bazı öğrenciler hiç derse katılmadılar. Bu zamana kadar verdiğim bütün emeğin boşa gittiğini düşündüm. Çünkü tableti olan öğrenciler bile derse girmiyordu. Girenler de bazı harfleri unutmaya başlamıştı. Öğrencilerimden dördü zaman zaman derslere katılıyordu.Bu öğrencilerimden ikisi okulda da iyi olan ve ilgili olan öğrencilerdi. Bir tanesi bu süreçte okumaya geçti diyebilirim. Öğrenci ile ders yapabildiğim zamanlarda interaktif şekilde ders işlemek bana ve öğrencime keyif verdiğini fark ettim. Çünkü okulda donanımsal eksikliklerden

dolayı interaktif ders yapmamız mümkün olmuyordu. Bu öğrencimin velisi diğer velilere göre ilgili bir veliydi. Kardeşlerinin dersi ile çakışmadığında öğrenci zaman zaman derse giriyordu. Öğrenciler tablet üzerinden tek başına canlı derslere katılmayı başaramadıklarından anne-baba-kardeş yardımına ihtiyaç duyuyorlardı. Bu öğrencime diğer kardeşleri derse girerken yardımcı oluyordu. Diğer velilerime de derslerin hangi saatlerde yapılacağını haber vermeme rağmen öğrenciler zamanında derse katılmıyorlardı veya hiç derse girmiyorlardı. Dersin başladığını ve öğrencinin derse katılmadığı bilgisini vermek için velilere mesaj gönderdiğimde bakmıyorlardı. Bu yüzden her gün aramak zorunda kalıyordum. Bu sefer de kendilerinin evde olmadıklarını, tabletin bozuk olduğunu, kardeşinin vermediğini, tableti açamadıklarını vs. söylüyorlardı. Belki bir öğrenci derse girer diye bilgisayarın başında bekliyordum. Velilerimin tablet dağıtılmadan önce yeterli donanımına sahip olamadıklarından öğrencilerin derslere katılmadığını söylüyorlardı. Tablet dağıtıldıktan sonra da başka bahanelerle yine öğrencileri ile ilgilenmediler. Sürecin bu şekilde ilerlemesi velilerin ilgisizliği beni çok yordu. Tablet dağıtılmayan öğrenci velilerinden ikisi birkaç kez hazırladığım çalışma kağıtlarını almaya geldiler daha sonra onlar da gelmemeye başladı. Öğrencilerimin öğrendiklerini unutmamaları ve okuldan daha da uzaklaşmalarını istemişyordum. En azından EBA TV'yi izlemelerini istiyordum. Çünkü tüm velilerin evinde televizyon vardı. Bu yüzden veliler aracılığıyla onlara ulaşmaya çalışıyordum. Fakat veliler evde değilim diyordu. Bu yüzden çocuklarla bütün bağım kopmuştu. Onlara ulaşamıyordum.

Öğrenciler 14 Nisan- 2 Haziran Haftaları Arasında Neler Yapmıştır?

Bu süreçte öğretmen öğrencilerin çoğuna ulaşamadığını söylemiştir. Aşağıda öğrencilerin canlı derse katılma durumları verilmiştir.

Tablo 15

14 Nisan- 2 Haziran Tarihleri Arasında Uzaktan Eğitim Sürecinde Öğrencilerin Canlı Derslere Katılma Durumları

Öğrenci	Her zaman	Bazen	Hiç
Ö1		X	
Ö2			
Ö3		X	
Ö4			
Ö5			
Ö6		X	
Ö7			
Ö8			
Ö9			
Ö10		X	
Ö11			X
Ö12			X
Ö13			
Ö14			
Ö15			X
Ö16			
Ö17			X
Ö18			X
Ö19			X

Tablo 15'e bakıldığında 19 öğrenciden 10'unun tablet ve internete ulaşmış olduğu görülmektedir. Fakat 10 öğrenciden 4'ü zaman zaman derslere katılmıştır. Sürekli olarak derse katılım sağlayan öğrenci olmadığı görülmektedir. Bunun sebebini öğretmen şu şekilde açıklamıştır:

Öğrencilerimin hepsinin birden çok kardeşi olduğundan diğer sınıflardaki kardeşlerinin dersleri ile ders saatlerimiz çakışıyor. Bu yüzden öğrenciler sürekli katılım gösteremediler. Fakat tek sebeb bu olduğunu düşünmüyorum. Çünkü tablete sahip olup 5 öğrencim hiçbir derse katılım sağlamadılar. Durumu velilere sorduğumda evlerinde internetin çekmediğini ve diğer kardeşlerin tableti bozduğunu söyleyenler oldu. Velilerin bu süreci ciddiye aldıklarını düşünmüyorum.

Bu haftalar arasında derse katılan öğrencilerle ilgili öğretmen şu şekilde açıklamada bulunmuştur:

Ö6 bu süreçte zaman zaman derslere katılmıştır. Çünkü Ö6'nın ilkokula ve ortaokula giden başka kardeşleri de var. Fakat yılın başından beri Ö6 başarılı ve ilgili bir öğrenciydi. Okula hazırды. Bu yüzden beni çok zorlamadı. Ö6'nın diğer kardeşleri de okulda başarılılardı ve Ö6'ya yardımcı oluyorlardı. 14 Nisan'dan önce Ö6 yüz yüze eğitimde öğrendiği harflerle birleştirme yapabiliyordu. Bu süreçte tablet verilmesiyle birlikte derse katıldığı zamanlarda son harf grubunu tamamladık ve okuma yazmayı ilk öğrenen öğrencim Ö6 oldu. Her şeye rağmen bir öğrencimin okuma yazmaya geçmesi beni çok mutlu etmişti. Hatta bu mutluluğumu diğer okuldaki arkadaşlarımla da paylaştım.

Okumaya geçen diğer bir öğrencim ise Ö10 oldu. Ö10'da Ö6'dan sonra okumaya geçti. Ö10'da ilgili ve okula hazır bir öğrenciydi. Genellikle verdiğim ödevleri yapar ve sorumluluk sahibi bir öğrencidir. Ö10'un velisi ve kardeşlerinin ilgili olması Ö10'u olumlu yönde etkiliyordu. Bu sayede son harf grubunu uzaktan eğitim sürecinde bitirdik ve Ö10'da okumaya geçti.

Ö1 sınıfta tablete erişim sağlayan ilk öğrencim. Fakat okula hazır değildi. El kasları ve gelişim olarak zayıftı. Bu süreçte canlı derse katılma imkanı olarak diğer öğrencilere göre daha şanslı olsa da Ö1, Ö6 ve Ö10 kadar başarılı bir öğrenci değildi. Ö1'in okuldaki diğer kardeşleri de başarılı öğrenciler olmamakla birlikte ailesi de ilgili değildi. Bunlara rağmen Ö1 kendi içerisinde ufak ilerlemeler sağladı. Harflerin bazılarını öğrendi. Fakat okumaya geçemedi.

Bu süreçte tablet verilen diğer bir öğrenci Ö3'tür. Canlı derslere bazen katıldı. Fakat Ö3 hafif düzey zihinsel engel tanılı bir öğrenci. Bu yüzden derslerde çok hızlı dikkati dağılıyor. Evde zaman zaman ablası derslerinde yardımcı oluyordu. Ablasının yardımcı olduğu dönemlerde durumu iyiydi. Fakat daha sonra ablası ilgilenmeyi bıraktı ve Ö3 sınıfın gertisinde kaldı. Okumayı öğrenemedi.

Bu haftalar arasında öğretmen iki öğrenci velisinin çalışma kağıtlarını almaya birkaç kez geldiklerini söylemiştir. Bu öğrencilerin durumunu şu şekilde açıklamıştır:

Ö19'a da tablet verildi. Fakat evlerinin konumundan dolayı internet çekmiyordu. Velisi bu konuyla ilgilenmeye çalıştı. Fakat internetin çekmiyor olmasına çözüm bulamadılar. Ö19'un velisi internet çekmediği için okula birkaç kez çalışma kağıtlarını almak için geldi. Ö19, 14 Nisan'dan önce birleştirmeyi kavrayan öğrencilerden bir tanesiydi. Fakat uzaktan eğitim sürecinde canlı derslere katılamadı. Ö19 benim için umut vaadeden bir öğrenci.

Ödevleri almak için bir kez okula gelen veli V4'tü. V4, Ö4 ile Ö5'in velisiydi. Ö5 hafif düzey zihinsel engel tanıslı olan öğrencim. Bir yıl sınıfta kaldığı için kardeşi Ö4 ile bu yıl benim sınıftadılar. V4'ün evi okula çok yakındı. Fakat bu süreçte köyün dışında başka bir akrabasına gittiği için daha sonra ödevleri almak için okula gelmedi.

Bu süreçte öğretmen bu öğrenciler dışındaki öğrencileri ile iletişim sağlayamadığını ifade etmiştir.

Okula gelememek ne hissettirdi sana? Sorusuna öğrencilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

Ö2: *“Televizyona baktım.”*

Ö6: *“Ders yaptım.”*

Ö5: *“Bir şey yapmadım.”*

EBA TV’den dersleri takip ediyor muydun? Sorusuna öğrencilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

Ö5: *“Bizim evde yok.”*

Ö18: *“Bilmiyorum.”*

Ö10: *“Yok, bakmadım.”*

Öğretmenin yaptığı canlı derslere katılabiliyor muydun? Sorusuna öğrencilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

Ö1: *“Ben hep girdim.”*

Ö4: *“Bize vermediler.”*

Ö6: *“Ablamdan sonra bende derse girdim.”*

Öğrencilerin okul olmadığında genellikle ders çalışmamış ve bu süreyi tatil olarak görmüşlerdir. Bu da süreci uzatarak öğretmenin işini zorlaştırmıştır.

Veliler 14 Nisan- 2 Haziran Haftaları Arasında Neler Yapmıştır?

Öğretmen bu süreçte velilerin ilgisinin tamamen azaldığını ve öğrencilerin geneli ile iletişim kuramadığını ifade etmiştir. Öğretmen bu süreçte velilerin kendisine destek olmadığını süreci zorlaştırdıklarını söylemiştir. Aşağıda öğretmen ve veli arasında geçen bir diyaloga yer verilmiştir:

Ö: *Merhaba, Ö15 ile ilgili konuşmak için aramıştım.*

V15: Merhaba, hocam.

Ö: Ö15 dönemin başından beri okula fazla devam etmiyor ve çalışmıyor. Bu süreçte Ö15 sınıfın çok gerisinde. Sizde desteğinizle Ö15 bu dönem en azından harfleri öğrensin. Tablet verilmiş. Fakat derslere katılmıyor. Neden?

V15: Hocam, öğrensin de ben evde değilim dışarıda çalışıyorum.

Ö: O halde evde kim var? Ben evde olan birini arayayım. O yardım etsin.

V15: Hocam telefon çekmiyor.

Öğretmen velinin verdiği cevapla ilgili şu şekilde açıklama yapmıştır:

Velilerden genelde bu şekilde dönütler alıyordum. Genelde evde olmadıklarını söylüyorlardı. Çocuğun yanında olan birini aramak istediğimde de ya telefonun çekmediğini söylüyorlar ya da telefonlarını açmıyorlardı. Daha önceki uzaktan eğitim sürecinde veliler öğrencilerinin tableti olmadığı için çalışmadıklarını söylüyorlardı. Fakat tablet verildikten sonra da bazı öğrenciler ve velileri için durum değişmedi. Yine öğrencileri ile ilgilenmediler. Hatta bazıları telefonlarını hiç açmadı.

Bu süreç içinde tableti olup derse giremeyen/ girmeyen öğrenciler olmuştur. Bunun sebeplerini öğretmen şu şekilde açıklamıştır:

“Sınıfımda tablet dağıtılıp hiç derse girmeyen veya nadir katılan öğrenciler vardı. Velilerle konuştuğumda;

tablet ile verilen internetin evlerinde çekmediği,

büyük kardeşlerin tablete şifre koyup sonra açmadığı,

diğer kardeşlerin de kendi derslerine katılmasıyla internet kotasının bitmesi,

tablet in bozulması vb. sebeplerden öğrencilerin derslere katılmadığını söylediler. Bu yüzden bazı öğrencilerle hiç ders yapamadık.

Okulun uzaktan eğitime geçmesi size neler düşündürdü? sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V4: “Hocam böyle hiç iyi olmuyor. Bize tablette vermediler. Bizim çocuklar ders yapamıyor.

V1:” Çocuğun tableti var, evde giriyorlar derse ama evde yaramazlık yapıyorlar.”

V10:’’ Salgın artmış, evde kardeşleri çalıştırıyor. Okul gibi olmuyor ama geri kalmıyor hocam.’’

Öğretmen ile nasıl iletişim sağladınız? Sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V10: ‘’Hoca arıyor, mesaj atıyor.’’

V17:’’Hoca arıyor ama ben çalışıyorum.’’

V4:’’ Telefonla.’’

Öğretmenin verdiği ödevlerden haberdar mıydınız? Sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V1:’’Ben bilmiyorum, yapıyor kendisi.’’

V4:’’ Ben bakıyorum ne ödevi varsa ya da soruyorum.’’

V19:’’ Söylüyorum ödevini yap diye.’’

Çocuğunuz uzaktan eğitime katıldı mı? (Katıldıysa bu süreçle ilgili ne düşünüyorsunuz?) Sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V4:’’ Yok hocam katılmadı, bize tablet verilmedi. Böyle haksızlık oluyor.’’

V1:’’ Katıldı da anlıyor mu? bilmiyorum. Okul daha iyi.’’

V10:’’ Kardeşleriyle birlikte yapıyorlar ama okul bir açılıp bir kapanınca zor oluyor.’’

Veliler bu süreçte durumun ciddiyetini önemsememiş ve geneli öğrencileri ile ilgilenmemiştir.

Öğretmen bu süreçte iletişim kuramadığı velilerine öğrencilerden haberdar olmazsa öğrendiklerini unutacaklarını ve bu yıl okuma-yazmaya geçemeyeceklerini ikinci sınıfta zorlanacaklarını anlatan mesaj gönderdiğini söylemiştir. Fakat öğretmen kendisine yalnızca bir öğrenci velisinin geri dönüş yaptığını ifade etmiştir.

Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın dokuzuncu alt problemi ‘‘Salgın dönemi 2 Haziran-2 Temmuz Haftaları arasında yüz yüze eğitim yoluyla ilk okuma yazma sürecinde; öğretmen neler yapmıştır? öğrenci neler yapmıştır? veli neler yapmıştır?’’ şeklinde ifade edilmiştir. Bu probleme ilişkin bulgular yapılan sınıfın öğretmeni ile yapılan görüşmeler ve dokümanlarla ortaya konmuştur.

Milli Eğitim Bakanlığı, köy ve benzeri seyrek nüfuslu yerleşim yerlerindeki ilkokullar ve ortaokulların bütün sınıf seviyelerinde il hıfzıssıhha kurullarının il/ilçe millî eğitim müdürlükleriyle iş birliği içinde aldığı kararlar doğrultusunda derslerin tamamı yüz yüze eğitim yoluyla işlenmesine karar vermiştir. Bu süreçte eğitim 5 gün ve günde 6 ders saati şeklinde eski normale göre yapılmıştır. Fakat alınan tedbirler aynı şekilde devam etmiştir.

- Öğle arası verilmemiş ve okul kantinleri açılmamıştır.
- Yemek servisi yapılmamıştır.
- Okul idareleri tarafından her okulda gerekli hijyen ve temizlik tedbirleri alınarak dezenfektan stantları ve hijyen noktaları belirlenmiştir.
- Salgın tedbirleri kapsamında bilgilendirici afiş ve görseller asılmıştır.
- Okullarda ateş ölçer bulundurulmuş ancak okul girişlerinde öğrencilerin ateş ölçümü yapılmamıştır.
- Okula girişlerde ziyaretçilerden HES kodu istenmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından alınan kararla derslerin 18 Haziran’a kadar devam edeceğini açıklamıştır. Karnelerin ise 18 Haziran’da dijital ortamda erişime açılacağı ve öğrencilerin e-okul üzerinden karnelerine ulaşabilecekleri bilgisi verilmiştir. Fakat basılı şekilde karnelerin dağıtılmasının 2 Temmuz tarihinde gerçekleşeceği duyurulmuştur.

21-Haziran-2 Temmuz tarihlerinde ise okulların kendi imkanları ve yerel imkanlarla öğrencilerin ihtiyaçlarına göre akademik, fiziksel, sosyal-duygusal, kültürel ve sportif alanlarda okula ve sınıfa özel düzenlenmelerle etkinlikler yapılmasına karar verilmiştir.

Öğretmen 2 Haziran- 2 Temmuz Haftaları Arasında Neler Yapmıştır?

Milli Eğitim Bakanlığı 1 Haziran pazartesi yapılan toplantı sonucunda salı gününden itibaren okulun yüz yüze açılacağı haberini duyurmuştur. Öğretmen bu haberin bir gün önce duyurulmasının velilere haber vermek ve ertesi gün okula hazırlanmak için yeterli olmadığını ifade etmiştir. Veliler haberleri takip etmediği için tüm velilere kısa mesaj göndererek haber verdiğini ve taşıma servisi ile gelecek öğrenciler için idare ile iletişime geçtiğini söylemiştir. Fakat salı günü öğrencilerin yarısının okula gelmediğini ifade etmiştir. Öğretmen okulun açılmasıyla birlikte öğrencilerde gözlemlediklerini şu şekilde ifade etmiştir:

Öncelikle havaların ısınmasıyla birlikte öğrencilerin maske takmakta daha fazla zorlandıklarını farkettim. Öğrenciler teneffüs aralarında fırsat bulduklarında maskelerini uyarılarıma rağmen çıkartıyorlardı. Derslerde ise maskeyi burunlarının altında yalnız ağzını kapatacak şekilde takma eğilimindeydiler. Bu sebeple önce sosyal mesafe ve temizlik kurallarına uyma konusunda açıklamalar yaparak başladım. Bir diğer gözlemim ise öğrenciler okuldan tamamen uzaklaşmışlardı. Bazı öğrenciler ders yapmak istemiyor, çabucak yoruldum diyordu. Fakat bu süreçte öğrencilerin neyi hatırlayıp neyi hatırlayamadıklarını tespit etmem gerekiyordu.

Öğretmen ilk olarak öğrencilerin durumlarını tespit etmek için okula gelen öğrencileri tek tek yanına çağırıp eksiklerini not ettiğini ifade etmiştir. Öğretmen öğrencilerin durumları ile ilgili şu şekilde açıklama yapmıştır:

Nisan ayında sınıfın geneli birleştirme yapamasa da 4. Harf grubuna kadar öğrenmişti ve sorduğumda harfleri biliyorlardı. Fakat bu süreçte gelen öğrencilerin çoğu harfleri unutmuş veya karıştırıyorlar.

Dönemin ortalarında sınıfa göre biraz ilerleme sağlamış olan Ö14'ün bu uzaktan eğitim sürecinde her şeyi unuttuğunu ve okula olan ilgisini tamamen kaybettiğini fark ettim. Harflerin genelini unutmakla birlikte her hecenin sonuna 'n' getiriyordu. Örneğin 'ke' hecesinin sonuna 'n' getirerek 'ken' şeklinde okuyordu. Neden böyle okuduğunu anlayamadım. Ö14'ü unuttuğu harfleri hatırlaması için harf kartları ile çalıştırmaya başladım.

Ö4 ise nisan ayında yaklaşık 10 harfi tanıyor ve okuyordu. Uzaktan eğitim sürecinde o da tüm harfleri unutmuş ve sorduğum tüm harflere 'e' cevabını verdi. Ö4, 1.sınıfa hazır değildi. Ailesi bir yıl daha anasınıfına gitmesini istemediği için yaşı sınıftakilere göre küçük olmasına rağmen ailesinin isteği ile 1.sınıfa başladı. Fakat dönem başından bu yana fazla ilerleme sağlayamadı. Bu süreçte Ö4 ile tüm harfleri tekrar edip hatırlamasını sağlamaya çalışacağım.

Ö13'te neredeyse Ö4 ile aynı durumdaydı. Sorduğum tüm harflere 'l' cevabını verdi. Harfleri unutmuştu. Bundan öncesinde de okula fazla gelmemişti. Arkadaşlarının gerisindeydi. Bu süreçte bildiği şeyleride unutarak okula dönmüştü.

Ö15 öğrendiği harflerin çoğunu hatırlamıyor, unutmuş. Dönem içerisinde okulun yüz yüze olduğu zamanlarda okula zaman zaman gelen bir öğrenciydi. Yazısı kötüydü fakat okuması biraz daha iyiydi. Şu an ise pek çok harfi unutmuş durumda.

Nisan ayında yüz yüze eğitim ile birlikte sınıfa göre ilerleme kateden Ö9, bazı harfleri unutmuştu ama sınıfa göre iyiydi. Genel bir tekrar yaptıktan sonra daha iyi olacağını düşünüyorum.

Ö11 ve Ö12 sınıfın geneline göre iyi öğrenciler. Nisan ayında birleştirme yapabiliyorlardı. Fakat canlı derslere katılmadılar. Bazı harfleri unutmuşlar ama kısa zamanda hatırlayacaklarını düşünüyorum.

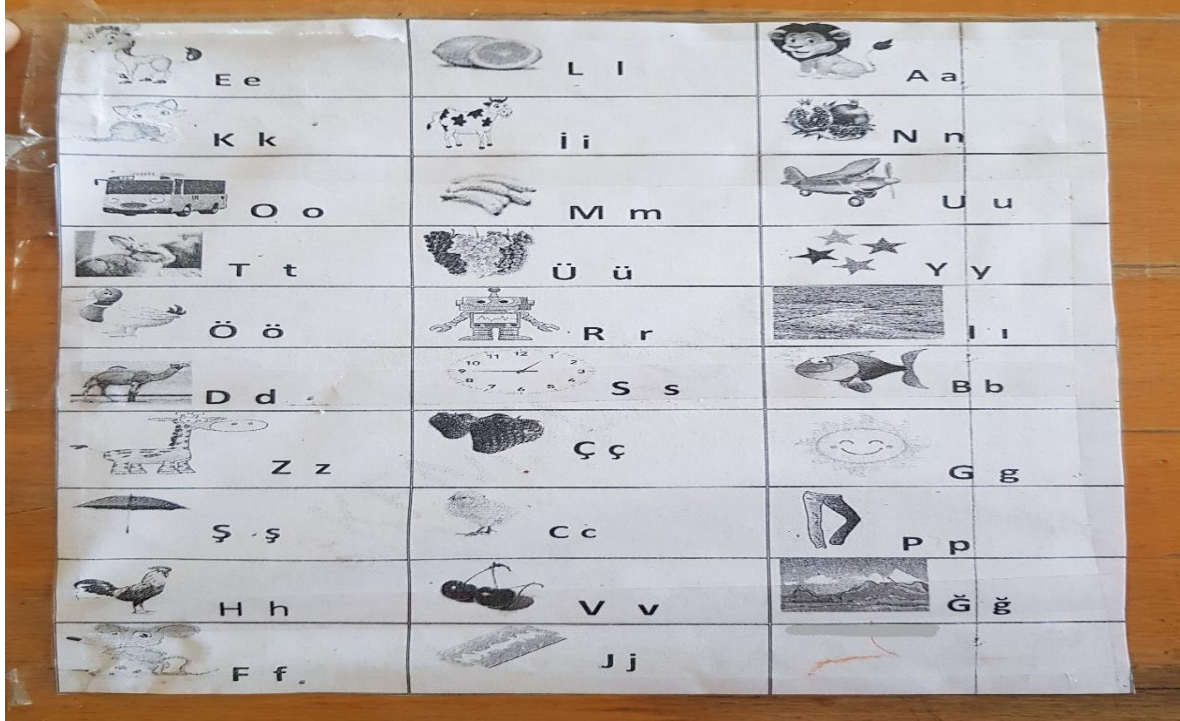
Bu süreçte ilerleme sağlayan ve canlı derslere katılan iki öğrenci olmuştur. Bu öğrenciler Ö6 ve Ö10'dur. Her iki öğrencisinde ailesi diğer velilere göre ilgili velilerdi. Bu öğrencilerin okuldaki diğer kardeşleri de başarılı öğrenciler. Bu yüzden Ö6 ve Ö10'a örnek olup yardımcı oldular. Canlı derslerde son harf grubunu öğrenerek okumaya geçtiler. Bu süreçte harfleri hatırlıyorlar. Bu iki öğrencim okumalarını ilerletsin diye bu süreçte bol bol okuma çalışmaları yapmalarını sağlayacağım.

Öğretmen öğrencilerin durumunu tespit ettikten sonra 4 harf grubunun hepsini tekrar ettiğini ifade etmiştir. Her öğrencinin eksiğine göre çalışmalar hazırlayıp her öğrenciye tek tek dönüt verdiğini söylemiştir. Öğretmen karneler verilmeden önce tüm harf grubunu bitirmek istediğini bu yüzden daha önce yaptığı harf öğretimi sürecini sürdürdüğünü ifade etmiştir. Önce sesi hissettirme ve tanıma çalışmaları ardından harfi okuma ve yazma çalışmaları yaparak son harf grubunu da vermiştir. Öğretmen tüm harf kartlarını tamamlayarak asmıştır. Her sabah bu harf kartları ile okuma çalışması yaparak öğrencilere harfleri hatırlattığını ifade etmiştir. Aşağıda harf kartlarına yer verilmiştir.

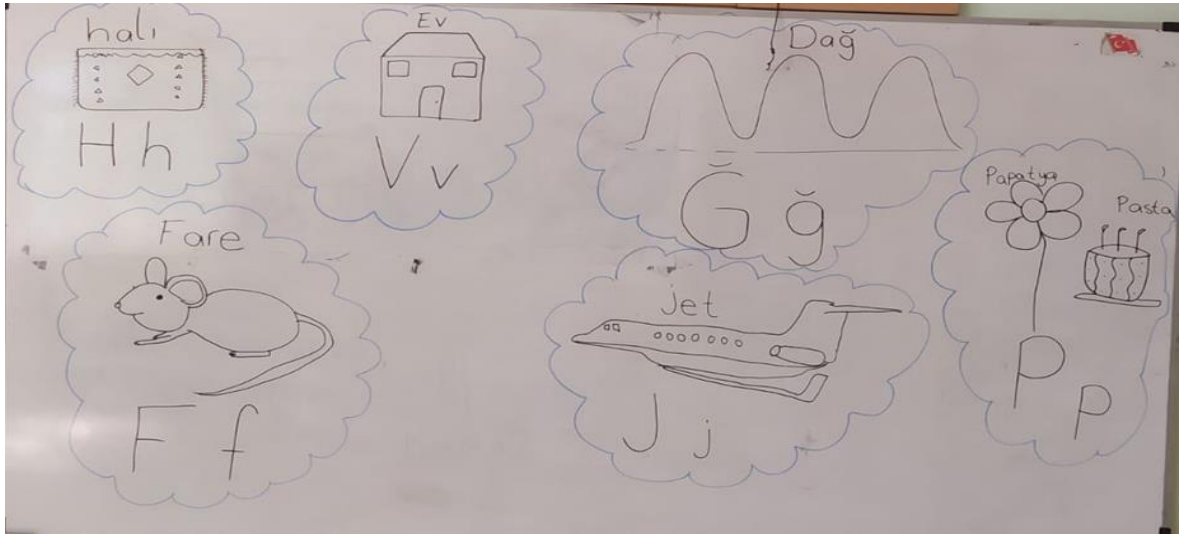
Şekil 100. Harf kartları

Öğretmen, öğrenciler harfleri daha kolay hatırlasınlar diye öğrencilerin masalarına tüm harflerin bulunduğu bir kağıt yapıştırmıştır. Aşağıda görseline yer verilmiştir:

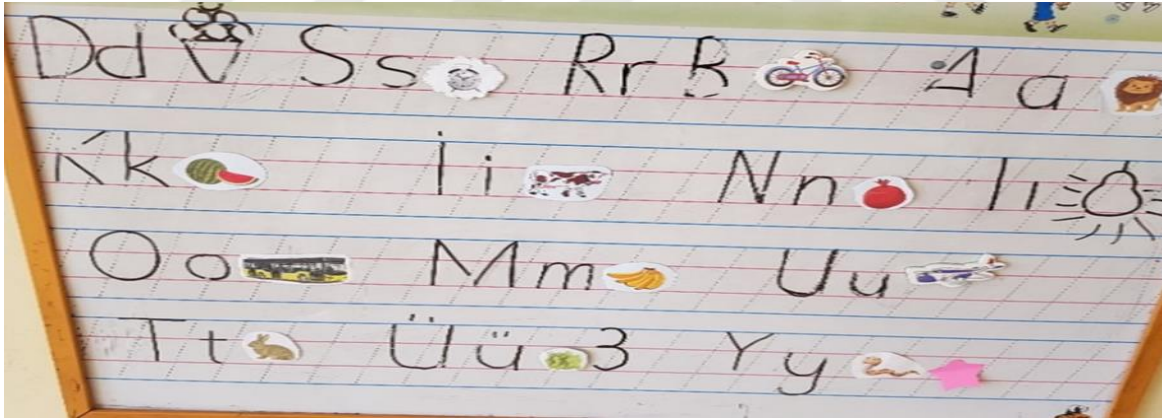
Şekil 101. Harf hatırlatıcı

Öğretmen her gün öğrencileri ile bire bir okuma çalışmaları yaptığını ve en çok karıştırdıkları ve unuttukları harfleri tespit edip tahtada görselleştirdiğini ifade etmiştir. Aşağıda öğretmenin tahtada karıştırılan harflerle ilgili yaptığı çalışmaya yer verilmiştir.

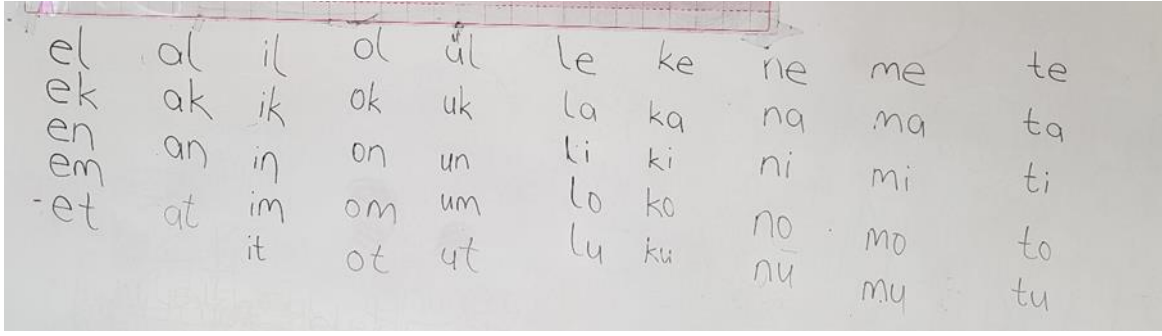
Şekil 102. Öğrencilerin karıştırdığı harfler

Öğretmen, öğrencilerin bu karıştırdıkları harfleri için bir etkinlik hazırlamıştır. Karıştırılan harfleri yazıp öğrencilerden hafle başlayan görseli karışık verilen görseller içinden seçip yapıştırmalarını istemiştir. Aşağıda etkinliğe yer verilmiştir.

Şekil 103. Karıştırılan harfleri bulma etkinliği

Öğretmen tahtaya tek heceli kelimeler yazarak okuma çalışmaları yapmıştır. Aşağıda tahtadaki hece çalışmasının görseline yer verilmiştir.

Şekil 104. Tek hece okuma çalışması

Öğretmen tek heceli daha basit çalışmalarla tahtada model okuma yapmaya çalıştığını ifade etmiştir. Fakat bu şekilde bazı öğrencilerin (Ö1, Ö3, Ö4, Ö13, Ö14, Ö18) tahtada yapılan bu okuma çalışmalarına katılmadığını dikkatlerini vermedikleri, diğer öğrencilerden geride oldukları ve bu harflerden bazılarını hatırlamadıkları için öğretmen Şekil 104'teki harf ve hece çalışmasını bu öğrencileri tek tek yanına çağırarak yaptırdığını söylemiştir.

HECE, KELİME, CÜMLE KİTABIM								
HECE TABLOSU								
B - b	ba	be	bi	bi	bo	bö	bu	bü
C - c	ca	ce	ci	ci	cö	cö	cu	cü
Ç - ç	ça	çe	çı	çi	ço	çö	çu	çü
D - d	da	de	dı	di	dö	dö	du	dü
F - f	fa	fe	fı	fi	fo	fö	fu	fü
G - g	ga	ge	gı	gi	go	gö	gu	gü
Ğ - ğ	ğa	ge	ğı	gi	go	gö	gu	gü
H - h	ha	he	hı	hi	ho	hö	hu	hü
J - j	ja	je	ji	ji	jo	jö	ju	jü
K - k	ka	ke	ki	ki	ko	kö	ku	kü
L - l	la	le	lı	li	lo	lö	lu	lü
M - m	ma	me	mi	mi	mo	mö	mu	mü
N - n	na	ne	ni	ni	no	nö	nu	nü
P - p	pa	pe	pi	pi	po	pö	pu	pü
R - r	ra	re	ri	ri	ro	rö	ru	rü
S - s	sa	se	si	si	sö	sö	su	sü
Ş - ş	şa	şe	şı	şi	şo	şö	şu	şü
T - t	ta	te	ti	ti	to	tö	tu	tü
V - v	va	ve	vi	vi	vo	vö	vu	vü
Y - y	ya	ye	yi	yi	yo	yö	yu	yü
Z - z	za	ze	zi	zi	zo	zö	zu	zü

Şekil 105. Harf- hece okuma çalışması

Daha iyi durumda olan öğrencileri için ise Şekil 105'deki çalışmayı tek tek yanına çağırarak yaptırdığını söylemiştir.

HECE, KELİME, CÜMLE KİTABI				
Aşağıdaki kelimeleri okuyalım.				
ebe	gece	vali	çile	aşçı
küre	erik	ufak	içecek	tipa
çarşı	görgü	sergi	uydu	uyanık
üzüntü	denizci	ekşi	şekil	diken
civciv	joker	hemşire	köfte	hasta
fakir	avukat	vazo	kuzey	güney
cevap	saat	sahte	nehir	marul
pirinç	köpük	turist	fasulye	kafes
hurma	uzun	akıllı	spor	tren
küçük	fülüt	jöle	küfe	şoför
ejderha	halat	ödev	ikinci	esinti
otobüs	üzümcü	patates	incir	oduncu

Şekil 106. Hece- kelime okuma çalışması

Öğretmen öğrencileri tek tek çağırarak şekil 106'daki gibi çalışmaların öğrenciler için fayda sağladığını söylemiştir. Öğretmen bu çalışma sonucunda şu şekilde açıklama yapmıştır:

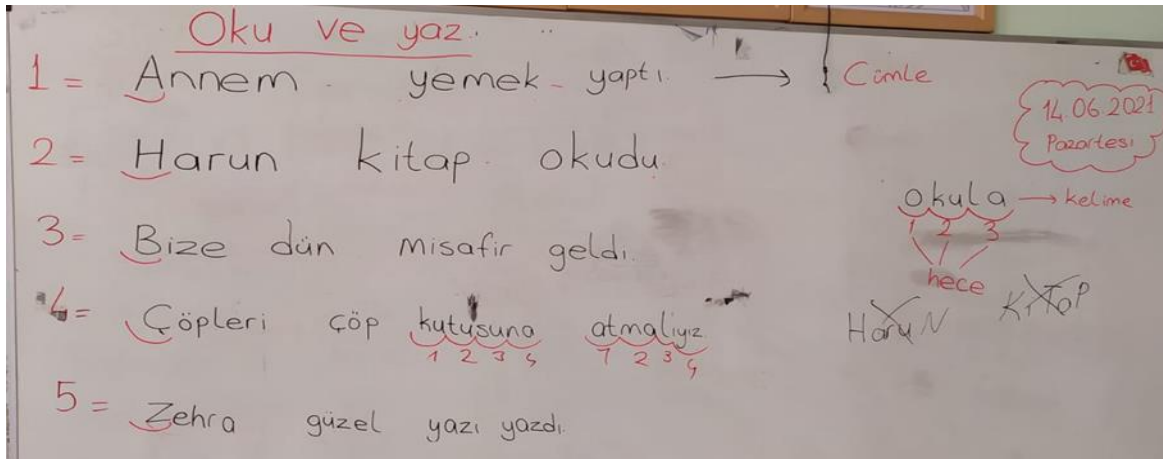
2 Haziran'da öğrenciler pek çok harfi unutarak geri geldiler. Kısa sürede öğrencilerin unuttuğu harfleri hatırlatıp yeni öğrendikleri harfleri pekiştirmem gerekiyor. Bu yüzden öğrencilerle bu sürede de bire bir çalışmaya çabalyorum. Bu yaptığım hece harf çalışmaları ile Ö9'un unuttuğu harfleri hatırladığını ve ilerleme sağladığını görüyorum. Aynı Şekilde Ö14'te harfleri unutmuş ve her hecenin sonuna 'n' sesi ekliyordu. Yaptığımız bu çalışmalarla 'n' sesi eklemeyi bıraktı ve unuttuğu harfleri hatırlayarak biraz ilerleme sağladı. Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö8, Ö13, Ö14, Ö15 ve Ö18 okula geldikleri günler bu öğrenciler de çalışmalara katıldılar. Bu öğrenciler daha geride oldukları ve birleştirmeyi tam olarak yapamadıkları için istediğim şekilde ilerleme sağlamamış olsalar da bu çalışmalar harfleri hatırlamalarına yardımcı oldu.

Öğretmen okuma çalışmalarından sonra bakarak yazma çalışmaları yaptırmaya çalıştığını ifade etmiştir. Aşağıda öğretmenin tahtaya yazdıklarını öğretmen önce okumuş daha sonra öğrencilerden bakarak yazmalarını istemiştir.

Ev	Oku	Esra	Ördek	Civciv
Av	Dev	Lale	Robot	Hikmet
Ah	Dağ	Kedi	Islık	Vişneli
EH	Van	İğne	Deney	Öğretmen
Ok	Güz	Nane	Sepet	Öğrenci
Uç	Mor	Okul	Beyaz	Fasulye
Ün	Bağ	Mide	Zebra	Jeton
Öz	Çik	Uçak	Gilek	Ejderha
ze	Nar	Toka	Güneş	Ajan
Şe	v	Üzüm	Şeker	Nina
iş		Yeni		

Şekil 107. Bakarak yazma

Şekil 107’de öğretmenin kolaydan zora doğru hece ve kelimeler verdiğini görülmektedir. Öğretmen kelime çalışmalarından sonra tahtaya cümleler yazdığını öğrencilerin okuyup yazmalarını istediğini ifade etmiştir. Öğretmen bu çalışmanın içerisinde hece, kelime ve cümlelerin üzerinde durduğunu söylemiştir. Aşağıda öğretmenin tahtada yaptığı çalışmaya yer verilmiştir.

Şekil 108. Oku-yaz çalışması

Şekil 108’de öğretmenin tahtaya cümleler yazdığını görülmektedir. Öğretmen yazma çalışması yaparken öğrencilerin nelere dikkat edilmesi gerektiği üstünde durmuştur. Cümleye büyük harf ile başlanacağını her cümlemin başındaki harfı kırmızı ile çizerek

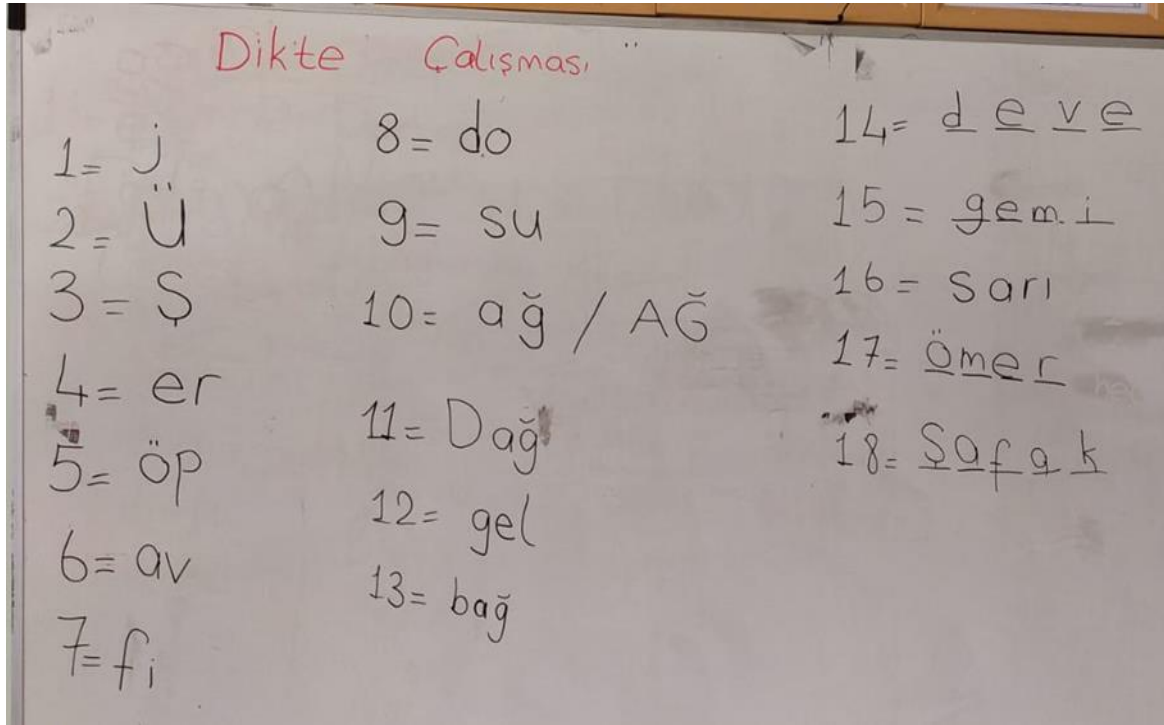
anlattığı görülmektedir. Öğretmen öğrenci çalışmalarını kontrol ettiğini söylemiştir.

Öğrencilerin yazıları hakkında şu şekilde açıklama yapmıştır:

Öğrenciler genel olarak büyük ve küçük harfe dikkat etmeden yazıyorlar. Cümle başında büyük harf kullanmaları gerektiğini bilmiyorlar. Büyük-küçük harfe dikkat etmeleri gerektiğini ve nasıl yazıp nasıl yazmayacaklarını tahtada ve defterlerinde gösterdim. Yıl içinde harf öğretimine ve okumaya öncelik verdiğim için çok fazla yazma ve dikte çalışması yapamadım. Okula az devam eden öğrencilerin yazma konusunda fazla başarılı olduklarını söyleyemem.

Öğretmen bakarak yazma çalışmalarından sonra dikte çalışmaları yaptırdığını söylemiştir.

Aşağıda öğretmenin dikte yaptırdığı çalışmaya yer verilmiştir.

Şekil 109. Dikte çalışması

Öğretmen şekil 109’da öğrencilere yaptırdığı dikte çalışmasını öğrenciler yazdıklarını kontrol etmeleri ve düzeltmeleri için söylediği her harf, hece veya kelimeyi tahtaya yazdığını çünkü öğrencilerin genelinin diktede başarısız olduklarını söylemiştir.

Öğretmen bu süreçte bol bol okuma ve yazma çalışmaları yaptığını söylemiştir. Milli Eğitim Bakanlığı 18 Haziran’da karnelerin e-okulda yayınlanacağını fakat basılı şekilde karnesini almak isteyen öğrenciler için karnelerini okullarından 2 Temmuz’da alabileceklerini

duyurmuştur. Öğretmen 18 Haziran'a kadar yaklaşık 10 öğrencinin okula geldiğini ifade etmiştir.

Öğretmen 2-18 Haziran haftaları arasında yaşadıklarını ve hissettiklerini şu şekilde ifade etmiştir:

Okulun bir anda açılması ve bunun son gün haber verilmesi beni çok zorladı. Okula geldiğimde öğrencilerin hepsi farklı seviyedeydi. O yüzden derste ne yapacağımı uzun uzun düşünmek zorunda kaldım. Öğrencilerimin çoğu okumaya geçmemiş ve öğrendikleri harfleri unutmuştu. Bazı öğrenciler canlı derse katıldığı için okumaya yeni geçmişti. Fakat onların çokça pratik yapmaları gerekiyordu. Ama sadece onlarla ilgilensem diğer öğrenciler o sırada ne yapacaktı? Her öğrenciyi yanıma tek tek çağırıp hangi harfleri biliyor hangilerini bilmiyor, okuması ve yazması ne durumda? diye bakıp not aldım. Daha sonra unuttukları harfleri hatırlamaları için çeşitli etkinlikler verdim. Ortalama olarak okula 10 öğrencim geliyordu. Hepsini tek tek yanıma çağırdım. Hangi konuda eksiği varsa ona yönelik etkinlik verdim. Her öğrenci için ayrı ayrı etkinlik hazırlamak beni çok yordu. Hazırladığım etkinlikleri dağıtmayı bitirmeden iyi olan öğrenciler kendisine verdiğim etkinliği bitirip hemen yanıma geliyorlardı. Bu süreçte sınıfı kontrol etmek çok zor oluyordu. Bu yüzden bütün öğrencilere yetişmem mümkün olmuyordu. Öğrencilerin seviyeleri birbirinden farklı olduğu için tüm öğrencileri karşıma alıp sınıfta hepsine birden ders anlatamadım. Bu yüzden çok fazla dikte yaptıramadım. Yaptırdığım zamanda da öğrenciler harflerin çoğunu bilmediği için dikte yapmada başarılı olamadılar. Çok basit seviyeden başlamak zorunda kaldım. Dikteye ilk olarak harfleri yazdırarak başlamıştım. Bu sefer de bu kadar basit başlamak okumaya geçen öğrencilere çok basit geldi ve sıkıldılar. Bir nevi sınıfım birleştirilmiş sınıf gibi oldu.

21 Haziran- 2 Temmuz tarihleri arasında okulların kendi imkanları ölçüsünde etkinlikler yapacağı duyurulmuştur. Fakat öğretmen bu haftalar arasında gelen öğrenci sayısının çok azaldığını birkaç öğrencinin okula geldiğini söylemiştir. Bu haftalar arasında gelen öğrencilerle okuma ve yazma çalışmaları yaptığını ve okulda çeşitli sportif etkinlikler yapıldığını söylemiştir.

Öğrenciler 2 Haziran- 2 Temmuz Haftaları Arasında Neler Yapmıştı?

Öğretmen öğrencilerin ne durumda olduklarını tespit etmek için gelen tüm öğrencilere öğrencilere okuma ve yazma çalışması yaptırmıştır. Aşağıda Ö9 ile yaptığı okuma çalışmasına yer vermiştir.

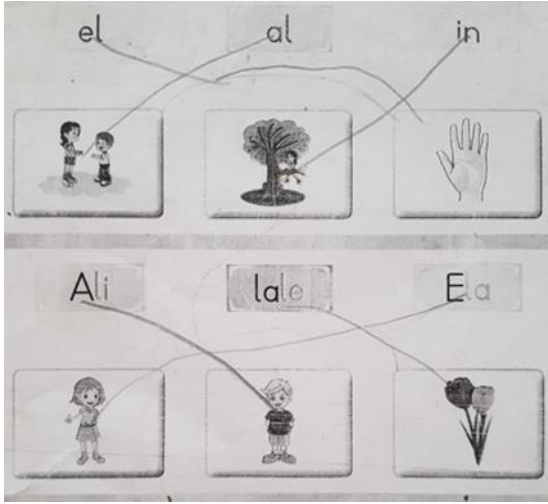
Şekil 110. Okuma çalışması

Öğretmen öğrencilerin 14 Nisan tarihine kadar 4. harf grubunu bitirdiklerini bu tarihten sonra uzaktan eğitime geçilmesiyle öğrencilerin genelinin pek çok harfi unuttuklarını ifade etmiştir. Canlı derslere katılan ve derslere karşı ilgili olan Ö6 ve Ö10 tüm harf gruplarını bitirmiş oldukları için öğretmen yalnızca bir iki harfi karıştırdıklarını söylemiştir. Canlı derslere katılan diğer iki öğrenci ise Ö1 ve Ö3'tür fakat bu öğrenciler yıl içerisinde de sınıfın genelinin gerisinde olan ve yeterince ilgili olmayan öğrenciler olduğunu ve uzaktan eğitim sürecinde öğretmen bilmedikleri harfler üzerinde durduğunu ve bu öğrencilerin unuttukları harfler olduğunu ifade etmiştir.

Öğretmen bu süreci aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

'Öğrencilerin eksikliklerini tespit ettikten sonra hangi öğrenciye nasıl etkinlikler vereceğimi planladım. Bu süreçte önceliğim unutulmuş harfleri tekrarlamak ve daha sonra son harf grubuna geçmekti. Aldığım notlara göre öğrenciler için ayrı ayrı çalışma kağıtları hazırladım. Bunları ayrı ayrı yapmak çok zamanımı aldı. Sınıfta dönemin başından bu yana olduğu gibi birbirinden farklı düzeyde gruplar oluşmuştu.'

Öğretmen neredeyse harflerin tamamını unutan öğrenciler olduğunu ve bu öğrenciler için ilk harf grubunu tekrar ederek başladığını söylemiştir. Aşağıda harflerin genelini unutan öğrencilerin yaptığı çalışmalara yer verilmiştir.

Şekil 111. Eşleştirme çalışması

Şekil 112. Kodlama çalışması

Şekil 111’de Ö4’ün çalışma kağıdı görülmektedir. Öğretmen öğrencilerin eksikliklerini tespit ederken Ö4’ün tüm harflere ‘e’ cevabını verdiğini söylemiştir. İlk harf grubu harflerini hatırlaması için görsel ve kelime eşleştirmesi vermiştir. Öğrencinin etkinliği doğru şekilde tamamladığı görülmektedir.

Şekil 112’de benzer durumda olan her harfe ‘l’ diye cevap veren Ö13’ün çalışma kağıdı yer almaktadır. Öğrencinin etkinliği doğru yaptığı görülmektedir. Fakat harflerin yazılışlarına dikkat etmemiştir.

Aşağıda öğretmenin harfleri karıştıran öğrencilere verdiği çalışma kağıtları örneklerine yer verilmiştir.

Şekil 113. "d" harfi çalışması

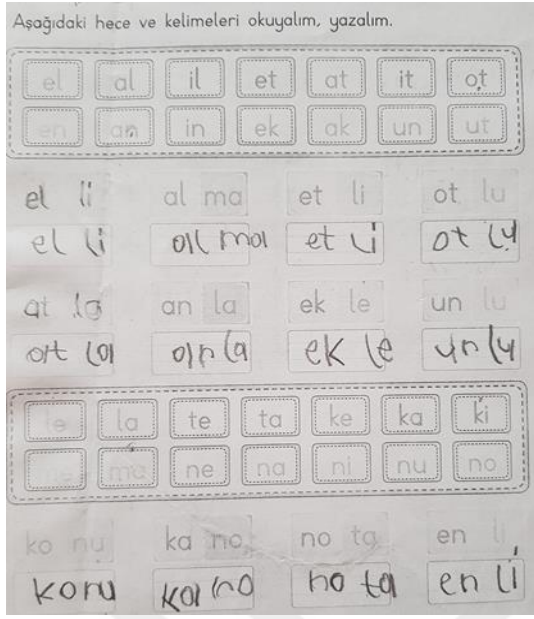
Şekil 114. "z" harfi çalışması

Şekil 113'te Ö8'in çalışması görülmektedir. Öğretmen öğrencilerin durumunu değerlendirirken Ö8'in 'd' harfi ile 'b' harfini karıştırdığını farkettiğini söylemiştir. Şekil 114'te öğrencinin çalışmayı dikkatli şekilde yapmadığını ve harfi hala karıştırdığını görülmektedir.

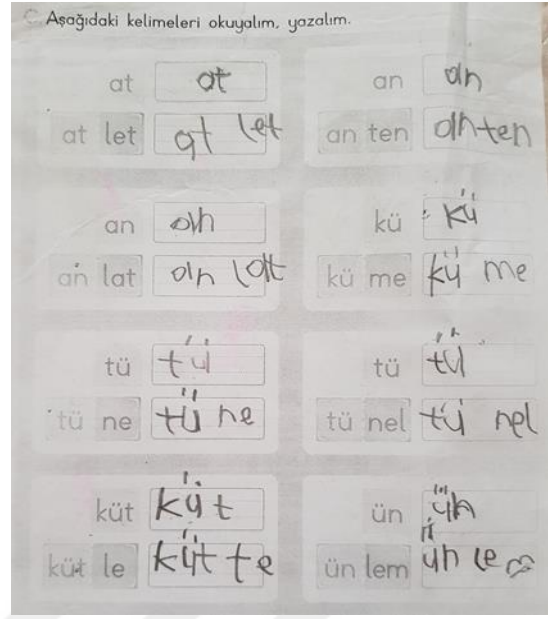
Şekil 115'te Ö15'in çalışması görülmektedir. Öğretmen Ö15'in 'z' harfini unuttuğunu bu yüzden 'z' harfi ile ilgili çalışma verdiğini söylemiştir. Fakat öğrencinin 'z' harfini yazmada başarılı olmadığı ve yaptığı 'z' harfi çalışmasının '2'ye benzediğini görülmektedir. Öğretmen bu öğrencilerle ilgili şu açıklamayı yapmıştır:

Ö8 yıl boyunca fazla devamsızlık yapan bir öğrenciydi. Evde de çalışmadığı için öğrendiği harf sayısı çok azdı. Verdiğim çalışmaları istekli şekilde yapmıyordu. Dikkatini vermediği için de öğrendiklerini hatırlamıyordu. Ö15 ise okula başladığında kalem tutmayı bilmiyordu. Dönem boyunca kalem tutmakta zorlandı. Ö15 için önceliğim harfleri tanıyıp okumaya geçmesi.

Aşağıda unuttuğu harf sayısı daha az olan ve iki harfi birleştirebilen öğrencilere verdiği çalışma kağıdı örneklerine yer verilmiştir.

Şekil 115. Hece- kelime çalışması

Şekil 116. Hece- kelime çalışması

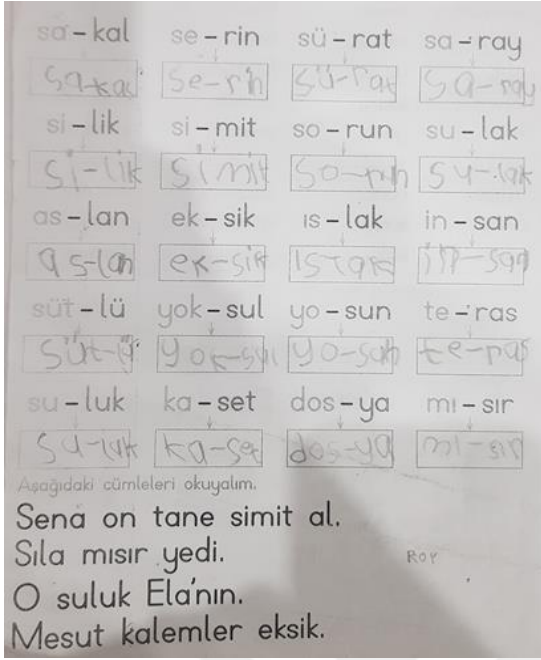
Şekil 115’de Ö9’un çalışma kağıdına yer verilmiştir. Öğrencinin çalışma kağıdına bakıldığında yazısı okunaklı fakat harfleri doğru aralıklara konumlandıramadığı görülmektedir. Öğretmen Ö9 için aşağıdaki açıklamayı yapmıştır:

“Ö9 Nisan ayında gelişme göstermeye başlamıştı fakat uzaktan eğitimde canlı derslere katılamadığı için bazı harfleri unutmuştu. Sınıfta tekrar yaparken harfleri hatırladı. İki harfi birleştirerek okuyabiliyor. Fakat üç harfi birleştirmede zorlanıyor.”

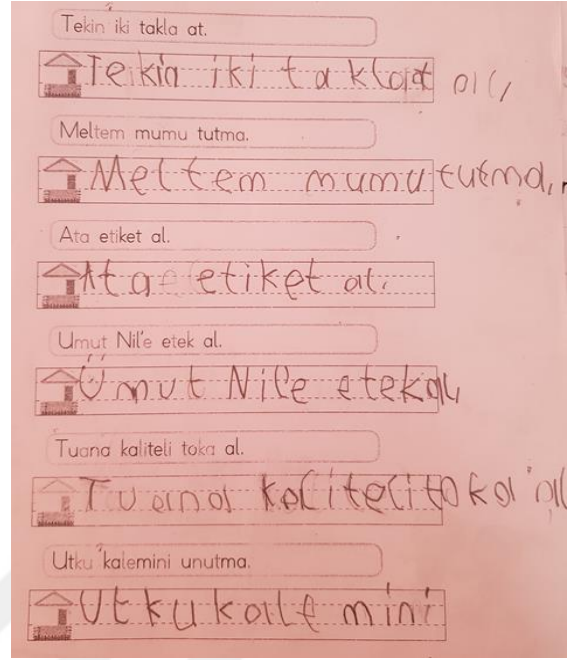
Şekil 116’da Ö14’ün çalışma kağıdına yer verilmiştir. Öğrencinin yazısının okunaklı fakat çizgilerin dışına taşıdığı görülmektedir. Öğretmen Ö14 için aşağıdaki açıklamayı yapmıştır:

“Ö14 dönemin başında yazısı daha kötüydü. Şimdi daha iyi yazabiliyor. Unuttuğu harfleri yaptığımız tekrarlarla bazılarını hatırladı. Harfleri tanıyor fakat birleştirme yapamıyor.”

Aşağıda Nisan ayında iki harfi birleştiren ve dikte yapabilen sınıf ortalamasının üstünde olan öğrencilerin çalışmalarına yer verilmiştir:

Şekil 117. Hece-kelime çalışması

Şekil 118. Cümle okuma çalışması

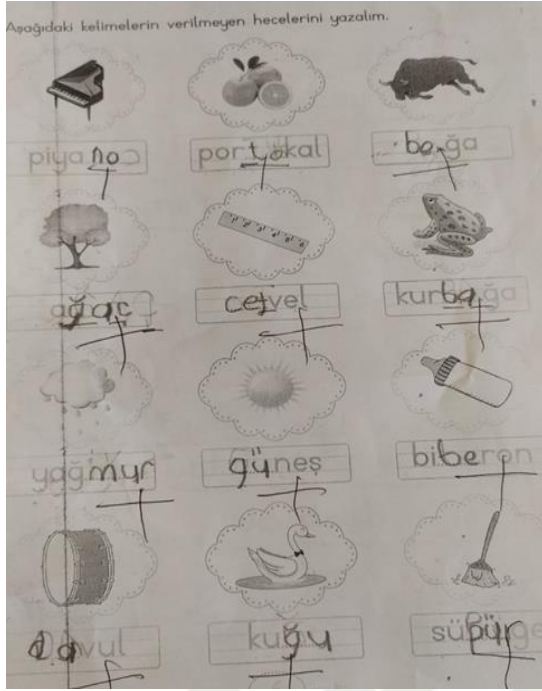
Şekil 117’de Ö19’un çalışma kağıdına yer verilmiştir. Ö19 harfleri doğru şekilde konumlandıramamıştır. Öğretmen Ö19 ile ilgili görüşlerini şu şekilde açıklamıştır:

Ö19 Nisan ayında iki harfi birleştirip okuyabiliyordu. Uzaktan eğitim döneminde ise tablet verildi fakat evlerinin konumundan dolayı internet çekmediği için derslere katılamadı. Yüz yüze eğitin başlamasıyla sınıfta yaptığımız pekiştirmelerle birlikte iki heceli kelimeleri birleştirip okumaya başladı. Fakat yazısı fazla okunaklı ve güzel değildi.

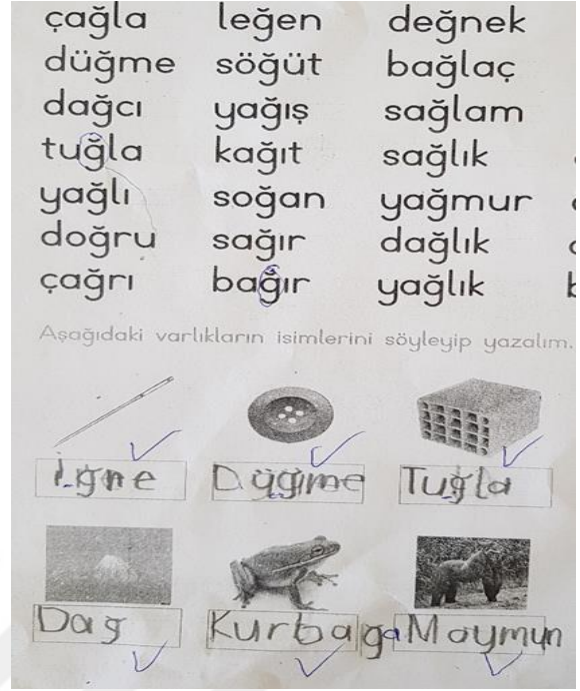
Şekil 118’de ise Ö11’in çalışma kağıdına yer verilmiştir. Ö11’in yazısının okunaklı olduğu görülmektedir. Fakat büyük yazdığı için bazı kelimeleri sayfaya sığdıramamıştır. Öğretmen Ö11 ile ilgili görüşlerini şu şekilde açıklamıştır:

“ Ö11 yaptığımız çalışmalarla gelişim gösterdi ve bir ve iki heceli kelimeleri okumaya başladı. Bazı harfleri karıştırıyor. Fakat bu süreçte okulun açılmasıyla birlikte ilerleme sağladı. ”

Aşağıda uzaktan eğitim sürecinde okumaya geçen ve yıl içinde başarılı öğrencilerin çalışma kağıtlarına yer verilmiştir:

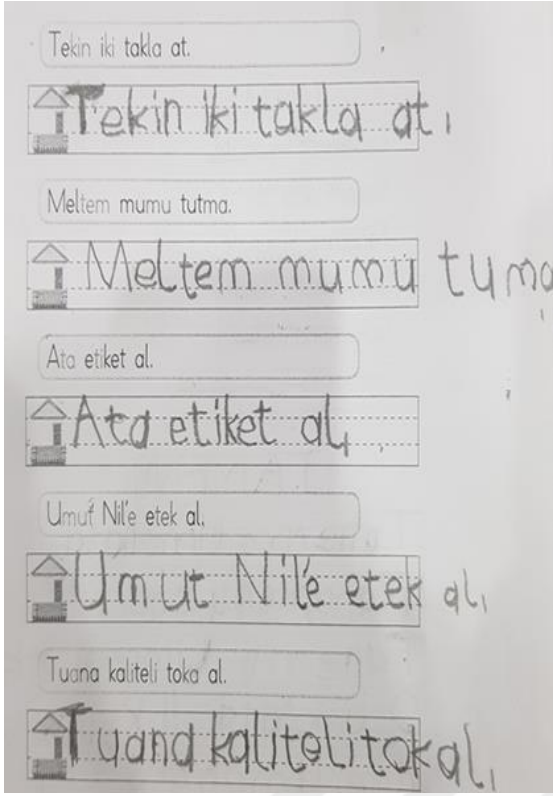
Şekil 119. Eksik heceleri tamamlama

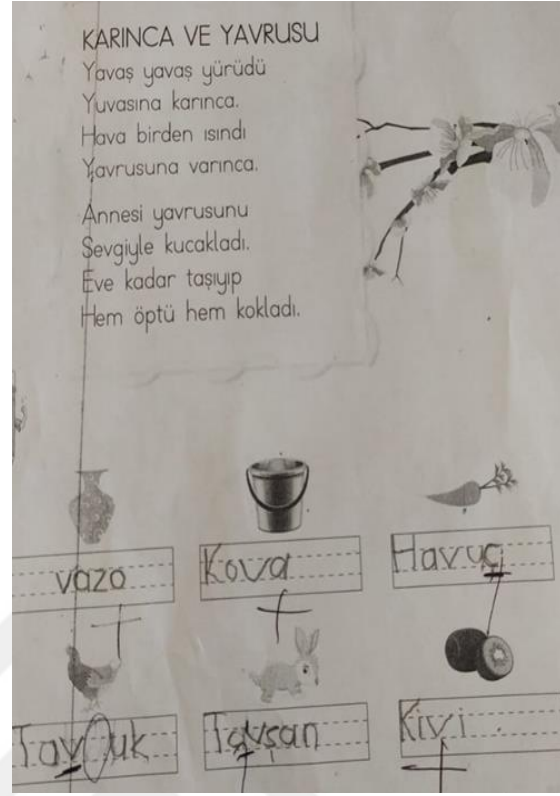
Şekil 120. Okuma ve varlıkların adını yazma

Şekil 119 ve şekil 120’de Ö6’nın çalışma kağıdına yer verilmiştir. Şekil 119’da Ö6’nın eksik heceleri doğru şekilde doldurduğu görülmektedir. Şekil 120’de okuma ve varlıkların isimlerini doldurma etkinliği bulunmaktadır. Ö6’nın varlıkların isimlerini doğru şekilde doldurabildiği görülmektedir. Öğretmen Ö6 ile ilgili görüşlerini şu şekilde açıklamıştır:

“ Ö6 dönemin başından beri ilgili bir öğrenciydi. Nisan ayında hecelemeyi öğrenmişti ve uzaktan eğitim döneminde tüm harf gruplarını tamamlayarak okumaya geçti. Diğer öğrencilere göre daha zor etkinlikleri tamamlayabiliyordu Verdiğim çalışmaları hızlı şekilde tamamladığı için ona etkinlik bulmakta zorlanıyordum..”

Şekil 121. Okuma ve yazma çalışması

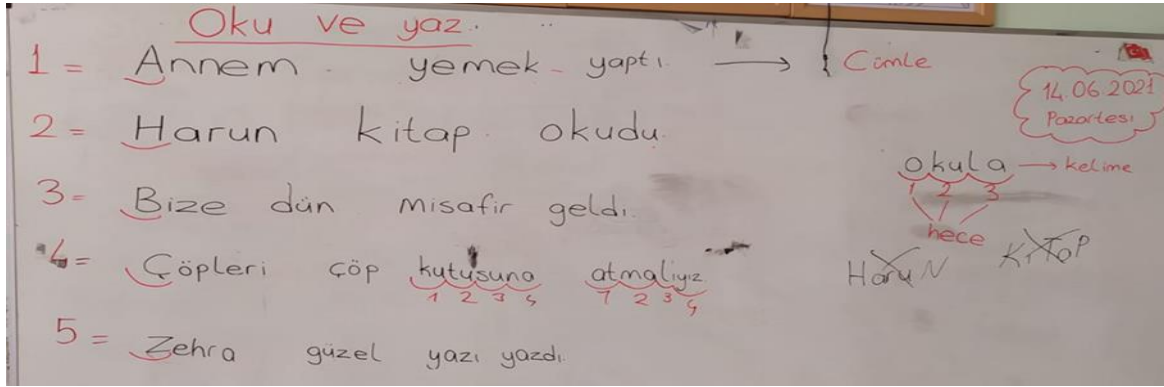

Şekil 122. Okuma ve varlıkların adını yazma

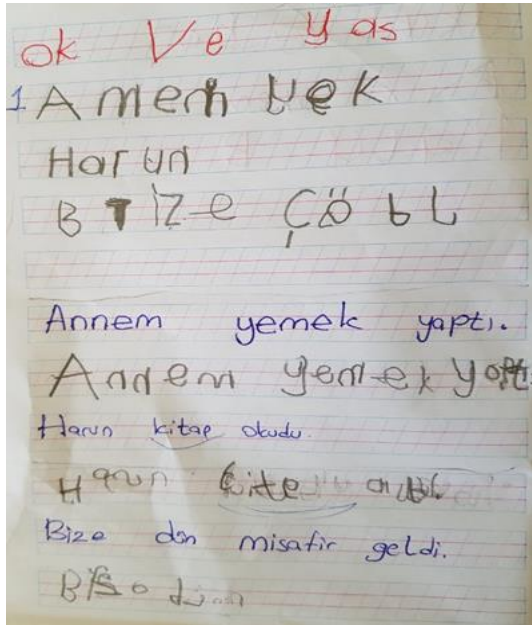
Şekil 121 ve Şekil 122’de Ö10’un çalışma kağıdına yer verilmiştir. Ö10’un harfleri doğru şekilde ve doğru satır aralığına yazdığı görülmektedir. Şekil 122’de okuma metni ve varlıkların isimlerini yazma çalışması verilmiştir. Öğretmen Ö10 ile ilgili görüşlerini şu şekilde açıklamıştır:

Ö10 hep ilgili bir öğrenciydi. O da nisan ayında hecelemeyi ve birleştirmeyi öğrenmişti. Fakat bazı harfleri zaman zaman karıştırırsa da uzaktan eğitim sürecinde son harf grubunu bitirip okumaya geçmişti. Yazısı güzel ve okunaklı. Aynı zamanda dikte yapmakta başarılı. Etkinlikleri o da diğer arkadaşlarından önce bitirdiği için ona farklı etkinlikler bulmaya çalışıyordum.

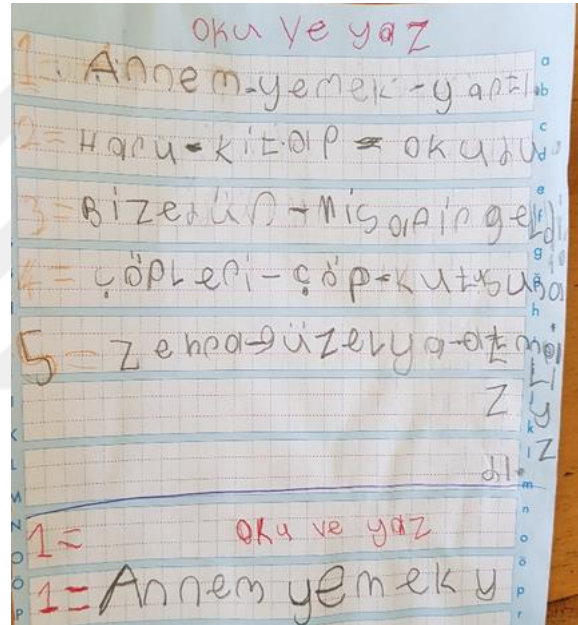
Öğretmen tahtaya bir metin yazıp önce model okuma yaptığını daha sonra bu metni öğrencilerden defterlerine bakarak yazmalarını istediğini ifade etmiştir. Aşağıda öğrencilerin bakarak yazma çalışmasına yer verilmiştir.

Şekil 123. Oku ve yaz çalışması

Şekil 124. Bakarak yazma çalışması

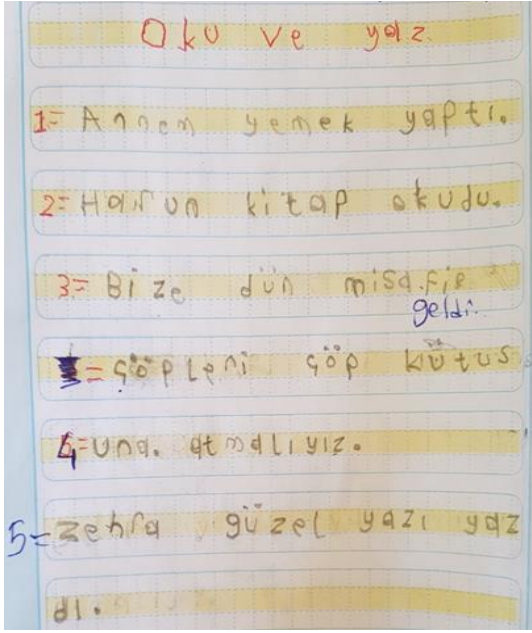
Şekil 125. Bakarak yazma çalışması

Şekil 124'te Ö15'in çalışma kağıdına yer verilmiştir. Öğrencinin harfleri doğru şekilde konumlandıramadığı, bazı harfleri atladığı ve doğru yazmadığı görülmektedir. Öğretmen Ö15 için aşağıdaki açıklamayı yapmıştır:

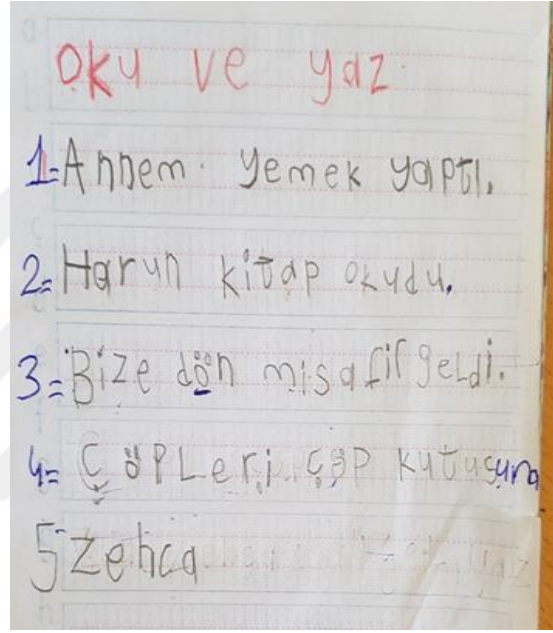
Ö15'in el kasları zayıf ve birinci sınıfa hazır bir öğrenci değildi. Dikkati dağınıktı ve kalem tutmayı bilmiyordu. Okulların sık sık kapanmasıyla birlikte fazla yazma çalışması yapamadık. Bende önce okumayı öğretsinler daha sonra yazma pratiği yaptırırım diye düşündüm. Fakat harflerin yarısını tanıyor ve hala harfleri doğru şekilde yazmıyor.

Şekil 125’de Ö3’ün çalışma kağıdına yer verilmiştir. Öğrencinin büyük-küçük harfe dikkat etmediği ve harfleri doğru satır aralıklarına yazmadığı görülmektedir. Öğretmen Ö3 için aşağıdaki açıklamayı yapmıştır:

Ö3 okula genel olarak devam eden bir öğrenciydi ama genel olarak sınıfın gerisindeydi. Yalnız ablasının ilgilendiği zamanlarda biraz toparlamıştı. Bakarak yazabiliyor fakat uygun satır aralıklarına ve kelimeler boşluk bırakarak yazamıyor. Büyük-küçük harfe dikkat etmeden yazıyor. Okumada ise harflerin yarısını tanıyor fakat yardımcı olduğumda ancak iki harfi birleştirebiliyor.

Şekil 126. Bakarak yazma çalışması

Şekil 127. Bakarak yazma çalışması

Şekil 126’da Ö12’nin çalışma kağıdına yer verilmiştir. Öğrencinin bakarak yazabildiği fakat büyük-küçük harfe dikkat etmediği ve bazı harfleri doğru konumlandıramadığı görülmektedir. Öğretmen Ö12 için aşağıdaki açıklamayı yapmıştır:

Ö12 okula geç başlamasına rağmen ablası derslerine yardımcı olduğu için sınıftaki diğer öğrencilere yetişti. Genel olarak okula devam eden bir öğrenciydi. Verdiğim ödevleri yapar. Fakat canlı derslere katılmadı. Yazı okunaklı ama küçük yazıyor. Bu süreçte okula devam etti ve okumayı öğrendi.

Şekil 127’de Ö11’nin çalışma kağıdına yer verilmiştir. Öğrenci bakarak yazabilmiş ve yazısı okunaklıdır. Fakat bazı harfleri doğru satır aralıklarına yazamamıştır. Öğretmen Ö11 için aşağıdaki açıklamayı yapmıştır:

Ö11 'de okula geç başladı fakat dersleri iyiydi Okulda üst sınıflardaki abi ve ablaları da başarılı öğrenciler. Bu yüzden Ö11 'e de evde yardım ediyorlar. Ö11 genel olarak okula devam sağladı ve verdiğim ödevleri yaptı. Fakat canlı derslere katılmadı. Yazısı büyük ve okunaklı ama doğru satır aralıklarına yazmıyor. Bu süreçte son harf grubunu öğrendi ve okumaya geçti.

Öğretmen öğrencilerin teneffüs aralarında ‘‘ÇEK-OKU’’ etkinliğini yaptıklarını ifade etmiştir. Aşağıda etkinliğe yer verilmiştir:

Şekil 128. Çek- oku etkinliği

Şekil 129. Çek- oku etkinliği

Şekil 128 ve Şekil 129'da ‘‘ÇEK-OKU’’ etkinliği görülmektedir. Öğretmen öğrencilerin teneffüs aralarında okuma pratiği yapmaları için bu etkinliği hazırladığını söylemiştir. Aşağıda öğrencilerin okula devam durumlarına yer verilmiştir.

Tablo 16

Öğrencilerin Okula Devam Etme Durumları

2- 18 Haziran Haftaları Arasında Okula Gelen Ortalama Öğrenci Sayısı	18 Haziran- 2 Temmuz Ortalama Öğrenci Sayısı
10	3

Öğretmen öğrencilerin devam durumları ile ilgili şunları söylemiştir:

2- 18 Haziran haftaları arasında yaklaşık 10 öğrenci okula devam etmişti. Gelen öğrencilerle okuma ve yazma çalışmaları yaptık. Her öğrenciyle bire bir ilgilenmek zor oldu benim için fakat okula devam eden öğrenciler ilerleme sağladılar. Ö9,Ö11 ve Ö12 nisan ayına göre okumada oldukça gelişim gösterdiler. Ö6, Ö10 ve Ö19 okuma ve yazmada sınıfta en iyi öğrenciler. Fakat

Ö19 zaman zaman bu süreçte okula gelmedi. Ö17 ise 15 Şubat-14 Nisan süreciyle birlikte okula hiç gelmedi. Ö7, Ö8, Ö13, Ö16 ve Ö17 genel olarak çok fazla devamsızlık yaptılar. Bu yüzden fazla ilerleme sağlayamadılar. 18 Hazirandan sonra öğrencilerde okul tatil oldu algısı oluştu. Abi ve ablalar okula gelmeyince öğrencilerim de gelmedi. Yalnız 2-3 öğrencim okula geldi.

Okula gelebilmek ne hissettirdi sana? Sorusuna öğrencilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

Ö9: “Güzel.Okulda ders yapıyoruz, oynuyoruz.”

Ö14: “Okul güzel değil.”

Ö2: “İyi.”

Ödevlerini yaparken zorlanıyor muydun? Sorusuna öğrencilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

Ö14 : “Evet, çok var.”

Ö11: “Yapıyorum ben.”

Ö1: “Biraz.”

Bu süreçte bazı öğrencilerin okuldan tamamen uzaklaşmıştır. Okula gelen öğrenciler biraz daha istekli öğrencilerdir. Bu süreçte veliler de öğrenciler gibi okuldan uzaklaşmış ve öğrenciler ile ilgilenmemişlerdir.

Veliler 2 Haziran- 2 Temmuz Haftaları Arasında Neler Yapmıştır?

Öğretmen bu süreçte velilerle ilgili şunları söylemiştir:

Okulun yeniden açılmasıyla birlikte ilgili olan veliler çocuklarını okula gönderdiler. Bir de evde yaramazlık yaptığı için okula çocuğunu gönderen veliler vardı. Bunlardan biri de Ö15'in velisiydi. Veliler çocuklarını okula gönderdiklerinde benimle iletişim kurma gereksinimi duymuyorlar. Yalnızca birkaç veli karne ne zaman dağıtılacak? diye sormek için benimle iletişime geçti.

Öğretmen 15 Şubat-14 Nisan sürecinden sonra Ö17 okula hiç gelmemiştir. Velisi öğrenci hakkında konuşmak için öğretmeni hiç aramamıştır. Öğretmen öğrencinin durumuyla ilgili

konuşmak için veliyi aradığını söylemiştir. Aşağıda veli ile yaptığı konuşmaya yer verilmiştir:

Ö: *Ö17 çok uzun süredir okula gelmiyor. En son İstanbul'da olduğunu söylemişsiniz. Hala dönmedi mi?*

V17: *Bilmiyorum hocam.*

Ö: *Ö17'yi yıl içerisinde çok az gördüm. Sizden ve annesinden bir haber alamadım. Bu dönem bir ilerleme sağlayamadı Ö17. Bu şekilde 2. sınıfa geçerse onun için çok zor olur.*

V17: *Bunun abileri de böyleydi. Siz nasıl dersiniz öyle olsun hocam.*

Salgından dolayı öğrencinizi okula göndermekle ilgili bir endişeniz var mıydı? Sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V13: *“Evet hoca, bu yüzden genelde göndermedim.”*

V4: *“Vardı ama evde ders yapmıyorlar.”*

V15: *“Hocam evde ilgilenecek kimse yok o yüzden okula gönderiyoruz.”*

Eğitimin beş gün olması size neler düşündürdü? Sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V13: *“İyi ama okulda virüs kapabilir.”*

V1: *“Tablet için kavga ediyorlardı. Okul açılınca iyi oldu.”*

V4: *“Okulda ders çalışıyorlar.”*

Çocuğunuzun okulda neler yaptığını sorup ödevlerinde yardımcı oldunuz mu? Sorusuna velilerin verdiği cevaplara aşağıda yer verilmiştir:

V4: *“Evet hocam soruyorum, ödevlerini yaptırıyorum.”*

V1: *“Kardeşleri sormuştur.”*

V13: *“Benim işlerim oluyor hocam, annesi olmuştur.”*

Birkaç veli dışında veliler öğrencilerle ilgilenmemişlerdir. Bazı veliler öğrencilerin salgına yakalanmasından korkarken bazı veliler evde yaramazlık yaptıkları için öğrencileri okula göndermek istemiştir.

Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın onuncu alt problemi “Öğrencilerin yıl sonunda harf tanıma becerisi nasıldır?” şeklinde ifade edilmiştir. Bu probleme ilişkin bulgular öğrencilere yapılan “Harf Tanıma Becerisi Değerlendirme Formu” ile ortaya konmuştur.

Araştırmacı öğrenciye sırası ile harfleri söylemiş ve öğrenciden önce bakmadan yazmasını istemiştir. Öğrenci harfi bakmadan yazamadıysa veya yanlış yazdıysa harfi göstermiş ve bakarak yazmasını istemiştir. Öğrencilerin harf tanıma becerileri değerlendirilmiştir. Aşağıda öğrencilerin değerlendirme sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 17

Öğrencilerin Harf Tanıma Becerisi (A-L)

		A	B	C	Ç	D	E	F	G	Ğ	H	I	İ	J	K	L
Ö1	Dikte	+	-	-	+	-	+	-	-	-	+	+	+	-	+	+
	Kopyalama	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
Ö2	Dikte	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+
	Kopyalama	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ö3	Dikte	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	+	+	+	+	+
	Kopyalama	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ö4	Dikte	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	-
	Kopyalama	+	+	+	+	-	+	+	-	-	-	+	+	-	+	+
Ö5	Dikte	+	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	-	+	+
	Kopyalama	+	+	+	-	+	+	-	-	-	-	+	+	-	+	+
Ö6	Dikte	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+
	Kopyalama	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ö7	Dikte															
	Kopyalama															
Ö8	Dikte	+	-	-	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-	+	+
	Kopyalama	+	-	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	-	+	+
Ö9	Dikte	+	+	+	+	-	+	-	-	+	+	+	+	-	+	+
	Kopyalama	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ö10	Dikte	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+	+	+	-	+	+
	Kopyalama	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ö11	Dikte	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	+	+
	Kopyalama	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ö12	Dikte	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	+	-	+	+
	Kopyalama	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ö13	Dikte	+	-	-	-	+	+	-	+	-	-	+	+	-	+	+
	Kopyalama	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	+	+
Ö14	Dikte	+	+	+	-	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+
	Kopyalama	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ö15	Dikte	+	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	-	+	+
	Kopyalama	+	+	-	+	-	+	+	-	+	+	+	+	-	+	+
Ö16	Dikte															
	Kopyalama															
Ö17	Dikte															
	Kopyalama															
Ö18	Dikte	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	+	-	+	+
	Kopyalama	+	+	+	+	+	+	-	-	-	+	+	+	-	+	+
Ö19	Dikte															
	Kopyalama															

(+) = Harfi tanıyor, (-) = Harfi tanımıyor

Tablo 18

Öğrencilerin Harf Tanıma Becerisi (M-Z)

		M	N	O	Ö	P	R	S	Ş	T	U	Ü	V	Y	Z
Ö1	Dikte	+	-	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	+	-
	Kopyalama	+	+	+	+	-	+	+	+	-	-	+	-	+	-
Ö2	Dikte	+	+	+	+	+	+	-	+	-	-	-	+	+	-
	Kopyalama	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+
Ö3	Dikte	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	-	+	+	-
	Kopyalama	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
Ö4	Dikte	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kopyalama	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	-
Ö5	Dikte	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kopyalama	+	+	-	+	-	-	-	-	+	+	+	-	+	+
Ö6	Dikte	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
	Kopyalama	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ö7	Dikte														
	Kopyalama														
Ö8	Dikte	-	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+
	Kopyalama	+	+	-	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	+
Ö9	Dikte	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	-
	Kopyalama	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ö10	Dikte	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	-	+	+
	Kopyalama	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ö11	Dikte	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	Kopyalama	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ö12	Dikte	+	+	+	+	-	+	-	-	+	+	+	-	+	+
	Kopyalama	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ö13	Dikte	-	-	+	+	-	+	+	-	-	+	+	-	-	-
	Kopyalama	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ö14	Dikte	+	+	+	+	-	+	-	-	+	+	+	+	+	+
	Kopyalama	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ö15	Dikte	-	-	+	+	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-
	Kopyalama	+	+	+	+	-	+	-	-	+	+	+	+	+	-
Ö16	Dikte														
	Kopyalama														
Ö17	Dikte														
	Kopyalama														
Ö18	Dikte	+	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-
	Kopyalama	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ö19	Dikte														
	Kopyalama														

(+) = Harfi tanıyor, (-) = Harfi tanımıyor

Tablo 17 ve Tablo 18 incelendiğinde okula devam eden 15 öğrencinin harf tanıma becerisinin incelendiği görülmektedir. Öğrencilerden 9'unun (Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö8, Ö13, Ö15, Ö18) harflerin pek çoğunu tanınamakta ve ayrıca bakarak yazamadığı harfler bulunmaktadır. En iyi harf tanıma becerisine sahip 4 öğrenci (Ö6, Ö10, Ö11, Ö12)

bulunmaktadır. Sınıfta 2 öğrenci (Ö9, Ö14) ise harflerin genelini tanımaktadır.

On Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın on birinci alt problemi “Öğrencilerin yıl sonunda sesli okuma becerisi nasıldır?” şeklinde ifade edilmiştir. Bu probleme ilişkin bulgular öğrencilere yapılan “Hece-Kelime-Cümle Okuma Becerisi Değerlendirme Formu” ile ortaya konmuştur.

Araştırmacı her harf grubu için hazırlanmış olan hece, kelime ve cümleleri sırasıyla öğrencilerden okumalarını istemiştir. Öğrencilerin hece-kelime okuma becerileri değerlendirilmiştir. Aşağıda öğrencilerin değerlendirme sonuçlarına yer verilmiştir:

Tablo 19

Öğrencilerin Harf-Hece-Cümle Okuma Becerisi (1.-2. Grup)

	1. Grup (e,l,a,k,i,n)						2. Grup (o,m,u,t,ü,y)							
	El	İle	Ekle	Nalan	Lekeli	Ekin nane al.	On	Oyun	Tüylü	Umut	Kokulu	Tülay ile oyna.	Ümit koyunu otlat.	
Ö1	+	+	+	+	+	-	+	-	-	-	-	-	-	
Ö2	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	
Ö3	+	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	
Ö4	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ö5	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ö6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Ö7														
Ö8	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ö9	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	-	+	-	
Ö10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Ö11	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Ö12	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	
Ö13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ö14	+	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	
Ö15	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ö16														
Ö17														
Ö18	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ö19														

(+)= Okudu, (-)= Okuyamadı

Tablo 20

Öğrencilerin Harf-Kelime-Cümle Okuma Becerisi (3.-4. Grup)

	3. Grup (ö,r,i,d,s,b)							4. Grup (z,ç,g,ş,c,p)						
	Ör	Sır	Ördek	Torun	Beraber	Ördek suya böyle daldı.	Dede bana dört öykü söyle.	Öp	Çok	Uzun	Cengiz	Şarkılar	Piknik için çok güneşli.	Cengiz zil çalınca pencere bak.
Ö1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ö7														
Ö8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö9	+	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-
Ö10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ö11	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ö12	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-
Ö13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö14	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö16														
Ö17														
Ö18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö19														

(+) = Okudu, (-) = Okuyamadı

Tablo 21

Öğrencilerin Hece- Kelime-Cümle Okuma Becerisi (5. Grup)

	5. Grup (h,v,ğ,f,j)								
	Ah	Var	Hafta	Çağla	Jelatin	Jale havada dikme.	soğuk fidan	Vahit tarafta ile fiş var.	sağ jeton
Ö1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö6	+	+	+	-	+	+	+	+	+
Ö7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö9	+	-	-	+	-	-	-	-	-
Ö10	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ö11	+	+	+	-	+	+	+	+	+
Ö12	+	+	-	+	+	+	+	+	+
Ö13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö14	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö16	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö19	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(+) = Okudu, (-) = Okuyamadı

Tablo 19, Tablo 20 ve Tablo 21’de öğrencilerin hece- kelime- cümle okuma becerilerinin incelendiği görülmektedir. En fazla öğrenci 1. grup harf, kelime ve cümlelerini okurken son harf grubuna doğru okuyabilen öğrenci sayısı azalmıştır. Öğrencilerin geneli tek heceli kelimeleri okuyabilmişlerdir. Yalnızca 4 öğrenci (Ö6, Ö10, Ö11, Ö12) son harf grubu harf, kelime ve cümlelerini okuyabilmiştir.

Araştırmacı öğrencilerin hece-kelime okuma becerisi sonuçlarına göre formdaki tüm kelimeleri okuyabilen öğrencilerin aşağıdaki metni okumalarını istemiş ve bir dakikadaki hatasız okuma hızlarını ölçmüştür.

Serbest Okuma Metni

KIRMIZI BALON

Erhan pek keyifli. Bugün onun doğum günü.
Erhan sokağa çıktı, bizim sokağın çocuklarını
öğleden sonra evine çağırdı.
– Ama gelin, dedi annem çikolatalı pasta
yapacak..
Bütün çocuklar bu haberi sevinçle karşıladılar.
Yalnız küçük Orhan köşede durmuş,
susuyordu. İki üç gün önce top oynarlarken
istemeden Erhan'ın ayağına basmış,
darılmışlardı.
Öğleden sonra beş çocuk Erhanlara geldiler.
Saracın çocuğu Erhan'a çanta getirdi.
Doğramacının kalem kutusu.
Demircinin pergel.
Memurunki kalem.
Hava subayının de uçak.

47

Şekil 130. Okuma hızını tespit etme metni

Tablo 22

Ö6'nın Okuma Hızı

Okunan toplam kelime sayısı: 14	
<u>Okuma Hataları</u>	
Atlama : -	
Ekleme:-	
Hiç okuyamama:-	
Ters çevirme:-	
Yanlış okuma:1	
Toplam hata:1	
Dakikada doğru okunan kelime sayısı: 13	
Doğru okunan kelime sayısı	$\frac{13}{14} \times 100$
Okunan toplam kelime sayısı	14
= % 92, 85	

Tablo 22’de Ö6’nın dakikada okuduğu toplam kelime ve doğru okuduğu kelime sayısı verilmiştir. Ö6’nın dakikada toplam okuduğu kelime sayısı 14, dakikada doğru okuduğu kelime sayısı ise 13’tür. Öğrencinin doğru okuma yüzdesinin (kelime tanıma düzeyi) yaklaşık % 93 olduğu görülmektedir.

Tablo 23

Ö10'un Okuma Hızı

Okunan toplam kelime sayısı: 8

Okuma Hataları

Atlama : -

Ekleme:-

Hiç okuyamama:-

Ters çevirme:-

Yanlış okuma:0

Toplam hata:0

Dakikada doğru okunan kelime sayısı: 8

$$\frac{\text{Doğru okunan kelime sayısı}}{\text{Okunan toplam kelime sayısı}} = \frac{8}{8} \times 100$$

=% 100

Tablo 23'te Ö10'un dakikada okuduğu toplam kelime ve doğru okuduğu kelime sayısı verilmiştir. Ö10'un dakikada toplam okuduğu kelime sayısı 8, dakikada doğru okuduğu kelime sayısı ise 8'dir. Öğrencinin doğru okuma yüzdesinin (kelime tanıma düzeyi) yaklaşık % 100 olduğu görülmektedir.

Tablo 24

Ö11'in Okuma Hızı

Okunan toplam kelime sayısı: 8	
<u>Okuma Hataları</u>	
Atlama : -	
Ekleme:-	
Hiç okuyamama:-	
Ters çevirme:-	
Yanlış okuma:2	
Toplam hata:2	
Dakikada doğru okunan kelime sayısı: 6	
Doğru okunan kelime sayısı	$\frac{6}{8} \times 100$
Okunan toplam kelime sayısı	$= \% 75$

Tablo 24'te Ö11'in dakikada okuduğu toplam kelime ve doğru okuduğu kelime sayısı verilmiştir. Ö11'in dakikada toplam okuduğu kelime sayısı 8, dakikada doğru okuduğu kelime sayısı ise 6'dır. Öğrencinin doğru okuma yüzdesinin (kelime tanıma düzeyi) yaklaşık % 75 olduğu görülmektedir.

On İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın on ikinci alt problemi “Öğrencilerin yıl sonunda yazma becerisi nasıldır?” sorusu ile ifade edilmiştir. Bu probleme ilişkin bulgular “Hece-Kelime-Cümle Yazma Becerisi Değerlendirme Formu” ile ortaya konmuştur.

Araştırmacı her harf grubu için hazırlanmış olan hece, kelime ve cümleleri sırasıyla öğrencileri söylemiş öğrencilerden bunları bakmadan yazmalarını istemiştir. Aşağıda “Hece-Kelime- Cümle Yazma Becerisi Değerlendirme Formu ” sonuçlarına yer verilmiştir:

Tablo 25

Öğrencilerin Hece-Kelime-Cümle Yazma Becerisi (1.-2. Grup)

	1. Grup (e,l,a,k,i,n)						2. Grup (o,m,u,t,ü,y)					
	En	Kel	Anla	İlan	İkili	İlke kek al.	Ol	Tüy	Otel	Yamuk	Limonlu	Mine o ülkeyi anlat.
Ö1	-	+	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-
Ö2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö3	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ö7												
Ö8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ö11	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ö12	+	-	+	+	-	-	+	-	-	-	-	-
Ö13	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö14	-	+	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-
Ö15	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö16												
Ö17												
Ö18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö19												

(+) = Yazdı, (-) = Yazamadı

Tablo 25'e bakıldığında 1. harf grubundan tek heceli kelimeleri yazabilen 9 öğrenci, tüm 1. ve 2. harf grubunun kelimelerini yazabilen 3 öğrenci olduğu görülmektedir. Sınıfta 6 öğrenci ise her iki gruptan da hiçbir hece ve kelimeyi yazamadığı görülmektedir.

Tablo 26

Öğrencilerin Hece-Kelime- Cümle Yazma Becerisi (3.-4. Grup)

	3. Grup (ö,r,i,d,s,b)						4.Grup (z,ç,g,ş,c,p)						
	Ör	Sır	Ördek	Torun	Beraber	Ördek suya böyle daldı.	Öp	Çok	Uzun	Cengiz	Şarkılar	Piknik için çok güneşli.	Cengiz zil çalınca penceren
Ö1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ö7													
Ö8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ö11	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ö12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö16													
Ö17													
Ö18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö19													

(+) = Yazdı, (-) = Yazamadı

Tablo 26'ya bakıldığında 3. ve 4 harf grubundaki tüm kelime ve cümlelerin genelini yazabilen 3 öğrenci, hiçbir kelime ve cümleyi yazamayan 12 öğrenci olduğu görülmektedir.

Tablo 27

Öğrencilerin Hece-Kelime-Cümle Yazma Becerisi (5. Grup)

	5. Grup (h,v,ğ,f,j)								
	Ah	Var	Hafta	Çağla	Jelatin	Jale havada dikme.	soğuk fidan	Vahit tarafta fiş var.	sağ jeton ile
Ö1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-									
Ö2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö6	+	+	+	-	+	+	+	+	+
Ö7									
Ö8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö9	+	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö10	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ö11	+	+	+	-	+	+	+	+	+
Ö12	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö14	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö16									
Ö17									
Ö18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö19									

(+)= Yazdı, (-)= Yazamadı

Tablo 27' ye bakıldığında ise son harf grubunda tüm kelime ve cümlelerin genelini yazabilen 3 öğrenci, hiçbir kelime ve cümleyi yazamayan 12 öğrenci olduğu görülmektedir.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Çalışmanın bu bölümünde; araştırma sonucunda elde edilen bulgulara dayanarak sonuç, tartışma ve öneriler sunulmaktadır. Araştırma kapsamında salgın döneminde ilk okuma yazma öğretimi süreci incelenmiş ve aşağıda alt problemlere ait sonuçlara yer verilmiştir.

Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın birinci alt problemi “Salgın dönemi *07-21 Eylül Haftaları arasında* okular açılmadan önce ilk okuma yazma hazırlık sürecinde; öğretmen neler yapmıştır? öğrenci neler yapmıştır? veli neler yapmıştır?” sorularına ilişkin sonuçlara yer verilmiştir.

Öğretmen neler yapmıştır? sorusuna ilişkin sonuçlar:

1. Öğretmenin bu süreçte ilçe filyasyon ekibinde görevlendirildiği için sınıfının salgın koşullarına uygun şekilde hazırlanması, okulda yapılan toplantı ve hazırlık sürecine katılamamıştır.
2. Öğretmenin sınıfı ve öğrencileri için yeteri kadar hazırlık yapamaması ve durumun belirsizliği öğretmeni olumsuz etkilemiştir.

Öğrenciler neler yapmıştır? sorusuna ilişkin sonuçlar:

1. Öğrencilerin kaçınıcı sınıfa ve hangi okula başlayacaklarına dair bilgileri yoktur.

Veliler neler yapmıştır? sorusuna ilişkin sonuçlar:

1. Çocuklarının kaçınıcı sınıfa gittikleri ve okula bu yıl başlayan çocukları olup olmadığı bilgisine sahip olmayan veliler bulunmaktadır.Okula kayıt ve bilgi almak için hiçbir öğrenci velisi okulu ziyaret etmemiştir ve çocuklarını okula hazırlamak için bir hazırlık yapmamışlardır. Bunlara bağlı olarak veliler bu süreçte çocukları ile yeterince ilgilenmedikleri sonucuna ulaşmıştır.

İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın ikinci alt problemi “Salgın dönemi 21-25 Eylül Uyum Haftası (Haftanın seçilen 1 gününde yapıldı) yüz yüze eğitim yoluyla ilk okuma yazma sürecinde; öğretmen neler yapmıştır? öğrenci neler yapmıştır? veli neler yapmıştır?” sorularına ilişkin sonuçlara yer verilmiştir.

Öğretmen neler yapmıştır? sorusuna ilişkin sonuçlar:

1. Öğretmen bu süreçte öğrencilerin salgın koşullarında okul kurallarına uyum sağlamakta zorlandıkları için sık sık öğrencileri uyarmak durumunda kalmıştır.
2. Öğretmen bu süreçte yaptığı çalışmalar sonucunda öğrencilerin Türkçe kelime dağarcıklarının zayıf olduğu sonucuna ulaşmıştır.
3. Öğrencilerin Türkçeleri zayıf olduğu için öğretmen, öğrencileri anlamakta güçlük yaşamıştır.
4. Salgından dolayı öğretmen ve öğrenciler maske taktığı için birbirleri ile kaynaşmaları daha zor olmuştur.
5. Öğretmen bilgi almak ve tanışmak için hiçbir veli okula gelmediğinden velileri kendisi aramış fakat pek çoğuna ulaşamamıştır.

Öğrenciler neler yapmıştır? sorusuna ilişkin sonuçlar:

1. Öğrenciler maske takmakta ve sosyal mesafe kurallarına uymakta zorlanmışlardır.
2. Kayıtlı 17 öğrenciden 12’si okula gelmiştir.

3. Öğrencilerden bazıları neden maske takmaları gerektiğini bilirken bazıları bilmemektedir.
4. Bazı öğrencilerin Türkçesi çok zayıftır.

Veliler neler yapmıştır? sorusuna ilişkin sonuçlar:

1. Veliler bu süreçte öğretmen ile tanışmak ve bilgi almak için okula gelmemiştir.
2. Bu süreçte bazı veliler öğrencilerinin kaçınıcı sınıfa geçtikleri bilgisine sahip değildir.
3. Velilerden çok azı okul materyallerini temin etmiş fakat geneli almamıştır ve bazı veliler bu materyallerin okul tarafından verileceğini düşünmüşlerdir.

Sonuç olarak veliler bu süreçte yeterince bilgili olmamakla birlikte ve öğrencilerin eğitim ve öğretim sürecine destek olmamışlardır.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın üçüncü alt problemi ‘‘Salgın dönemi 28 Eylül-11 Ekim Haftaları arasında hibrit eğitim yoluyla ilk okuma yazma sürecinde; öğretmen neler yapmıştır? öğrenci neler yapmıştır? veli neler yapmıştır?’’ sorularına ilişkin sonuçlara yer verilmiştir.

Öğretmen neler yapmıştır? sorusuna ilişkin sonuçlar:

1. Öğretmen öğrencilerin salgın koşullarına uyum sağlayamadıkları için sık sık alınması gereken tedbirler hakkında hatırlatmalar yapmıştır.
2. Veliler öğrencilerin temizliğine yeterince dikkat etmediği için öğretmen velilere bu konuda bilgilendirici mesajlar göndermiştir.
3. Öğretmen öğrencilere oyun hamuru, kes- yapıştır ve çizgi çalışmaları yaptırarak el kaslarını geliştirmeye çalışmıştır.
4. Kalem tutuş şekillerine bakmış ve doğru kalem tutuşunu göstermiştir. Fakat doğru kalem tutuşunu göstermek için sosyal mesafeye uymamak virüs bulaşma ihtimalinden dolayı tedirgin etmiştir.

5. Eğitimin hibrit olması sebebiyle sınıf iki gruba ayrılmıştır. İlk grubun pazartesi-salı, ikinci grubun ise perşembe ve cuma okula gelmesi istenmiştir. Öğretmen tüm velilere haber vermesine rağmen öğrenciler gelmesi gereken günlerde okula gelmemişlerdir.
6. Öğretmen bu süreçte velileri ile telefonda görüşmeye çalışmıştır. Fakat bazı veliler telefonlarını açmamışlardır.
7. Öğretmen velilere tablet veya bilgisayar alıp alamayacaklarını sormuştur. Fakat velilerden bazılarının ekonomik durumu tablet ve bilgisayar almaya yeterli olduğu halde almadıklarını ifade etmiştir.

28 Eylül-11 Ekim Haftaları arasında hibrit eğitim yoluyla ilk okuma yazma sürecinde etkili bir öğretim sergilenemediği sonucuna varılmıştır.

Öğrenciler neler yapmıştır? sorusuna ilişkin sonuçlar:

1. Sınıfta 7 öğrenci okul öncesine gitmeden 1.sınıfa başlamıştır. Okul öncesine gitmeyen 2 öğrencinin (Ö6, Ö10) kalem doğru şekilde tuttuğu tespit edilmiştir. Bu iki öğrencinin kendilerinden büyük kardeşleri aynı okulda okuyan başarılı öğrencilerdir. Bu öğrenciler kardeşlerinden okula başlamadan önce kalem tutmayı öğrenmişlerdir. Diğer okul öncesine gitmeden okula başlayan 5 öğrencinin ise kalem tutmayı bilmediği tespit edilmiştir.
2. Daha önce okul öncesine gidip kalem tutmakta başarısız olan öğrenciler (Ö2, Ö3, Ö4, Ö7, Ö8, Ö16, Ö17) olmuştur.
3. Öğrenciler çizgi çalışması, origami, kes-yapıştır, oyun hamuru ve yap-boz etkinlikleri yapmıştır.
4. Öğrenciler kâğıt katlamakta ve kesmekte başarısız olmuşlardır. Fakat yap-boz etkinliğinde daha önce yapmış olan öğrencilerin istekli ve yapabildiklerini diğerlerinin ise yapamadığını ve isteksiz oldukları tespit edilmiştir.
5. Öğrencilerin geneli kalem tutmayı bilmemektedir. Bu yüzden çizgi çalışmasında başarılı olamamışlardır. Öğrenciler yazı yazmak için hazır değillerdir.

6. Öğrenciler hibrit eğitim nedeniyle haftada iki gün okula gelmişlerdir. Fakat bazı öğrenciler gelmeleri gereken günler dışında okula gelmiş veya hiç gelmemişlerdir. Bu sebeple okuma ve yazmaya hazırlık çalışmaları uzun sürmüştür.
7. Eğitimin uzaktan (online) yapıldığı günlerde yeterli donanıma sahip olmadıkları için öğrencilerden hiçbirinin derse katılmadığı sonucuna varılmıştır.
8. Öğrencilerin okula devam durumlarına bakıldığında okula doğru grupla birlikte gelen öğrenci sayısı 8, okula gelmesi gereken günlerde zaman zaman gelen öğrenci sayısı 9, okula kaydı olup hiç gelmeyen öğrenci sayısının 2 olduğu sonucuna varılmıştır.
9. Okula 2 gün gelmek bazı öğrencilere güzel gelirken bazı öğrencilerin ise gelmediği günlerde sıkıldığı sonucuna varılmıştır.
10. Öğrencilere ödevlerini yaparken bazılarının kendinden büyük kardeşleri yardım etmiş bazı öğrencilere ise evde yardımcı olan biri olmamıştır.
11. Öğrenciler EBA TV'den dersleri takip etmemişlerdir. Bazı öğrenciler evde EBA TV'nin olmadığını bazıları da annesinin açmadığını söylemiştir.

Bu süreçte yapılan hibrit eğitimde yazmaya hazırlık sürecinde yeteri kadar pratik yapılamadığı ve ilk okuma yazmaya hazırlık sürecinin bu sebeple uzadığı sonucuna varılmıştır.

Veliler neler yapmıştır? sorusuna ilişkin sonuçlar:

1. Veliler genel olarak öğrencilerini bu süreçte okula göndermişlerdir. Fakat bazı veliler öğrencilerin gitmesi gereken günleri öğretmen hatırlatmasına rağmen takip etmemiş farklı günlerde göndermiştir.
2. Velilerin geneli salgından dolayı öğrencilerini okula göndermekte bir endişesi olmadığını söylerken bazıları okula göndermemeyi tercih etmiştir.
3. Veliler eğitimin iki gün hibrit şekilde yapılması konusunda bazıları evde işlerini yapabilmek için okulun daha fazla olmasını bazıları öğrencilerin evde ders çalışmadıkları için okulun 5 gün olmasını bazıları ise 2 gün olmasını yeterli bulmuştur.

4. Veliler öğrencilerin ödevlerine yardımcı olmaları konusunda ise bazı veliler okuma-yazması olmadığı için öğrencilere yardımcı olamadığını bazıları ise evde olmadığı için kendisinin yardım edemediğini bazıları ise kendinden büyük kardeşlerinin öğrenciye yardım ettiğini söylemiştir.
5. Veliler evinizde internet, tablet, bilgisayar yoksa almayı düşündünüz mü sorusuna çok fazla çocuklarının olduğunu ve hepsine alamayacaklarını, köyde şebeke olmadığı için almalarının anlamı olmadığını, düşünmediklerini söylemişlerdir.

Velilerin okuma ve yazma becerilerinin yetersiz olması sebebiyle öğrencilere derslerinde yardımcı olamadıkları ve öğrencilerin eğitim hayatı için gereken desteği sağlamadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Salgın dönemi 12-18 Ekim Haftasında yüz yüze eğitim yoluyla ilk okuma yazma sürecinde; öğretmen neler yapmıştır? öğrenci neler yapmıştır? veli neler yapmıştır?” sorularına ilişkin sonuçlara yer verilmiştir.

Öğretmen neler yapmıştır? sorusuna ilişkin sonuçlar:

1. Öğretmen ilk ses olan ‘e’ sesini bu hafta tanıtmıştır. Öğrencilerin okuma ve yazmaya hazır olmadan 1. Sınıfa başlamaları ve salgın sebebiyle eğitimin hibrit olması hazırlık aşamasının uzamasına sebep olmuştur.
2. Hazırlık çalışmalarının uzun sürmesi ve harf öğretimine yeni geçebilmesi öğretmene bu dönem öğrencilerin okuma ve yazmaya geçemeyeceklerini düşündürmüştür.
3. Öğretmen ‘e’ sesini tanıtmak için çeşitli video ve görseller göstererek sesi hissettirmeye çalışmıştır. Fakat ‘e’ sesini başta-ortada-sonda hissettirmeye çalışırken zorlanmıştır.
4. Sesi hissetme çalışmalarından sonra harfin nasıl yazıldığını göstermiştir. Bu süreçte hala kalemi doğru şekilde tutamayan öğrencilere doğru tutuşun hangi parmaklarla

- yapıldığını unutmamaları için öğrencilerin kalem tutarken kullanmaları gereken 3 parmağını boyamıştır.
5. Öğretmen velilerin kendisine yardımcı olmayıp öğrencilerle ilgilenmedikleri için sürecin zorlaştığını düşünmektedir.
 6. Öğretmen ses öğretimi yaparken maskeden dolayı öğrencilerin kelimeyi doğru şekilde duyamadıklarını bu yüzden maskesini çıkartmak zorunda kaldığını ve çıkarttığında da salgın ihtimalinden korkup ikilemde kaldığını söylemiştir.
 7. Yazma sürecinde öğretmen model olmak ve harfi yanlış yazan öğrencilerin ellerinden tutarak harfin doğru yazılışını göstermesi gerektiğinden sosyal mesafe kurallarına uyamamıştır.
 8. Öğretmen civar köylerde virüsün arttığı haberlerinin gelmesiyle korkmuş ve okulun bulunduğu köye civar köylerden taşıma servisi ile gelen öğrencilerin bulunması öğretmeni endişelendirmiştir.
 9. Öğretmen yüz yüze eğitime geçilmesiyle bir hafta boyunca okula devam eden öğrencilerde kalem tutma, harfi tanıma, okuma ve yazmada gelişim gösterdiklerini fakat hafta boyunca bir iki kez okula gelen öğrencilerin diğer öğrencilerden geride kaldıklarını söylemiştir.
 10. Sınıfta iki öğrencinin velisi dışında ilgili veli bulunmadığı için öğretmen süreçte daha fazla zorlanmıştır.

Salgın sürecinde uzaktan eğitime katılacak donanıma sahip olmayan öğrencilerin yüz yüze eğitim sürecinde daha fazla ilerleme gösterdikleri sonucuna varılmıştır.

Öğrenciler neler yapmıştır? sorusuna ilişkin sonuçlar:

1. Hafta boyunca okula gelen ortalama öğrenci sayısı 15, kaydı olup okula hiç gelmeyen öğrenci sayısı 2'dir. Okula gelen 15 öğrenci okula her gün gelmemiştir.
2. Bu yıl tekrar 1. sınıf okuyan 2 öğrenci sınıftaki diğer öğrencilere göre el kasları daha iyi ve kalem tutmakta başarılıdır.

3. 12-18 Ekim haftasında okula devam eden ve devamsızlık yapmayan öğrencilerin yüz yüze eğitim sürecinde ilerleme sağlarken okula gelmekte devamsızlık yapan ve velisi, kardeşleri ilgilenmeyen öğrencilerin sürecin gerisinde kaldıkları sonucuna ulaşılmıştır.
4. Öğrencilerden bazıları okul öncesine gitmesine rağmen kalem tutmakta ve ‘e’ harfini yazmakta güçlük yaşamışlardır. Bu öğrenciler için mevcut ders kitaplarındaki çalışmalar pratik yapmaları için yeterli değildir.
5. Öğrenciler Milli Eğitim Bakanlığı okula başlama yaş aralığını 66-72 ay olarak belirlemiştir. Bazı öğrenciler bu yaş aralığında olmasına rağmen yazı yazmak için hazır olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
6. Öğrencilerden bazıları ödev yaparken onlara kimsenin yardım etmediğini ve zorlandıklarını söylerken bazı öğrenciler zorlanmadıklarını söylemişlerdir.

Okuma yazmaya karşı hazırbulunuşluğu iyi olan öğrencilerin daha az desteğe ihtiyaç duydukları ayrıca salgın sürecinde devam zorunluluğunun olmaması sebebiyle daha az öğrencinin okula geldiği sonucuna varılmıştır.

Veliler neler yapmıştır? sorusuna ilişkin sonuçlar:

1. Velilerin ekonomik durumu ihtiyaç listesindeki araç ve gereçleri almaya yeterken hala ihtiyaç listesini temin etmeyen veliler olmuştur.
2. Veliler öğretmenden bilgi alamak, öğrencinin durumunu sormak için öğretmenle iletişime geçmemişlerdir.
3. Salgından dolayı bazı veliler endişeli olmakla birlikte genel olarak çocuklarını okula göndermişlerdir.
4. Eğitimin 5 gün yüz yüze olması bazı velilere çocukların okula 5 gün geldiklerinde daha fazla şey öğrendiklerini düşündürürken bazı velilere ise virüs bulaşır mı? sorusunu düşündürmüştür.

Velilerin çocukların bu sürece kadar neler öğrendiği hakkında bilgi sahibi olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın beşinci alt problemi “Salgın dönemi 19 Ekim-22 Kasım Haftaları arasında hibrit eğitim yoluyla ilk okuma yazma sürecinde; Öğretmen neler yapmıştır? Öğrenci neler yapmıştır? Veli neler yapmıştır?” sorularına ilişkin sonuçlara yer verilmiştir.

Öğretmen neler yapmıştır? sorusuna ilişkin sonuçlar:

1. Öğretmen ‘e’ harfini tekrar ettikten sonra ‘l’ sesine geçmiştir. Fakat sesi hissettirme çalışması yaparken öğrenciler maskeden dolayı ‘l’ sesini ‘n’ olarak duymuşlardır. Bu yüzden öğretmen sınıfın uzak bir köşesinde maskesini çıkartarak tekrar seslendirmiştir. Öğretmen tüm gün maske ile ders anlatırken ve özellikle harf öğretimi yaparken zorlanmıştır.
2. Öğrencilerin Türkçe dil becerileri zayıf olduğu için birleştirme yapmanın ne anlama geldiğini anlayamamış ve iki harfi birleştir yönergesini uygulamakta zorlanmışlardır.
3. Salgının artmasıyla birlikte eğitimin 2 gün yüz yüze yapılması öğrencilerde rahatlamaya ve dersleri boşlama davranışlarına sebep olmuştur. Bazı öğrencilerin yüz yüze yapılan iki günlük eğitimden ertesi haftaya kadar hiç çalışmadan okula geldikleri tespit edilmiştir. Öğretmen bu süreçte kendisinin öğretemediğini düşünerek psikolojik olarak kendisini kötü hissetmiştir.
4. Okula gelen ve gelmeyen öğrenciler arasında seviye grupları oluşmaya başlamıştır..
5. Eğitimin uzaktan yapıldığı günlerde öğrenciler yeterli donanıma sahip olmadıkları için eğitime katılamamışlardır. Öğretmen EBA TV’den dersleri izleyip verdiği ödevleri yapmalarını istemesine rağmen öğrenciler bunları yapmadan okula gelmişlerdir. Bunlar sürecin yavaş ilerlemesine sebep olmuştur.
6. Öğretmen eğitimin uzaktan olduğu günlerde öğrencilerin EBA TV’yi izlemeleri ve verdikleri ödevleri yapmaları için velilerden destek istemiş fakat bir veli hariç diğer veliler bu konuda öğretmene destek olmamışlardır. Öğretmen bu süreçte tek başına olduğunu düşünüp yıpranmalar yaşamıştır.

7. Öğretmen bu süreçte zaman zaman velilere ulaşamamıştır. Bu gibi durumlarda öğrencilerin kendilerinden büyük kardeşleri ile iletişime geçerek gelmeyen öğrencinin ödevini verme ve kardeşinin ödevlerine yardım etme gibi sorumluluklar vermiştir.
8. Salgın bu süreçte okulun bulunduğu köyde artış göstermiş fakat veliler öğrencilerin temizliğine ve salgın şartlarına özen göstermedikleri için öğretmenin endişeleri artmıştır.
9. İlk okuma yazma sürecinin doğası gereği öğretmen harf öğretiminde model olmak ve öğrencilere doğru şekilde yazmayı öğretmek için ellerinden tutması gerekmektedir. Fakat salgın koşullarında öğretmen sosyal mesafe kurallarına uymakla ve doğru şekilde yazamayan öğrencilerin ellerinden tutarak göstermek arasında ikilem yaşamasına sebep olmuştur.
10. Köyde salgının artmasıyla birlikte okula gelen öğrenci sayısı azalmıştır. Salgının artması öğretmenin sınıfta endişeli şekilde ders anlatmasına sebep olmuştur. Ayrıca gelen öğrenci sayısı azaldığı için öğretmen yeni harfe geçememiştir.
11. Öğretmen bu süreçte yalnızca 3 harfin öğretimini yapabilmıştır. Bu harfler ilk harf grubundaki ‘e’, ‘l’, ‘a’ olmuştur.

Salgın şartlarında öğretmenin daha fazla veli desteğine ihtiyaç duyduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrenciler neler yapmıştır? sorusuna ilişkin sonuçlar:

1. Hafta boyunca okula gelen ortalama öğrenci sayısı 12’dir. Okula gelen 12 öğrenci okula yüz yüze eğitimin yapıldığı her gün gelmemiştir. Bu süreçte okula gelen öğrenci sayısında salgının artmasından kaynaklı bir azalma görülmüştür.
2. Okulların açılıp kapanmasıyla ilgili kararlar sık sık değiştiği için öğrencilerde ve velilerde artan bir rahatlama sebep olmuştur. Öğrenciler okula süreç içerisinde zaman zaman istediklerinde gelmişlerdir.

3. Öğrencilerin devamsızlık yapması, velilerin öğrencilerle ilgilenmemesi ve bazı öğrencilerin ödevlerini yapmaması sebebiyle süreç olumsuz şekilde etkilenmiştir.
4. Öğrencilerin uzaktan eğitime katılacak donanımına sahip olmamaları ve evde velilerin çocuklarına yardımcı olmamaları sebebiyle öğrenciler sadece yüz yüze eğitimle okulda yaptıkları okuma yazma çalışmaları öğrencilerin yeterince pratik yapamamasına sebep olmuştur.
5. Öğrencilerin geneli başta-ortada- sonda etkinliğinde ses ortada ve sonda ise hissetmekte hala zorlanmaktadırlar. Öğretmen ses başta olduğunda ve birden çok kez vurguladığında öğrenciler sesi hissedebilmektedir. Bunun başlıca sebepleri öğrencilerin Türkçe dil yetersizliklerinden ve maske ile harf öğretimi yapılmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.
6. Öğrencilerin geneli iki sesi birleştirirken öğretmenin hızlıca iki harfi oku yönergesini bağırarak oku şeklinde anlamışlardır. Bu yüzden bu süreçte öğrencilerin geneli sesi birleştirme yapmayı kavrayamamışlardır.
7. Öğrencilerin yalnız okula iki gün gelmeleri öğrenciler üzerinde bir rahatlamaya sebep olmuştur. Öğrenciler bir iki dersten sonra öğretmenin yaptığı etkinliklerde ilgisiz olmaları süreci olumsuz etkilemiştir.
8. Öğrenciler yazma çalışmalarında harfi satır aralarına konumlandırmakta, doğru yönde yazmakta, harf boyutunu ayarlamakta ve harfler arasında yeterli boşluk bırakmakta zorluk yaşamışlardır. Bunun sebebi ise öğrencilerin yeterli pratik yapmayışları olduğu düşünülmektedir.
9. Mevcut ders kitabında öğrencilerin değişen ihtiyaçlarına yönelik etkinlikler bulunmamakta ve bulunan etkinliklerde yeterli gelmemektedir. Aynı zamanda kitabın içerisinde bulunan bazı görsel ve kelimeler öğrencilere zor gelmiş ve öğrenciler tanıyamamıştır.
10. Yalnız iki gün okula gelmek bazı öğrencileri mutlu ederken bazı öğrencileri mutsuz etmiştir.

11. Bir öğrenci dışında öğrencilerin EBA TV'yi izlemedikleri, izleyen öğrencinin de zaman zaman izlediği sonucuna varılmıştır.

Veliler neler yapmıştır? sorusuna ilişkin sonuçlar:

1. Veliler öğretmenden bilgi almak, öğrencinin durumunu sormak için öğretmenle iletişime geçmemişlerdir.
2. Bazı veliler salgının artmasından dolayı endişelenmiş ve öğrencilerini okula göndermemişlerdir. Bazı veliler ise çok ilgili olmamakla birlikte öğrencilerini okula göndermişlerdir.
3. Eğitimin hibrit olması ile bazı veliler eğitime ara verilmesi gerektiğini bazı veliler ise öğrencinin okula gitmesinin iyi olduğunu fakat virüsün bulaşma ihtimalinin tedirgin ettiğini bazıları ise öğrencinin annesi gönderiyorsa gidebilir şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir.
4. Veliler okulda öğrencilerin neler yaptığını ve sorup ödevlerine yardımcı olma konusunda ise bazı veliler kardeşlerinin yaptırdığını bazıları yapması gerektiğini söylediğini fakat öğrencinin yapmadığını bazıları ise öğrencinin annesinin yaptırdığını kendisinin haberi olmadığını ifade etmiştir.
5. Veliler eğitimin uzaktan yapıldığı günler öğrencilerin bilgisayarları olmadığını ve Milli Eğitim Bakanlığı kendilerine tablet dağıtmadığı için derslere öğrencilerin katılamadığını söylemişlerdir. Bu süreçte hiçbir velinin öğrencisine tablet almayı düşünmediği görülmüştür.

Altıncı Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın altıncı alt problemi “Salgın dönemi 23 Kasım-15 Şubat Haftaları arasında uzaktan eğitim yoluyla ilk okuma yazma sürecinde; öğretmen neler yapmıştır? öğrenci neler yapmıştır? veli neler yapmıştır?” sorularına ilişkin sonuçlara yer verilmiştir.

Öğretmen neler yapmıştır? sorusuna ilişkin sonuçlar:

1. Salgının artmasıyla birlikte tamamen uzaktan eğitime geçilmesi ve öğrencilerin uzaktan eğitime katılacak donanımına sahip olmamaları ve velilerin maddi olarak tablet almaya durumları yeterken almamaları öğretmeni yorgun ve tükenmiş hissetmesine neden olmuştur.
2. Eğitim uzaktan olmasına rağmen öğretmenler haftanın belirli günleri okula gitmişlerdir. Öğretmen bu süreçte öğrenciler öğrendiklerini unutmasın ve okuldan uzaklaşmasın diye çalışma kağıtları hazırlamış ve okula gittiği günlerde velilerin çalışma kağıtlarını alabileceklerine dair arayarak veya kısa mesajla haber vermiştir.
3. Öğretmen, velilerini öğrencilerin EBA TV'yi izlemeleri, hazırladığı çalışma kağıtlarını okuldan alabileceklerini eğer almaya gelemeyecekler ise telefonlarına ödevleri mesaj olarak göndereceği hakkında bilgilendirmiştir. Fakat süreç içerisinde okuldan çalışma kağıtlarını bazı haftalar almaya gelen veli sayısı 7 olmuştur.
4. Öğretmen verdiği ödevlerin ve çalışma kağıtlarının kontrolünü sağlamak ve geri bildirim verebilmek için velilerden öğrencilerin yapmış olduğu ödevlerin fotoğraflarını göndermelerini istemiştir. Yapılan çalışma kağıtlarının ve ödevlerin fotoğrafını 5 veli nadiren göndermiştir.
5. Öğretmen ödevleri almaya gelen ve ödev fotoğraflarını gönderen veliler dışında diğer veli ve öğrencilerden haber alamamıştır.
6. Öğretmen ödev almaya gelmeyen diğer velileri telefonla aramış ve mesaj göndermiştir. Fakat veliler öğretmenin aramalarına ve mesajlarına dönüş yapmamışlardır. Bu durum öğretmeni olumsuz etkilemiştir.
7. Milli Eğitim Bakanlığı ülke genelinde ihtiyaç sahibi öğrencilere tablet dağıtmıştır. Bu süreçte 23 Aralık tarihinde sınıftan Ö1'e de tablet verilmiştir. Fakat Ö1'in kendisi dışında 7 kardeşi daha vardı. Diğer kardeşlerinde aynı saatlerde dersi olduğu için öğretmen diğer öğretmenlerle iletişime geçerek öğrencisi ile hergün 2 saat ders planlamıştır.
8. Bu süreçte yalnız bir öğrenciye tablet verildiği için canlı dersler yalnızca Ö1 ile yapılmıştır.

9. Öğretmen okulların açılma süresi ertelenince öğrencilerine hazırlık olması için ‘k’ ve ‘i’ harfleri ile ilgili çalışmalar hazırlamıştır. Ayrıca velilere harflerin okunuşu ve yazılışını gösteren videolar göndermiştir.

Salgın döneminde uzaktan eğitimde gerekli donanıma sahip olmayan öğrenciler için öğretmenin etkin bir öğretim sürdüremmediği sonucuna varılmıştır.

Öğrenciler neler yapmıştır? sorusuna ilişkin sonuçlar:

1. Öğretmen bu süreçte velilerden öğrencileri ile ilgili bilgi almaya çalışmıştır. Fakat hiçbir veli öğretmenden bilgi almak için öğretmen ile iletişime geçmemiştir.
2. Bu süreçte sınıfta tablet ve internete sahip olan öğrenci sayısı 1’dir.
3. Öğretmen bu süreçte okuldan çalışma kağıtlarını alan, ödevlerin yapılmış halinin fotoğrafını nadiren gönderen velilelerin öğrencileri dışında diğer öğrencilerinden haber alamamıştır. Bazı öğrenciler okuldan kopmuştur.
4. Velilerin fotoğrafını gönderdiği çalışma kağıtlarına bakıldığında bu süreçte öğrencilerin yazılarında bir gerileme olmuştur. Yalnızca Ö6 ve Ö10’un yazılarında gerileme görülmemiştir.
5. Sınıfta tek tablete sahip olan Ö1 ile öğretmen günde 2 saat ders yapmaya çalışmıştır. Fakat öğrencinin canlı derse katıldığı odada diğer aile fertleride bulunmuştur. Dersler esnasında aile yemek yemiş, diğer kardeşler gürültü yapmıştır. Öğrenci ise ders esnasında derse adapte olamamış ve çeşitli mazaretlerle (sık sık lavoboya gitme, acıktığını söyleme, gülme) derse ara vermek istemiştir. Bu sebeplerle dersler verimsiz geçmiştir. Bu süreçte öğretmen çabalarının anlamsız olduğunu hissetmiştir.
6. Öğrenciler okula gelmedikleri bu süreçte oynadıklarını, ödevlerini yaptıklarını ve sıkıldıklarını ifade etmişlerdir. Bazı öğrenciler okulun olmayışını tatil olarak algılayıp mutlu olurken bazı öğrenciler bu süreçte okul olmadığı için mutsuz olmuştur.
7. Öğrencilerin EBA TV’yi kanalın olmaması ve televiyonun bozuk olması gerekçeleriyle izlemedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

8. Ö1 dışında öğrenciler tablet ve internetleri olmadığı için derse giremediklerini ifade etmişlerdir.

Salgın sürecinde uzaktan eğitimde kullanılacak donanıma sahip olmayan öğrencilerin eğitime ulaşamadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğrenme kayıpları yaşanmıştır. Uzaktan eğitimde kullanılacak donanıma sahip olan öğrencilerin ise yeterli motivasyona sahip olmayışı ve evde sessiz bir ortamın bulunmasından kaynaklı sürecin verimsiz geçtiği sonucuna ulaşılmıştır.

Veliler neler yapmıştır? sorusuna ilişkin sonuçlar:

1. Veliler öğretmenden bilgi alamak, öğrencinin durumunu sormak için öğretmenle iletişime geçmemişlerdir. Öğretmen velileri aramış ve mesaj göndermiştir.
2. Bu süreçte okuldan çalışma kağıtlarını nadiren alan veli sayısı 7, ödevlerin yapılmış halinin fotoğrafını nadiren gönderen veli sayısı 5 olmuştur.
3. Veliler okulların tamamen uzaktan eğitime geçmesinde öğrencilerin evde çalışmadıklarını, evde yaramazlık yaptıklarını ve okulun açıkkaen daha iyi olduğunu ve evlerinde tablet ve internet olmadığı için öğrencilerin derslere giremedikleri şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir.

Velilerin bu süreçte öğrencilerin okuma yazma becerisini kazanıp kazanamayacakları konusunda endişe taşımadıkları sonucuna varılmıştır.

Yedinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın yedinci alt problemi ‘‘Salgın dönemi 15 Şubat-14 Nisan Haftaları arasında yüz yüze eğitim yoluyla ilk okuma yazma sürecinde; öğretmen neler yapmıştır? öğrenci neler yapmıştır? veli neler yapmıştır?’’ sorularına ilişkin sonuçlara yer verilmiştir.

Öğretmen neler yapmıştır? sorusuna ilişkin sonuçlar:

1. Öğretmen öğrencilerin temizlik ve salgın tedbirlerini unuttuklarını gözlemlemiş ve salgın tedbirlerini sık sık hatırlatmıştır.

2. Öğretmen ara tatile kadar yalnızca 3 harf öğretimi yapabildiği için öğrencilerin yıl içerisinde okuma yazmaya geçip geçemeyecekleri konusunda endişe yaşamıştır.
3. Ayrıca eğitimle ilgili verilen kararların çok hızlı değişmesi, öğretmenleri destekleyecek kaynak, plan vb. hazırlanmaması öğretmeni süreç içinde çaresiz ve yalnız hissetmesine neden olmuştur.
4. Mevcut ders kitapları öğrencilerin eksik olduğu konularda öğretmen için yeterli bir kaynak olmamıştır. Öğretmen ek çalışma kağıtları hazırlamıştır.
5. Öğretmen bu süreçte öğrencilere öğrendikleri harfleri hatırlatarak başlamış ve öğrenciler için çeşitli okuma etkinlikleri tasarlamıştır.
6. Öğretmen öğrencilerin eksiklerini tek tek tespit ederek eksiklerine yönelik müdahalelerde bulunmuştur. Fakat sınıfta birbirinden farklı öğrenme grupları oluşmuştur. Bu yüzden her öğrenci ile birebir çalışmalar yapmıştır. Her öğrencinin seviyesinin birbirinden farklı olması öğretmenin her öğrenciye yetismeye çalışması öğretmeni zorlamıştır.
7. Öğretmen öğrencilerin eksiklerini kapattıktan sonra yeni harflerin öğretimine başlamıştır. Fakat öğrenciler haftanın birkaç günü gelip birkaç günü gelmediklerinde sınıfın gerisinde kalmışlardır. Bu yüzden harf öğretim süreci uzamıştır.
8. Öğretmen harfleri doğru şekilde yazamayan ve karıştıran öğrencilerle teneffüs aralarında tahtada ve çalışma yapraklarıyla çeşitli çalışmalar yapmıştır.
9. Öğretmen harfleri kelimelerle ilişkilendirmiştir. Böylece öğrencilerin harfi daha kolay hatırladıkları görülmüştür.
10. Öğretmen bu sürecin sonunda sonuncu harf grubuna kadar olan harflerin öğretimini tamamlamıştır.
11. Süreç içerisinde öğrenciler defter ve kalemsiz okula gelmiştir ve öğrencilerin bu ihtiyaçlarını veliler tamamlamadığında öğretmen bu sorumluluğu kendisi üstlenmiştir.

Salgın sürecinde öğrenme kayıpları yaşandığı ve bu sebeple daha çok tekrar çalışmaları yapıldığı sonucuna varılmıştır.

Öğrenciler neler yapmıştır? sorusuna ilişkin sonuçlar:

1. Hafta boyunca okula gelen ortalama öğrenci sayısı 11, okula gelmeyen ortalama öğrenci sayısı 4'tür. Okula gelmeyen öğrenci sayısı artmıştır. Öğrenciler okuldan uzaklaşma eğilimi göstermişlerdir.
2. Öğrencilerin ana dili Kürtçe olduğu için bazı yerel farklılıklardan kaynaklı öğrenciler bazı harflerin öğretimi yapılırken zorlanmışlardır.
3. Öğrenciler harf kartları ile çalışmalar yapmıştır. Ayrıca öğretmenin hazırladığı oyunları ve etkinlikleri yapmışlardır. Araştırma sonucunda görsel materyallerin ve farklı oyunların öğrenme öğretme sürecine olumlu etki yaptığı görülmüştür.
4. Öğrenciler başta-ortada ve sonda etkinliğinde baştaki sesi hissedebilirken ses ortada ve sonda olduğunda sesi tanımakta ve bulmakta başarısız olmuşlardır.
5. Öğrenciler hecelerden kelime oluşturma etkinliğinde başarılı olamamış ve öğrencilere zor gelmiştir. Bunun sebebi ise öğrencilerin bazı kelimeleri tanımayıp ne anlama geldiklerini bilmeyişleri ve yetersiz Türkçe dil becerileridir.
6. Başta- ortada- sonda, hece oluşturma ve okuma etkinliklerinde Ö6, Ö10 ve Ö19 dışındaki öğrencilerin başarısız olduğu görülmüştür. Başarılı olan 3 öğrenci ise desrlere karşı ilgili, ailesi tarafından diğer ailelere göre desteklenen ve dil becerileri daha gelişmiş öğrencilerdir.
7. Öğrencilerin geneli verilen ödevleri yapmadığı ve okula devam etmedikleri için yeterince yazma çalışması yapmamışlardır. Bu sebeple öğrenciler yazma konusunda (harfleri doğru konumlandıramama, uygun büyüklükte yazamama, yaterli boşluk bırakmama, büyük-küçük harfe dikkat etmeme, harfi yanlış yazma) yeterince ilerleme sağlayamamışlardır.

8. Öğretmen süreç ve öğrencilerin devamsızlık yapmalarından kaynaklı daha çok harf öğretimi üzerinde yoğunlaşmıştır. Bu yüzden öğrenciler yeterince dikte çalışması yapmamışlardır.
9. Bu süreçte okula devam eden öğrencilerin ilerleme sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.
10. Öğrenciler okulun yüz yüze eğitime geçmesiyle arkadaşlarıyla oynadım, okulu özledim ve okulda yoruldum şeklinde düşüncelerini ifade etmişlerdir.
11. Öğrenciler bu süreçte ödevlerini yaparken bazı öğrenciler çok yorulduğunu bazıları ödevlerini tek başına yapabildiğini bazıları ise kendisine ödev yaparken kimsenin yardım etmediğini söylemiştir.

Öğrencilerin uzaktan eğitim sürecini bir tatil olarak gördükleri ve yüz yüze eğitime geçilen dönemlerde okula gelen öğrenci sayısında azalma olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Türkçe dil becerileri iyi olan öğrencilerin ilk okuma yazma sürecinde diğer öğrencilere göre daha hızlı ilerleyebildikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Veliler neler yapmıştır? sorusuna ilişkin sonuçlar:

1. Veliler öğretmenden bilgi alamak, öğrencinin durumunu sormak için öğretmenle iletişime geçmemişlerdir. Öğretmen velileri aramış ve mesaj göndermiştir.
2. Baharın gelmesiyle birlikte velilerin bahçelerinde yapacak işleri artmıştır. Yıl içinde ilgisiz veliler bu süreçte daha da ilgisiz davranmışlardır.
3. Bazı velilerin çocuklarını da bahçeye yanlarında götürdükleri için veya evde küçük kardeşlerine bakmaları için okula göndermedikleri sonucuna varılmıştır.
4. Bazı veliler okulların uzun süre uzaktan eğitime devam etmesiyle okulun tamamen tatil olmuş gibi davranarak çocuklarını il dışına gezmeye göndermişler ve öğrenciler okulun açıldığı bu süreçte de okula devam etmemişlerdir.
5. Salgından dolayı bazı veliler endişelenseler bile öğrencilerini okula gönderdiklerini söylerken bazı veliler kendi yaşadıkları köyde virüs bulaşan birileri olduğunu duymadıkları için rahat olduklarını ifade etmişlerdir.

6. Eğitimin yüz yüze olması hakkında bazı veliler evde öğrencinin çalışmadığı fakat okulda çalıştığı için iyi olduğunu bazı veliler ise öğrencinin tableti olmadığı için derse katılamadığını fakat okul varken okulda bir şeyler öğrendiği şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir. Tablet dağıtılan öğrencinin velisi ise kardeşleri ile tableti paylaşamadıkları için sorun olduğunu bu sebeple okulun yüz yüze açılmasının daha iyi olduğunu söylemiştir.

Salgın sürecinde velilerin uzaktan eğitim sürecini tatil olarak algıladıkları ve öğrencilere uzaktan eğitime katılabilmeleri konusunda destek olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Sekizinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın sekizinci alt problemi ‘‘Salgın dönemi 14 Nisan- 2 Haziran Haftaları arasında uzaktan eğitim yoluyla ilk okuma yazma sürecinde; öğretmen neler yapmıştır? öğrenci neler yapmıştır? veli neler yapmıştır?’’ sorularına ilişkin sonuçlara yer verilmiştir.

Öğretmen neler yapmıştır? sorusuna ilişkin sonuçlar:

1. Salgının artmasıyla birlikte tekrar uzaktan eğitime geçilmesi öğrencilerin öğrendiklerini unutacaklarını düşündüğünden bu durum öğretmeni endişelendirmiştir.
2. Bu süreçte sınıfta tablete sahip olan öğrenci sayısı 10’a yükselmiştir. Öğretmen öğrencilerin diğer kardeşleri ile dersleri çakışmasın diye farklı saatlerde dersleri planlamaya çalışmıştır.
3. Öğrenciler aile yardımı olmadan canlı derslere katılamadıklarından öğretmen ve okul idaresi velilere canlı derslere öğrencilerin nasıl katılabileceklerini tablet dağıtılırken anlatmışlardır.
4. Öğretmen derslerin saatini ders başlamadan önce velilere mesaj olarak bildirmiştir. Fakat veliler öğrencilerin derslere zamanında katılmasına yardımcı olmamışlardır. Öğretmen arayarak ders saatini haber vermiştir. Fakat veliler yeterince ilgili davranmamışlardır. Bu durum süreci olumsuz etkilemiştir.

5. Tablet dağıtılan 10 öğrenciden 4'ü zaman zaman derslere katılım sağlamışlardır. Bazı öğrencilerin tableti ve interneti olduğu halde derse katılmamışlardır. Öğretmen tüm emeklerinin boşa gittiğini düşünerek yıpranmalar yaşamıştır.
6. Öğretmen okulda donanımsal eksikliklerden dolayı interaktif şekilde ders işleyememektedir. Fakat derse ilgili bir öğrencisi ile öğretmen dersleri uzaktan eğitimle interaktif etkinliklerle yürütmeye çalıştığını kendisinin ve öğrencisinin bundan keyif aldığını ifade etmiştir.
7. Öğretmen tablet dağıtılmayan öğrencilerine etkinlikler hazırlamaya ve ödevleri mesaj olarak velilere göndermeye devam etmiştir. fakat ödevleri almaya yalnızca birkaç veli bir iki kez almaya geldikten sonra bir daha gelmemişlerdir.
8. Öğretmen öğrencilerin daha fazla okuldan uzaklaşmamaları için velileri aramıştır. Fakat veliler öğretmene yardımcı olmamışlardır. Bu sebeplerle öğretmenin öğrencilerle olan bağı ve irtibatı kopmuştur. Bu durum öğretmeni ve süreci olumsuz etkilemiştir.

Salgın döneminde uzaktan eğitim süreci tüm boyutlarıyla planlanmadığında etkili bir öğretim yapılamadığı sonucuna varılmıştır.

Öğrenciler neler yapmıştır? sorusuna ilişkin sonuçlar:

1. Sınıfta 19 öğrenciden 10 öğrenciye Milli Eğitim Bakanlığı tarafından tablet dağıtılmıştır. Fakat tablet dağıtılan 10 öğrenciden 4'ü zaman zaman derslere katılmış fakat 6 öğrenci derslere hiç katılmamıştır.
2. Araştırma sonuçlarına bakıldığında öğrencilerin tableti olup canlı derslere katılmama sebeplerinin evlerinde internet şebekesinin çekmemesi, büyük kardeşlerin tablete şifre koyup sonra açamaması, diğer kardeşlerin de kendi derslerine girmesi ve internet kotasının yetmemesi ve tabletin bozulması olduğu görülmüştür.
3. Sınıfta öğrencilerin kardeş sayılarına bakıldığında en az kardeş sayısının 4 en fazla ise 13 olduğu bilinmektedir. Kardeş sayısının fazla olması sebebiyle öğrencilerin dersleri

diğer kardeşlerin ders saatleriyle çakışmaktadır. Öğrenciler bu sebeple tüm derslere katılamamışlardır. Bu da süreci olumsuz etkilemektedir.

4. Sınıfta ilk tablete sahip olan Ö1 zaman zaman canlı derslere katılmıştır. Fakat Ö1 gelişim olarak diğer öğrencilerin gerisinde bir öğrenci olmakla birlikte ailesi de öğrenci ile bu süreçte ilgilenmemişlerdir. Öğrencinin kardeşlerinin de okulda başarılı olmadığı bilinmektedir. Bu süreçte Ö1 kendi içinde ufak ilerlemeler sağlamış fakat harflerin tamamını öğrenememiştir.
5. Zaman zaman derslere katılan diğer öğrenci ise Ö3 olmuştur. Ö3 hafif düzey zihinsel tanımlı bir öğrencidir. Öğrencinin ablası öğrenciye yardım ettiği dönemlerde öğrencinin durumu daha iyi iken ablası ilgilenmeyi bıraktığı için öğrencinin başarısı düşmüştür. Öğrenci yalnızca bazı harfleri tanımakta ve yazmaktadır.
6. Sınıfta dönemin başından bu yana derslere karşı ilgili olan iki öğrenci bu süreçte son harf grubunu tamamlayarak okumaya geçmiştir. Öğrencilerin kardeşleri de okulda başarılı ve ilgili öğrencilerdir. Bu süreçte de Ö6 ve Ö10'a kendilerinden büyük kardeşleri canlı derslere girmelerinde yardımcı olmuşlardır. Öğretmen bu iki öğrenci sayesinde motive olmuştur.
7. Sınıfta kardeş olan Ö4 ve Ö5'in velisi ve Ö19'un velisi birkaç kez ödevleri almak için okula gelmişlerdir. Öğretmen öğrencileri hakkında bilgi almıştır. Fakat diğer öğrencilerle olan irtibatı kopmuş ve haber alamamıştır.
8. Öğrenciler okula gelmedikleri bu süreçte bazıları televizyon izlediğini bazıları ders yaptığını bazıları ise bir şey yapmadıklarını ifade etmişlerdir.
9. Öğrencilerin bu süreçte EBA TV'yi izlemedikleri sonucuna ulaşılmıştır.
10. Öğrencilerden bazıları canlı derse girebildiğini söylerken bazı öğrenciler onlara tablet dağıtılmadığı için canlı derslere giremediklerini ifade etmişlerdir.

Salgın döneminde öğrencilerin yalnızca uzaktan eğitime katılacak donanımına sahip olmaları öğrencilerin eğitime ulaşabildikleri anlamına gelmediği ve süreçte isteği, motivasyon ve dikkat gibi farklı unsurlarında süreci etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Veliler neler yapmıştır? sorusuna ilişkin sonuçlar:

1. Bu süreçte velilerin ilgisi tamamen azalmıştır. V19 dışında hiçbir veli bilgi almak ve süreci takip etmek için öğretmenle iletişime geçmemiştir. V19 ise öğrencisine tablet dağıtıldığını fakat şebeke çekmediği için öğretmenle iletişime geçmiştir.
2. Süreç boyunca öğretmen velileri aramıştır. Fakat veliler genellikle evde olmadıklarını bu yüzden öğrenciye yardım edemeyeceklerini söylemişlerdir. Bazı veliler ise öğretmen aradığında telefonu açmamıştır. Veliler öğretmene destek olmamışlardır. Bu durum öğretmenin motivasyonunu kırmış ve süreci olumsuz etkilemiştir.
3. Veliler daha önceki uzaktan eğitim süreçlerinde veliler öğrencilerin tableti olmadığı için derslere katılamadığını ifade ederken tablet dağıtıldıktan sonra da öğrencileri derslere katılmamıştır. Veliler süreç ve öğrencileri ile ilgilenmemişlerdir.
4. Velilerin bazıları bu süreçte öğrencilerin ödevlerinden haberdar olmadıklarını bazı veliler ise yalnızca ödevini yap diye söylediklerini bazıları ise ödevlerini sorup yardımcı olduklarını ifade etmişlerdir.
5. Bazı veliler öğrencilerine tablet verilmediği için haksızlık yapıldığını bu yüzden öğrencinin derslere katılamadığını bazı veliler yüz yüze eğitimin daha iyi olduğunu ifade etmişlerdir.

Velilerin bu süreçte öğrencilerin eğitim almaya devam edebilmeleri için gerekli olan şartları yerine getirmeye çalışmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın dokuzuncu alt problemi ‘‘Salgın dönemi 2 Haziran-2 Temmuz Haftaları arasında yüz yüze eğitim yoluyla ilk okuma yazma sürecinde; öğretmen neler yapmıştır? öğrenci neler yapmıştır? veli neler yapmıştır?’’ sorularına ilişkin sonuçlara yer verilmiştir.

Öğretmen neler yapmıştır? sorusuna ilişkin sonuçlar:

1. Milli Eğitim Bakanlığı 1 Haziran Pazartesi günü yapılan toplantı sonucunda Salı gününden itibaren okulların yüz yüze açılacağını duyurmuştur. Haberin çok geç duyurulması öğretmenin ertesi güne yeterince hazırlanamamasına sebep olmuştur.
2. Öğrenciler sosyal mesafe kurallarını unuttukları için öğretmen derste sık sık uyarılar yapmak durumunda kalmıştır. Bu da süreci olumsuz etkilemiştir.
3. Öğrenciler derslerde yorulduklarını ve sürekli sıkıldıklarını gösteren davranışlarda bulunmuşlardır. Bunlar öğretmenin motivasyonunu azaltmıştır.
4. Öğretmen tüm öğrencilerin durumlarını tespit etmek için öğrencilerle bireysel şekilde ilgilenerek eksikliklerini tespit etmiştir.
5. Öğretmen tüm öğrencilerin eksikliklerine göre bir müdahale programı hazırlamıştır.
6. Öğrencilerin seviyeleri birbirinden farklı olduğu için her öğrenci ile ayrı ayrı ilgilenmek ve her öğrenci için ayrı çalışmalar hazırlamak öğretmenin iş yükünü arttırmış ve fazla yorulmasına neden olmuştur.
7. Öğretmen öğrenciler ile tek tek ilgilenmiştir. Bu sırada sınıfı kontrol etmekte zorlanmıştır.
8. Öğretmen okul kapanmadan önce öğrencilerin ilerleme sağlaması için çeşitli etkinlikler hazırlamıştır fakat zamanın az olması ve öğrencilerin genelinin pek çok şeyi unutması süreci olumsuz etkilemiştir.

Öğretmenin mesleki bilgi, motivasyon, tutum ve davranışlarının öğrenme sürecini etkilediği sonucuna varılmıştır.

Öğrenciler neler yapmıştır? sorusuna ilişkin sonuçlar:

1. Öğrencilerin bu süreçte okuldan uzaklaştıkları sonucuna varılmıştır. Öğrenciler derslerde yorulduklarını, ders yapmak istemediklerini, ne zaman tatil olacağını sık sık sormuşlardır.
2. Öğrenciler maske,mesafe ve temizlik kurallarını unutarak okula dönmüşlerdir. Havaaların ısınmasıyla birlikte maske takmak istemedikleri ve her fırsatta maskelerini çıkarttıkları ya da doğru şekilde takmadıkları görülmüştür.
3. Öğrencilerin geneli bu süreçte okuma ve yazmada gerileyerek ve öğrendikleri çoğu harfi unutarak gelmişlerdir.
4. 2-18 Haziran tarihleri arasında ortalama 10 öğrenci, 21 Haziran- 2 Temmuz tarihleri arasında ise ortalama 3 öğrenci okula devam etmiştir. Karnelerin dijital ortamda dağıtılması ile öğrenciler ve veliler okulun tatil olduğunu düşünerek öğrenciler okula devam etmemişlerdir.
5. Okulun çok sık şekilde açılıp kapanması öğrencilerin okula ısınamamasına neden olmuştur. Bazı öğrencilerin ara tatilden sonra okula devam etmedikleri sonucuna varılmıştır.
6. Okula bu süreçte devam eden öğrenciler ilerleme sağlamışlardır. Öğretmen tüm harf gruplarını tamamlamıştır.
7. Okulun yüz yüze açılması bazı öğrencileri mutlu ederken bazılarını etmemiştir.
8. Öğrenciler ödevlerini yaparken bazıları zorlandıklarını bazıları ise zorlanmadan yaptıklarını ifade etmişlerdir.

Bu süreçte sınıfta okuyup yazabilen öğrenci sayısının 4 olduğu sobucuna ulaşılmıştır.

Veliler neler yapmıştır? sorusuna ilişkin sonuçlar:

1. Okulun yüz yüze açılmasıyla birlikte çocuğunu okula gönderen veliler öğretmen ile iletişime geçmemişlerdir. Yalnızca okulun ne zaman kapanacağını merak eden veliler karnelerin ne zaman verileceğini sormak için öğretmen ile iletişime geçmişlerdir.

2. Öğretmen okula devam etmeyen ve süreci takip etmeyen geride kalan öğrenci velilerini aramıştır. Fakat veliler öğrencilerinin durumları ve öğretmenin söyledikleriyle ilgilenmemişlerdir.
3. Bu süreçte verilerin çocukları ile ilgilenmedikleri sonucuna ulaşılmıştır.
4. Salgından dolayı bazı veliler endişeli oldukları için öğrencilerini okula göndermemişlerdir. Bazı veliler ise endişeli olmalarına rağmen evde öğrenci ile ilgilenecek kimse olmadığı için okula göndermişlerdir.
5. Eğitimin beş gün yüz yüze olması bazı velilere okulda virüs bulaşacağını düşündürürken bazı velilere okulda ders çalıştıkları için okulun açılmasının faydalı olduğunu düşündürmüştür.

Velilerin dönem sonunda öğrencilerin okuma yazmaya geçip geçemediklerini merak etmedikleri ve yüz yüze eğitimi faydalı buldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Onuncu Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın onuncu alt problemi “Öğrencilerin yıl sonunda harf tanıma becerisi nasıldır?” sorusuna ilişkin sonuçlara yer verilmiştir. Bu probleme ilişkin sonuçlar öğrencilere yapılan Harf Tanıma Formu ile ortaya konmuştur. Harf tanıma değerlendirme formu 2-18 Haziran döneminde okula gelen 15 öğrenciye uygulanmıştır.

1. Araştırma sonucunda hiçbir harf grubunu tamamen bilmeyen tüm harf gruplarında eksikliği olan öğrenci sayısının 8 olduğu görülmüştür.
2. Yalnızca birinci harf grubundaki harfleri tanıyan öğrenci sayısı 1,
3. Yalnızca birinci ve ikinci harf grubundaki harfleri tanıyan öğrenci sayısı 4,
4. Birinci, ikinci ve üçüncü harf grubundaki harfleri tanıyan öğrenci sayısı 1,
5. Birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü harf grubundaki harfleri tanıyan öğrenci sayısı 1’dir.
6. Tüm harf gruplarında hiç harf eksikliği olmayan öğrenci yoktur.

7. Araştırma sonucuna göre 7 öğrencinin tüm harfleri bakarak yazabildikleri görülürken, 8 öğrencinin bazı harfleri bakarak doğru şekilde yazamadıkları sonucuna ulaşılmıştır.
8. Öğrencilerin yıl sonunda en fazla tanıdıkları harfler, birinci ve ikinci harf grubundaki harfler olmuştur.

On Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın on birinci alt problemi “Öğrencilerin yıl sonunda hece-kelime okuma becerisi nasıl?” sorusuna ilişkin sonuçlara yer verilmiştir. Bu probleme ilişkin sonuçlar öğrencilere yapılan hece-kelime okuma becerisi değerlendirme formu ile ortaya konmuştur.

1. Sınıfta bir öğrenci değerlendirme formundaki hiçbir kelimeyi okuyamamıştır.
2. Öğrencilerden 5’i yalnızca ilk harf grubundan oluşan tek heceli kelimeyi okuyabilmiştir.
3. Öğrencilerden 1’i ilk iki harf grubundan tek heceli kelimeleri okuyabilmiştir.
4. Öğrencilerden 1’i ilk üç harf grubunda yalnızca tek heceli kelimeleri okuyabilmiştir.
5. Öğrencilerden 1’i tüm harf gruplarında bir ve iki heceli kelimeleri okuyabilmiştir. Fakat hiçbir harf grubundaki üç heceli kelimeleri okuyamamıştır.
6. Öğrencilerden 2’si son harf grubundaki bir kelime hariç tüm kelimeleri okumuşlardır.
7. Sınıfta 2 öğrenci değerlendirme formundaki tüm kelimeleri okumuştur.
8. Öğrencilerin geneli birleştirmede başarılı olamadıkları için iki ve üç heceli kelimeleri okuyamamışlardır.
9. Öğrencilerin harfleri tanıyamadıkları ve yeterli pratik yapmamalarından kaynaklı hece ve kelime okumada başarılı olamadıkları görülmektedir.
10. Sınıfta 3 öğrencinin hece ve kelime okuma formunda başarılı oldukları görülmüştür. Bu öğrencilere daha önce karşılaşmadıkları bir metin verilmiş ve dakikada doğru okudukları kelime sayısına bakılmıştır. Ö6 dakikada toplam 14 kelime, hatasız okuduğu kelime sayısı ise 13 olmuştur. Ö10 dakikada toplam 10 kelime okumuş ve 10 kelimenin

tamamını hatasız okumuştur. Ö11 ise dakikada 8 kelime okumuş, hatasız okuduğu kelime sayısı ise 6 olmuştur.

11. Araştırma sonuçlarına bakıldığında sınıfta 3 öğrencinin okumaya geçtiği görülmektedir.

On İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın on ikinci alt problemi “Öğrencilerin yıl sonunda yazma becerisi nasıldır?” sorusuna ilişkin sonuçlara yer verilmiştir. Bu probleme ilişkin sonuçlar “Hece-Kelime Yazma Becerisi Değerlendirme Formu” ile ortaya konmuştur.

1. Araştırma sonuçlarına göre 6 öğrenci söylenen hiçbir kelimeyi doğru şekilde yazamamıştır.
2. Sınıfta 3 öğrencinin yaklaşık olarak tüm kelimeleri doğru yazabildikleri görülmüştür. Öğrenciler harfleri doğru şekilde yazmış ve satır aralıklarına doğru konumlandırmışlardır. Fakat bazı kelimeleri yazarken harf atladığı ve büyük-küçük harfe dikkat etmeden yazdıkları görülmüştür.
3. Sınıfta 3 öğrenci dışında dikte yapmada başarılı öğrenci görülmemiştir. Öğrenciler genel olarak büyük-küçük harfe dikkat etmeme, harfleri konumlandıramama, uygun büyüklükte yazamama, uygun boşluk bırakamama gibi hatalar yapmışlardır.
4. Araştırma sonuçlarına bakıldığında 3 öğrencinin okuma ve yazmada başarılı oldukları görülmüştür. Okuma ve yazmaya geçen bu 3 öğrencinin okul öncesi eğitim almamış olan öğrenciler oldukları bilinmektedir. Fakat öğrencilerin okuldaki kendilerinden büyük kardeşleri başarılı olmakla birlikte evde kardeşlerine yardım etmişlerdir. Öğrenciler derslere karşı içsel motivasyonu yüksek ilgili öğrencilerdir. Öğrencilere 14 Nisan tarihinde tablet dağıtılmış ve bu süreçte Ö6 ve Ö10 canlı derslere diğer kardeşlerin derslerinin çakışmadığı zamanlarda derslere katılmışlardır. Ö11 ise bu süreçte canlı derslere hiç katılmamıştır. Buna rağmen bu öğrenciler ödevlerini yapan ve ilgili öğrenciler oldukları için tüm olumsuzluklara rağmen okuma ve yazmayı öğrenmişlerdir.

Tartışma

Bu çalışmada salgın döneminde ilk okuma yazma sürecinin betimlenmesi amaçlanmıştır. Alanyazında ilk okuma ve yazma sürecini betimleyen çalışmalar incelendiğinde ilk okuma ve yazma sürecin yalnızca bir kısmını betimleyen veya yalnızca paydaşların (öğretmen, öğrenci, veli) görüşlerine yer verilen çalışmalar yapıldığı görülmüştür. Fakat öğretmen, öğrenci ve veli perspektifinden bakarak ilk okuma yazma sürecinin tamamını betimleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu yüzden bu çalışma salgın sürecinin tamamıyla ilgili fikir verecektir.

İlköğretim okullarında öğretmenler, 1 Eylül'den derslerin başlangıcına kadar; yıl içinde ise yıllık çalışma programında belirtilen sürelerde meslekî çalışma yapmakla yükümlüdür (İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, 2003: 29). Salgından dolayı mesleki çalışmalar 31 Ağustos- 18 Eylül tarihleri arasında yapılmıştır. Fakat araştırma sonuçlarına bakıldığında mesleki çalışmaların (ders yılının ilk öğretmenler kurulu toplantısının yapılması, ilk zümre öğretmenler kurulu toplantısını yapılması, okulun eğitim-öğretime hazırlanması vb.) yapıldığı süreçte sınıfın öğretmeni filyasyon ekibinde görevlendirildiği için çalışmalara katılamamış ve sınıfını yeni eğitim öğretim yılına hazırlayamamıştır.

İlk okuma yazma sürecinde ilk olarak okula uyum çalışmaları yapılmaktadır. 2020-2021 eğitim-öğretim yılında okula uyum çalışmalarına salgından dolayı 2 gün ayrılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin Türkçe dil becerilerinin iyi olmadığı görülmüştür. Ana dili Türkçe olmayan öğrencilerin resmi dil olan Türkçe ile okulda tanışması ve Türkçeyi okulda öğrenmeleri bir dezavantaj olarak düşünülebilir. Çünkü ana dili Türkçe olmayan öğrenciler bu dil eksikliğini kapatana kadar, anadili Türkçe olan çocuklar eğitim-öğretimin başka aşamalarına geçmektedirler (Düzen, 2017). Bu sebeple öğretmen öncelikle öğrencilerin Türkçe dil becerilerini geliştirmek için çeşitli çalışmalar yapmıştır. Bu da hazırlık çalışmalarının uzamasına sebep olmuştur. Aslan (2018)'in yaptığı çalışmada sınıf öğretmenlerinin Türkçeyi etkin ve güzel konuşamayan öğrencilere ilk okuma yazma sürecini hazırlık boyutunda karşılaştıkları sorunlar konusunda ölçekteki görüşlerinin aritmetik ortalamasına göre sorunların en önemlisi “Yeni bir dil öğrenme gerekliliği, öğrencilerin

hazırlık aşamasının uzamasına neden oluyor.” şeklinde sonuca ulaşmışlardır. Sınıf öğretmenlerinin ana dili farklı olan öğrencilere de Türkçe öğretirken çeşitli sorunlarla karşılaştıkları belirlenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin ana dili farklı olan öğrencilere Türkçe öğretirken karşılaştığı sorunlara bakıldığında; kelimenin anlamını bilmeme, iletişim problemi ve öğrencinin Türkçe ifade etme ve cümle oluşturmada eksiklikleri olduğu sonucuna varılmıştır (Hamidi, 2015).

İlk okuma yazma sürecinin önemli hazırlık çalışmalarından biri de kalem tutma becerisidir. Araştırma sonucunda öğrencilerin genelinin kalem tutmada başarılı olmadığı sonucuna varılmıştır. Sınıfta daha önce okul öncesi eğitim almış fakat doğru kalem tutamayan pek çok öğrencinin olduğu görülmüştür. Fakat Dünder Kırık (2009) yaptığı çalışmada okul öncesi eğitimin ilköğretimdeki başarıya etkisine ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde öncesi eğitim alan öğrencilerin kalemi kurallara uygun tutarak yazma davranışında daha başarılı oldukları sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuç araştırma sonucunu destekler nitelikte değildir.

Araştırma sonucuna göre öğretmen sürecin bilinmezliği ve öğrencilerin bu süreçte okuma yazmaya geçip geçemeyecekleri konusunda endişeli ve stresli olduğu görülmüştür. Bu da süreci olumsuz etkilemiştir. Yılmaz, Yılmaz ve Savaş (2021) yaptıkları çalışmada öğretmenlerin önceki yıllarda beş gün boyunca işledikleri kazanımları bu eğitim yılında iki günde işlemek zorunda hissettiklerini ve bu durumun kendilerinde kaygı ve strese neden olduğu bulgusuna ulaşmışlardır. Bu bulgu araştırma bulgusu ile örtüşmektedir.

Salgın sürecinde velilerin desteğine daha fazla ihtiyaç duyulmuştur. Fakat araştırma sonucuna göre bu süreçte veliler öğretmene destek olamamış, öğrencileri ile ilgilenmemiş ve öğretmen ile iletişime geçmemişlerdir. Velilerin okula ve okumaya karşı ilgisiz olmaları, ailede farklı okulda farklı dil konuşuluyor olması, ailelerin eğitim ve kültür seviyelerinin düşüklüğü ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde sorunlara yol açmaktadır (Sarioğlu, 2021). Gürbüz ve Yılmaz (2021) yaptıkları çalışmada sınıf öğretmenlerinin %60'ı salgın döneminde ilk okuma-yazma öğretimi uzaktan eğitim sürecinde öğretmen-aile iş birliğinde sorun yaşadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Araştırmada öğrencilerin uzaktan eğitim için gerekli donanıma sahip olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Usta ve Dönmez (2021) yaptıkları çalışmada ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin Covid-19 sürecinde yürütülen eğitim faaliyetlerine ilişkin görüşlerini incelemişlerdir. Neredeyse tüm öğretmenlerin öğrencilerinin gerekli ekipmana sahip olmadığını ifade ettikleri sonucuna ulaşmışlardır. Çalışma, araştırma ile paralellik göstermektedir.

Araştırma sonucunda salgın döneminde uzaktan eğitim sürecinde ilk okuma ve yazma öğretiminde öğrenciler diğer kardeşlerin dersleri ile kendi ders saatlerinin çakışması, öğrencilerin ayrı odalarının olmaması, teknolojik araçları kullanmayı bilmemeleri ve alt yapı yetersizlikleri gibi sebeplerden canlı dersler yeterince verimli geçmemiştir. Kavuk ve Demirtaş (2021), öğrencilerin ders çalışma ortamlarındaki dikkat dağınıklık unsurlarının fazla olması, evdeki internet bağlantısından kaynaklanan bağlantı kopuklukları, elektrik kesintileri, EBA'ya girişteki aksaklıklar, teknolojik donanım eksiklikleri bu süreçte öğretmenleri zorlamıştır. Gürbüz ve Yılmaz (2021) yaptıkları araştırmada sınıf öğretmenlerinin %77'si pandemi döneminde uzaktan eğitim sürecinde ilk okuma yazma öğretiminde öğrencilerin canlı derslerden yeterince yararlanmadıklarını düşündükleri sonucuna ulaşmışlardır.

Araştırmada okuma yazmaya geçen öğrenci sayısının 3 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin okuma ve yazmada 3 öğrenci dışında başarılı olmadıkları söylenebilir. Bu başarısızlığın sebeplerinin velilerin ilgisiz oluşu, öğretmene destek olmamaları, velilerin eğitim seviyelerinin düşük olması, evde farklı bir dilin konuşulması, alt yapı eksiklikleri, okulların açılıp kapanmasıyla ilgili verilen kararların hızlı değişmesi gibi nedenlerden kaynaklandığı sonucuna ulaşılmıştır. Özcan ve Saydam (2021) yaptıkları araştırmada da öğrencilerin ilk okuma yazma öğrenme başarılarının düşük olma sebeplerinin velilerin öğretim sürecinde destek olamamasının okuryazar olmama, bilişim tabanlı uygulamaları kullanamama, Türkçeyi yeterince doğru konuşamama, çocuklarıyla yeterince ilgilenememe vb. olduğu sonucuna varmışlardır. Çalışmanın yapılan araştırma ile paralellik gösterdiği görülmektedir.

Öneriler

Araştırmada elde edilen sonuçlardan yola çıkarak aşağıda sunulan önerilerin yeni araştırmalara ve araştırmacılara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Öğretmenlerin ders yılı başlangıçlarında dersler başlayana kadar yaptıkları mesleki çalışma dönemlerinde yeni eğitim ve öğretim yılında okulun, öğretmenin ve öğrencilerin eksiklikleri belirlenerek bu eksiklikleri gidermeye yönelik Millî Eğitim Bakanlığının, öğretmenlerin de fikirlerini alarak bir yol haritası oluşturulmasıyla daha verimli ve etkili geçirilmesi sağlanabilir.

Öğrenciler birinci sınıfa başlamadan önce dil eksikliklerinin giderilmiş veya azaltılmış olmalıdır. Okul öncesi dönemden itibaren Türkçeyi sevdirmeye ve etkili kullanılmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Öğrencilerin dil yetersizlikleri göz önüne alınarak dil ağırlıklı etkinliklere öncelik verilebilir.

Ders kitaplarının tek tip şekilde hazırlanması öğrencilerin farklı eksikliklerini gidermede öğretmene ve öğrenciye yeterli bir kaynak oluşturmamaktadır. Bu sebeple öğrencilerin Türkçe dil eksikliklerinin giderilmesi için bölgeye ve eksikliğe göre programların geliştirilmesi, ders kitaplarının ve eğitim materyallerinin hazırlanması sorunu çözmede etkili olacağı düşünülmektedir.

Dezavantajlı bu bölgelere atanan öğretmenlerin bilgilendirilmesi ve yaşayacakları sorunlarda onlara yol haritası olabilecek materyallerin hazırlanması ve öğretmenlerin motive edilmesi için teşvik çalışmalarının faydalı olacağı düşünülmektedir. Ayrıca salgın dönemi gibi öğretmenlerin çaresiz hissettiği dönemlerde fikir ve destek alabilecekleri bir platform geliştirilebilir.

Okula başlama yaşı konusunda velilerin bilgilendirilmesi gerekmektedir. Ayrıca okula başlama yaşı belirlenirken gelişim bireyseldir ilkesi göz önüne alınarak öğrencinin birinci sınıfa başlamaya hazır olup olmadığı öğretmenin görüşüne başvurularak yapılmalıdır.

Millî Eğitim Bakanlığının desteği ile velilere okullarda eğitim öğretim sürecine daha fazla katılmalarına yönelik çalışmalar yürütülmelidir. Veli- öğretmen ve öğrenci arasındaki

iletişimi güçlendirecek çalışmalar yapılmalıdır. Gerekli bölgelerde Türkçe bilmeyen veliler için Türkçe kursları açılmalıdır.

Salgın döneminde uzaktan eğitime geçilmesi yönünde karar verilmiştir. Fakat ülke olarak uzaktan eğitime hazır olmadığımız görülmüştür. Ülkemizin pek çok bölgesinde alt yapı yetersizlikleri sebebiyle öğrenciler derslere katılamamıştır. Sağlıklı internet erişimi sağlayabilmek için gerekli alt yapı iyileştirmeleri yapılmalıdır.

Salgın sürecinde uzaktan eğitime hazırlıklı ülkelerde daha kolay ilerlerken ülkemizde çeşitli sıkıntılarla karşı karşıya kalınmıştır. Salgınla birlikte ülkemizin eğitim alanında özellikle bazı bölgelerde çok yetersiz kaldığı görülmüştür. Bu sebeple eğitimde yeni teknolojik çalışmalar yaparak dünya ile aramızdaki açığı kapatmamız gerekmektedir.

Ekonomik olarak zayıf olan ailelere tablet, bilgisayar ve internete erişimlerinde kolaylık sağlayacak çalışmalar yapılmalıdır. Aynı zamanda teknik ve alt yapı eksikliği olan öğretmenlerinde eksiklikleri giderilmelidir.

Öğretmen ve öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde kullandıkları EBA ve diğer eğitim portallarının ne kadar etkili kullanılıp kullanılmadığı incelenip gerekli düzenlemeler yapılmalı ve içerik olarak zenginleştirilmelidir. Öğretmenlerin kendi eğitim materyallerini oluşturabilecekleri platformlar hazırlanmalıdır.

Yaşanan problemler bölgeler arasında farklılık gösterebilmektedir. Bu sebeple öğretmenin, öğrencinin ve velinin ihtiyacına göre çözümler üretilmeye çalışılmalıdır.

Milli Eğitim Bakanlığı öğretmenlerin görüşlerini daha fazla almalı ve işbirliği sağlamalıdır.

Salgın sürecinde öğrencilerde oluşan öğrenme kayıpları göz önünde bulundurularak bunları gidermede etkili plan ve programlar hazırlanmalıdır. Öğretmenler desteklenmelidir.

Salgın gibi olayların tekrar yaşanabileceği düşünülerek eğitim ortamlarının yeniden çağa uygun şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- Akyol, H. (2015). *Türkçe ilk okuma yazma öğretimi*. Ankara: Pegem.
- Akyürek, M. İ. (2020). Uzaktan eğitim: Bir alanyazın taraması. *Medeniyet Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 1-9.
- Anras, B. (2020). Mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin ilk okuma yazma öğretimi sürecinde karşılaştıkları güçlükler. *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 8(1), 51-67.
- Aslan, A. (2018). *Türkçenin yeterince etkin ve güzel konuşulmadığı yerlerde ilkokuma yazma öğretiminde öğretmenlerin karşılaştığı sorunlar. (Ağrı İli Örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Antalyalı, Ö. L. (2004). *Uzaktan eğitim algısı ve yöneylem araştırması dersinin uzaktan eğitim ile verilebilirliği*. Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Babayiğit, Ö. (2016) *İlk okuma yazma öğretiminde oyunla öğretim yöntemi uygulamaları*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Balaman, F. (2010). *Hibrit öğrenme modelinin öğrencilerin fen ve teknoloji dersindeki başarılarına, tutumlarına ve motivasyonlarına etkisinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Baş, Ö. (2006). *Ses temelli cümle yöntemi ve bitişik eğik yazıyla okuma yazma öğretiminde alternatif harf sıralaması*. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi Gazi Eğitim Fakültesi Bildiri Kitabı, 1,215-224, Ankara: Kök.

- Başar ve Tanış Gürbüz (2020). İlk okuma ve yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 8(1), 1-20.
- Bozkurt, A. (2020) Koronavirüs (COVID-19) pandemisi sırasında ilköğretim öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik imge ve algıları: bir metafor analizi. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 1- 23.
- Bozkurt, A. (2017). Türkiye’de uzaktan eğitimin dünü, bugünü ve yarını. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 85-124.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Can, E. (2020) Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Sağlık Bakanlığı. (2021). *COVID-19 Nedir?* <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66300/covid-19-nedir-.html> sayfasından erişilmiştir.
- Çelenk, S. (2019). *İlkokuma yazma programı ve öğretimi*. Ankara: Pegem.
- Çırak, S. (2016). Kuantum öğrenme döngüsü ile desteklenen harmanlanmış öğrenmenin öğretmen adayları perspektifinden q metodu ile incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(35), 0-0.
- Çolakoğlu, S. (2019). *Anadili Türkçe olmayan ilkokul öğrencilerine ilkokuma yazma öğretiminde sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri (Şanlıurfa ili örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Deniz, O. (2019) *Mesleğe yeni başlayan sınıf öğretmenlerinin birleştirilmiş sınıflarda ilk okuma yazma öğretimi üzerine görüşlerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.

- Düzen, N. (2017). *Anadili Türkçe olan ve olmayan okul öncesi dönem çocukların erken okuryazarlık becerilerinin değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Eken, Ö., Tosun, N. & Tuzcu Eken, D. (2020). Covid-19 salgını ile acil ve zorunlu uzaktan eğitime geçiş: genel bir değerlendirme. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 113-128.
- Erbasan, E., & Erbasan, Ü., (2020). Sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretimi sürecinde karşılaştığı sorunlar. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(1), 113-125.
- Erbaş, Y. H. (2021). Covid-19 salgını döneminde eğitim: İlkokuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(2), 360-380.
- ERG-TUSİAD (2021). Covid-19 Etkisinde Türkiye’de Eğitim. <https://www.egitimreformugirisimi.org/turkiyede-koronavirusun-egitime-etkileri>.
- Euronews. <https://tr.euronews.com/2020/03/12/fransa-da-egitime-covid-19-molas-okul-ve-universiteler-ikinci-bir-emre-kadar-kapat-ld> adresinden 02.01.2022 tarihinde erişilmiştir.
- Fidan, M. (2020). Covid-19 belirsizliğinde eğitim: ilkokulda zorunlu uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşleri. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 24- 43.
- Gov.wales. (2020). *Written Statement: COVID-19 Recovery Phase Planning: operation of schools*. 02.01.2022 tarihinde <https://gov.wales/written-statement-covid-19-recovery-phase-planning-operation-schools> sayfasından erişilmiştir.
- Gouvernement.fr (2020). 20.12. 2020 tarihinde <https://www.gouvernement.fr/le-ministere-de-l-education-nationalea> sayfasından erişilmiştir.
- Gözüküçük, M. (2015). *Anadili Türkçe olmayan ilkokul öğrencilerine ilkokuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri*. (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Güneş, F. (2019). *İlkokuma yazma öğretimi*. Ankara: Pegem.

- Güneş, F., Uysal, H. & Taç, İ. (2016). İlkokuma yazma öğretimi süreci: öğretmenim bana okuma yazmayı öğretir misin?. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 23-33.
- Gürbüz, E., & Yılmaz, M., (2021). Pandemi döneminde ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde karşılaşılan sorunlara ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri, *Journal Of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 7(40), 1088-1094.
- Güven, S., & Özerbaş, M.A., (2021). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Hacımustafaoğlu, M. & Önürmen, Ö. (2018) Enfeksiyon hastalıkları pratiğinde salgın tanımlanması. *Pediatr Inf*, 12(4), 172-173. 26.
- Hamidi, N. B. (2015). *Sınıf öğretmenlerinin ana dili farklı olan öğrencilere Türkçe öğretimi ile ilgili görüşlerinin incelenmesi (Diyarbakır ili örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Huang, R.H., Liu, D.J., Tlili, A., Yang, J.F., & Wang, H.H. (2020). *Handbook on facilitating flexible learning during educational disruption: The Chinese experience in maintaining uninterrupted learning in COVID-19 outbreak*. Beijing: Smart Learning Institute of Beijing Normal University. <https://iite.unesco.org/news/handbook-on-facilitating-flexible-learning-during-educational-disruption/> sayfasından erişilmiştir.
- Hürriyet, (2020). *Okullar ne zaman açılacak?* 19.12.2020 tarihinde <https://www.hurriyet.com.tr/galeri-okullar-ne-zaman-acilacak-okullar-yazin-devamedecek-mi-universiteler-ne-zaman-baslayacak-41503968/4> sayfasından erişilmiştir.
- İlköğretim Kurumları Yönetmeliği. (2003). *Mesleki Çalışmalar*. Ankara, Millî Eğitim.
- Jena, P.K. (2020). Impact of pandemic covid-19 on education Indiana. *International Journal of Current Research*, 12(7), 12582-12586.

- Kargın, T. & Karataş, A. (2021). Sınıf öğretmenlerinin gözünden küresel salgın sürecinde uzaktan eğitim aracılığıyla ilk okuma yazma öğretimi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(4), 1264-1284.
- Kaya, Z. (2002). *Uzaktan eğitim*. Ankara: Pegem.
<http://www.jret.org/FileUpload/ds217232/File/uzaktanegitim.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Kesik, C. & Baş, Ö. (2021). Sınıf öğretmenlerinin perspektifinden EBA ve eğitim portalları ile ilk okuma ve yazma öğretimi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama Dergisi*, 11(1).
- Keskin, M. & Özer Kaya, D. (2020) COVID-19 Sürecinde öğrencilerin web tabanlı uzaktan eğitime yönelik geri bildirimlerinin değerlendirilmesi. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(2), 59-67.
- Kim, W. (2008) A proposal for a lifecycle process for hybrid learning programs. *First International Conference, ICHL*, Hong Kong, China, August 13-15.
- MEB. (2016). *Yüz yüze eğitim ile ilgili sorular*. <http://maol.meb.gov.tr/www/ssy-yuz-yuze-egitim-ile-ilgili-konular/icerik/22> sayfasından erişilmiştir.
- MEB. (2019). *Türkçe Dersi Öğretim Programı*.
<http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=663> sayfasından erişilmiştir.
- MEB. (2020a). *Bakan Selçuk, koronavirüs'e karşı eğitim alanında alınan tedbirleri açıkladı*.
<http://www.meb.gov.tr/bakan-selcuk-koronaviruse-karsi-egitim-alaninda-alinan-tedbirleri-acikladi/haber/20497/tr> sayfasından erişilmiştir.
- MEB. (2020b). *EBA'da canlı sınıfla eğitim başlıyor*. <http://www.meb.gov.tr/ebada-canli-sinifla-egitim-basliyor/haber/20602/tr> sayfasından erişilmiştir.
- MEB. (2020c). *Sayılarla uzaktan eğitim 23 Mart-19 Haziran 2020*.
<http://yegitek.meb.gov.tr/www/sayilarla-uzaktan-egitim/icerik/3064> sayfasından erişilmiştir.

- Metin, M. (2014). *Kuramdan uygulamaya eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Nizam, F. (2004). Eğitim-öğretimde kitle iletişim araçlarının kullanım olanakları ve avantajları. *Trabzon: KATÜ Akademik Bilişim Dergisi*, 1-17.
- Ölmez, N. (2017). *Veli Bilgilendirme programının ilk okuma yazma sürecine katkısı hakkındaki veli ve öğretmen görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Özarslan, Y. (2008). *Uzaktan eğitim uygulamaları için açık kaynak kodlu öğrenme yönetim sistemleri*. Ankara. XIII. Türkiye’de İnternet Konferansı Bildirileri Kitabı, 55-60.
- Özcan, A.F. & Saydam E.N. (2021). İlkokul birinci sınıf öğretmenlerinin covid 19 salgın sürecinde ilk okuma yazma öğretimine yönelik algıları. *Journal of Individual Differences in Education*, 3(2), 62-86.
- Sarı, T., & Nayır, F. (2020). Pandemi dönemi eğitim: sorunlar ve fırsatlar. *Turkish Studies*, 15(4), 959-975.
- Sarioğlu, B. (2021). *Türkçenin yeterince etkin ve güzel kullanılmadığı sınıflarda öğretmenlerin ilkokuma yazma öğretimi sürecinde karşılaştığı sorunlar ve çözüm önerileri: Van/Çatak örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Savaş, B. (2018). *Okuma eğitimi ve çocuklarda dil gelişimi çocuklarda okuma ve yazma becerilerini geliştirme*. Ankara: Papatya Bilim.
- SETA (2021). *Koronavirüs sürecinde Türkiye’nin uzaktan eğitim deneyimi*. <https://www.setav.org/rapor-koronavirus-surecinde-turkiyenin-uzaktan-egitim-deneyimi/> sayfasından erişilmiştir.
- Sözen, N. (2020). Covid-19 sürecinde uzaktan eğitim uygulamaları üzerine bir inceleme. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)*, 7(12), 302-319.
- Susar Kırmızı, F. & Ünal E. (2019). *İlk okuma yazma öğretimi*. Ankara: Anı.

- Susar kırmızı, F., Özcan, E. ve Şencan, D. (2016). Türkçenin az konuşulduğu bölgelerde ilk okuma yazma sürecinde karşılaşılan sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 5(1), 412-445.
- Şahin, A. (2010). Kırsal kesimde görev yapan öğretmenlerin ilk okuma ve yazma öğretiminde karşılaştıkları problemler. *e-Journal of New World Sciences Academy Education Sciences*, 1C0234, 5 (4), 1738-1750.
- Şimşek, M. (2014). *İlkokul 1. sınıf 60-72-84 aylık karma yaş grubu çocukların öğrenim gördüğü sınıflarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- TEDMEM. (2020). *Covid-19 ve dünyada okulların durumu*. <https://tedmem.org/covid-19/covid-19-ve-dunyada-okullarin-durumu> sayfasından erişilmiştir.
- TEDMEM. (2021). *Türkiye'nin telafi eğitimi yol haritası*. <https://tedmem.org/yayin/turkiyenin-telafi-egitimi-yol-haritasi> sayfasından erişilmiştir.
- Telli Yamamoto, G. & Atun, D. Coronavirüs ve çevrimiçi (online) eğitimin önlenemeyen yükselişi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 25-34.
- The World Bank (2020). *Remote learning, distance education and online learning during the COVID19 pandemic: A resource list by the World Bank's EdTech Team*. <http://documents.worldbank.org/curated/en/964121585254860581/pdf/Remote-Learning-Distance-Education-and-Online-Learning-During-the-COVID19-Pandemic-A-Resource-List-by-the-World-Banks-Edtech-Team.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Titheradge, N. & Kirkland, F. (2020). *Koronavirüs: 'Sürü bağışıklığı' politikası İngiltere'de salgının gidişatını değiştirdi mi?* BBC. 02.01.2022 tarihinde <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-53533538> sayfasından erişilmiştir.

- TÜBA (2020). *Covid-19 pandemi değerlendirme raporu*.
<https://www.tuba.gov.tr/en/publications/non-periodical-publications/tuba-reports-series/1.-versiyon-covid-19-pandemi-degerlendirme-raporu> sayfasından erişilmiştir.
- UNESCO. (2020a). *School closures caused by coronavirus (Covid-19)*.
<https://en.unesco.org/covid19/educationresponse> sayfasından erişilmiştir.
- UNESCO. (2020b). *Startling digital divides in distance learning emerge*.
<https://en.unesco.org/news/startling-digital-divides-distance-learning-emerge> sayfasından erişilmiştir.
- UNESCO. (2020c). *Webinar: UNESCO learning cities respond to COVID-19. What happened and What we done in Beijing and Wuhan?* https://uil.unesco.org/system/files/gnlc_webinar_beijing_wuhan.pdf 13. Sayfasından erişilmiştir.
- UNESCO. (2020d). *Distance learning solutions*. Distance learning solutions (unesco.org) sayfasından erişilmiştir.
- UNESCO. (2020e). *Mongolia students embarked on remote learning in response to covid-19*. <https://en.unesco.org/news/mongolia-students-embarked-remote-learning-response-covid-19> sayfasından erişilmiştir.
- UNESCO. (2020f). *What have we learnt? Overview of findings from a survey of ministries of education on national responses to COVID-19*. National-Education-Responses-to-COVID-19-WEB-final_EN.pdf sayfasından erişilmiştir.
- UNESCO. (2020g). *COVID-19 Education Response Webinar: Distance learning strategies: What do we know about effectiveness? Synthesis report*.
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373350> adresinden erişilmiştir.
- UNICEF. (2020). *COVID-19: More than 95 per cent of children are out of school in Latin America and the Caribbean*. <https://www.unicef.org/press-releases/covid-19-more->

95-cent-children-are-out-school-latin-america-and-caribbean sayfasından erişilmiştir.

Uluyol, Ç. & Karadeniz, Ş. (2009). Bir harmanlanmış öğrenme ortamı örneği: Öğrenci başarısı ve görüşleri. *Yüzüncü Yıl Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 60-84.

Usta, E.M. & Dönmez, F. (2021). İlkokullarda görev yapan öğretmenlerin Covid19 sürecinde yürütülen eğitim faaliyetlerine ilişkin görüşleri. *The Journal of International Lingual, Social and Educational Sciences* 7(1), 32-46.

Vural, S. (2007) *Ailenin Sosyoekonomik düzeyinin birinci sınıf öğrencilerinin aile öğretmen iletişimi ve okuma yazma başarısıyla ilişkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.

WHO, (2020). *Q&As on COVID-19 and related health topics*,. <https://www.who.int/news-room/q-a-detail/coronavirus-disease-covid-19> sayfasından erişilmiştir.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara. Seçkin.

Yıldız, M. (2013). Okuma motivasyonu, akıcı okuma ve okuduğunu anlamamanın beşinci sınıf öğrencilerinin akademik başarılarındaki rolü. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages*, 8(4) 1461-1478.

Yıldız, M. (2013). *Yazma güçlüğü (Disgrafi) olan bir ilkokul 2. sınıf öğrencisinin el yazısı okunaklılığının geliştirilmesi: Eylem araştırması*. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/202249> sayfasından erişilmiştir.

Yıldız, M., Açan, M., Berber, B., Bulut, S. & Zalımlan, R. (2015). İlkokul öğrencilerinin yazma sürecindeki ergonomik tercihleri: Kalem tutma, el tercihi, oturuş ve kağıt pozisyonu. *International Journal of Social Science*. <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS3040>

- Yıldız, M. (2016). İlköğretim (2-6). sınıf öğrencilerinin okuma ve yazma tutumlarının incelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*.
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/227974> sayfasından erişilmiştir.
- Yılmaz, E. vd. (2020). *Veli algısına göre pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinin niteliği*. Konya: Palet.
- Yılmaz, G. (2010). *Karma öğrenme sistemlerinde ulaşılabilir bilgisayar teknolojilerinin kullanımı*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Yılmaz, İ., Yılmaz, E. & Savaş B. (2021). İlkokul 1. sınıf öğretmenlerinin pandemi döneminde yüz yüze eğitime ilişkin görüşleri. *Disiplinlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(9), 38-50.
- Yılmaz, F. & Şekerci, H. (2016). Ana dil sorunsalı: Sınıf öğretmenlerinin deneyimlerine göre ilkokul öğrencilerinin yaşadıkları sorunlar. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 4(1), 47-63.
- Yılmaz, M. B. (2009). *Karma öğrenme ortamındaki üniversite öğrencilerinin öğrenme yaklaşımlarına göre ders başarılarının, derse devamlarının, Web materyalini kullanma davranışlarının ve ortama yönelik memnuniyetlerinin değerlendirilmesi*. (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Yükseköğretim Kurulu (YÖK) (2020a). *Basın açıklaması*,
<https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/YKS%20Ertelenmesi%20Bas%C4%B1n%20A%C3%A7%C4%B1klamas%C4%B1.aspx> sayfasından erişilmiştir.

EKLER

EK 1. Uygulama İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 08.06.2021-E.102122

T.C.
ŞANLIURFA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-47377298-44-25723644
Konu : Anket, Uygulama İzni
(Ayşen BAŞAR)
Düzeltilme Onayı

Eğitim Bilimleri

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi: 23/09/2020 tarih ve 13294384 sayılı Valilik Makam Onayı.

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Ayşen BAŞAR'ın tutanakta belirtilen konu ile ilgili araştırma izni hakkındaki 26/04/2021 tarih ve 80742 sayılı yazısı, ilgi sayılı Valilik Makam Onayı ile oluşturulan komisyon tarafından incelenmiştir. İlgilinin çalışmasının Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 21/01/2020 tarih ve 2020/2 sayılı genelgede belirtilen hususlar çerçevesinde uygulanabileceği ekte gönderilen komisyon tutanağı ile onaylanmıştır. Denetimleri ilgili okul, ilçe millî eğitim müdürlükleri tarafından gerçekleştirilmek üzere derslerin aksatılmaması kaydıyla, araştırmanın ayrıca öğrenci, veli ve/veya öğretmenlerden alınacak izin ve gönüllük esasları çerçevesinde 2020-2021 Eğitim Öğretim yılı sonuna kadar tutanakta belirtilen Siverek İlçemizdeki Taşhan İlkOrtaokulu 1. Sınıf Öğretmeni ve Öğrencilerine yönelik Covid-19 tedbirleri kapsamında Anket çalışması yapılması hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

İsmail YAPICIER
Vali a
Millî Eğitim Müdürü

EK:
1-Komisyon Tutanağı (1 sayfa)
2-Anket (9 Sayfa)

Gereği:
Siverek İlçe Kaymakamlığına (İlçe MEM)

Bilgi:
Gazi Üniversitesi Rektörlüğü
(Eğitim Bilimleri Enstitüsü)

Sayın: (Ayşen BAŞAR)

Güvenli Elektronik İmza
Aşlı ile Aynıdır
31.10.2021

Adres:

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ehys>

Telefon No : 0 ()
E-Posta:
Kep Adresi :

İnternet Adresi:

Faks:

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 08b5-60ae-3064-992f-e572 kodu ile teyit edilebilir.

EK 2. Öğrenci Bilgi Formu

Kod	Doğum Tarihi	Okul Öncesi Eğitimi Alma Durumu	Öğrencinin Türkçe Bilme Derecesi	Annenin Türkçe Bilme Durumu	Annenin Okuma-Yazma Bilme Durumu	Babanın Türkçe Bilme Durumu	Babanın Okuma-Yazma Bilme Durumu	Öğrencinin Kardeş Sayısı
Ö1								
Ö2								
Ö3								
Ö4								
Ö5								
Ö6								
Ö7								
Ö8								
Ö9								
Ö10								
Ö11								
Ö12								
Ö13								
Ö14								
Ö15								
Ö16								
Ö17								
Ö18								
Ö19								

EK 3. Harf Tanıma Becerisi Değerlendirme Formu

Harfler	Bakarak Yazma	Dikte
E		
L		
A		
K		
İ		
N		
O		
M		
U		
T		
Ü		
Y		
Ö		
R		
I		
D		
S		
B		
Z		
Ç		
G		
Ş		
C		
P		
H		
V		
Ğ		
F		
J		

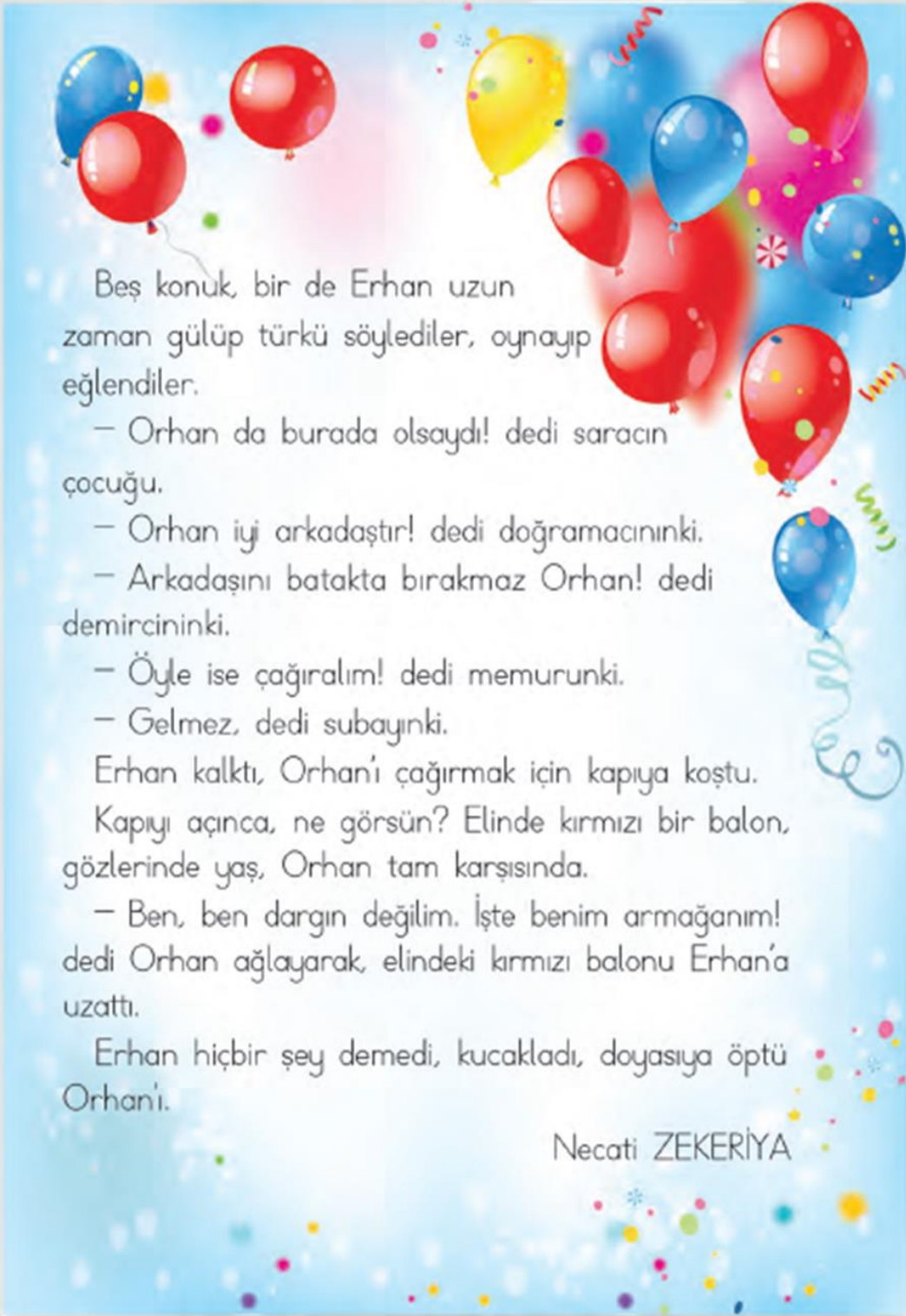
EK 4. Hece-Kelime Tanıma Formu (Okuma Becerisi)

1. Harf Grubu (e,l,a,k,i,n)				
El	İle	Ekle	Nalan	Ekili
Ekin nane al.				
2. Harf Grubu (o,m,u,t,ü,y)				
On	Oyun	Tüylü	Umut	Kokulu
Tülay ile oyna.				
Ümit koyunu otlat.				
3. Harf Grubu (ö,r,ı,d,s,b)				
Ör	Sır	Ördek	Torun	Beraber
Ördek suya böyle daldı.				
Dede bana dört öykü söyle.				
4. Harf Grubu (z, ç, g, ş, c, p)				
Öp	Çok	Uzun	Cengiz	Şarkılar
Piknik için çok güneşli.				
Cengiz zil çalınca pencereden bak.				
5. Harf Grubu (h, v, ğ, f, j)				
Ah	Var	Hafta	Çağla	Jelatin
Jale soğuk havada fidan dikme.				
Vahit sağ tarafta jeton ile fiş var.				

EK 5. Hece-Kelime Tanıma Formu (Yazma Becerisi)

1. Harf Grubu (e,l,a,k,i,n)				
En	Kel	Anla	İlan	İkili
İlke kek al.				
2. Harf Grubu (o,m,u,t,ü,y)				
Ol	Tüy	Otel	Yamuk	Limonlu
Mine o ülkeyi anlat.				
3. Harf Grubu (ö,r,ı,d,s,b)				
Ön	Dut	Sarı	Ilık	Körebe
Doruk sarı kedi aldı.				
4. Harf Grubu (z, ç, g, ş, c, p)				
Ez	Çöp	Amca	Paşa	Gazete
Çetin üç karpuz getirecek.				
5. Harf Grubu (h, v, ğ, f, j)				
Av	Huy	İğne	Filiz	Enerji
Jale ve Fahri soğukta kaldı.				

Beş konuk, bir de Erhan uzun zaman gülüp türkü söylediler, oynayıp eğlendiler.

— Orhan da burada olsaydı! dedi saracın çocuğu.

— Orhan iyi arkadaşdır! dedi doğramacınıniki.

— Arkadaşını bataкта bırakmaz Orhan! dedi demircininiki.

— Öyle ise çağıralım! dedi memuruniki.

— Gelmez, dedi subayıniki.

Erhan kalktı, Orhan'ı çağırarak için kapıya koştu.

Kapıyı açınca, ne görsün? Elinde kırmızı bir balon, gözlerinde yaş, Orhan tam karşısında.

— Ben, ben dargın değilim. İşte benim armağanım! dedi Orhan ağlayarak, elindeki kırmızı balonu Erhan'a uzattı.

Erhan hiçbir şey demedi, kucakladı, doyasıya öptü Orhan'ı.

Necati ZEKERİYA

EK 7. Öğretmen Görüşme Formu

Sayın öğretmenim,

Ben Gazi Üniversitesi, Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans öğrencisi Ayşen BAŞAR. Aynı zamanda sınıf öğretmeni olarak çalışmaktayım. “Salgın (Covid-19) Döneminde İlk Okuma Yazma Öğretimi: Bir Köy Okulunda Durum Çalışması” üzerine yüksek lisans tezimi hazırlamaktayım. Bu araştırmada salgın (covid-19) döneminde ilk okuma yazma sürecinin betimlenmesi amaçlanmaktadır.

Öncelikle araştırmama katılmayı gönüllü olarak kabul ettiğiniz için teşekkür ederim. Görüşmelerde istediğiniz zaman çekilebilme hakkına sahipsiniz. Görüşlerinizi derinlemesine inceleyebilmem için sizinle görüşme yapmak istiyorum. Görüşme esnasında söyledikleriniz ve görüşme sonunda elde edilecek bilgiler yalnızca bilimsel amaçlar için kullanılacaktır. Araştırma raporunda gerçek isminiz belirtilmeyecektir. Bu bakımdan görüşlerinizin araştırmama önemli katkılar getireceğini düşünüyorum.

Yüksek Lisans Öğrencisi

Ayşen Başar Sağlam

E-posta:

Hazırlık Döneminde	
1. Hazırlık döneminde neler yaptınız?	
Uyum Haftası	
1. Bu hafta neler yaptınız?	
2. Öğrencilerinizin okula devam durumu nasıldı?	
3. Bu hafta sizi en çok ne zorladı?	
4. Velileriniz ile iletişim sağlayabildiniz mi? Sağladıysanız nasıl?	
28 Eylül-11 Ekim Haftaları arasında hibrit eğitim	
1. Bu haftalar arasında neler yaptınız?	
2. Öğrencilerinizin okula devam durumu nasıldı?	
3. Bu haftalar arasında sizi en çok ne zorladı?	

4. Velileriniz ile iletişim sağlayabildiniz mi? Sağladıysanız nasıl?	
5. Hibrit eğitim derslerinizi nasıl etkiledi?	
12-18 Ekim Haftasında yüz yüze eğitim	
1. Bu hafta neler yaptınız?	
2. Öğrencilerinizin okula devam durumu nasıldı?	
3. Bu hafta sizi en çok ne zorladı?	
4. Velileriniz ile iletişim sağlayabildiniz mi? Sağladıysanız nasıl?	
5. Yüz yüze eğitim derslerinizi nasıl etkiledi?	
19 Ekim-22 Kasım Haftaları arasında hibrit eğitim	
1. Bu haftalar arasında neler yaptınız?	
2. Öğrencilerinizin okula devam durumu nasıldı?	
3. Bu haftalar arasında sizi en çok ne zorladı?	

4. Velileriniz ile iletişim sağlayabildiniz mi? Sağladıysanız nasıl?	
5. Hibrit eğitim derslerinizi nasıl etkiledi?	
23 Kasım- 15 Şubat Haftaları arasında uzaktan eğitim	
1. Bu haftalar arasında neler yaptınız?	
2. Öğrencilerinizin okula devam durumu nasıldı?	
3. Bu haftalar arasında sizi en çok ne zorladı?	
4. Velileriniz ile iletişim sağlayabildiniz mi? Sağladıysanız nasıl?	
5. Uzaktan eğitim derslerinizi nasıl etkiledi?	
15 Şubat-14 Nisan Haftaları arasında yüz yüze eğitim	
1. Bu haftalar arasında neler yaptınız?	
2. Öğrencilerinizin okula devam durumu nasıldı?	
3. Bu haftalar arasında sizi en çok ne zorladı?	
4. Velileriniz ile iletişim sağlayabildiniz mi? Sağladıysanız nasıl?	
5. Yüz yüze eğitim derslerinizi nasıl etkiledi?	

14 Nisan- 2 Haziran Haftaları arasında uzaktan eğitim	
1. Bu haftalar arasında neler yaptınız?	
2. Öğrencilerinizin okula devam durumu nasıldı?	
3. Bu haftalar arasında sizi en çok ne zorladı?	
4. Velileriniz ile iletişim sağlayabildiniz mi? Sağladıysanız nasıl?	
5. Uzaktan eğitim derslerinizi nasıl etkiledi?	
2 Haziran- 2 Temmuz Haftaları arasında yüz yüze eğitim	
1. Bu haftalar arasında neler yaptınız?	
2. Öğrencilerinizin okula devam durumu nasıldı?	
3. Bu haftalar arasında sizi en çok ne zorladı?	
4. Velileriniz ile iletişim sağlayabildiniz mi? Sağladıysanız nasıl?	

EK 8. Öğrenci Görüşme Formu

Değerli öğrenci,

Ben Gazi Üniversitesi, Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans öğrencisi Ayşen BAŞAR. Aynı zamanda sınıf öğretmeni olarak çalışmaktayım. ‘‘Salgın (Covid-19) Döneminde İlk Okuma Yazma Öğretimi: Bir Köy Okulunda Durum Çalışması’’ üzerine yüksek lisans tezimi hazırlamaktayım. Bu araştırmada salgın (covid-19) döneminde ilk okuma yazma sürecinin betimlenmesi amaçlanmaktadır.

Öncelikle araştırmama katılmayı gönüllü olarak kabul ettiğiniz için teşekkür ederim. Görüşmelerde istediğiniz zaman çekilebilme hakkına sahipsiniz. Görüşlerinizi derinlemesine inceleyebilmem için sizinle görüşme yapmak istiyorum. Görüşme esnasında söyledikleriniz ve görüşme sonunda elde edilecek bilgiler yalnızca bilimsel amaçlar için kullanılacaktır. Araştırma raporunda gerçek isminiz belirtilmeyecektir. Bu bakımdan görüşlerinizin araştırmama önemli katkılar getireceğini düşünüyorum.

Yüksek Lisans Öğrencisi
Ayşen Başar Sağlam

E-posta:

Uyum Haftası	
1. Okula neden maske ile geldiğini biliyor muydun?	
2. Maske takmak nasıl hissettiriyordu?	
28 Eylül-11 Ekim Haftaları arasında hibrit eğitim	
1. Okula iki gün gelmek nasıl hissettiriyordu?	
2. Ödevlerini yaparken sana kim yardım ediyordu?	
3. EBA TV’den dersleri takip ediyor muydun?	
12-18 Ekim Haftasında yüz yüze eğitim	
1. Okula beş gün gelmek ne hissettirdi sana?	
2. Ödevlerini yaparken zorlanıyor muydun?	

19 Ekim-22 Kasım Haftaları arasında hibrit eğitim	
1. Okula iki gün gelmek nasıl hissettiriyordu?	
2. EBA TV’den dersleri takip ediyor muydun?	
23 Kasım- 15 Şubat Haftaları arasında uzaktan eğitim	
1. Okula gelememek ne hissettirdi sana?	
2. EBA TV’den dersleri takip ediyor muydun?	
3.Öğretmeninin yaptığı canlı derslere katılabiliyor muydun?	
15 Şubat- 14 Nisan Haftaları arasında yüz yüze eğitim	
1. Okula gelebilmek ne hissettirdi sana?	
2. Ödevlerini yaparken zorlanıyor muydun?	
14 Nisan- 2 Haziran Haftaları arasında uzaktan eğitim	
1. Okula gelememek ne hissettirdi sana?	
2. EBA TV’den dersleri takip ediyor muydun?	
3.Öğretmeninin yaptığı canlı derslere katılabiliyor muydun?	
2 Haziran- 2 Temmuz Haftaları arasında yüz yüze eğitim	
1. Okula gelebilmek ne hissettirdi sana?	
2. Ödevlerini yaparken zorlanıyor muydun?	

EK 9. Veli Görüşme Formu

Değerli veli,

Ben Gazi Üniversitesi, Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans öğrencisi Ayşen BAŞAR. Aynı zamanda sınıf öğretmeni olarak çalışmaktayım. “Salgın (Covid-19) Döneminde İlk Okuma Yazma Öğretimi: Bir Köy Okulunda Durum Çalışması” üzerine yüksek lisans tezimi hazırlamaktayım. Bu araştırmada salgın (covid-19) döneminde ilk okuma yazma sürecinin betimlenmesi amaçlanmaktadır.

Öncelikle araştırmama katılmayı gönüllü olarak kabul ettiğiniz için teşekkür ederim. Görüşmelerde istediğiniz zaman çekilebilme hakkına sahipsiniz. Görüşlerinizi derinlemesine inceleyebilmem için sizinle görüşme yapmak istiyorum. Görüşme esnasında söyledikleriniz ve görüşme sonunda elde edilecek bilgiler yalnızca bilimsel amaçlar için kullanılacaktır. Araştırma raporunda gerçek isminiz belirtilmeyecektir. Bu bakımdan görüşlerinizin araştırmama önemli katkılar getireceğini düşünüyorum.

Yüksek Lisans Öğrencisi
Ayşen Başar Sağlam

E-posta:

Hazırlık Haftası	
1. Salgından dolayı okulların ne zaman açılacağını haberlerden takip ediyor muydunuz?	
2. Salgından dolayı öğrencinizi okula göndermekle ilgili bir endişeniz var mıydı?	
3. Çocuğunuzu okula hazırlamak için ne tür etkinliklerde bulundunuz?	
Uyum Haftası	
1. Çocuğunuzun bu yıl okula başladığından ve hangi okula gideceği hakkında bilginiz var mıydı? (Taşımali ise)	
2. Uyum haftasında çocuğunuzu okula gönderdiniz mi?	
3. Çocuğunuzun öğretmeni ile bu süre zarfında tanıştınız mı?	

4. Çocuğunuza okul materyallerini temin ettiniz mi?	
28 Eylül-11 Ekim Haftaları arasında hibrit eğitim	
1. Salgından dolayı öğrencinizi okula göndermekle ilgili bir endişeniz var mıydı?	
2. Eğitimin iki gün olması ile size neler düşündürdü?	
3. Çocuğunuzun okulda neler yaptığını sorup ödevlerinde yardımcı oldunuz mu?	
4. Çocuğunuz uzaktan eğitime katıldı mı?	
5. Evinizde internet, tablet, bilgisayar yoksa almayı düşündünüz mü?	
12-18 Ekim Haftasında yüz yüze eğitim	
1. Salgından dolayı öğrencinizi okula göndermekle ilgili bir endişeniz var mıydı?	
2. Eğitimin beş gün olması size neler düşündürdü?	
3. Çocuğunuzun okulda neler yaptığını sorup ödevlerinde yardımcı oldunuz mu?	
19 Ekim-22 Kasım Haftaları arasında hibrit eğitim	
1. Salgından dolayı öğrencinizi okula göndermekle ilgili bir endişeniz var mıydı?	
2. Eğitimin hibrit olması size neler düşündürdü?	
3. Çocuğunuzun okulda neler yaptığını sorup ödevlerinde yardımcı oldunuz mu?	
4. Çocuğunuz uzaktan eğitime katıldı mı?(Katıldıysa bu süreçle ilgili ne düşünüyorsunuz?)	

23 Kasım- 15 Şubat Haftaları arasında uzaktan eğitim	
1. Okulun uzaktan eğitime geçmesi size neler düşündürdü?	
2. Öğretmen ile nasıl iletişim sağladınız?	
3. Öğretmenin verdiği ödevlerden haberdar mıydınız?	
4. Çocuğunuz uzaktan eğitime katıldı mı? (Katılmadıysa neden?)	
15 Şubat- 14 Nisan Haftaları arasında yüz yüze eğitim	
1. Salgından dolayı öğrencinizi okula göndermekle ilgili bir endişeniz var mıydı?	
2. Eğitimin yüz yüze olması size neler düşündürdü?	
3. Çocuğunuzun okulda neler yaptığını sorup ödevlerinde yardımcı oldunuz mu?	
14 Nisan- 2 Haziran Haftaları arasında uzaktan eğitim	
1. Okulun uzaktan eğitime geçmesi size neler düşündürdü?	
2. Öğretmen ile nasıl iletişim sağladınız?	
3. Öğretmenin verdiği ödevlerden haberdar mıydınız?	
4. Çocuğunuz uzaktan eğitime katıldı mı? (Katıldıysa bu süreçle ilgili ne düşünüyorsunuz?)	

2 Haziran- 2 Temmuz Haftaları arasında yüz yüze eğitim	
1. Salgından dolayı öğrencinizi okula göndermekle ilgili bir endişeniz var mıydı?	
2. Eğitimin yüz yüze olması size neler düşündürdü?	
3. Çocuğunuzun okulda neler yaptığını sorup ödevlerinde yardımcı oldunuz mu?	

EK 10. Aydınlatılmış Onam Formu

AYDINLATILMIŞ ONAM FORMU

Sayın Veli;

Çocuğunuzun katılacağı bu çalışma, “Salgın (Covid-19) Döneminde İlk Okuma Yazma Öğretimi: Bir Köy Okulunda Durum Çalışması” adıyla, 29/05/2021-20/10/2021 tarihleri arasında yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: Birinci sınıf öğrencilerinin salgın (covid-19) döneminde ilk okuma yazma süreçlerinin betimlenmesidir.

Araştırma Uygulaması: Öğrenci Bilgi Formu/ Görüşme / Doküman incelemesi/ Okuma Yazma Becerileri Değerlendirme Araçları şeklindedir.

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı’nın ve okul yönetiminin de izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulaması genel olarak kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden çocuğunuz kendisini rahatsız hissederse cevaplama işini yarıda bırakıp çıkmakta özgürdür. Bu durumda rahatsızlığın giderilmesi için gereken yardım sağlanacaktır. Çocuğunuz çalışmaya katıldıktan sonra istediği an vazgeçebilir. Böyle bir durumda veri toplama aracını uygulayan kişiye, çalışmayı tamamlamayacağını söylemesi yeterli olacaktır. Çalışmaya katılmamak ya da vazgeçmek çocuğunuza hiçbir sorumluluk getirmeyecektir. Onay vermeden önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

Araştırmacı : Ayşen BAŞAR SAĞLAM

E-posta:

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında tarafıma gerekli bilgilendirme yapılmıştır. Bu doğrultuda, velisi/birinci derece yakını bulunduğum
adlı öğrencinin “Salgın (Covid-19) Döneminde İlk Okuma Yazma Öğretimi: Bir Köy
Okulunda Durum Çalışması” adlı araştırmaya katılmasına ve araştırma kapsamında yazılı
ürünlerinin ve fotoğrafının kullanılmasına **izin veriyorum.**

...../...../.....

İmza:

Veli Adı-Soyadı :

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..